

Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego RPO WD 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania

Raport końcowy

Zamawiający:

Województwo Dolnośląskie – Urząd Marszałkowski

Województwa Dolnośląskiego

Wybrzeże J. Słowackiego 12-14

50-411 Wrocław

www.umwd.dolnyslask.pl

Wykonawca:

EU-CONSULT

Sp. z o.o.

ul. Toruńska 18C, lokal D

80-747 Gdańsk

www.eu-consult.pl

GRUPA BST - BADANIA –

ANALIZY - EWALUACJE - AUDYTY

ul. Mieczyków 12

40-748 Katowice

www.grupabst.pl

Autorzy opracowania: Krzysztof Gutta, Katarzyna Gutta, Piotr Gozdek, Dariusz Gawlik.

Gdańsk 2019

Spis treści

Wyjaśnienie terminologii użytej w raporcie.....	5
Streszczenie	7
Summary	9
Wprowadzenie	13
Zakres przedmiotowy badania	15
Zakres podmiotowy badania	16
Zakres czasowy i terytorialny badania	16
Zarys metodologiczny.....	16
Podejście metodologiczne - ewaluacja oparta na teorii	17
Teoria ewaluacji	17
Metody badawcze	22
Analiza danych zastanych (desk research)	22
Analizy ekonometryczne i statystyczne	25
Ewaluacja oparta na teorii (TBE)	26
Benchmarking.....	26
Badanie ilościowe metodą CAWI/CATI z Beneficjentami RPO WD 2014-2020	28
Badanie ilościowe metodą CATI z wnioskodawcami, którzy ubiegali się o dofinansowanie projektów w ramach RPO WD 2014-2020, lecz go nie otrzymali i potencjalnymi wnioskodawcami	29
Badania jakościowe metodą IDI	31
Panele eksperckie.....	32
Panel delficki	32
Wyniki ewaluacji.....	34
Analiza aktów prawnych, dokumentów i analiz.....	34
Struktura projektów i beneficjentów objętych wsparciem	36
Stopień realizacji celów RPO WD 2014-2020.....	42
Aktualny stan realizacji celów szczegółowych RPO WD 2014-2020:	42
Wskaźniki ram wykonania	42
Wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla programu	56
Ocena wkładu Programu w realizację wskaźników rezultatu na poziomie regionalnym	82
Ocena wkładu RPO WD 2014 -2020 na realizację zasad horyzontalnych.....	97
Prognoza realizacji celów końcowych RPO WD 2014-2020 w 2023 r.....	99
Identyfikacja oraz ocena zagrożeń dla osiągnięcia celów pośrednich RPO WD 2014-2020	104
Identyfikacja oraz ocena zagrożeń dla osiągnięcia celów końcowych RPO WD 2014-2020	105
Uzasadnienie wyników uzyskanych w ramach oceny postępu realizacji wskaźników ..	108
Ocena wkładu interwencji RPO WD 2014-2020 w realizację celów Strategii Europa 2020 na poziomie osi priorytetowej	126
Ocena w oparciu o analizę desk research, analizy statystyczne i ekonometryczne	128
Ocena w oparciu o badanie CAWI z beneficjentami	137

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego osi priorytetowych	141
Wyniki badania CAWI z beneficjentami RPO WD 2014-2020	186
Wyniki badania CATI z wnioskodawcami, którzy ubiegali się o dofinansowanie, lecz go nie otrzymali.....	209
Wyniki badania CATI z potencjalnymi wnioskodawcami	219
Wyniki indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI)	224
Wyniki panelu delfickiego	230
Wyniki analizy benchmarkingowej.....	234
Wyniki paneli ekspertów	245
Podsumowanie	247
Wnioski i rekomendacje	278
Spis tabel i rysunków	293
Aneks: Wzory narzędzi badawczych.....	301
Badanie CAWI/CATI z beneficjentami	301
Badanie CATI z wnioskodawcami, którzy ubiegali się o dofinansowanie projektów w ramach rpo wd 2014-2020, lecz go nie otrzymali	308
Badanie CATI z potencjalnymi wnioskodawcami	314
Indywidualne wywiady pogłębione.....	316
Scenariusz wywiadu z przedstawicielami IZ oraz IP ZIT	316
Scenariusz wywiadu z przedstawicielami Komitetu Monitorującego.....	320
Scenariusz wywiadu z przedstawicielami IP - DWUP	323
Scenariusz wywiadu z przedstawicielami IP-DIP	327
Scenariusz wywiadu z ekspertami oceniającymi wnioski	333

Wyjaśnienie terminologii użytej w raporcie

Skrót/nazwa	Wyjaśnienie
CATI	Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (z j. ang. <i>Computer-Assisted Telephone Interview</i>)
CAWI	Wywiad wspomagany komputerowo (z j. ang. <i>Computer-Assisted Web Interview</i>)
CT	Cel tematyczny
DIP	Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca
DWUP	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IDI	Indywidualne wywiady pogłębione (z j. ang. <i>Individual In-depth Interview</i>)
IP RPO WD 2014-2020	Instytucja Pośrednicząca w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
IZ RPO WD 2014-2020	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
IW	Instytucja Wdrażająca
KE	Komisja Europejska
OP	Oś Priorytetowa
PI	Priorytet Inwestycyjny
Rozporządzenie ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013) z późn. zm.
RPO WD 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
SOPU	Szczegółowy Opis Przedmiotu Umowy
SOR	Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju
SRWD	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego
TBE	Ewaluacja oparta na teorii (z j. ang. <i>Theory-Based Evaluation</i>)
UP	Umowa Partnerstwa
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZIT WOF	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego
ZIT AW	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej

Skrót/nazwa	Wyjaśnienie
ZIT AJ	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Jeleniogórskiej

Streszczenie

Celem głównym badania było dokonanie oceny postępu wdrażania RPO WD 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram wykonania. Do 30 czerwca 2019 r. państwa członkowskie przekazują do Komisji Europejskiej sprawozdania roczne z wdrażania programów operacyjnych za 2018 r., na podstawie których KE podejmie decyzję określającą, które osie osiągnęły swoje cele pośrednie. Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 215/2014, cele pośrednie i końcowe uważa się za osiągnięte jeżeli wszystkie wskaźniki zawarte w ramach wykonania osiągnęły co najmniej 85% wartości celu pośredniego do końca 2018 r. lub co najmniej 85% wartości końcowej do końca 2023 r.

W związku z najniższą wartością finansowego wskaźnika ram wykonania RPO WD 2014-2020 na poziomie 107%¹ osiągnięte zostały cele pośrednie wszystkich Osi Priorytetowych przedmiotowego programu operacyjnego. Stopień realizacji osiągniętych pierwotnie założonych celów pośrednich do 2018 r. oscylował na poziomie pomiędzy 107% (OP 9 Włączenie społeczne), a 218% (OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje).

Prawie wszystkie wskaźniki rzeczowe osiągnęły 100% realizacji celu pośredniego na 2018 r. Jedynym wskaźnikiem, który nie osiągnął celu pośredniego w 2018 r. jest wskaźnik z Osi Priorytetowej 10: Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby), który osiągnął wartość 96%.

W ramach przeprowadzonego badania oceniono również stan realizacji wartości docelowych specyficznych dla programu wskaźników rezultatu:

- W przypadku **OP 8 Rynek pracy** 6 spośród 15 (40%) wskaźników rezultatu przekroczyło próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.
- W przypadku **OP 9 Włączenie społeczne** 3 spośród 7 (43%) wskaźników rezultatu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.

¹ Na podstawie danych z dn. 31.12.2018 r.

- W przypadku **OP 10 Edukacja** 10 spośród 11 (91%) wskaźników rezultatu przekroczyło próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla 2023 roku.

W ramach wszystkich Osi Priorytetowych przyjęta wartość alokacji umożliwia zrealizowanie założonych celów, jednakże analiza efektywności wdrażania poszczególnych działań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 wykazała możliwość zwiększenia skuteczności realizacji Osi Priorytetowych poprzez relokację środków finansowych pomiędzy OP.

Istotnymi czynnikami wpływającym na realizację Programu okazały się być zmiany w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej – głównie w zakresie zmian w dostępie do grupy docelowej działań. Szczególnie widoczny wpływ odnotowano w przypadku działań w ramach OP 9 (Włączenie społeczne). Okres programowania interwencji przypadł na lata, w których bezpośrednio odczuwane były skutki kryzysu gospodarczego, wobec czego znaczne środki przeznaczono zgodnie z wymogami KE m.in. na aktywizację zawodową oraz ograniczenie problemu ubóstwa. Z biegiem czasu sytuacja społeczno-gospodarcza uległa poprawie, w wyniku czego znacznie zmalała stopa bezrobocia ograniczając w dużym stopniu dostęp do potencjalnych uczestników projektów tejże Osi. Jednocześnie wdrożone zostały nowe programy krajowe, np. Program 500+, który ma ogromny wpływ na ograniczenie problemu ubóstwa – co również ogranicza możliwości wydatkowania środków na ten cel w ramach RPO WD.

Przeprowadzone badanie pozwoliło sformułować szereg rekomendacji, odnoszących się zarówno do zmian w obecnie wdrażanym Programie (zmiany w zakresie wartości docelowych wskaźników oraz realokacji części środków) oraz w odniesieniu do kolejnej perspektywy finansowej (2020+). Rekomendacje wobec przyszłego okresu finansowania odnoszą się przede wszystkim do kontynuowania obecnie realizowanego wsparcia, lecz z uwzględnieniem zmian społeczno-gospodarczych, które zaszły od okresu programowania obecnej perspektywy, jak i wniosków płynących z wdrażania wsparcia w aktualnym kształcie. Rekomenduje się m.in. dostosowanie (w stosunku do obecnie wdrażanych działań) środków alokowanych na działania mające na celu zmniejszenie stopy bezrobocia i ograniczenie

zjawiska ubóstwa (względem aktualnych wskaźników społeczno-ekonomicznych). Wiąże się to z innym podejściem do realizacji tego typu działań, tzn. częściowe ograniczenie "ilościowego" podejścia na rzecz umożliwienia realizacji projektów kompleksowych, długotrwałych, ukierunkowanych na pozostałą do aktywizacji grupę docelową - głównie długotrwałe bezrobotni i osoby w szczególnie trudnej sytuacji, w tym z niepełnosprawnościami, których do tej pory nie udało się zaktywizować mimo znacznych środków. Grupy te odznaczają się wysokim poziomem trudności względem podejmowanych działań aktywizacyjnych, co powoduje konieczność kompleksowego podejścia do rozwiązywania ich problemów.

Ponadto rekomenduje się uproszczenie procedur związanych z aplikowaniem o środki w ramach przyszłej perspektywy finansowej. W tym zakresie wiele już udało się zdziałać na przestrzeni ostatnich lat, lecz wciąż wśród beneficjentów problem ten wskazywany jest jako najważniejszy, utrudniający aplikowanie o środki. Sugeruje się również położenie szczególnego nacisku na realizację działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, multimodalności, edukacji oraz inwestycji drogowo-kolejowych. Warto też zwrócić uwagę na zidentyfikowany wysoki potencjał tkwiący w instrumentach finansowych (w szczególności wobec wsparcia kierowanego ku podmiotom z sektora MŚP (w ramach obecnych działań OP1).

Summary

The main objective of the study was to assess the progress in the implementation of the ROP DV 2014-2020 for the mid-term review, including the provisions of the implementation framework. By 30 June 2019, Member States shall submit annual reports on the implementation of operational programmes for 2018 to the European Commission, based on which the EC would decide which axes have reached their intermediate targets. In accordance with Commission Implementing Regulation (EU) 215/2014, intermediate and final targets are considered achieved when all implemented indicators have reached at least 85% of the value of the intermediate target by the end of 2018, or at least 85% of the final value by the end 2023.

Due to the lowest value of the indicators of the implementation framework of ROP DV 2014-2020 amounting to 107%, the intermediate targets were achieved under all Priority Axes of the operational programme. The degree of implementation of the originally assumed intermediate targets by 2018 varied between 107% (PA 9 Social inclusion) and 218% (PA 1 Enterprises and innovations).

Nearly all of indicators achieved 100% of the intermediate target for 2018. The only indicator that did not reach the value of the intermediate target was PA 10: *Number of students of schools and vocational training institutions participating in trainings and internships with an employer* which have reached 96%.

As part of the evaluation, the state of implementation of target values of programme-specific result indicators was also subjected to the analysis:

- In the case of **PA 8 Labour market**, 6 out of 15 (40%) result indicators exceeded 100% of estimated values for 2023.
- In the case of **PA 9 Social inclusion**, 3 out of 7 (43%) result indicators exceeded 100% of estimated values for 2023.
- In the case of **PA 10 Education**, 10 out of 11 (91%) result indicators exceeded 100% of estimated values for 2023.

As part of all Priority Axes, the adopted value of the allocation facilitates the possibility to achieve the assumed objectives, however, the analysis of the effectiveness of individual measures implemented under the ROP DV 2014-2020 suggested the possibility to increase the effectiveness of the implementation of the Priority Axes by relocating funds between PAs.

Significant factors influencing the implementation of the Programme were changes in the socio-economic situation - mainly in the scope of changes in the access to the target group of measures. A particularly visible impact was noted for measures under PA 9 (Social Inclusion). The programming period of the intervention was in the years in which the effects of the economic crisis were direct, therefore considerable resources were allocated for, among others, professional activation and reducing the problem of poverty. Over time, the

socio-economic situation has improved, as a result of which the unemployment rate has significantly decreased, significantly limiting the access to potential participants of projects under the Axis. At the same time, new national programmes were implemented, an example of which is the 500+ Programme which in a large scale has an impact on reducing the problem of poverty - which also limits the possibility of spending funds for this purpose under the ROP DV.

The conducted research led to the formulation of a number of recommendations, referring both to changes in the currently implemented Programme (changes in target values of indicators and reallocation of funds) and in relation to the next financial perspective (2020+). Recommendations regarding the future financing period refer primarily to the continuation of currently implemented support, but taking into consideration socio-economic changes that have occurred since the programming period of the ongoing perspective, as well as the conclusions from the current implementation of support. It is recommended, among others, to adjust funds allocated for measures aimed at reducing the unemployment rate and reducing poverty (in relation to the current socio-economic indicators). It is connected to a different approach to this type of measures, that is partially limiting the typically "quantitative" approach for the implementation of comprehensive, long-term projects aimed at the target group — mainly long-term unemployed and people in a particularly difficult life situation, including people with disabilities, which have not yet been activated on the labour market despite considerable funds spent. These groups are characterized by a high level of difficulty in relation to the undertaken activation measures, which imposes the necessity of a comprehensive approach in order to solve problems.

Furthermore, it is recommended to simplify procedures related to applying for funds under the future financial perspective. Numerous problem-solving measures have been already taken in this respect in recent years, however, this problem is still being indicated among the beneficiaries as the most crucial one, impeding the process of applying for funds. It is also suggested to draw special attention to the implementation of low-emission economy, multimodality, education and road and rail investments. It is also worth noting the high

potential observed in financial instruments, particularly in relation to support addressed to entities from the SME sector (as part of the currently implemented measures under PA 1).

Wprowadzenie

Celem głównym badania było dokonanie oceny postępu wdrażania RPO WD 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego w tym realizacji zapisów ram wykonania

Wynikiem jego realizacji jest analiza osiągniętych wyników, tj. ustalenie przyczyn i uzasadnienie osiągniętego stanu oraz prognoza poziomu realizacji celów końcowych Programu wraz z identyfikacją czynników mających wpływ na ich osiągnięcie, co w konsekwencji umożliwia dokonywanie stosownych korekt i usprawnień rzutujących na jego końcowe efekty. Wynikiem badania są również rekomendacje dotyczące ewentualnych realokacji środków w następstwie dokonanej analizy.

Cel główny został osiągnięty przez realizację następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 1: Ocena postępów w osiąganiu celów RPO WD 2014-2020 na poziomie osi i priorytetów inwestycyjnych poprzez ocenę realizacji założonych wartości celów pośrednich i końcowych oraz wartości docelowych dla 2023 r. wskaźników.

1. Dokonanie interpretacji aktualnego stanu realizacji celów szczegółowych RPO WD 2014-2020 oraz ocena postępów w drodze do ich osiągania. Badaniem zostały objęte następujące kategorie wskaźników:
 - a) Wskaźniki ram wykonania (wskaźnik finansowy, kluczowe etapy wdrażania, wskaźniki pełniące rolę celów pośrednich i końcowych w ramach wykonania).
 - b) Wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla programu.
 - c) Ocena wkładu Programu w realizację wskaźników rezultatu na poziomie regionalnym, pochodzących m.in. ze statystyki publicznej, danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, izby celnej etc.
2. Prognoza realizacji celów końcowych (cele końcowe wskaźników ujętych w Ramach wykonania oraz wartości docelowe w pozostałych rodzajach wskaźników) RP WD 2014-2020 w 2023 r.
3. Identyfikacja oraz ocena zagrożeń dla osiągnięcia celów pośrednich RPO WD 2014-2020.
4. Identyfikacja oraz ocena zagrożeń dla osiągnięcia celów końcowych RPO WD 2014-2020.

5. Weryfikacja przyjętej logiki interwencji RPO WD 2014-2020 w kontekście dotychczasowego przebiegu realizacji Programu.
6. Sformułowanie uzasadnienia dla wyników uzyskanych w ramach oceny postępu realizacji założonych wartości pośrednich i końcowych wskaźników z Ram wykonania oraz wszystkich wskaźników ustanowionych dla priorytetów RPO WD 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem uzasadnienia dla wskaźników, w których jest znacznie przekroczenie lub zagrożenie nieosiągnięcia, a w przypadku wskaźników pośrednich uzasadnienie ich braku realizacji.

Cel szczegółowy 2: Ocena wkładu interwencji RPO WD 2014-2020 w realizację celów Strategii Europa 2020 na poziomie osi priorytetowej (zbadanie wartości wskaźników odnoszących się do Strategii Europa 2020 wraz z dokonaniem analizy)

W ramach tego celu został oszacowany udział poszczególnych OP RPO WD 2014-2020 w realizacji celów Strategii Europa 2020 w latach 2014-2020.

Cel szczegółowy 3: Identyfikacja potencjału absorpcyjnego osi priorytetowych, w ramach których może dojść do realokacji środków, ich potrzeb oraz stanu gotowości wdrożeniowej systemu RPO WD 2014-2020 do przyjęcia dodatkowych środków wynikających z przeprowadzonych przesunięć w wyniku przeglądu śródkresowego ram wykonania w kontekście zmian społeczno-gospodarczych i prognozowanych trendów, w kontekście SRWD oraz Strategii Europa 2020

W odniesieniu do niniejszego celu szczegółowego dokonana została identyfikacja potencjału absorpcyjnego osi priorytetowych, w ramach których może dojść do realokacji środków, ich potrzeb oraz stanu gotowości wdrożeniowej systemu RPO WD 2014-2020 do przyjęcia dodatkowych środków wynikających z podziału i otrzymania środków z rezerwy wykonania, w tym środków z puli krajowej w kontekście zmian społeczno-gospodarczych i prognozowanych trendów, w kontekście SRWD oraz Strategii Europa 2020.

Cel szczegółowy 4: Propozycja rozwiązań (rekomendacji), których implementacja może przyczynić się do realizacji celów RPO WD 2014-2020

Wypracowanie rekomendacji w zakresie wykorzystania środków z rezerwy wykonania i wskazanie, na jakie Priorytety Inwestycyjne, typy projektów, formy wsparcia, przeznaczyć środki z rezerwy wykonania.

Cel szczegółowy 5: Sformułowanie rekomendacji dla perspektywy 2020+ na podstawie wyników badania

Wykonawca sformułował rekomendacje do perspektywy 2020+, uwzględniających przy tym wyniki wszystkich zrealizowanych na potrzeby niniejszej ewaluacji badań.

W badaniach uwzględniona została ocena realizacji w ramach RPO WD 2014-2020 przedsięwzięć mających na celu uwzględnienie zasad określonych w art. 4,5,7,8, 50 ust. 4 rozporządzenia ogólnego, dot. m.in. zmian klimatu, zaangażowania partnerów, równouprawnienia płci oraz niedyskryminacji, zrównoważonego rozwoju, zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, zwiększenia zdolności instytucji i beneficjentów w państwach członkowskich w zakresie zarządzania funduszami i korzystania z nich oraz dokonanych postępów w odniesieniu do zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów wraz z przykładem dobrych praktyk.

Zakres przedmiotowy badania

Przedmiotem zamówienia było przeprowadzenie badania ewaluacyjnego, którego głównym celem była ocena postępu rzeczowego i finansowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym zapisów ram i rezerwy wykonania.

Zakres podmiotowy badania

Badaniem zostały objęte następujące grupy osób:

- Beneficjenci RPO WD 2014-2020;
- Wnioskodawcy nieskutecznie ubiegający się o dofinansowanie projektów w ramach RPO WD 2014-2020;
- Potencjalni wnioskodawcy RPO WD 2014-2020;
- Przedstawiciele instytucji zaangażowanych w realizację RPO WD 2014-2020;
- Ekspertki oceniający wnioski o dofinansowanie projektu RPO WD 2014-2020;
- Członkowie Komitetu Monitorującego RPO WD 2014-2020.

Zakres czasowy i terytorialny badania

Weryfikacja stopnia wdrażania interwencji trwa przez cały okres programowania, jednak w procesie tym zostały zaplanowane dwa kluczowe etapy: w połowie i po zakończeniu wdrażania interwencji.

Niniejsze badanie przeprowadzone zostało w ramach przeglądu śródkresowego (mid-term) i obejmuje wyniki wdrażania interwencji w okresie od daty rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WD 2014-2020 (wraz z uwzględnieniem okresu programowania) do 31.12.2018 r.² (wraz z projekcją na 2023 rok) oraz obszar województwa dolnośląskiego.

Zarys metodologiczny

W rozdziale zaprezentowane zostało podejście metodologiczne (bazujące na ewaluacji opartej na teorii (TBE)), zestawienie pytań badawczych oraz opis wykorzystanych metod badawczych.

² Z uwagi na interpretację KE odnośnie do metodologii wyliczania wskaźnika finansowego, niektóre dane dot. OP 9 i OP 10, mogą obejmować okres po 31.12.2018 r.

Podejście metodologiczne - ewaluacja oparta na teorii

Wykonawca wykorzystał koncepcję ewaluacji opartej na teorii (*Theory-based evaluation – TBE*) zwaną realistyczną ewaluacją (*realistic evaluation*), zaproponowaną przez Pawsona i Tilleya³. Podejście to zakłada, że rezultat stanowi wypadkową kontekstu i mechanizmu. Zgodnie z tą teorią dana interwencja (w przypadku niniejszej ewaluacji RPO WD 2014-2020) ma potencjał generowania określonych rezultatów, ale kwestia zainicjowania mechanizmów zmiany jest uzależniona od podlegających interwencji interesariuszy. Efekty (zamierzone i niezamierzone) generowane są na skutek działalności ludzi prowadzonej w określonym kontekście i zgodnie z pewnym mechanizmem. W związku z tym, że interwencja przynosi zróżnicowane wyniki w zależności od interesariuszy i kontekstu, dla procesu decyzyjnego istotne jest ustanowienie w trakcie ewaluacji, co sprawdza się w przypadku poszczególnych interesariuszy i w jakim kontekście. Umożliwia to skuteczną realizację przyszłych działań.

Teoria ewaluacji

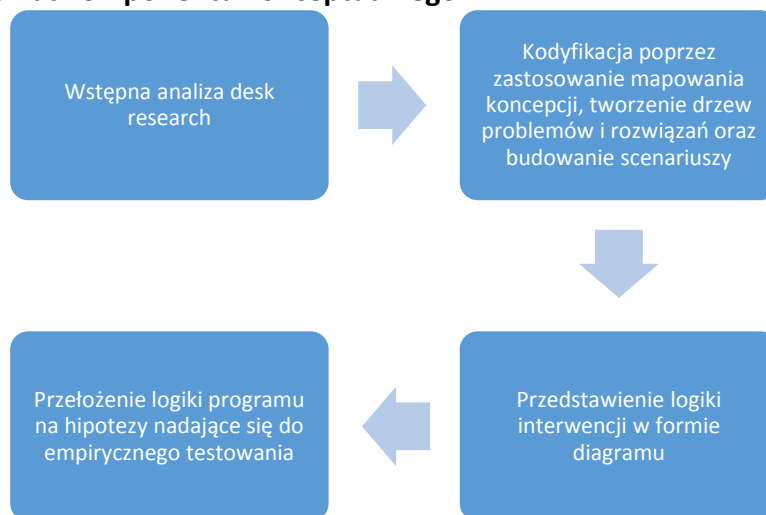
Realistyczna ewaluacja zakłada tym samym uwzględnienie dwóch komponentów:

- **Komponent konceptualny**, służący odtworzeniu logiki interwencji;
- **Komponent empiryczny**, służący testowaniu przyjętej teorii interwencji.

Odtworzenie logiki interwencji Wykonawca rozpoczął od wstępnej analizy desk research. Logika interwencji została skodyfikowana poprzez zastosowanie mapowania koncepcji, stworzenie drzew problemów i rozwiązań oraz zbudowanie scenariuszy, a następnie przedstawiona została w formie graficznej (diagram). Ostatnim krokiem służącym odtworzeniu logiki interwencji była formalizacja teorii działań w ramach interwencji, czyli przełożenie jej na hipotezy nadające się do empirycznego testowania. Schemat badawczy przedstawiający komponent konceptualny służący odtworzeniu logiki interwencji zaprezentowano poniżej:

³ R. Pawson, N. Tilley, *Realistic Evaluation*, Sage, Londyn 1997.

Rysunek 1. Schemat komponentu konceptualnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie R. Pawson, N. Tilley, *Realistic Evaluation*, Sage, Londyn 1997.

Komponent empiryczny wykorzystuje z kolei badania terenowe. W celu przetestowania logiki interwencji Wykonawca w pierwszej kolejności opracował raport metodologiczny, w tym narzędzia badawcze, służące pozyskaniu informacji od respondentów.

Następnym krokiem było zgromadzenie danych niezbędnych do przetestowania logiki interwencji – zostało to osiągnięte poprzez dalszą analizę desk research, realizację badań IDI, CAWI/CATI, CATI, panel delficki, jak również zgromadzenie danych niezbędnych do opracowania benchmarkingu oraz przeprowadzenia analiz statystycznych i ekonometrycznych. Kolejnym krokiem komponentu empirycznego było poddanie zebranych danych analizom przy wykorzystaniu adekwatnych do założeń ewaluacji metod analiz (analiz ilościowych, jakościowych, benchmarkingu).

Wyniki ewaluacji zostały omówione w trakcie paneli eksperckich – pierwszy z nich został przeprowadzony na etapie prac nad raportem końcowym. Zrealizowane badania oraz przeprowadzone analizy umożliwiły zrealizowanie celów szczegółowych ewaluacji:

- Ocena postępów w osiągnięciu celów RPO WD 2014-2020 na poziomie osi i priorytetów inwestycyjnych poprzez ocenę realizacji założonych wartości celów pośrednich i końcowych oraz wartości docelowych wskaźników dla 2023 r.,

- Ocena wkładu interwencji RPO WD 2014-2020 w realizację celów Strategii Europa 2020 na poziomie osi priorytetowej (zbadanie wartości wskaźników odnoszących się do Strategii Europa 2020 wraz z dokonaniem analizy),
- Identyfikacja potencjału absorpcyjnego osi priorytetowych, w ramach których może dojść do realokacji środków, ich potrzeb oraz stanu gotowości wdrożeniowej systemu RPO WD 2014-2020 do przyjęcia dodatkowych środków wynikających z przeprowadzonych przesunięć w wyniku przeglądu śródkresowego ram wykonania w kontekście zmian społeczno-gospodarczych i prognozowanych trendów, w kontekście SRWD oraz Strategii Europa 2020, SOR i UP.

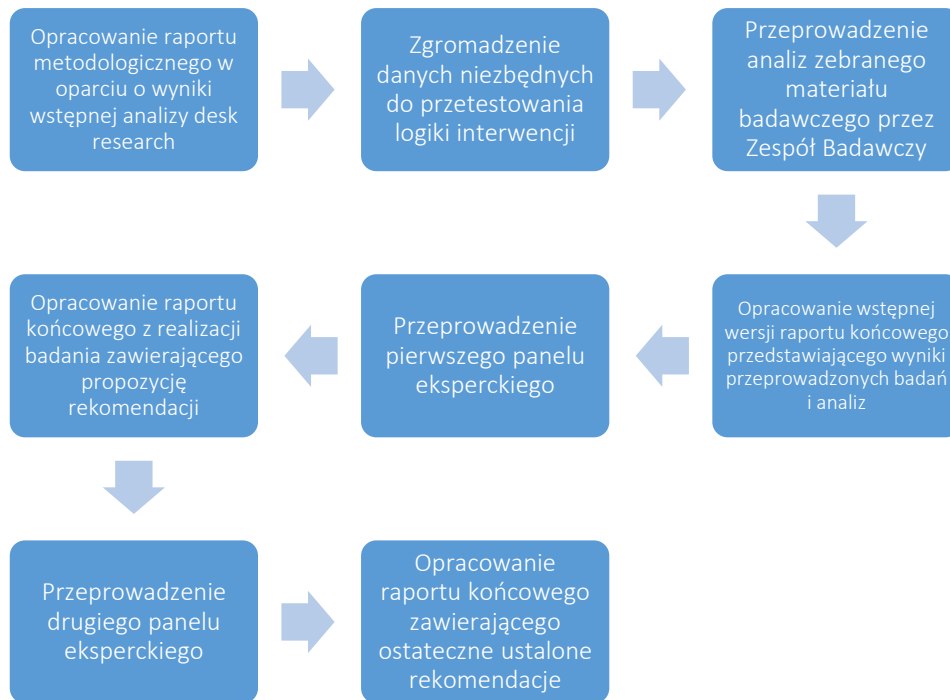
Drugi panel ekspercki zrealizowany został na etapie prac nad wnioskami i rekomendacjami. Jego przeprowadzenie w połączeniu z wcześniejszymi badaniami i analizami umożliwiło zrealizowanie następujących celów szczegółowych ewaluacji:

- Propozycja rozwiązań (rekomendacji), których implementacja może przyczynić się do realizacji celów RPO WD 2014-2020,
- Sformułowanie rekomendacji dla perspektywy 2020+ na podstawie wyników badania.

Efektem przeprowadzonych prac badawczych było sporządzenie niniejszego raportu końcowego zawierającego ostateczne wnioski i rekomendacje.

Schemat badawczy przedstawiający komponent empiryczny służący testowaniu przyjętej teorii interwencji zaprezentowano poniżej:

Rysunek 2. Schemat komponentu empirycznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie R. Pawson, N. Tilley, *Realistic Evaluation*, Sage, Londyn 1997.

Triangulacja

Triangulacja to schemat działania pozwalający na wzniesienie się ponad osobiste preferencje związane z określonymi metodologiami. Jak wskazuje N. Denzin, łączenie w obrębie ewaluacji różnych metod i perspektyw różnych badaczy umożliwia przewyższenie ułomności badań prowadzonych przez jednego badacza i/lub przy użyciu jednej metody⁴.

W związku z tym koncepcja badawcza stosowana przez Wykonawcę uwzględni przestrzeganie poniższych zasad:

- 1) **triangulacji metodologicznej**, oznaczającej zróżnicowanie źródeł danych, metod/technik badawczych i perspektyw badawczych, co gwarantuje zgromadzenie

⁴ Denzin N.K., *The Research Act*, Chicago 1970, Aldine.

wszególnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie;

- 2) **podejścia eksperckiego**, które oznacza, iż w trakcie realizacji badania Wykonawca będzie korzystał nie tylko z informacji uzyskanych od ekspertów wewnętrznych, ale również od ekspertów zewnętrznych, (nienależących do Zespołu Badawczego, lecz nie biorących udziału w badaniach jakościowych IDI);
- 3) **kontekstowości wyjaśniania**, co oznacza, że każdej identyfikacji zjawisk zaobserwowanych w wyniku procesu badawczego towarzyszyć będzie podanie kontekstu zawierającego wyjaśnienie (ustalenie i podanie ich przyczyn) oraz informacje o okolicznościach wystąpienia przedmiotowych zjawisk.

Opracowany przez Wykonawcę plan badania uwzględni, iż jednym z celów ewaluacji jest doskonalenie, oznaczające dążenie do ciągłego ulepszania ewaluowanych działań w kierunku osiągnięcia rozwiązania zbliżonego do perfekcji⁵. W związku z tym w badaniu nacisk zostanie położony na techniki uwzględniające ekspertów zewnętrznych.

Uzasadnienie koncepcji przeprowadzenia ewaluacji:

Zaproponowana koncepcja zagwarantuje dogłębne zapoznanie się przez Wykonawcę z założeniami RPO WD 2014-2020 oraz pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji.

Zaproponowana forma ewaluacji opiera się na następujących źródłach:

- Rzetelne dane zastane;
- Dane ilościowe;
- Dane jakościowe;
- Wiedza ekspercka.

Oparcie się na tych źródłach umożliwi przeprowadzenie wyczerpującej ewaluacji, uwzględniającej punkty widzenia poszczególnych interesariuszy.

⁵ T. A. Grzeszczyk, *Modelowanie ewaluacji projektów europejskich*, Warszawa 2012, Wydawnictwo PLACET.

Zaproponowana przez Wykonawcę koncepcja została opracowana na podstawie publikacji naukowych, w tym:

- Denzin N.K., *The Research Act*, Chicago 1970, Aldine.
- *Ewaluacja oparta na teorii w złożonym otoczeniu społeczno-ekonomicznym*, https://www.parp.gov.pl/images/PARP_publications/pdf/ewaluacja%20oparta%20na%20teorii%20w%20złożonym%20otoczeniu%20społeczno-ekonomicznym.pdf (dostęp: 17.02.2019).
- Grzeszczyk T.A., *Modelowanie ewaluacji projektów europejskich*, Warszawa 2012, Wydawnictwo PLACET.
- Pawson R., Tilley N., *Realistic Evaluation*, Sage, London 1997.

Metody badawcze

Analiza danych zastanych (desk research)

Analiza danych zastanych to metoda badań społecznych, która zakłada szczegółową analizę już istniejących i dostępnych danych. W jej wyniku następuje scalanie, przetworzenie i analiza danych rozproszonych dotychczas wśród rozmaitych źródeł.

Źródło danych:

Analizie poddane zostały:

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.
2. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WD 2014-2020 wraz z załącznikami.
3. Dostępne Sprawozdania roczne z wdrażania RPO WD 2014-2020.
4. Dane z aktualnych informacji kwartalnych z realizacji RPO WD 2014-2020.
5. Dane wygenerowane z centralnego systemu teleinformatycznego SL2014 dotyczące postępu rzeczowego i finansowego na podstawie wniosków o dofinansowanie, umów o dofinansowanie i wniosków o płatność.

6. Informacje na temat realizacji projektów udostępnione przez Zamawiającego. Katalogi wskaźników obowiązkowych dla poszczególnych typów interwencji oraz katalogi definicji badanych wskaźników.
7. Dokumenty metodyczne określające sposób oszacowania określonych wartości docelowych wskaźników (min. Metodologia szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Informacje na temat ustanowienia ram wykonania dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020).
8. Akty prawne i dokumenty dotyczące zakresu niniejszego badania:
 - a. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;
 - b. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

- c. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006;
 - d. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006;
 - e. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020;
 - f. Obowiązująca Strategia Europy 2020 i zapisy dokumentów stanowiących jej kontynuację oraz dostępnych informacji dotyczących RPO WD 2014-2020;
 - g. Umowa Partnerstwa na lata 2014-2020;
 - h. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
 - i. Dokumenty istotne dla wdrażania RPO WD 2014-2020;
 - j. Wytyczne i zalecenia Komisji Europejskiej.
9. Wyniki badań ewaluacyjnych lub innych analiz związanych tematycznie z przedmiotem badania.
10. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.
11. Zalecenia dla jednostek ewaluacyjnych w zakresie ewaluacji programów operacyjnych 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram wykonania (przygotowane przez Krajową Jednostkę Ewaluacyjną).
12. Dodatkowe opracowania lub dokumenty zidentyfikowane przez Wykonawcę/Zamawiającego.
13. Dokumenty/metodologie określające kwestie zarządzania oraz podziału rezerwy wykonania.
14. Opis Funkcji i Procedur RPO WD 2014-2020.
15. Harmonogramy naboru wniosków w trybie konkursowym (na poszczególne lata).

Analizy ekonometryczne i statystyczne

Analizy statystyczne i ekonometryczne stanowiły jedną z kluczowych metod badawczych.

Wykonawca przeanalizował dynamikę postępów rzeczowych interwencji oraz określił, czy zaplanowane wartości wskaźników docelowych zostaną osiągnięte w 2023 roku. Wykonawca przeprowadził również analizę wrażliwości w zakresie wpływu czynników związanych ze zmianą wysokości finansowania na wyniki możliwe do osiągnięcia w ramach danej Osi.

Wykonawca za pomocą modelowania makroekonomicznego oszacował poziom realizacji celów Strategii Europa 2020 w wyniku realizacji RPO WD 2014-2020 oraz wpływ interwencji RPO WD 2014-2020 na sytuację społeczno-ekonomiczną regionu, w tym wskaźników rezultatu na poziomie regionalnym.

Źródło danych:

Wykonawca przeprowadził następujące analizy ekonometryczne i statystyczne:

- Analizę miar tendencji centralnej (np. średnia arytmetyczna, mediana).
- Analizę zróżnicowania rozkładu (np. odchylenie standardowe, wariancja).
- Analizę korelacji.
- Analizę regresji.
- Analizę wrażliwości.
- Estymację metodą najmniejszych kwadratów (MNK).
- Testy weryfikacji normalności rozkładu składnika losowego – testy zgodności χ^2 .
- Testy istotności zmiennych – test t-Studenta, test Walda.
- Predykcję na podstawie modelu ekonometrycznego.

Ewaluacja oparta na teorii (TBE)

Koncepcja TBE stanowi istotne narzędzie, służące usystematyzowaniu zgromadzonej wiedzy o samej interwencji, ale także o innych czynnikach, które mogłyby mieć na nią wpływ. Schemat badawczy składa się z dwóch komponentów: konceptualnego w ramach którego odtworzona została logika interwencji oraz empirycznego, służącego testowaniu przyjętej teorii programu. Stosując tę metodę, Wykonawca opierał się na konstrukcji modelu logicznego. Przy jego stosowaniu Wykonawca ustalił wizję przyświecającą interwencji, tj. ostateczny długoterminowy cel programu oraz powiązał go z istniejącymi problemami, a także określił oczekiwania co do rezultatów i oddziaływania. Ponadto, model logiczny zawiera kontekst wdrażania interwencji, reakcje odbiorców oraz inne czynniki wpływające na podejmowanie decyzji i partycypację w interwencji. Sposób uwzględnienia koncepcji TBE został szczegółowo opisany w punkcie „podejście metodologiczne – ewaluacja oparta na teorii”.

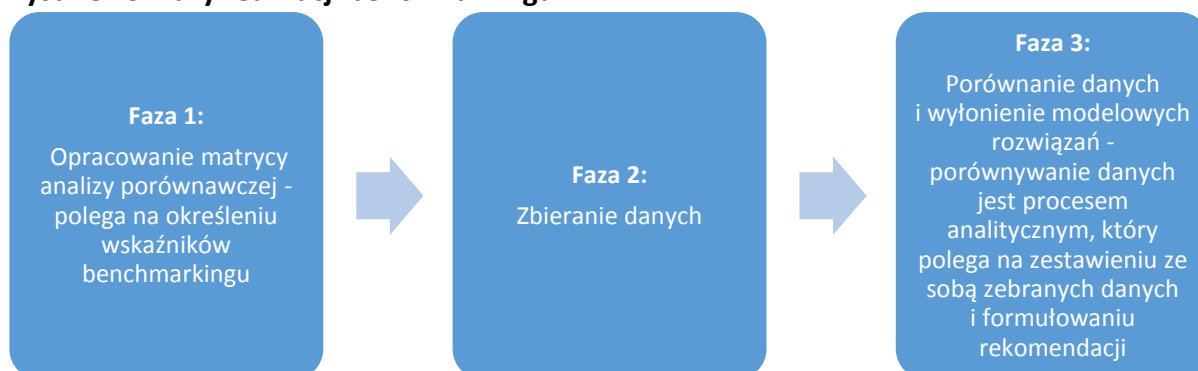
Benchmarking

Benchmarking jest metodą analizy porównawczej, której celem jest poszukiwanie wzorcowych sposobów postępowania, umożliwiających osiągnięcie najlepszych wyników przez uczenie się od innych i wykorzystywanie ich doświadczenia. Jest to proces, który zapewnia wykorzystanie wiedzy i doświadczenia innych instytucji i spożytkowanie ich na stworzenie nowych pomysłów, które zapewnią lepsze funkcjonowanie danej organizacji⁶.

Benchmarking przebiegał zgodnie z następującymi fazami:

⁶ W. Lankford, *Benchmarking: Understanding the Basics*, “The Coastal Business Journal”, s. 57–62, sgpwe.izt.uam.mx/files/users/uami/sppc/Gestion_del_Conocimiento/Material_de_apoyo_Benchmarking/Lankford_William_Benchmarking_Understanding_the_Basics.pdf (dostęp: 16.02.2019).

Rysunek 3. Fazy realizacji benchmarkingu

Opracowanie własne na podstawie: A. Balicka, *Benchmarking a konkurencyjność przedsiębiorstwa*, Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 343/2014, <http://wir.bg.ue.wroc.pl/docstore/download.seam?fileId=WUT035c1acd8970490e85f2053f8534e4a0> (dostęp 16.02.2019).

Źródło danych: Benchmarking został przeprowadzony w oparciu o analizę dokumentacji dotyczącej RPO.

Wielkość próby:

Analiza objęła system instytucjonalny RPO WD 2014-2020 oraz 4 innych systemów instytucjonalnych RPO.

Struktura próby:

RPO WD 2014-2020 został porównany z:

- 2 polskimi systemami instytucjonalnymi RPO:
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020;
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.
- 2 zagranicznymi systemami instytucjonalnymi RPO:
 - Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal);
 - Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia).

Badanie ilościowe metodą CAWI/CATI z Beneficjentami RPO WD 2014-2020

W przypadku techniki CAWI wspieranej CATI do potencjalnych respondentów wysyłane były e-maile, zawierające: informację o badaniu, list polecający oraz link do ankiety. Osoby, które nie zareagowały na maila, otrzymały maile przypominające o badaniu, następnie zaś miejsce miał kontakt telefoniczny, służący realizacji badania CATI.

Źródło danych: Beneficjenci RPO WD 2014-2020.

Wielkość próby badawczej: 498 (ostatecznie udało się zrealizować badanie na większej próbie, tj. 759).

Uzasadnienie wielkości próby badawczej: Przy zaproponowanej wielkości próby dla populacji 2887 (liczba beneficjentów RPO WD 2014-2020 zgodnie ze stanem na grudzień 2018 r. z wyłączeniem OP 11 Pomoc Techniczna) maksymalny błąd oszacowania nie przekroczył 4% dla poziomu ufności 95%.

Sposób szacowania wielkości próby badawczej: Wielkość próby badawczej została obliczona za pomocą wzoru na wielkość próby przy populacji skończonej:

$$n = \frac{P(1 - P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1 - P)}{N}}$$

gdzie:

- *P* - oszacowana proporcja w populacji
- *e* - dopuszczalny błąd
- *n* - wielkość próby
- *N* - wielkość populacji
- *Z* - wartość *Z* wynikająca z przyjętego poziomu ufności. Dla 95% poziomu ufności *Z*=1,96.
-

Struktura próby: Wykonawca dokonał warstwowania ze względu na Osie Priorytetowe. Udział respondentów z danej warstwy w próbie był wprost proporcjonalny do udziału beneficjentów z danej warstwy w populacji badanej. Liczebność poszczególnych warstw została obliczona za pomocą następującego wzoru:

Liczba respondentów z danej warstwy

$$= \frac{\text{liczba beneficjentów z danej warstwy}}{\text{liczebność populacji}} * 498$$

Struktura próby ze względu na Oś Priorytetową została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Tabela 1. Struktura próby w podziale na OP (Beneficjenci)

Oś Priorytetowa	Liczba beneficjentów	Liczebność próby
1. Przedsiębiorstwa i innowacje	768	130
2. Technologie informacyjno-komunikacyjne	96	16
3. Gospodarka niskoemisyjna	429	73
4. Środowisko i zasoby	136	23
5. Transport	36	6
6. Infrastruktura spójności społecznej	350	59
7. Infrastruktura edukacyjna	124	21
8. Rynek pracy	317	54
9. Włączenie społeczne	183	31
10. Edukacja	494	84
Razem:	2933	498

Źródło: opracowanie własne

Badanie ilościowe metodą CATI z wnioskodawcami, którzy ubiegali się o dofinansowanie projektów w ramach RPO WD 2014-2020, lecz go nie otrzymali i potencjalnymi wnioskodawcami

Wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo to doskonała technika służąca do realizacji badań ankietowych. Pozwala w krótkim czasie dotrzeć do dużej liczby respondentów i uzyskać od nich niezbędne informacje. Jej główną przewagą nad osobistym wywiadem kwestionariuszowym jest znacznie ułatwiony kontakt z respondentem.

Źródło danych: wnioskodawcy, którzy ubiegali się o dofinansowanie projektów w ramach RPO WD 2014-2020, lecz go nie otrzymali oraz potencjalni wnioskodawcy (podmioty, które nie składały wniosku o dofinansowanie w ramach RPO WD 2014-2020).

Wielkość próby badawczej: 384.

Uzasadnienie wielkości próby badawczej: Przy zaproponowanej wielkości maksymalny błąd oszacowania nie przekroczył 5% dla poziomu ufności 95%, co oznacza, że wyniki badania dobrze oddają sytuację rzeczywistą.

Sposób szacowania wielkości próby badawczej: Wielkości próby badawczej została obliczona za pomocą wzoru na wielkość próby przy populacji skończonej:

$$n = \frac{P(1 - P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1 - P)}{N}}$$

gdzie:

- *P - oszacowana proporcja w populacji*
- *e - dopuszczalny błąd*
- *n - wielkość próby*
- *N - wielkość populacji*
- *Z - wartość Z wynikająca z przyjętego poziomu ufności. Dla 95% poziomu ufności Z=1,96.*
-

Struktura próby: Struktura próby w badaniu CATI była zgodna ze strukturą próby w badaniu beneficjentów.

Liczba respondentów z danej warstwy

$$= \frac{\text{liczba beneficjentów z danej warstwy}}{\text{liczebność populacji}} * 384$$

Struktura próby ze względu na Oś Priorytetową została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Tabela 2. Struktura próby w podziale na OP (potencjalni i nieskutecznie ubiegający się wnioskodawcy)

Oś Priorytetowa	Liczebność próby
1. Przedsiębiorstwa i innowacje	101
2. Technologie informacyjno-komunikacyjne	13
3. Gospodarka niskoemisyjna	57

Oś Priorytetowa	Liczebność próby
4. Środowisko i zasoby	18
5. Transport	5
6. Infrastruktura spójności społecznej	45
7. Infrastruktura edukacyjna	16
8. Rynek pracy	42
9. Włączenie społeczne	24
10. Edukacja	63
Razem:	384

Źródło: opracowanie własne

Badania jakościowe metodą IDI

IDI polega na przeprowadzeniu z daną osobą ustrukturyzowanej rozmowy, która ma na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu.

Źródło danych: przedstawiciele IZ RPO WD, Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej, eksperci oceniających wnioski (spoza ww. instytucji), przedstawiciele Komitetu Monitorującego.

Wielkość próby badawczej: 35.

Struktura próby:

Badanie objęło przedstawicieli:

- IZ RPO WD (7 wywiadów);
- Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej (IP) (2 wywiady);
- Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy (IP) (3 wywiady);
- Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (IP) (2 wywiady);
- Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej (IP) (2 wywiady);

- Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej (IP) (2 wywiady);
- Ekspertów zewnętrznych (oceniających wnioski, spoza ww. instytucji (12 wywiadów⁷));
- Komitetu Monitorującego (5 wywiadów).

Panele eksperckie

Panel ekspercki to technika podobna do grup fokusowych, czyli ustrukturalizowanych i moderowanych dyskusji zogniskowanych na konkretnym zagadnieniu. Uczestniczą w nich eksperci, czyli osoby, które posiadają cenną wiedzę w danej dziedzinie.

Źródło danych: przedstawiciele IZ, IP, ZIT odpowiedzialni za programowanie, zarządzanie Programem i jego wdrażanie oraz eksperci.

Liczba paneli eksperckich: 2 – jeden panel ekspercki zorganizowano na etapie pracy nad raportem końcowym, a drugi na etapie prac nad wnioskami i rekomendacjami.

Panel delficki

W panelu delfickim (zwanym również metodą delficką) opinie ekspertów gromadzi się za pomocą rozsyłanego za pomocą Internetu scenariusza wywiadu. Badanie to jest wieloetapowe.

W ramach niniejszej ewaluacji panel delficki realizowany był w dwóch etapach:

- **W pierwszym etapie** za pomocą poczty elektronicznej do ekspertów rozesłany został scenariusz, zawierający pytania badawcze. Eksperci odpowiedzieli na pytania, odwołując się do własnej wiedzy i doświadczenia, a następnie odesłali swoje odpowiedzi do Wykonawcy.

⁷ Wykonawca proponuje, aby w ramach każdej OP z wyjątkiem OP 11 Pomoc Techniczna przeprowadzić 1 wywiad z ekspertem oceniającym wnioski, zaś w ramach OP 8, z uwagi na różnorodność działań – 3 wywiady.

- **W drugim etapie** Wykonawca rozesał zestawienie odpowiedzi udzielonych w pierwszym etapie do ekspertów. Zadaniem uczestników badania było odniesienie się do odpowiedzi pozostałych ekspertów – w przypadku, gdy nie zgodzili się oni z danym stwierdzeniem, mieli za zadanie podać kontrargumenty. Po odniesieniu się do odpowiedzi eksperci odsyłałi swoje uwagi i komentarze do Wykonawcy, a członkowie Zespołu Badawczego przeprowadzili ich analizę⁸.

Źródło danych: Eksperci z zakresu wdrażania i ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wielkość próby:

W badaniu wzięło udział 5 ekspertów nienależących do Zespołu Badawczego.

Struktura próby:

Każdy z ekspertów zewnętrznych reprezentował inną instytucję.

Dobór próby:

Celowy – eksperci zostali wybrani ze względu na doświadczenie zawodowe oraz dorobek naukowy związany z wdrażaniem i ewaluacją RPO.

⁸ M. Matejun, *Metoda delficka w naukach o zarządzaniu*, [w:] E. Kuczmera-Ludwicyńska (red.), *Zarządzanie w regionie. Teoria i praktyka*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012, s. 173-182, www.matejun.com/pubs-pl/2012_Marek_Matejun_Metoda_delficka_w_naukach_o_zarządzaniu.pdf (dostęp: 16.02.2019).

Wyniki ewaluacji

Analiza aktów prawnych, dokumentów i analiz

Analizowany RPO WD 2014-2020 zarządzany jest przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego (funkcje IZ określone zostały art. 125 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.)⁹. Program składa się z 11 OP, z czego 7 współfinansowanych z EFRR, a 4 z EFS. Zakres wsparcia z poszczególnych funduszy jest zgodny z Rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 oraz 1301/2013¹⁰. Szczegółowy zakres interwencji (działania, typy projektów itp.) określone zostały w podziale na poszczególne OP w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych, którego wymóg opracowania wynika z ustawy wdrożeniowej¹¹).

Cel główny RPO WD to wzrost konkurencyjności Dolnego Śląska zapewniający poprawę poziomu życia jego mieszkańców przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju¹². Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030¹³, interwencję skierowano na obszary o strategicznym znaczeniu dla rozwoju województwa. Należy podkreślić szczególną zbieżność celów RPO i obszarów interwencji z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (cel główny - Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów

⁹ Art. 125 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący RPO.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006

¹¹ Art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2017 r., poz. 1460 z późn. zm.)

¹² Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, 2016 r.

¹³ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym¹⁴).

Kwota zaangażowana w realizację RPO WD 2014-2020 wynosi łącznie 2 650 054 815 euro. Spośród niej 2 252 546 589 euro przypada na środki unijne, a 397 508 226 euro na wkład krajowy (publiczny i prywatny)¹⁵. Wysokość alokacji dla poszczególnych CT i PI określona została zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej oraz wyników ewaluacji ex ante¹⁶. Wyodrębniona została również rezerwa wykonania na poziomie 6% alokacji EFRR i 6,86% alokacji EFS¹⁷. Wkład UE stanowią całkowite wydatki kwalifikowalne, a maksymalny poziom dofinansowania (każdej z OP) wynosi 85%¹⁸.

Podstawowym trybem wyboru projektów w RPO WD jest tryb konkursowy. Niemniej, część działań (w niektórych OP i PI) realizowana jest w trybie pozakonkursowym (projekty o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu lub obszaru objętego realizacją ZIT lub projektów dotyczących realizacji zadań publicznych)¹⁹. Możliwość stosowania trybu pozakonkursowego każdorazowo rozpatrywana jest w oparciu o zasady określone w Umowie Partnerstwa²⁰ (przy czym o możliwości w tym zakresie decydują również zapisy wytycznych ministerialnych). Warto zauważyć, że możliwość stosowania trybu pozakonkursowego w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej została ograniczona. Uzasadnienie zastosowania tego typu trybu musi znaleźć się w zapisach programu operacyjnego (zatwierdzonego przez KE). Jego zastosowanie musi współwystępować z nieefektywnością lub niemożliwością zastosowania pełnego trybu konkursowego. Tego typu przypadki, zgodnie z Umową Partnerstwa, występują w następujących sytuacjach:

¹⁴ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Warszawa 2017 r.

¹⁵ Rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013, art. 120.

¹⁶ Ewaluacja ex-ante RPO WD 2014-2020, 2014 r.

¹⁷ Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, wersja 41, Wrocław 2019 r.

¹⁸ Rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013, art. 120.

¹⁹ Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, wersja 41, Wrocław 2019

²⁰ Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 - Umowa Partnerstwa, sierpień 2017 r.

- *występowanie prawnego obowiązku realizacji określonych zadań przez dany podmiot lub grupę podmiotów, wynikającego z przepisów prawa lub dokumentów strategicznych, w szczególności w przypadku występowania monopolu kompetencyjnego,*
- *uprzednie bezpośrednio zidentyfikowanie konkretnych projektów - w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji - w programie operacyjnym (lista dużych projektów zgodnie z art. 100 rozporządzenia ramowego, projekty wynegocjowane w kontrakcie terytorialnym, strategii rozwoju, dokumentów przygotowanych na potrzeby warunkowości ex-ante, projekty zidentyfikowane w strategii ZIT, oraz pozytywnie zaopiniowane przez właściwe IZ, na podstawie kryteriów, wskazanych przez IZ, a także rezultaty projektów lub projekty wdrażane w ramach inicjatywy Komisji Europejskiej „Lagging Regions” i wymagające kontynuacji w ramach określonych programów operacyjnych)²¹.*

Obecnie realizowany przegląd śródkresowy obejmuje wyniki wdrażania do 31.12.2018 r. Przegląd ten weryfikuje osiągnięcie celów pośrednich i końcowych. Ich wymagany poziom realizacji wynika z zapisów Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 215/2014, zgodnie z którym cele pośrednie i końcowe uważa się za osiągnięte jeżeli wszystkie wskaźniki zawarte w ramach wykonania osiągnęły co najmniej 85% wartości celu pośredniego do końca 2018 r. lub co najmniej 85% wartości końcowej do końca 2023 r.²².

Struktura projektów i beneficjentów objętych wsparciem

Biorąc pod uwagę charakter sporządzanej ewaluacji, istotne jest przeprowadzenie identyfikacji w zakresie dotychczasowego stopnia zainteresowania poszczególnymi rodzajami projektów wraz ze wskazaniem głównych typów beneficjentów podjętej interwencji.

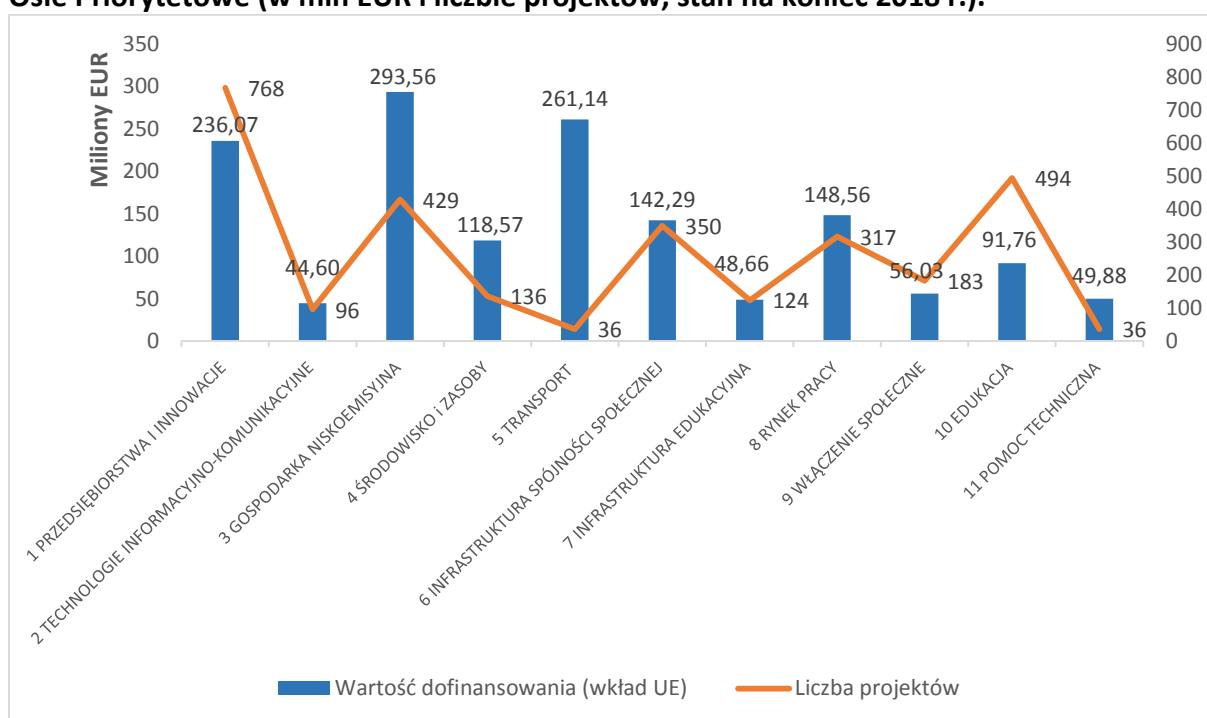
Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. podpisano umowy na dofinansowanie 2 969 projektów o łącznej wartości 1 491 127 976,16 EUR (wartość wkładu UE), co odpowiada 67,73%

²¹ *Ibidem.*

²² *Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r.*

przyznanej alokacji. Obszarem, w ramach którego zrealizowano największą liczbę projektów, jest OP 1 – Przedsiębiorstwa i innowacje. W jej ramach podpisano umowy o dofinansowanie aż 768 projektów. Należy jednak zauważyć, że najwyższa wartość wkładu UE przypadła z kolei na OP 3 – Gospodarka niskoemisyjna (293,56 mln EUR). W ramach tejże Osi liczba projektów była sporo niższa (o 339 projektów), co wynika ze znacznego zróżnicowania wartości poszczególnych projektów.

Rysunek 4. Struktura liczby projektów i wartości dofinansowania (wkład UE) w podziale na Osi Priorytetowe (w mln EUR i liczbie projektów, stan na koniec 2018 r.).

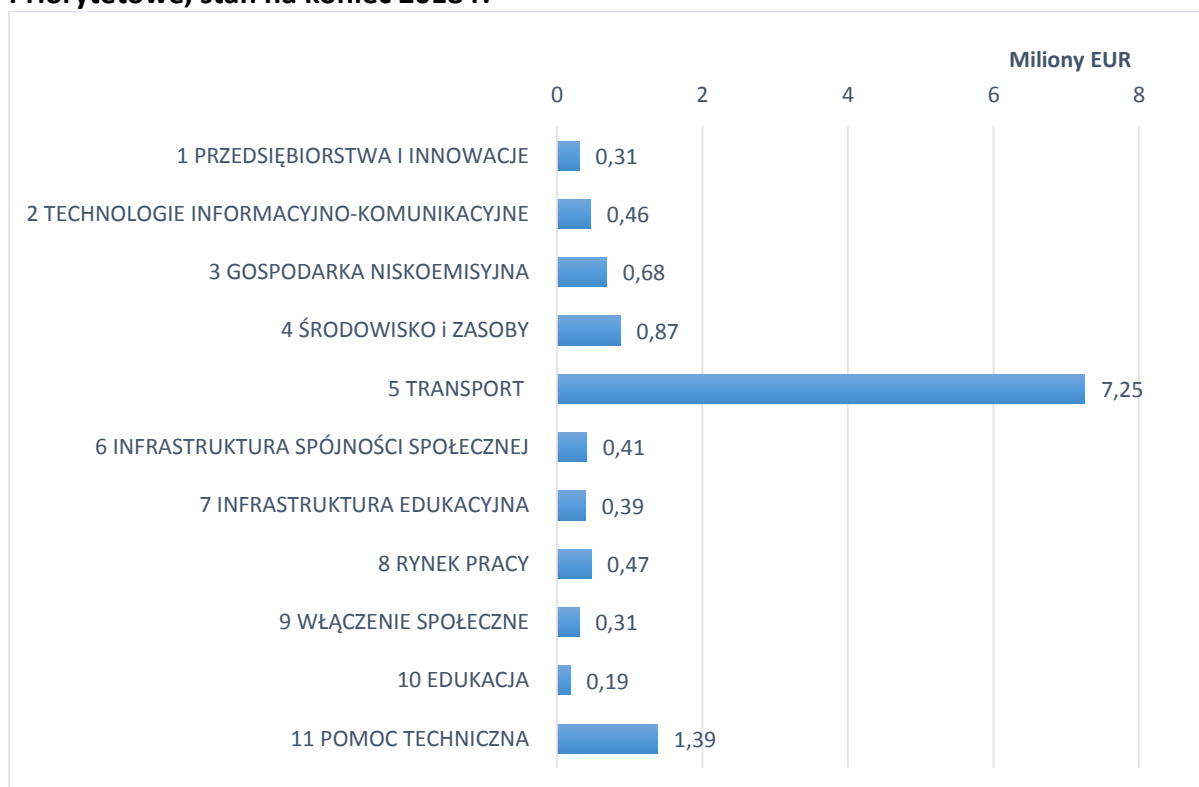

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych z realizacji RPO pozyskanych od Zamawiającego

Warto tym samym przeanalizować średnią wartość dofinansowanych projektów. Zdecydowanie pod tym względem wyróżnia się OP 5 – Transport. W ramach tejże Osi podpisano umowy na realizację małej liczby projektów (36), lecz o bardzo wysokiej łącznej wartości. Tym samym, przeciętna wartość projektu wyniosła aż 7,25 mln EUR. Tak wysoką wartość projektów można było osiągnąć m.in. poprzez zastosowanie w ramach tejże Osi trybu pozakonkursowego. Warto dodać, że większa część środków przyznanych w ramach tejże Osi przypadła na infrastrukturę drogową (66% dla Działania 5.1 Drogowa dostępność

transportowa). W przypadku pozostałych OP wartość ta w większości przypadków nie przekroczyła progu miliona EUR.

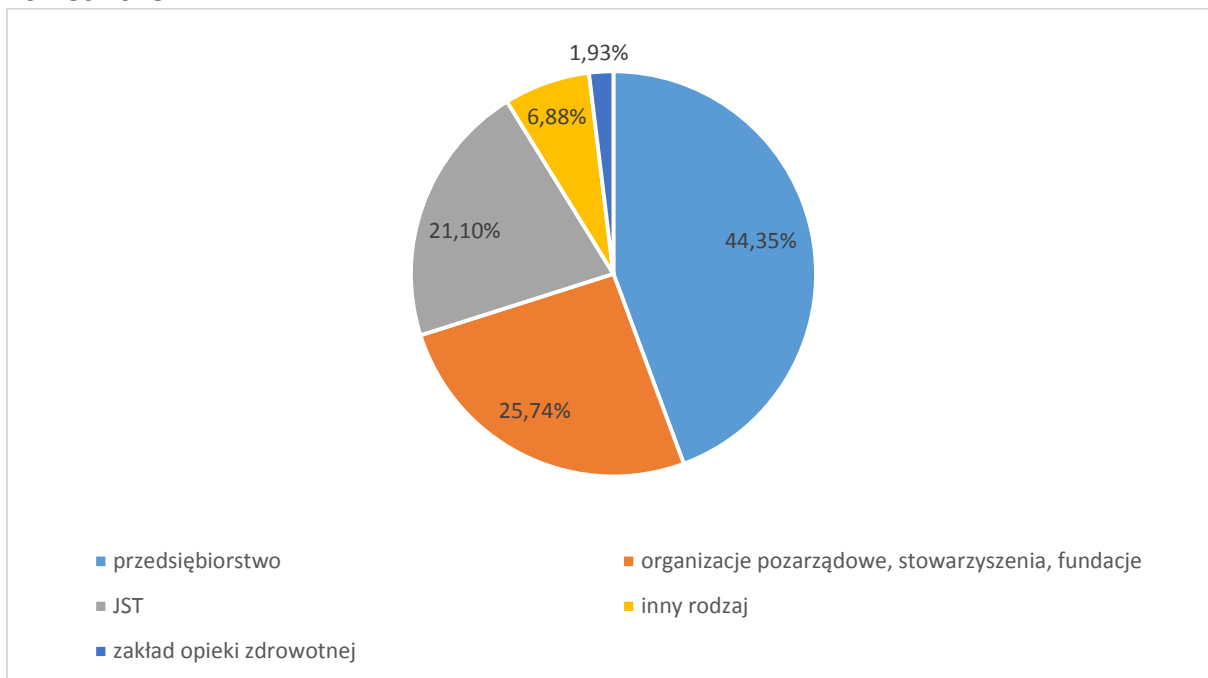
Rysunek 5. Średnia wartość projektów (wartość wkładu UE) w podziale na Osie Priorytetowe, stan na koniec 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych finansowych z realizacji RPO pozyskanych od Zamawiającego

Wśród głównych typów beneficjentów wsparcia kierowanego z RPO WD 2014-2020 wyróżnić należy przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe (w tym stowarzyszenia i fundacje), na które łącznie przypada ponad 70% udziału w ogólnej liczbie beneficjentów. Warto zaznaczyć, że najwięcej beneficjentów zalicza się do grupy przedsiębiorstw (44,35%), spośród których aż 30 p.p. przypada na najmniejsze podmioty, tj. mikroprzedsiębiorstwa. Wysoki udział w ogólnej liczbie beneficjentów przypadł również na JST (ponad 21%).

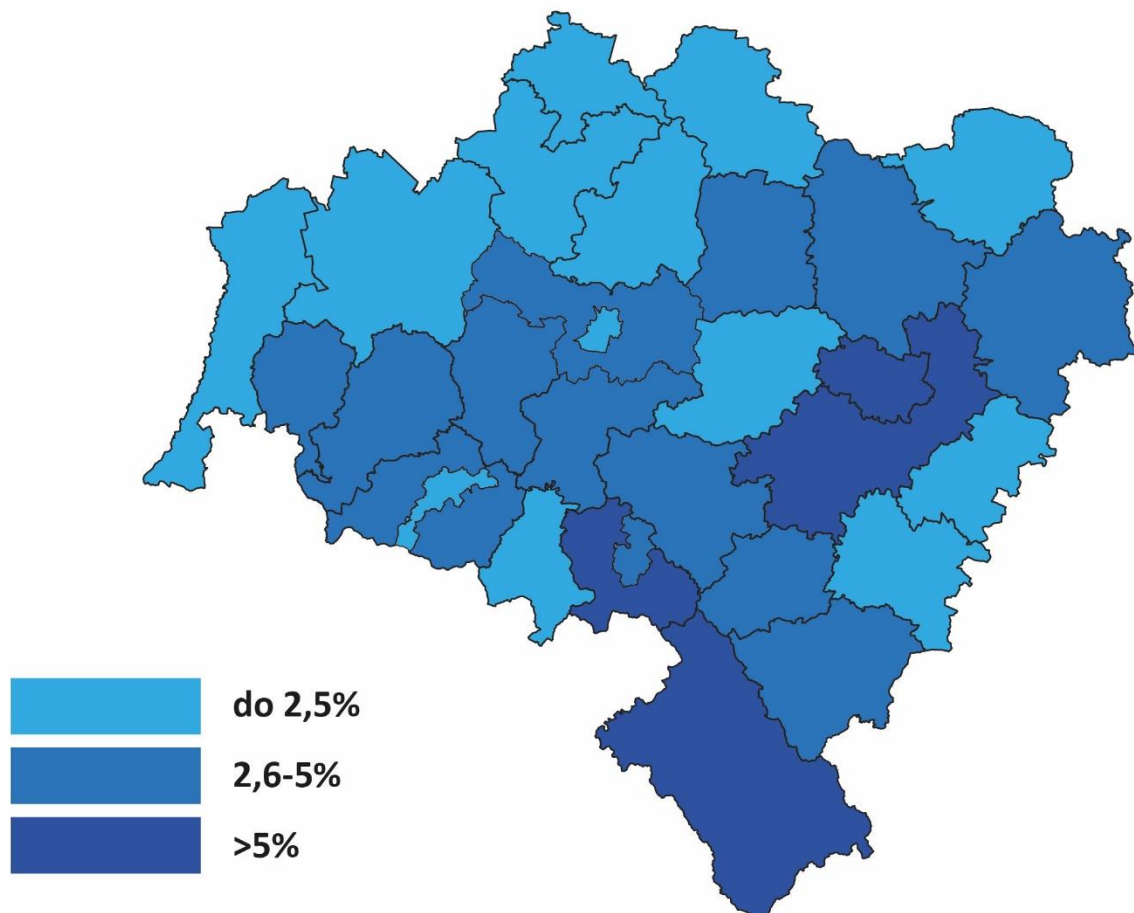
Rysunek 6. Struktura beneficjentów wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020, wg stanu na koniec 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy beneficjentów pozyskanej od Zamawiającego

W ujęciu terytorialnym, największy udział beneficjentów przypadł na powiat miasto Wrocław (10,09%), kłodzki (7,58%), dzierzoniowski (5,35%), wrocławski (5,18%) oraz wałbrzyski (5,17%). Pozostałe powiaty nie przekroczyły progu 5% udziału w ogólnej liczbie beneficjentów. Na przeciwnym biegunie znalazł się powiat milicki, na który przypadł najniższy udział beneficjentów wsparcia (1,23%). Warto jednak mieć na uwadze, że powiat ten znajduje się na przedostatnim miejscu wśród powiatów analizowanego województwa pod względem liczby ludności, co w znacznej mierze determinuje również liczbę beneficjentów.

Rysunek 7. Struktura terytorialna projektów RPO WD – udział % beneficjentów (dot. projektów z podpisanymi umowami wg stanu na koniec 2018 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy beneficjentów pozyskanej od Zamawiającego (miejsce realizacji projektu)

Celem uzupełnienia ww. informacji warto również zwrócić uwagę na wartość projektów (dot. wkładu UE w ramach projektów z podpisanymi umowami) w podziale na powiaty. Jak się okazuje, w ślad za największą liczbą beneficjentów zlokalizowanych na terenie Wrocławia, idzie również najwyższa wartość dofinansowanych projektów (aż 989,79 mln PLN). Jest to zdecydowanie najwyższa wartość wśród powiatów badanego województwa. Drugim z kolei powiatem jest powiat wrocławski, lecz w jego przypadku wartość wkładu UE w ramach dofinansowanych projektów jest już znacznie niższa i wynosi 232,51 mln PLN. Na przeciwnym biegunie znalazł się powiat milicki, na który przypadła najniższa wartość wsparcia (40,84 mln PLN). Warto jednocześnie zauważyć, że znaczna wartość

dofinansowania UE przypada na projekty realizowane na terenie więcej niż 1 powiatu oraz projekty realizowane przez Samorząd Województwa na terenie całego województwa (2 305,14 mln PLN).

Tabela 3. Wartość projektów (dofinansowanie UE) wg powiatów w PLN (wg stanu na 31.12.2019 r.)

Powiat	Dofinansowanie UE PLN
województwo*	2 305 137 039,57
Wrocław	989 789 395,53
wrocławski	232 510 819,37
świdnicki	209 659 857,80
kłodzki	203 070 337,83
Jelenia Góra	194 589 903,32
dzierżoniowski	153 172 980,96
trzebnicki	152 977 459,50
Legnica	152 657 197,65
Wałbrzych	142 390 337,85
bolesławiecki	127 048 471,72
oleśnicki	123 273 867,98
średzki	120 375 264,43
złotoryjski	109 511 866,19
lubiński	108 611 937,10
lwówecki	94 082 499,30
oławski	88 903 719,20
gólgowski	85 101 074,57
jaworski	80 622 523,56
lubański	80 520 564,72
górowski	79 927 038,67
wołowski	74 248 719,34
zgorzelecki	71 223 397,29
jeleniogórski	70 668 051,42
wałbrzyski	62 634 740,10
legnicki	61 439 735,17
ząbkowicki	54 984 068,05
strzeliński	50 514 366,74
polkowicki	49 745 339,86
kamiennogórski	45 791 958,66
milicki	40 840 922,38
Razem	6 416 025 455,83

* projekty realizowane na terenie więcej niż 1 powiatu oraz projekty realizowane przez Samorząd Województwa na terenie całego województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy beneficjentów pozyskanej od Zamawiającego

Stopień realizacji celów RPO WD 2014-2020

Zgodnie z zapisami załącznika nr 12 do Uchwały nr 6498/IV/14 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 listopada 2014 r.²³ – **Informacje na temat ustanowienia ram wykonania dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020** system wskaźników stanowi jeden z instrumentów zarządzania w ramach programów funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności. Metodyka pomiaru wskaźników umożliwia podjęcie działań związanych z monitorowaniem programu oraz zagwarantowaniem realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych określonych w Programie oraz pełnej absorpcji środków. Wskaźniki wyznaczone dla RPO WD 2014-2020 stanowią element niezbędny w procesie mierzenia postępu realizacji oraz ocenie efektywności wdrażania programu począwszy od pojedynczego projektu, przez priorytety inwestycyjne (PI), po cały Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego²⁴.

Aktualny stan realizacji celów szczegółowych RPO WD 2014-2020:

Wskaźniki ram wykonania

„Ramy wykonania są zgodne z zasadami funkcjonowania mechanizmu ram wykonania określonych w rozporządzeniach oraz w Umowie Partnerstwa²⁵”. Pośrednie i docelowe wartości wskaźników zakwalifikowanych do ram wykonania zostały wyselekcjonowane na podstawie metodologii szacowania, która została zaprezentowana KE w trakcie negocjacji: „Podstawowe kryteria szacowania wartości wskaźników bazują na danych historycznych, którymi dysponowała Instytucja Zarządzająca (IZ), uwzględniając dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu podobnych przedsięwzięć. Kryteria te, to: średnia wartość projektów, typ beneficjenta, rodzaj instrumentu/ formy wsparcia, poziom danych (kraj/ region), wielkość próby, tryb wyboru projektu, tempo realizacji wskaźników, poziom osiągnięcia założonych wskaźników”²⁶. Ponadto, poza danymi

²³ dokument zmieniony w czerwcu 2018 r. przy zmianach Programu Uchwała nr 5649/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 czerwca 2019 r.

²⁴ Załącznik nr 12 do Uchwały nr 6498/IV/14 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 listopada 2014 r.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Ibidem.

historycznymi i kosztami jednostkowymi, do oszacowania wartości docelowych wskaźników, analizie poddane zostały dostępne opracowania odnoszące się do sytuacji oraz trendów społeczno-gospodarczych.

Wskaźniki postępu finansowego

Wskaźniki finansowe odnoszą się do całkowitej kwoty wydatków kwalifikowalnych i przekazanych do KE wprowadzonych do systemu księgowego i poświadczonych przez instytucję certyfikującą. Wskaźniki postępu finansowego stosowane są do monitorowania postępu płatności w zakresie projektu, działania czy Programu w stosunku do wydatków kwalifikowalnych²⁷.

W kontekście postępu finansowego w ramach wszystkich Osi Priorytetowych zostały zrealizowane cele pośrednie, przypadające na 2018 r. Stopień realizacji osiągniętych pierwotnie założonych celów pośrednich na 2018 r. oscylował na poziomie pomiędzy 107% (OP 9 Włączenie społeczne), a 217% (OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje).

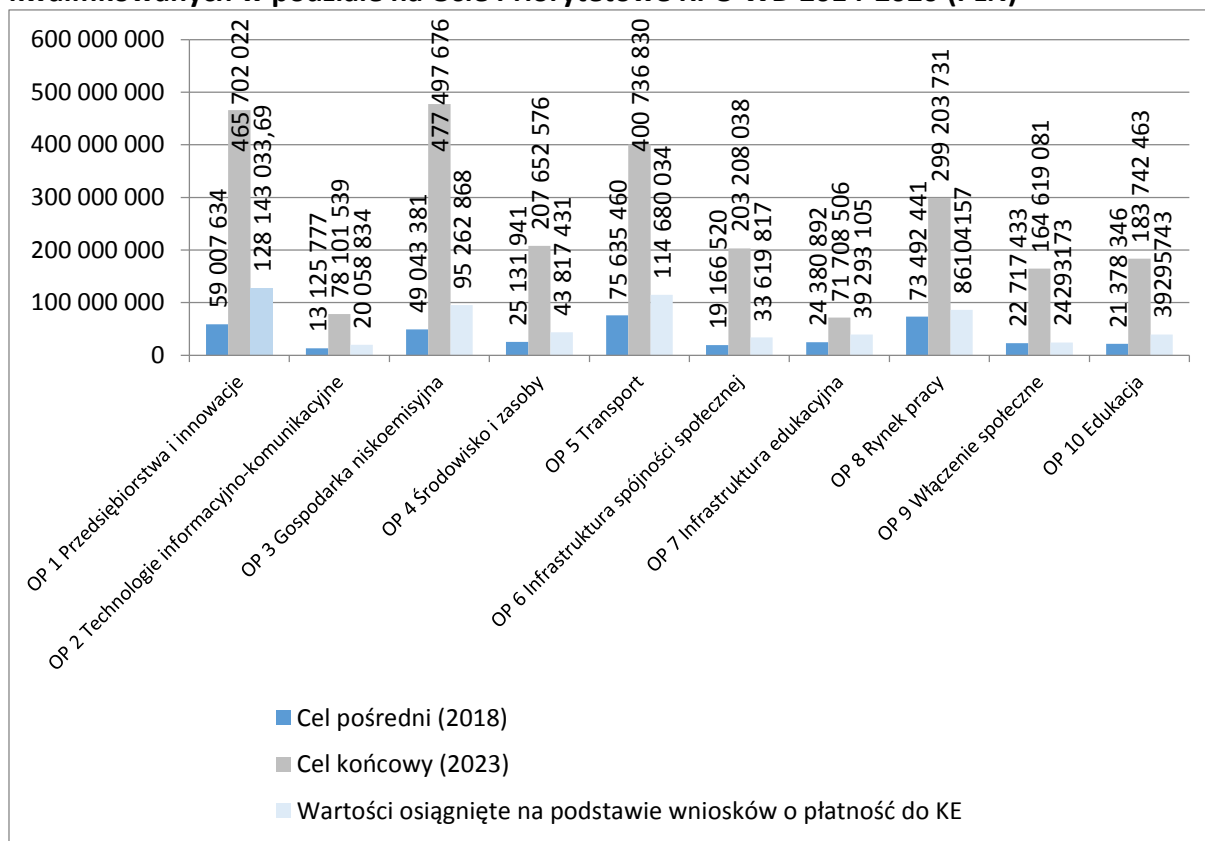
Tabela 4. Wskaźniki postępu finansowego

Oś Priorytetowa	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wniosków o płatność do KE	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje	59 007 634	465 702 022	128 143 033,69	217,16%	27,52%
OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne	13 125 777	78 101 539	20 058 834	152,82%	25,68%
OP 3 Gospodarka niskoemisyjna	49 043 381	477 497 676	95 262 868	194,24%	19,95%
OP 4 Środowisko i zasoby	25 131 941	207 652 576	43 817 431	174,35%	21,10%
OP 5 Transport	75 635 460	400 736 830	114 680 034	151,62%	28,62%
OP 6 Infrastruktura spójności społecznej	19 166 520	203 208 038	33 619 817	175,41%	16,54%
OP 7 Infrastruktura edukacyjna	24 380 892	71 708 506	39 293 105	161,16%	54,80%
OP 8 Rynek pracy	73 492 441	299 203 731	86 104 157	117,16%	28,78%
OP 9 Włączenie społeczne	22 717 433	164 619 081	24 293 173	106,94%	14,76%
OP 10 Edukacja	21 378 346	183 742 463	39 295 743	183,81%	21,39%

²⁷ Zasady pomiaru wskaźników w projekcie dofinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

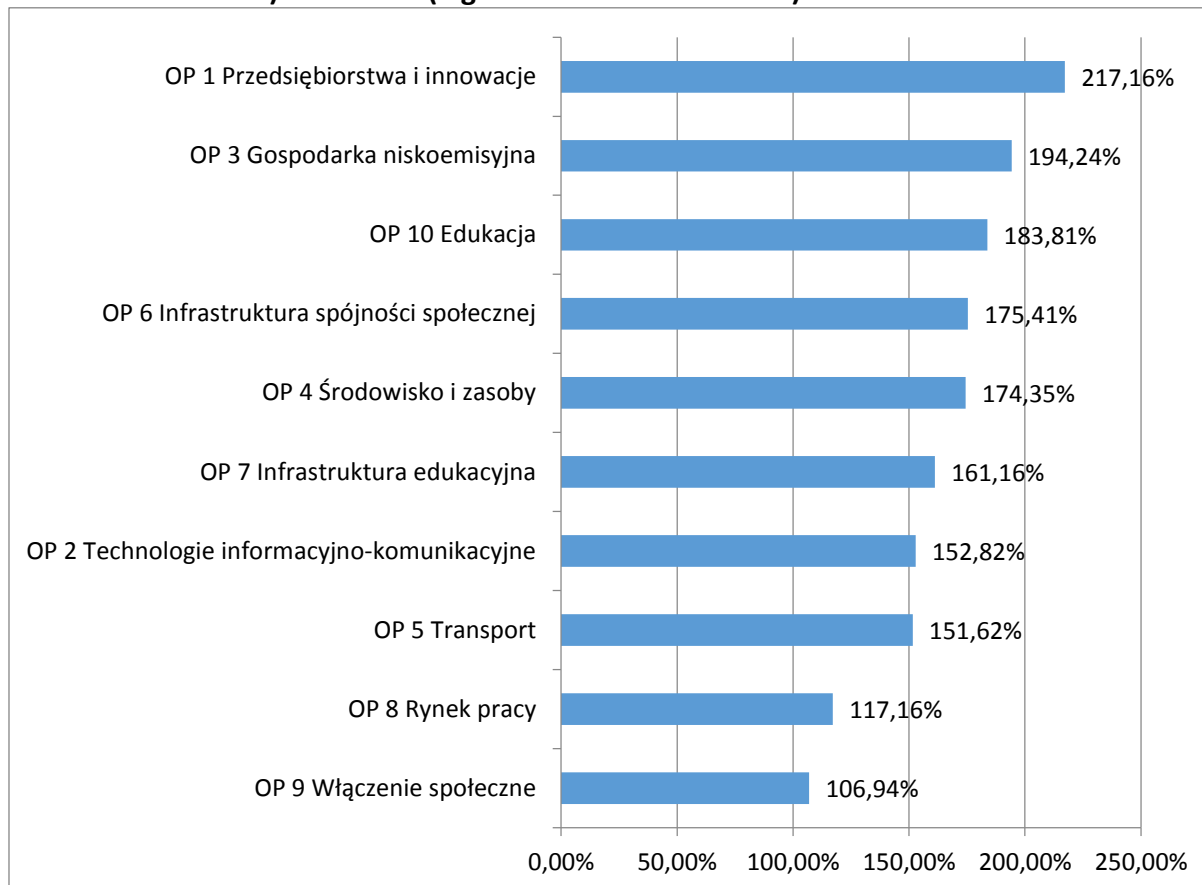
Rysunek 8. Wskaźniki postępu finansowego - Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w podziale na Osie Priorytetowe RPO WD 2014-2020 (PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Wskaźnik obrazujący postęp finansowy na 2018 r. został przekroczony o blisko 17 pp. W przypadku OP 8 Rynek pracy, o ponad 50 pp. – OP 5 Transport, ponad 60 pp. – OP 7 Infrastruktura edukacyjna, o ponad 70 pp. – OP 4 Środowisko i zasoby oraz OP 6 Infrastruktura spójności społecznej, o ponad 80 pp. – OP 10 Edukacja, o ponad 90 pp. – OP 3 Gospodarka niskoemisyjna, natomiast o ponad 100 pp. wartość wskaźnika dla 2018 r. przekroczyła OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacji.

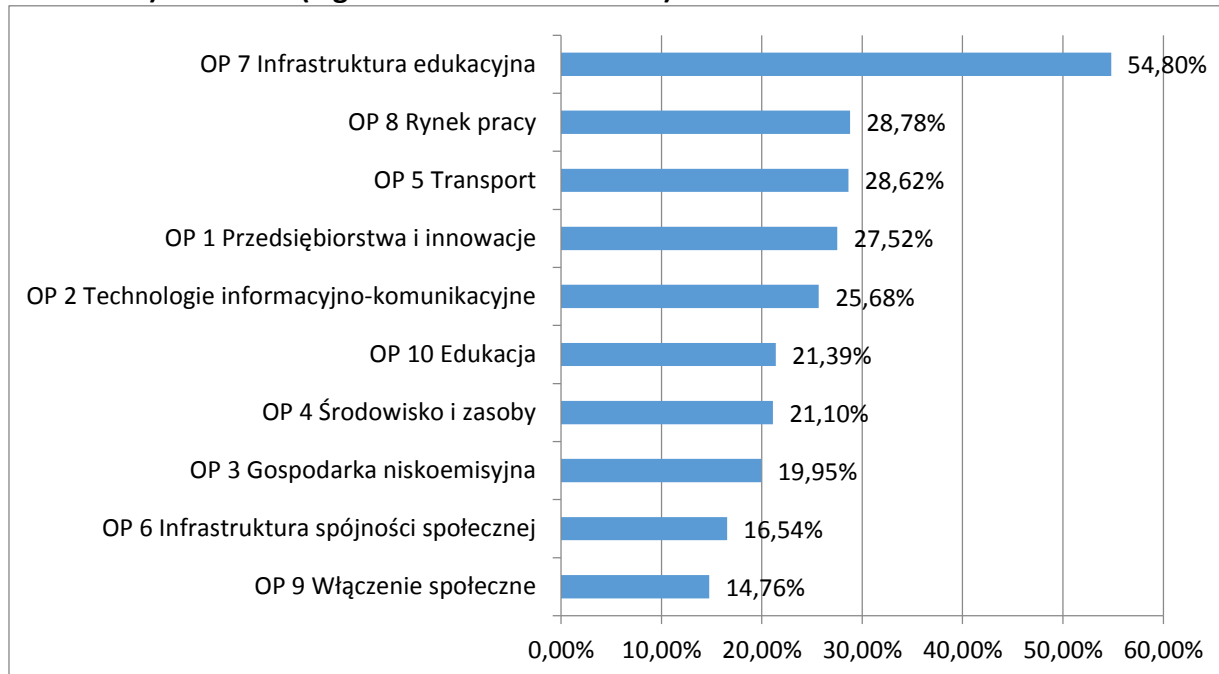
Rysunek 9. Realizacja wskaźników postępu finansowego (Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w podziale na Osi Priorytetowe RPO WD 2014-2020) do 2018 r. (wg stanu na koniec 2018 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku analizy wskaźnika postępu finansowego dla OP 9 Włączenie społeczne, jego wartość kształtowała się na najniższym poziomie wśród wszystkich Osi Priorytetowych dla wartości zaplanowanych dla roku 2023 (15% realizacji wskaźnika postępu finansowego do 2023 r.). Jednakże warto zwrócić uwagę na realizację celu postępu finansowego do 2023 r. odnotowaną w 2018 r. dla OP 7 Infrastruktura edukacyjna, która osiągnęła wartość 55% oraz na relatywnie wysokie wyniki analizy wskaźnikowej (>25%) postępu finansowego do 2023 r. dla OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne, OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje, OP 5 Transport oraz OP 8 Rynek pracy.

Rysunek 10. Realizacji wskaźników postępu finansowego (Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w podziale na Osie Priorytetowe RPO WD 2014-2020) do 2023 r.(wg stanu na koniec 2023 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Realizacja wskaźników ram wykonania

Analiza wskaźników ram wykonania, obok wskaźników finansowych, stanowią kluczowe aspekty ewaluacji postępu rzeczowego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. W celu analizy stopnia realizacji wskaźników w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych ocenie poddane zostały wartości oraz stopień realizacji wskaźników (celu pośredniego) dla wartości w 2018 r. oraz wskaźników (celu końcowego) dla 2023 r. W przypadku kluczowych etapów wdrażania przeanalizowano tylko wartości dla roku 2018. Powyższa analiza, umożliwiła opracowanie prognozy obrazującej potencjalny poziom realizacji celów końcowych RPO WD 2014-2020.

OP 1

Wartości wskaźnika „Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)” (przedsiębiorstwa) OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 359% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 91% celu

końcowego, co umożliwi postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji wskaźnika do 2023 r.

Tabela 5. Wskaźniki produktu OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) (przedsiębiorstwa)	413	1632	1481	358,60%	90,75%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 2

Wartości wskaźników: „Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3” (szt.) oraz „Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego” (szt.) OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 1076% - 365% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 374% - 115% celu końcowego, co umożliwi postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r.

Tabela 6. Wskaźniki produktu OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (szt.)	50	144	538	1076,00%	373,61%
Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego (szt.)	17	54	62	364,71%	114,81%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 3

Wartości wskaźników: Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji (m²), Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.) oraz Długość wspartej infrastruktury rowerowej (km) OP 3 Gospodarka niskoemisyjna w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie od 124% do 252% wartości celu pośredniego oraz na poziomie

od 42% do 83% celu końcowego, co umożliwia postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r.

Tabela 7. Wskaźniki produktu OP 3 Gospodarka niskoemisyjna

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji (m ²)	91 387	440 733	186 284,59	203,84%	42,27%
Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.)	27	82	68	251,85%	82,93%
Długość wspartej infrastruktury rowerowej (km)	49	138	60,92	124,33%	44,14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 4

Wartości wskaźników OP 4 Środowisko i zasoby w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie od 200% do 300% wartości celu pośredniego oraz na poziomie od 0% do 71% celu końcowego. W związku z powyższym szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźniki: Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.) oraz Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20) (osoby), których aktualny stan realizacji wynosi 0% celu realizacji wskaźnika do 2023 r.

Tabela 8. Wskaźniki produktu i KEW OP 4 Środowisko i zasoby

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Długość sieci kanalizacji sanitarnej (km)	46	154	109,04	237,04%	70,81%
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem (szt.)	7	23	16	228,57%	69,57%
Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.)	0	10	0		0,00%
Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadami na podstawie podpisanych umów (szt.)	3		6	200,00%	
Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej	0	1 650	0		0,00%

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20) (osoby)					
Liczba podpisanych umów dot. projektów z zakresu ochrony przeciwpowodziowej (szt.)	1		3	300,00%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 5

Wartości wskaźników OP 5 Transport w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie od 154% - do 880% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 10% - 58% celu końcowego. W związku z powyższym szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźnik: Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (km), którego aktualny stan realizacji wynosi poniżej 10% celu realizacji wskaźnika do 2023 r.

Tabela 9. Wskaźniki produktu i KEW OP 5 Transport

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI 14) (km)	4,4	66,40	38,74	880,45%	58,34%
Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych dróg na podstawie podpisanych umów (km)	26,56		105,46	397,06%	
Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (km)	4	62	6,14	153,50%	9,90%
Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych linii kolejowych na podstawie umów (km)	12		47,86	398,83%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 6

Wartości wskaźników: Liczba wspartych podmiotów leczniczych (szt.), Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.), Liczba

wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na podstawie podpisanych umów (szt.) OP 6 Infrastruktura spójności społecznej w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 317% - 2236% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 19% - 83% celu końcowego, co umożliwia postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r.

Tabela 10. Wskaźniki produktu i KEW OP 6 Infrastruktura spójności społecznej

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba wspartych podmiotów leczniczych (szt.)	6	23	19	316,67%	82,61%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	96	18		18,75%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na podstawie podpisanych umów (szt.)	22		492	2236,36%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 7

Wartości wskaźników: Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (osoby) oraz Szacowana liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie na podstawie podpisanych umów (osoby) OP 7 Infrastruktura edukacyjna w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 712% - 2179% wartości celu pośredniego oraz na poziomie do 219% celu końcowego, co umożliwia postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r.

Tabela 11. Wskaźniki produktu i KEW OP 7 Infrastruktura edukacyjna

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (osoby)	3396	11018	24 183	712,10%	219,49%
Szacowana liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub	4407		96 010	2178,58%	

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
edukacyjnej wspartej w programie na podstawie podpisanych umów (osoby)					

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 8

Wartości wskaźników: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C) (osoby) oraz Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej (osoby) OP 8 Rynek pracy w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 197% - 302% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 108% - 166% celu końcowego, co umożliwia postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r.

Tabela 12. Wskaźniki produktu OP 8 Rynek pracy

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C) (osoby)	10 772	19 662	21 247	197,24%	108,06%
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej (osoby)	971	1 773	2 936	302,37%	165,60%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 9

Wartości wskaźników: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby) oraz Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (szt.) OP 9 Włączenie społeczne w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 193% - 257% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 46%-68% celu końcowego, co warunkuje konieczność ciągłego monitoringu realizacji ww. wskaźników.

Tabela 13. Wskaźniki produktu OP 9 Włączenie społeczne

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby)	2 998	16 736	7 711	257,20%	46,07%
Liczba podmiotów społecznej ekonomii objętych wsparciem (szt.)	288	820	556	193,06%	67,80%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

OP 10

Wartości wskaźników: Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (szt.), Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby), Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie (osoby), Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie (szt.) OP 10 Edukacja w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie od 198% do 674% wartości celu pośredniego oraz na poziomie od 74% do 251% celu końcowego, co umożliwia postawienie hipotezy braku wystąpienia zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r. Natomiast w przypadku uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) wskaźnik ten kształtował się w 2018 r. na poziomie 96% celu pośredniego i 24% celu końcowego, co generuje konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na przedmiotowy wskaźnik pod względem jego realizacji do 2023 r.

Tabela 14. Wskaźniki produktu OP 10 Edukacja

Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (szt.)	1 160	3 114	3 458	298,10%	111,05%
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby)	636	1 707	4 289	674,37%	251,26%
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie (osoby)	10 255	31 370	49 176	479,53%	156,76%

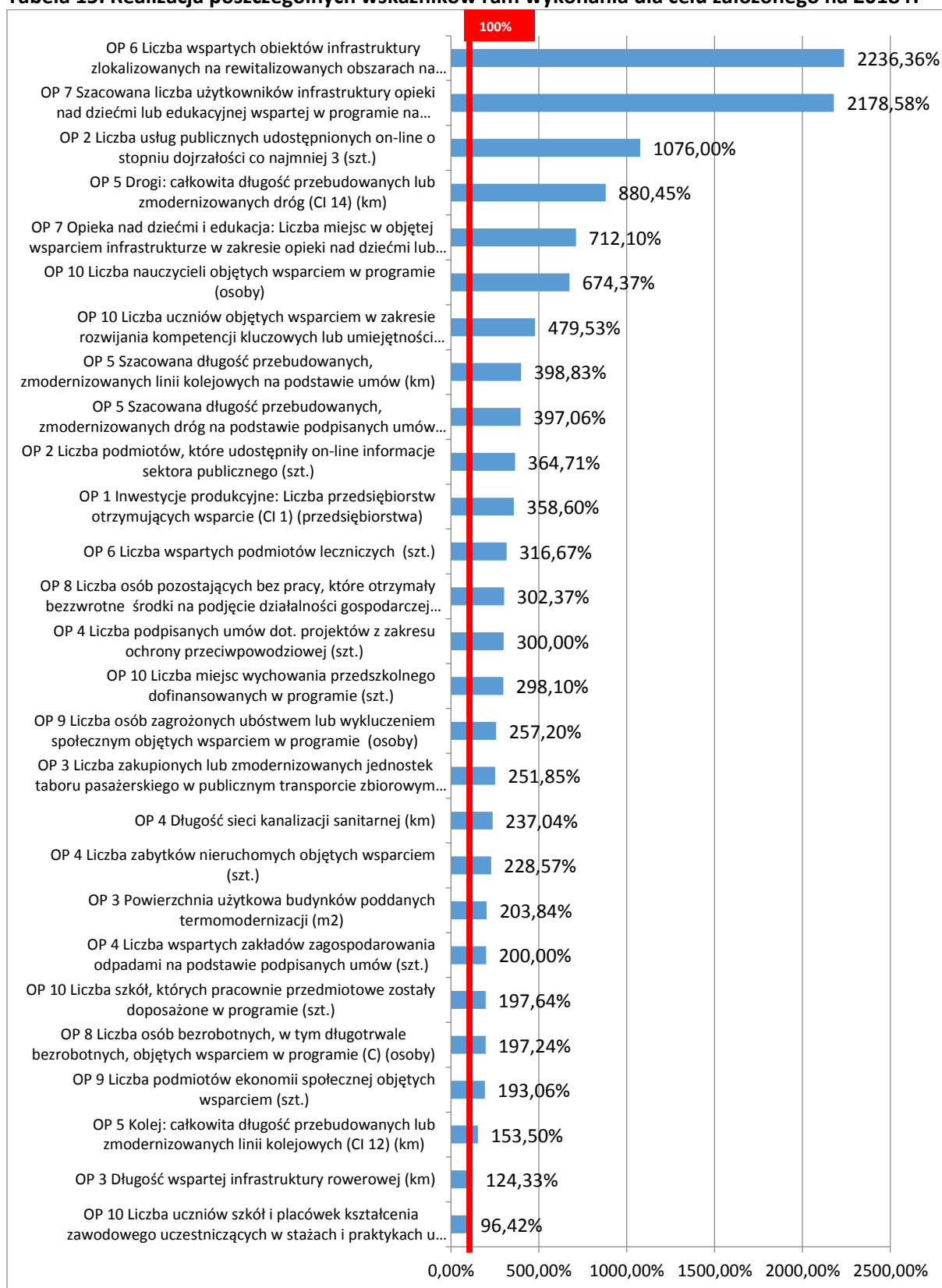
Wskaźnik produktu/ rezultatu	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Wartości osiągnięte na podstawie wnop	% realizacji wskaźnika do 2018 r.	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie (szt.)	127	341	251	197,64%	73,61%
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby)	4 018	16 332	3 874	96,42%	23,72%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Graficzne podsumowanie analizy wskaźników ram wykonania zostało zaprezentowane na poniższych rysunkach. Z poniższego zestawienia sumarycznego wynika, iż jedynym aspektem problemowym do 2018 r., w kontekście realizacji celu pośredniego, w 2018 r. jest wskaźnik OP 10 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby).

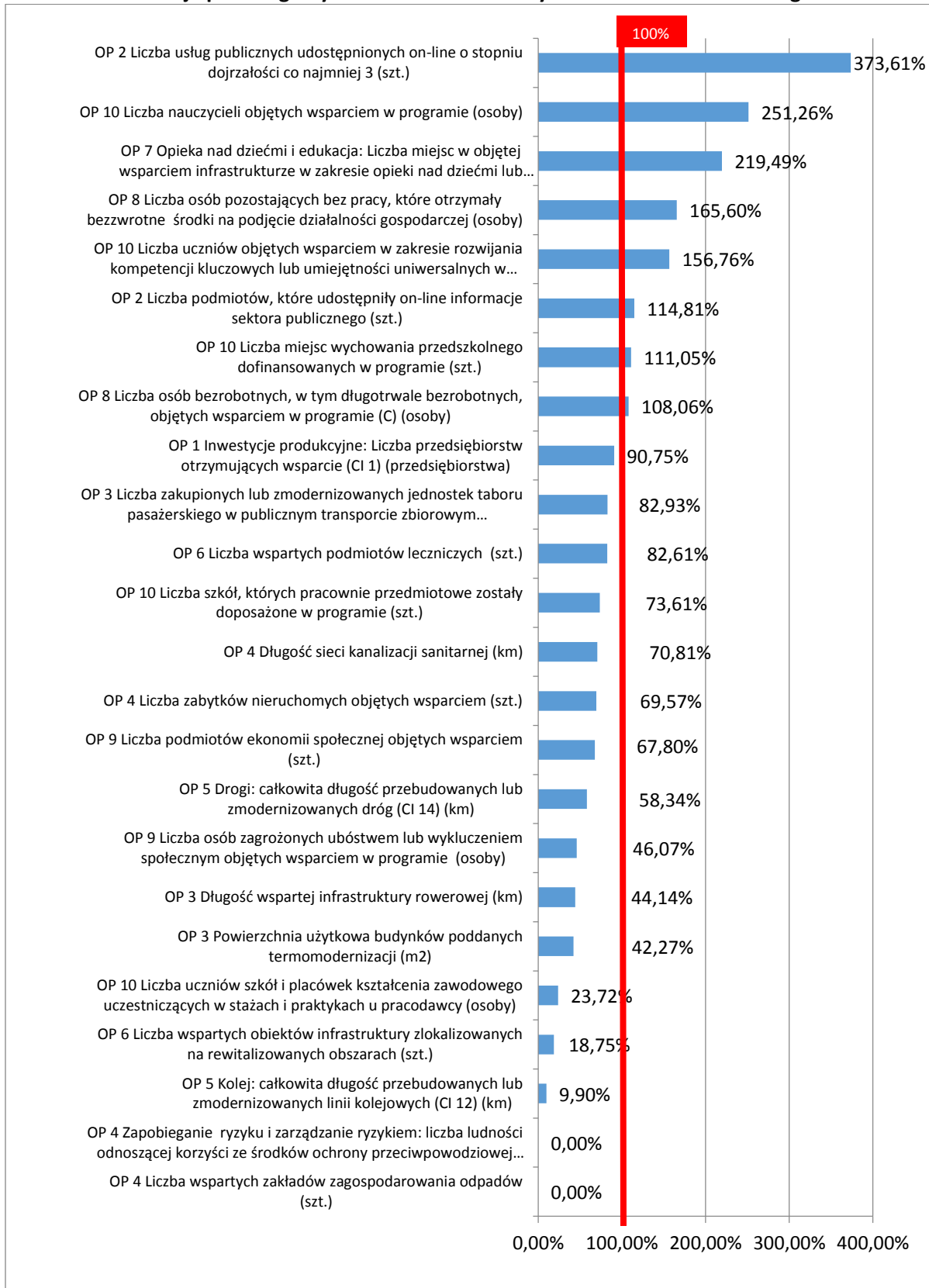
Natomiast w przypadku realizacji celu końcowego (do 2023 r.), szczególną uwagę należy zwrócić na brak realizacji wskaźników : OP 4 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.), OP 4 Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20) (osoby), OP 5 Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) oraz OP 10 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) (wg stanu na koniec 2018 r.).

Tabela 15. Realizacja poszczególnych wskaźników ram wykonania dla celu założonego na 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Tabela 16. Realizacja poszczególnych wskaźników ram wykonania dla celu założonego na 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla programu

Poza wskaźnikami ram wykonania na potrzeby monitorowania postępu rzeczowego Programu IZ RPO WD określiła wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu bezpośredniego, które odnoszą się do wspieranych operacji, tj. są bezpośrednio związane z wydatkami ponoszonymi w ramach projektu (produkt na poziomie projektu) lub są bezpośrednim efektem dofinansowanego projektu (rezultat bezpośredni na poziomie projektu)²⁸:

- **Wskaźnik produktu** stanowi bezpośrednie odniesienie do realizowanych działań. Za produkt uważane jest wszystko, co zostało uzyskane w wyniku działań współfinansowanych z EFS i EFRR. Do wskaźników produktu zaliczamy: wytworzone dobra czy usługi świadczone na rzecz uczestników podczas realizacji projektu. Wskaźniki te zostały opracowane na poziomie Priorytetów Inwestycyjnych i odpowiadają celom szczegółowym oraz odnoszą się do osób lub podmiotów objętych wsparciem.
- **Wskaźnik rezultatu** odnosi się do oczekiwanych efektów wsparcia ze środków EFS i określają efekt zrealizowanych działań w kontekście osób lub podmiotów (odbiorców) np. zmianę sytuacji na rynku pracy. Wartości docelowe przedmiotowych wskaźników opracowane są na poziomie Priorytetów Inwestycyjnych lub celów szczegółowych. Ponadto w ramach RPO wyróżnia się dwa rodzaje wskaźników rezultatu:
 - **Wskaźnik rezultatu bezpośredniego**, który obrazuje sytuację bezpośrednio po zakończeniu wsparcia, tj. w przypadku osób lub podmiotów, po ich zakończeniu udziału w projekcie.
 - **Wskaźnik rezultatu długoterminowego**, który uwzględnia efekty wsparcia osiągnięte w dłuższym okresie od zakończenia wsparcia (np. 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie).

²⁸ Załącznik nr 12 do Uchwały nr 6498/IV/14 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 listopada 2014 r.

W celu dokonania interpretacji aktualnego i przewidywanego stanu realizacji celów szczegółowych oraz oceny postępów w drodze do ich osiągnięcia analizie poddane zostały wartości wskaźników produktów i rezultatów bezpośrednich osiągnięte w 2018 r. w relacji do wartości docelowej w 2023 r. Analiza osiągniętych wartości oraz podpisanych umów umożliwiła oszacowanie realizacji poszczególnych wskaźników w 2023 r.

Do wskaźników, **których prognozowana wartość znacznie przekracza wartości docelowe** (na potrzeby analizy wskaźników, których wartość została **znacznie** przekroczone przyjęto kryterium min. 5-krotnego przekroczenia celu końcowego wskaźnika – 500%).

W przypadku **OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje** 19 spośród 23 (83%) wskaźników produktu osiągnęło bądź przekroczyło próg 100% szacunkowej wartości realizacji dla roku 2023, z czego najwyższe wartości osiągnęły wskaźniki:

- Badania i innowacje: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI 27) (PI 1.1.) – 1268%.
- Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4) (PI 1.2.) – 1090%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) (PI 1.2) – 18%.
- Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe (PI 1.4.) – 50%.
- Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) (PI 1.5) – 59%.
- Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości (PI 1.3) – 67%.

Tabela 17. Wskaźniki produktu OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE					
Priorytet inwestycyjny 1.1 Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych					
Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	2	0	0,00%	2	100,00%
Badania i innowacje: Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI 25)	172	0	0,00%	203	118,02%
Badania i innowacje: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI 27)	602 817	269 170	44,65%	7 644 684	1268,16%
Priorytet inwestycyjny 1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa					
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4)	62	181	291,94%	676	1090,32%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	246	202	82,11%	798	324,39%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)	212	72	33,96%	536	252,83%
Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI 26)	74	81	109,46%	497	671,62%
Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6)	159 749 073	8 290 629	5,19%	27 954 048	17,50%
Priorytet inwestycyjny 1.3 Rozwój przedsiębiorczości					
Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości	9	0	0,00%	6	66,67%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4)	179	237	132,40%	1 425	796,09%
Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych	107	40,57	37,92%	108,56	101,46%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	179	252	140,78%	1 496	835,75%
Priorytet inwestycyjny 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw					

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	115	11	9,57%	57	49,57%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	153	163	106,54%	256	167,32%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)	153	164	107,19%	232	151,63%
Priorytet inwestycyjny 1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP					
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	1 054	934	88,61%	1 218	115,56%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)	274	224	81,75%	323	117,88%
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI 3)	897	712	79,38%	897	100,00%
Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6)	145 646 220	56 623 180	38,88%	85 658 149	58,81%
Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI 7)	32 651 793	6 642 577	20,34%	33 642 058	103,03%
Inwestycje produkcyjne: Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8)	119	480,5	403,78%	554,0	465,55%
Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28)	172	113	65,70%	216	125,58%
Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29)	118	385	326,27%	304	257,63%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne** wszystkie 3 (100%) wskaźniki produktu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023, z czego

najwyższą wartość osiągnął wskaźnik: Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (1008%).

Tabela 18. Wskaźniki produktu OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE					
Priorytet inwestycyjny 2.1 e-usługi publiczne					
Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3	144	538	373,61%	1 452	1008,33%
Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	54	62	114,81%	129	238,89%
Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego	33	22	66,67%	51	154,55%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 3 Gospodarka niskoemisyjna** 15 spośród 21 (71%) wskaźników produktu przekroczyło próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023, z czego najwyższe wartości osiągnęły wskaźniki:

- Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34) (PI 3.3.) – 509%.
- Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (PI 3.1.) – 31940%.
- Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34) (PI 3.4) – 2190%.
- Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (PI 3.1.) -1784%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (PI 3.4.) – 0%.
- Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (PI 3.3) – 51%.

- Dodatkowa zdolność produkcji energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (PI 3.5) – 54%.
- Energia odnawialna: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI 30) (PI 3.1) – 59%.
- Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej i elektrycznej w ramach kogeneracji (PI 3.5.) – 60%.
- Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) (3.2) – 84%.

Tabela 19. Wskaźniki produktu OP 3 Gospodarka niskoemisyjna

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA					
Priorytet inwestycyjny 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych					
Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	5	103	2060,00%	1 597	31940,00%
Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej z OZE	32	35	109,38%	571	1784,38%
Energia odnawialna: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI 30)	59	1,45	2,46%	35	59,34%
Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)	9 410	4 004	42,55%	17 340	184,27%
Priorytet inwestycyjny 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP					
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	146 914	27 178	18,50%	173 898	118,37%
Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	201	35	17,41%	169	84,08%
Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)	1 980	2 200	111,13%	7 859	396,90%
Priorytet inwestycyjny 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym					
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych	440 733	186 285	42,27%	1 141 418,19	258,98%

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
termomodernizacji					
Efektywność energetyczna: liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31)	2 565	1 080	42,11%	9 915,00	386,55%
Efektywność energetyczna: zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI 32)	26 003 000	4 130 639	15,89%	115 363 111,65	443,65%
Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)	10 167	861	8,47%	51 734	508,84%
Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	1 420	55	3,87%	721	50,77%
Priorytet inwestycyjny 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych					
Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)	1 644,8	0	0,00%	36 026,05	2190,30%
Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	82	68	82,93%	152	185,37%
Długość wspartej infrastruktury rowerowej	138	60,92	44,14%	180,23	130,60%
Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”	16	13	81,25%	60	375,00%
Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	738	0	0,00%	0	0,00%
Priorytet inwestycyjny 3.5 Wysokosprawna kogeneracja					
Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w ramach kogeneracji	5	2	40%	3	60,00%
Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	3	3	100%	6	200,00%
Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)	3	3	100%	6	200,00%
Dodatkowa zdolność produkcji energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	4,42	2,37	54%	2,39	54,07%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 4 Środowisko i zasoby** 10 spośród 13 (77%) wskaźników produktu przekroczyło próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023:

- Przyroda i różnorodność: powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI 23) (PI 4.4) – 65629%.
- Oczyszczanie ścieków: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków (CI 19) (PI 4.2) – 784%.
- Odpady stałe: dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI 17) (PI 4.1) -734%.
- Zrównoważona turystyka: wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI 9) (PI 4.3) -543%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Długość sieci kanalizacji deszczowej (PI 4.5) – 0%.
- Pojemność obiektów małej retencji (PI 4.5) – 3%.
- Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (PI 4.1)-60%.

Tabela 20. Wskaźniki produktu OP 4 Środowisko i zasoby

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 4 ŚRODOWISKO I ZASOBY					
Priorytet inwestycyjny 4.1 Gospodarka odpadami					
Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	10	0	0,00%	6	60,00%
Odpady stałe: dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI 17)	9 880	0	0,00%	72 503	733,83%
Priorytet inwestycyjny 4.2 Gospodarka wodno-ściekowa					
Długość sieci kanalizacji sanitarnej	154	109,04	70,81%	187,64	121,84%
Oczyszczanie ścieków: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków (CI 19)	9 040	0	0,00%	70 916	784,47%

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Zaopatrzenie w wodę: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI 18)	3 918	0	0,00%	7 585	193,59%
Priorytet inwestycyjny 4.3 Dziedzictwo kulturowe					
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem.	23	16	69,57%	56	243,48%
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem.	15	10	66,67%	20	133,33%
Zrównoważona turystyka: wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI 9)	64 045	125 668	196,22%	347 596	542,74%
Priorytet inwestycyjny 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych					
Liczba wspartych form ochrony przyrody	37	16	43,24%	124	335,14%
Przyroda i różnorodność: powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI 23)	77	2	2,61%	50 535	65629,29%
Priorytet inwestycyjny 4.5 Bezpieczeństwo					
Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20)	1 650	0	0,00%	3 720	225,45%
Długość sieci kanalizacji deszczowej	16	0	0,00%	0	0,00%
Pojemność obiektów małej retencji	1 580 000	0	0,00%	45 750	2,90%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 5 Transport** 3 spośród 4 (75%) wskaźników produktu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023, z czego najwyższą wartość osiągnął wskaźnik: Drogi: całkowita długość nowych dróg (CI 13) (PI 5.1) - 346%.

Natomiast wskaźnik, którego szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to wskaźnik: Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (PI 5.2) – 77%.

Tabela 21. Wskaźniki produktu OP 5 Transport

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 5 TRANSPORT					
Priorytet inwestycyjny 5.1 Drogowa dostępność transportowa					
Drogi: całkowita długość nowych dróg (CI 13)	18,26	0,00	0,00%	63,24	346,33%
Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI 14)	66,40	38,74	58,34%	105,46	158,83%
Priorytet inwestycyjny 5.2 System transportu kolejowego					
Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12)	62	6,14	9,90%	47,86	77,19%
Pojemność zakupionych jednostek taboru kolejowego	2 722	5 929	217,82%	5 720	210,14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 6 Infrastruktura spójności społecznej** wszystkie wskaźniki produktu osiągnęły próg 100% realizacji wartości szacunkowych dla 2023 r., z czego najwyższe wartości osiągnęły wskaźniki:

- Zdrowie: ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (CI 36) (PI 6.2) – 1274%.
- Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (PI 6.3) - 556%.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (PI 6.3) – 513%.

Tabela 22. Wskaźniki produktu OP 6 Infrastruktura spójności społecznej

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ					
Priorytet inwestycyjny 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną					
Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	32	0	0,00%	46	143,75%
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)	418	245	58,61%	687	164,35%
Priorytet inwestycyjny 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną					
Liczba wspartych podmiotów leczniczych	23	19	82,61%	63	273,91%
Zdrowie: ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (CI 36)	33 824	16 430	48,57%	430 800	1273,65%
Priorytet inwestycyjny 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów					
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	96	18	18,75%	492	512,50%
Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	73	16	21,92%	406	556,16%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 7 Infrastruktura edukacyjna** wszystkie wskaźniki produktu osiągnęły próg 100% realizacji wartości szacunkowych dla 2023 r., z czego najwyższe wartości osiągnęły wskaźniki:

- Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej (PI 7.1) - 1511%.
- Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (PI 7.1) – 1060%.

- Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej (PI 7.2) – 905%.

Tabela 23. Wskaźniki produktu OP 7 Infrastruktura edukacyjna

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA					
Priorytet inwestycyjny 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną					
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)	6 589	20 286	307,88%	69 863	1060,30%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	26	22	84,62%	27	103,85%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	14	11	78,57%	103	735,71%
Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	1 363	1 654	121,35%	3 230	236,98%
Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	4 345	1 230	28,31%	65 659	1511,14%
Priorytet inwestycyjny 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową					
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)	4 429	3 897	87,99%	26 147	590,36%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	3	14	466,67%	14	466,67%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	11	1	9,09%	52	472,73%
Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	1 041	519	49,86%	9 423	905,19%
Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	3 597	0	0,00%	13 449	373,89%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 8 Rynek pracy** 9 spośród 19 (47%) wskaźników produktu szacunkowych wartości w 2023 r. osiągnęło lub przekroczyło próg 100% realizacji, z czego najwyższe wartości osiągnęły wskaźniki:

- Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS (PI 8.5.) – 176%.
- Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej (PI 8.2) – 175%.
- Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (PI 8.1.) -174%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie (PI 8.1) – 0%.
- Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców (PI 8.5) – 0%.
- Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C) (PI 8.1) – 50%.
- Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (PI 8.3)- 55%.
- Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (PI 8.3) – 64%.
- Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (PI 8.1) – 80%.
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (PI 8.4) – 86%.
- Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (PI 8.4) – 86%.
- Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie (PI 8.4) – 97%.
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (C) (PI 9.4) – 98%.

Tabela 24. Wskaźniki produktu OP 8 Rynek pracy

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 8 RYNEK PRACY					
Priorytet inwestycyjny 8.1 (8i) Zapewnianie dostępu do zatrudnienia					
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C)	19 662	21 247	108,06%	21 259	108,12%
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	13 492	16 324	120,99%	10 812	80,14%
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C)	2 471	1 036	41,93%	1 229	49,74%
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C)	1 282	2 137	166,69%	1 710	133,39%
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C)	5 505	9 608	174,53%	7 858	142,74%
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	3 500	5 403	154,37%	3 832	109,49%
Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie	313	0	0,00%	0	0,00%
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	3 247	5 185	159,69%	5 648	173,95%
Priorytet inwestycyjny 8.2 (8iii) Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy					
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 773	2 936	165,60%	3 106	175,18%
Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	1 035	0	0,00%	1 035	100,00%
Priorytet inwestycyjny 8.3 (8iv) Godzenie życia zawodowego i prywatnego					
Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	7 019	1 544	22,00%	3 828	54,54%
Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do	4 679	1 149	24,56%	2 981	63,71%

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
lat 3					
Priorytet inwestycyjny 8.4 (8v) Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian					
Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	2 562	1 664	64,95%	2 488	97,11%
Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	937	622	66,38%	1 020	108,86%
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (C)	6 856	5 196	75,79%	6 688	97,55%
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	972	716	73,66%	835	85,91%
Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	2 320	1 388	59,83%	1 995	85,99%
Priorytet inwestycyjny 8.5 (8vi) Aktywne i zdrowe starzenie się					
Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	27 504	23440	85,22%	48 495	176,32%
Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	4	0	0,00%	0	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 8 Rynek** pracy 6 spośród 15 (40%) wskaźników rezultatu przekroczyło próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023, z czego najwyższą wartość osiągnął wskaźnik: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (PI 8.4) – 430%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (PI 8.5) – 0%.
- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) (PI 8.1) – 48%.
- Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu (PI 8.3) – 74%.
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C) (PI 8.1) – 95% (Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.).
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny (PI 8.1) – 99% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop- grudzień 2018 r.
- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) (PI 8.1) – 27% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop- grudzień 2018 r.
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C) (PI 8.1) – 90% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.
- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) (PI 8.1) – 72% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop- grudzień 2018 r.
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C) (PI 8.1) – 86% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.

Tabela 25. Wskaźniki rezultatu OP 8 Rynek pracy

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 8 RYNEK PRACY					
Priorytet inwestycyjny 8.1 (8i) Zapewnianie dostępu do zatrudnienia					
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C)	69%	65,24%	94,55%	44,04%	63,83%
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)	30%	11,80%	39,33%	14,46%	48,21%
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C)	63%	62,09%	98,56%		
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)	40%	10,75%	26,88%		
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C)	41%	36,78%	89,70%		
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)	76%	54,73%	72,01%		
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C)	58%	49,93%	86,09%		
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)	16%	20,31%	126,93%		
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu (C)	57%				
Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu (C)	22%				
Priorytet inwestycyjny 8.2 (8iii) Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy					
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	2808	2686	95,66%	4 199	149,54%
Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	61%				
Priorytet inwestycyjny 8.3 (8iv) Godzenie życia zawodowego i prywatnego					

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie po opuszczeniu programu	48%	5,57%	11,60%	56,17%	117,01%
Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	48%	8,55%	17,81%	35,74%	74,45%
Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	80%				
Priorytet inwestycyjny 8.4 (8v) Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian					
Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	1025	1246	121,56%	2 240	218,54%
Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	35%	49,04%	140,10%	75,00%	214,29%
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	20%	70,57%	352,87%	86,05%	430,27%
Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C)	57%				
Priorytet inwestycyjny 8.5 (8vi) Aktywne i zdrowe starzenie się					
Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	59%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	40%	74,87%	187,17%	98,66%	246,65%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 9 Włączenie społeczne 2** spośród 6 (33%) wskaźników produktu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023, osiągając poziom pomiędzy 104% a 121%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w programie (PI 9.2) – 0%.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (PI 9.1) - 60%.
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (PI 9.3) – 68%.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (PI 9.2) – 74%.

Tabela 26. Wskaźniki produktu OP 9 Włączenie społeczne

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE					
Priorytet inwestycyjny 9.1 (9i) Aktywna integracja					
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	16 095	6404	39,79%	9713	60,35%
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C)	3 155	2208	69,98%	3293	104,37%
Priorytet inwestycyjny 9.2 (9iv) Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych					
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	8 040	2566	31,92%	5 932	73,78%
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w programie	1 058	0	0,00%	0	0,00%
Priorytet inwestycyjny 9.3 (9v) Wspieranie gospodarki społecznej					
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	820	556	67,80%	285	34,76%

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop- grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	641	1307	203,90%	774	120,75%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 9 Włączenie społeczne** 3 spośród 7 (43%) wskaźników rezultatu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023, osiągając poziom pomiędzy 171% a 1450% (wskaźnik: Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu (PI 9.2)).

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu (PI 9.2) – 0%.
- Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (PI 9.3) – 48%.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (PI 9.1) – 29% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop- grudzień 2018.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek (PI 9.1) – 46% - Wartość osiągnięta na podstawie wnop - grudzień 2018.

Tabela 27. Wskaźniki rezultatu OP 9 Włączenie społeczne

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE					
Priorytet inwestycyjny 9.1 (9i) Aktywna integracja					
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	12%	10,68%	89,01%	21,88%	182,32%
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	56%	16,06%	28,68%		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	20%	9,17%	45,83%		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	20%				
Priorytet inwestycyjny 9.2 (9iv) Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych					
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	176	92	52,27%	2552	1450,00%
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	57	0	0,00%	0	0,00%
Priorytet inwestycyjny 9.3 (9v) Wspieranie gospodarki społecznej					
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	641	242	37,75%	306	47,74%
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	20%	12,01%	60,06%	34,11%	170,54%

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	50%				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 10 Edukacja** 11 spośród 16 (69%) wskaźników produktu szacunkowych wartości w 2023 r. przekroczyły próg 100% realizacji, z czego najwyższą wartość osiągnął wskaźnik: Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie (PI 10.1) - 948%.

Natomiast wskaźniki, których szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to:

- Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie (PI 10.3) – 0%.
- Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (PI 10.3) – 33%.
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (PI 10.3) – 59%.
- Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (PI 10.1) – 73%.
- Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (PI 10.3) – 74%.

Tabela 28. Wskaźniki produktu OP 10 Edukacja

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 10 EDUKACJA					
Priorytet inwestycyjny 10.1 (10i) Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej					
Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	11 720	7 103	60,61%	8 577	73,18%
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	3 114	3 458	111,05%	4 073	130,80%
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	1 707	4 289	251,26%	7 782	455,89%
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	27 525	49 176	178,66%	83 045	301,71%
Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	448	2 323	518,53%	4 245	947,54%
Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie	341	251	73,61%	581	170,38%
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	150	286	190,67%	633	422,00%
Priorytet inwestycyjny 10.2 (10iii) Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie					
Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	6 268	16 034	255,81%	26 410	421,35%
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	4 701	9 272	197,23%	11 323	240,86%
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	4 701	15 233	324,04%	21 886	465,56%
Priorytet inwestycyjny 10.3 (10iv) Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy					
Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	6 368	2 371	37,23%	8 850	138,98%
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	1 006	566	56,26%	1 244	123,66%
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	16 332	3 874	23,72%	9 647	59,07%

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	241	135	56,02%	179	74,27%
Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie	46	11	23,91%	15	32,61%
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	3 845	0	0,00%	0	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

W przypadku **OP 10 Edukacja** 10 spośród 11 (91%) wskaźników rezultatu szacunkowych wartości w 2023 r. przekroczyły próg 100% realizacji, z czego najwyższe wartości osiągnęły wskaźniki:

- Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (PI 10.2) - 291%.
- Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (PI 10.1) – 278%.
- Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby] (PI 10.2) – 276%.

Natomiast wskaźnik, którego szacunkowe wartości, na moment realizacji badania, nie osiągnęły założonych wartości to Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu (PI 10.3) – 0%.

Tabela 29. Wskaźniki rezultatu OP 10 Edukacja

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
OŚ PRIORYTETOWA 10 EDUKACJA					
Priorytet inwestycyjny 10.1 (10i) Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej					
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	67%	28,68%	42,81%	87,71%	130,91%
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	73%	46,30%	63,43%	95,91%	131,39%
Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	93%	82,87%	89,11%	100,86%	108,45%
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	37%	83,22%	224,91%	103,00%	278,38%
Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	89%				
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS [szt.]	80%				
Priorytet inwestycyjny 10.2 (10iii) Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie					
Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby]	31%	85,70%	276,45%	76,74%	247,54%
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	35%	86,03%	245,81%	77,83%	222,38%
Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	30%	87,19%	290,62%	76,43%	254,76%
Priorytet inwestycyjny 10.3 (10iv) Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy					

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2023)	Wartość osiągnięta na podstawie wnop-grudzień 2018 r.	% realizacji wskaźnika	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% szacowanej realizacji wskaźnika
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	30%	51,46%	171,52%	66,89%	222,98%
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	73%	46,64%	63,89%	93,73%	128,40%
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS	89%	97,04%	109,03%	100,56%	112,99%
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	67%	0%	0%	0%	0%
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	37%				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Ocena wkładu Programu w realizację wskaźników rezultatu na poziomie regionalnym

Działania realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 stanowią odpowiedź na wyzwania rozwojowe regionu, które zostały określone na poziomie głównych dokumentów strategicznych. Zakres RPO WD 2014-2020 uwzględnia obszary interwencji, których realizacja z założenia przyniesie najbardziej efektywne wyniki²⁹.

W kontekście realizacji wskaźników rezultatu analizie poddana została korelacja pomiędzy wartościami wskaźników rezultatu z danymi społeczno-gospodarczymi odzwierciedlającymi zachodzące zmiany na poziomie regionalnym.

W latach 2014-2018 sukcesywnemu zwiększeniu uległa wartość wszystkich wskaźników realizowanych w ramach działań Osi Priorytetowej 8 Rynek pracy (Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej, Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie po opuszczeniu programu, Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu, Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie, Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie) przy jednoczesnym zwiększaniu się liczby osób pracujących i zmniejszaniu się liczby osób bezrobotnych.

W związku z powyższym należy zwrócić uwagę, iż pomimo ogólnej poprawy sytuacji na rynku pracy udało się zrealizować wskaźniki dla Osi Priorytetowej 8. Rynek pracy. Jednak ze środki przeznaczone na realizację RPO określone zostały na zbyt niskim poziomie, aby w realnym stopniu oddziaływać na dolnośląski rynek pracy.

²⁹ RPO WD 2014-2020.

Tabela 30. Wskaźniki rezultatu Osi Priorytetowej 8 Rynek pracy

OP	Wskaźniki rezultatu	2014	2015	2016	2017	2018	przyrost r/r	średnia	mediana	odchylenie	wariancja
OP 8	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	0	0	0	1763	2 686	923	2224,5	2224,5	461,5	212982,25
OP 8	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie po opuszczeniu programu	0	0	0	26	86	60	56	56	30	900
OP 8	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	0	0	0	60	132	72	96	96	36	1296
OP 8	Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	0	0	0	223	1 246	1023	734,5	734,5	511,5	261632,25
OP 8	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	0	0	0	76	305	229	190,5	190,5	114,5	13110,25
OP 8	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	0	0	0	5 991	17 549	11558	11770	11770	5779	33396841

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 31. Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu dla OP 8 Rynek pracy

Dane społeczno-gospodarcze	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani	121562	99952	85984	68813	62842	56738	50993	46016	41627	37700
Liczba osób pracujących	1013835	1039411	1073968	1100385	b.d.	1118445	1127959	1136200	1143469	1149971
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie	2019721 6	2122520 8	21173916	21591574	b.d.	2198329 4	2212802 7	2225339 9	22363986	22462909
T=	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
log(T)=	0	0,30	0,48	0,60	0,70	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne.

W związku z kompleksową realizacją działań w ramach OP 9 Włączenie społeczne, zmniejszeniu uległa liczba mieszkańców województwa dolnośląskiego korzystających z pomocy społecznej, co w konsekwencji przekłada się na jakość życia i zmniejszenie poziomu zagrożenia wykluczeniem społecznym wśród odbiorców Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego.

Tabela 32. Wskaźniki rezultatu Osi Priorytetowej 9 Włączenie społeczne

OP	Wybrane wskaźniki rezultatu	2014	2015	2016	2017	2018	przyrost r/r	średnia	mediana	odchylenie	wariancja
OP 9	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	0	0	0	150	684	534	417	417	267	71289
OP 9	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	0	0	0	83	642	559	362,5	362,5	279,5	78120,25
OP 9	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	0	0	0	104	242	138	173	173	69	4761

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 33 Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu dla OP 9 Włączenie społeczne

Dane społeczno-gospodarcze	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani	121562	99952	85984	68813	62842	56738	50993	46016	41627	37700
Liczba osób pracujących	1013835	1039411	1073968	1100385		1118445	1127959	1136200	1143469	1149971
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	113448	103902	93596	83183		77396	74129	71298	68802	66569
T=	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
log(T)=	0	0,30	0,48	0,60	0,70	0,78	0,85	0,90	0,95	1

Źródło: opracowanie własne.

Analizie poddany został również wpływ wkładu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego i realizacji wskaźników 10 Osi Priorytetowej – Edukacja (Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu, Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu, Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby], Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu, Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu, Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia, Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu, Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS) na zmiany dotyczące poziomu edukacji w województwie dolnośląskim.

Wartości wszystkich analizowanych wskaźników w latach 2014-2018 uległy zwiększeniu, co przy jednoczesnym zwiększeniu poziomu zdawalności egzaminów zawodowych wykazuje wysoki poziom wpływu działań realizowanych w ramach RPO WD (OP 10) na poziom edukacji wśród szkół zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego.

Tabela 34. Wskaźniki rezultatu Osi Priorytetowej 10 Edukacja

Wybrane wskaźniki rezultatu	2014	2015	2016	2017	2018	przyrost r/r	średni a	mediana	odchylenie	wariancja
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	0	0	0	4 149	14 104	9955	9126,5	9126,5	4977,5	24775506
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	0	0	0	1 059	1 986	927	1522,5	1522,5	463,5	214832,3
Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby]	0	0	0	6 261	13 741	7480	10001	10001	3740	13987600
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	0	0	0	3 550	7 977	4427	5763,5	5763,5	2213,5	4899582
Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	0	0	0	6 084	13 281	7197	9682,5	9682,5	3598,5	12949202
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	0	0	0	692	1 220	528	956	956	264	69696
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	0	0	0	46	264	218	155	155	109	11881
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	0	0	0	75	131	56	103	103	28	784

Źródło: opracowanie własne.

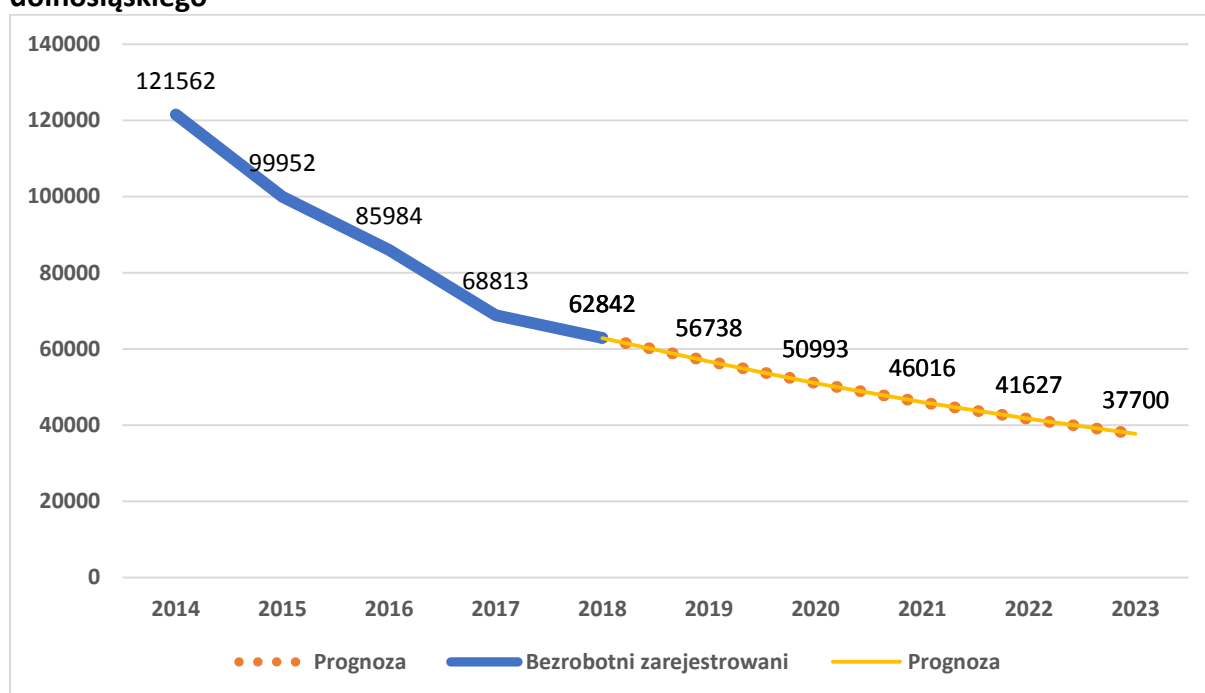
Tabela 35. Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu dla OP 10 Edukacja

Dane społeczno-gospodarcze	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Zdalność egzaminów zawodowych	72,23%	75,76%	78,02%	77,17%	79,05%	79,77%	80,39%	80,92%	81,39%
T=	1	2	3	4	5	6	7	8	9
log(T)=	0	0,30	0,48	0,60	0,70	0,78	0,85	0,90	0,95

Źródło: opracowanie własne.

Prognoza logarytmiczna wykazała dodatkowo konsekwentne oddziaływanie Osi Priorytetowych 8, 9 i 10 na liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne na terenie województwa dolnośląskiego. W latach 2014 -2017 liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o ponad 48% (z 121 562 w 2014 r. do 62 842 w 2018 r.), natomiast prognozowana wartość wskaźnika w 2023 r. wynosi 37 700, co w rezultacie oznacza zmniejszenie się liczby osób pozostających bez pracy o ponad 69%.

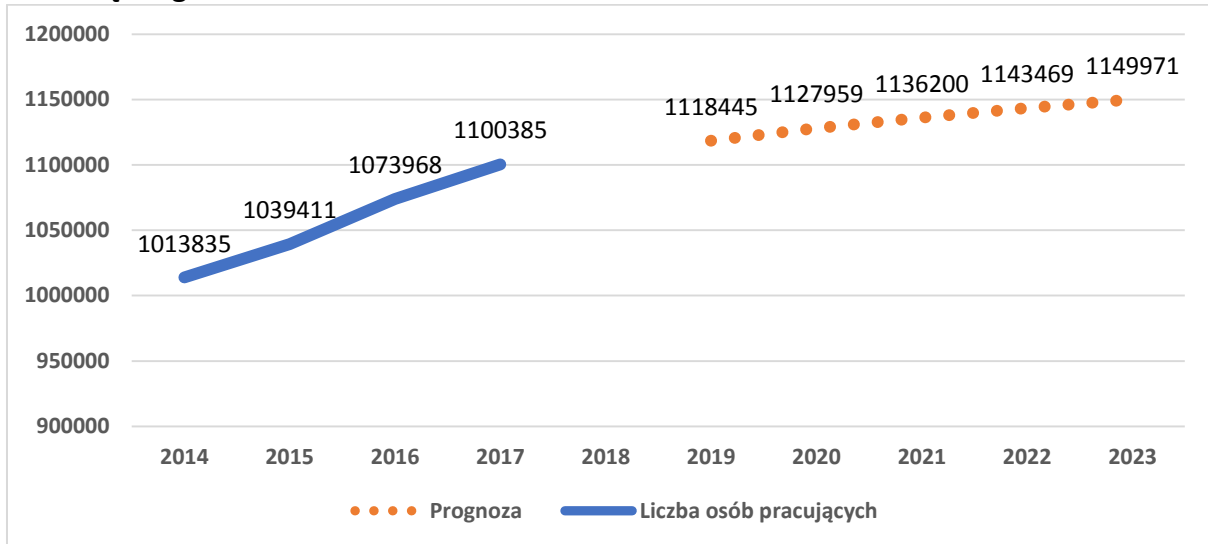
Rysunek 11 Wpływ RPO WD 2014-2020 na poziom bezrobocia na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: opracowanie własne.

Wpływ Regionalnego Programu Operacyjnego na liczbę pracujących mieszkańców województwa dolnośląskiego przedstawia rosnąca tendencja przedmiotowego wskaźnika, który na przestrzeni lat 2014-2017 zwiększył się o 8 % (tj. 86 550 mieszkańców). Ponadto prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu wykazała przewidywaną wartość wskaźnika w 2023 r. na poziomie 1 149 971 mieszkańców, czyli o blisko 12% wyższym od wartości bazowej w 2014 r.

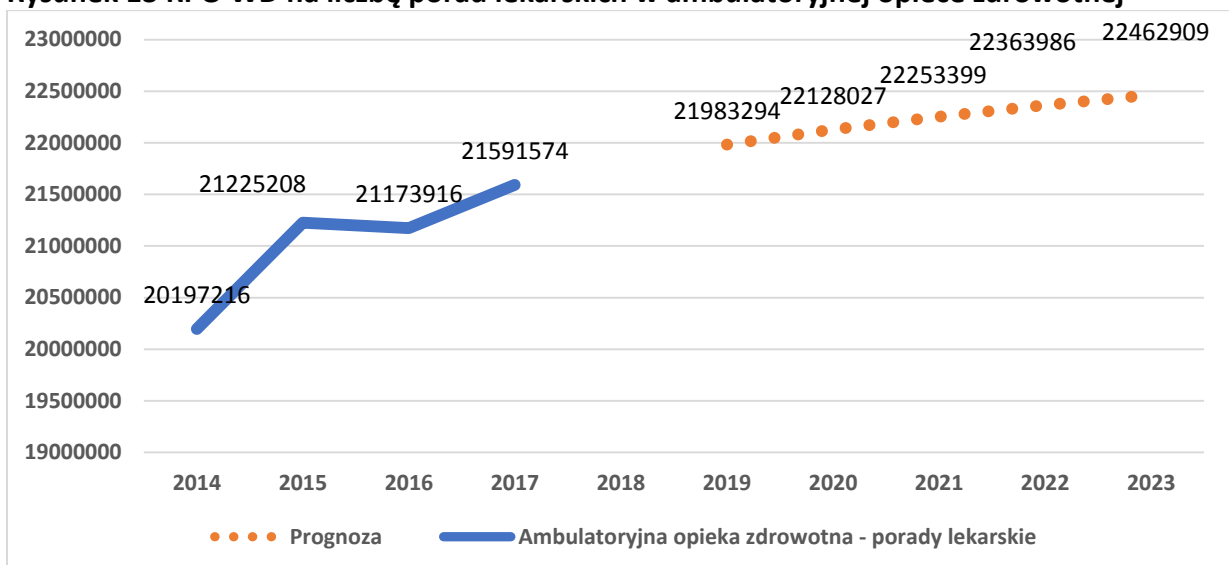
Rysunek 12 Wpływ RPOW WD 2014-2020 na rynek pracy na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: opracowanie własne. Brak ogólnodostępnych danych za 2018 r.

W latach 2014-2017 r. na terenie województwa dolnośląskiego odnotowano udzielenie pomiędzy 20 197 2016 a 21 591 574 porad lekarskich w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, z czego najniższe wartości odnotowane zostały w 2014 r. a najwyższe w roku 2017 (wzrost o 6%). Ponadto, jak wynika z prognozy logarytmicznej opartej na wartościach wskaźników w okresie trwania programu, przedmiotowy wskaźnik w 2023 r. osiągnie wartość na poziomie 22 462 909, co generuje wzrost na poziomie ponad 10% od wartości bazowej.

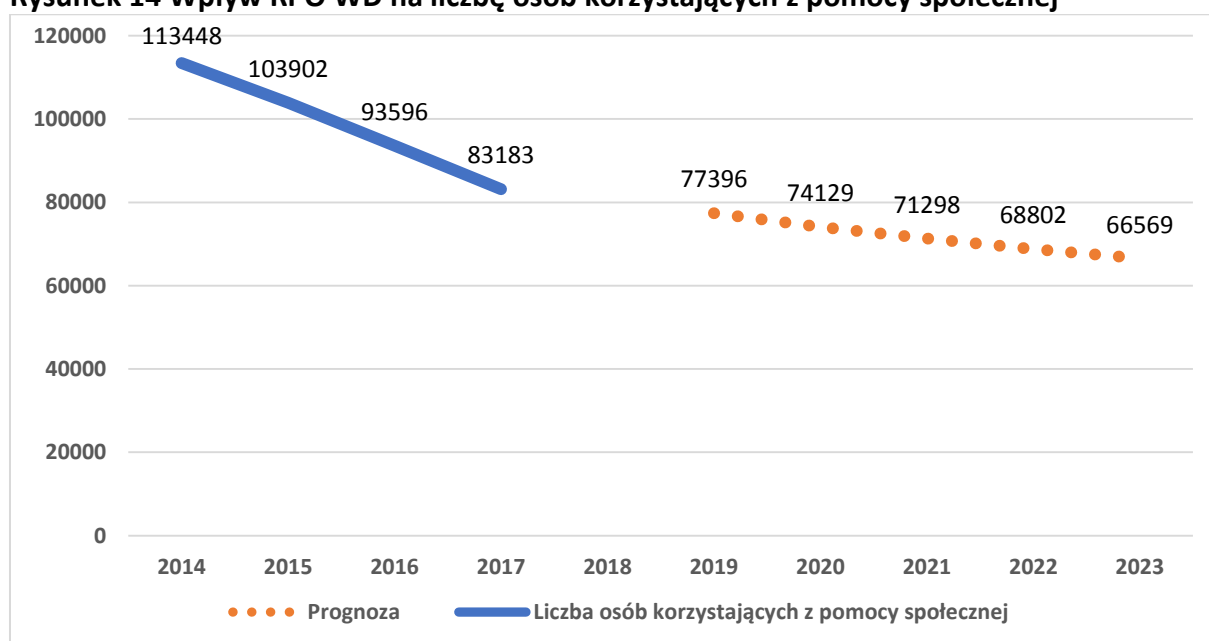
Rysunek 13 RPO WD na liczbę porad lekarskich w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej

Źródło: opracowanie własne. Brak ogólnodostępnych danych za 2018 r.

W latach 2014-2017 sukcesywnemu zmniejszeniu uległ również wskaźnik obrazujący liczbę osób korzystających z pomocy społecznej (o blisko 27% - 30 265 osób). Ponadto prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu wykazała zmniejszenie się przedmiotowego wskaźnika do 2023 r. o blisko 47 tys. (11%) od wartości odnotowanej w 2014 r.

Rysunek 14 Wpływ RPO WD na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej

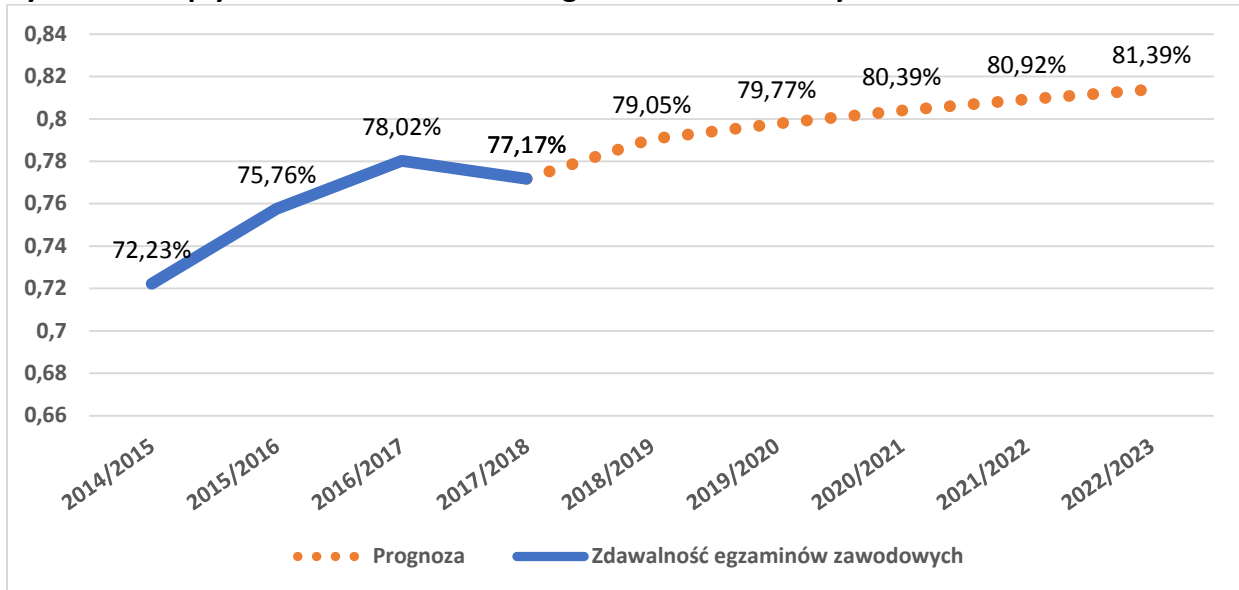

Źródło: opracowanie własne. Brak ogólnodostępnych danych za 2018 r.

W latach 2014-2018 na terenie województwa dolnośląskiego odnotowano tendencję wzrostową wskaźnika: zdawalność egzaminów zawodowych na poziomie oscylującym pomiędzy 72% a 77%, natomiast zgodnie z wynikami prognozy logarytmicznej opartej na wartościach wskaźników w okresie trwania programu zdawalność ww. wskaźnika w 2023 r. osiągnie poziom ponad 81%, co w rezultacie oznacza wzrost wartości wskaźnika kolejno o 6% (w 2018 r.) i 11% (w 2023 r.).

Rysunek 15 Wpływ OP 10 na zdawalność egzaminów zawodowych

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 36 Prognoza oparta na wartościach wskaźników rezultatu dla EFRR i Funduszu Spójności (według osi priorytetowej i celu szczegółowego)

Dane społeczno-gospodarcze	Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu										Tendencja:
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
T=	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
log(T)=	0	0,301029996	0,477121255	0,602059991	0,698970004	0,77815125	0,84509804	0,903089987	0,9542425	1	
Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB	0,74	0,85	0,69	-	-	0,73	0,73	0,73	0,72	0,72	Stoła
Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (BERD)	43,00	0,49	0,46	-	-	34,51	40,86	46,35	51,20	55,53	Rosnąca
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	10,50	10,40	9,80	-	-	9,54	9,45	9,37	9,30	9,24	Malejąca
Wartość eksportu ogółem	16 802 696 423	17 126 876 681	16 233 383 828	16 931 938 187	18 086 891 696	1741158412 6	1748091668 7	1754097528 4	175939507 21	17641338 863	Stoła
Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych	22,1	17,1	18,4	17,8	-	15,9	15,5	15,1	14,8	14,5	Malejąca
Odsetek obywateli korzystających z e-administracji	30,8	27,0	27,1	30,2	37,1	32,7	33,1	33,4	33,8	34,0	Rosnąca
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	9,6	9,4	6,50	7,9	-	6,6	6,3	6,1	5,9	5,7	Malejąca
Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PLN PKB	0,090	0,088	0,090	-	-	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	Stoła
Sprzedaż energii cieplnej	12 815 128	12 755 008	14 212 365	14 628 187	-	14985972	15199797	15385022	15548401	15694548	Rosnąca

na cele komunalno-bytowe											
Średnioroczne stężenie pyłu PM10 w województwie dolnośląskim	32,89	30,64	30,70	28,5	30,25	28,88	28,57	28,29	28,05	27,83	Malejąca
Przewozy pasażerskie komunikacją miejską	259,2	264,1	271,10	281,2	-	283,7	286,0	288,0	289,8	291,4	Rosnąca
Odsetek energii ciepłej produkowanej w skojarzeniu (kogeneracja)	73,11	74,43	70,17	72,22	-	71,1	70,8	70,6	70,5	70,3	Malejąca
Pojemność obiektów małej retencji wodnej – na poziomie regionu	155 608,30	155 742,30	156 153,20	-	-	156388,13	156459,56	156521,44	156576,02	156624,85	Rosnąca
Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych	62,40	51,80	62,00	50,40	-	51,0	50,1	49,4	48,7	48,1	Malejąca
Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	78,6	79,7	80,7	80,9	-	81,7	82,0	82,2	82,4	82,6	Rosnąca
Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 tys. mieszkańców	6 220,50	6 326,60	6 913,90	6 815,40	-	7077,0	7155,5	7223,5	7283,5	7337,1	Rosnąca
Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem	18,6	18,6	18,6	18,6	-	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	Stoła
WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności transportowej –liczony na bazie WMDT)	29,12	29,37	29,78	31,04	-	31,0	31,2	31,4	31,5	31,7	Rosnąca
WDKT II (wskaźnik kolejowej dostępności)	25,48	26,52	27,70	28,34	-	29,1	29,4	29,7	29,9	30,2	Rosnąca

transportowej)												
Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	75 782	70 871	66 676	62 546	-	59675,0	58238,5	56994,0	55896,4	54914,5	Malejąca	
Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca	8,0	8,4	8,4	8,5	-	8,7	8,7	8,8	8,8	8,8	Rosnąca	
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	12,0	11,9	10,50	11,0	-	10,4	10,2	10,1	10,0	9,9	Malejąca	
Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym	73,3	78,4	78,10	81,1	-	82,8	83,6	84,3	84,9	85,5	Rosnąca	
Wyniki sprawdzianu kończącego szkołę podstawową	63,5	66,10	61,50	-	-	62,2	62,1	61,9	61,7	61,6	Malejąca	
rednie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki	45,7	46,8	47	45	51	48,7	49,0	49,2	49,4	49,6	Rosnąca	
Zdawalność egzaminów maturalnych	69,5	73	77,2	76,0	77,1	78,6	79,4	80,0	80,6	81,1	Rosnąca	
Wskaźnik zatrudnienia osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym	49,3	52,7	53,2	51,6	-	53,7	54,0	54,3	54,5	54,8	Rosnąca	

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wkładu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w korelacji z wartościami wskaźników rezultatu, wykazała przede wszystkim wpływ realizacji programu na (tendencja wzrostowa wskaźników):

- Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (BERD).
- Odsetek obywateli korzystających z e-administracji.
- Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe.
- Przewozy pasażerskie komunikacją miejską.
- Pojemność obiektów małej retencji wodnej.
- Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków.
- Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 tys. mieszkańców.
- WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności transportowej –liczony na bazie WMDT).
- WDKT II (wskaźnik kolejowej dostępności transportowej).
- Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (tendencja malejąca – pozytywny aspekt).
- Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca.
- Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (tendencja malejąca – pozytywny aspekt).
- Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym.
- Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki.
- Zdawalność egzaminów maturalnych.
- Wskaźnik zatrudnienia osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.
- Średnioroczne stężenie pyłu PM10 (tendencja malejąca – pozytywny aspekt).
- Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych (tendencja malejąca – pozytywny aspekt).

Ponadto RPO umożliwi utrzymanie poniższych wskaźników na stałym poziomie:

- Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB.

- Wartość eksportu ogółem.
- Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PLN PKB.
- Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem.

Natomiast do wskaźników, na które RPO nie ma wpływu zaliczyć można (tendencja malejąca – negatywna):

- Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB.
- Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych.
- Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem.
- Odsetek energii ciepłej produkowanej w skojarzeniu (kogeneracja).
- Wyniki sprawdzianu kończącego szkołę podstawową.

Ocena wkładu RPO WD 2014 -2020 na realizację zasad horyzontalnych

W październiku 2017 r. zrealizowane zostało badanie ewaluacyjne pt. Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WD 2014-2020, którego celem była ocena systemu wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów dla RPO WD 2014-2020 pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji programu. Zgodnie z zapisami ww. dokumentu wynika, że w systemie kryteriów uwzględnione są zasady, które odnoszą się do polityk horyzontalnych³⁰:

- Zasada zrównoważonego rozwoju, która odnosi się do korelacji rozwoju społeczno-gospodarczego z interesami ochrony środowiska i ładu przestrzennego. W związku z czym projektowane działania nie mogą naruszać równowagi przyrodniczej i przestrzennej.
- Zasada równości szans i niedyskryminacji oznacza umożliwienie wszystkim (bez względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, rasę lub pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną) możliwości sprawiedliwego i pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach.
- Zasada równości płci (zasada równości szans kobiet i mężczyzn) przyczynia się do podejmowania działań na rzecz osiągnięcia równości społecznej kobiet i mężczyzn, równości praw i obowiązków oraz równego dostępu do zasobów, z których mogą korzystać³¹.

Realizacja RPO WD 2014-2020 jest spójna z powyższymi założeniami, poprzez zapewnienie zgodności pomiędzy efektywnością przedsięwzięć wspieranych w ramach RPO WD a wymogami związanymi z zasadą zrównoważonego rozwoju, przy uwzględnieniu zasad równości szans oraz zapobieganiu dyskryminacji³².

³⁰ Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu projektów RPO WD 2014-2020 Raport końcowy, 2017 r.

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

³² Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych.

W związku z powyższym zasada zrównoważonego rozwoju w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 uwzględniona została poprzez³³:

- zapewnienie wysokiej jakości systemu gospodarki odpadami,
- uwzględnienie odpowiednich sposobów postępowania z odpadami,
- uwzględnienie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,
- racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych i ograniczanie zanieczyszczeń emitowanych do środowiska,
- wspieranie projektów pro-środowiskowych,
- projektów dotyczących niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu,
- ochrony zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego.

Zasada równości szans i niedyskryminacji w RPO WD 2014-2020 bazuje na promocji równości szans oraz ograniczania dyskryminacji, eliminacji wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, w szczególności w przypadku działań realizowanych w ramach Osi Priorytetowych³⁴:

- Infrastruktura spójności społecznej,
- Infrastruktura edukacyjna,
- Rynek pracy,
- Włączenie społeczne,
- Edukacja.

Zasada równouprawnienia kobiet i mężczyzn opiera się przede wszystkim na założeniach związanych z działaniami realizowanymi w ramach OP 8 Rynek pracy. Wszelkie przewidziane działania w ramach przedmiotowej OP realizowane były z uwzględnieniem zasady równości mężczyzn i kobiet, która gwarantuje przypisanie im równych praw i obowiązków oraz równy dostęp do zasobów. Realizacja zasad horyzontalnych zapewniona jest we wszystkich projektach EFS poprzez kryterium horyzontalne, którego spełnienie jest niezbędne do otrzymania dofinansowania³⁵.

³³ *Ibidem.*

³⁴ *Ibidem.*

³⁵ *Ibidem.*

Prognoza realizacji celów końcowych RPO WD 2014-2020 w 2023 r.

Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 „Właściwa instytucja będąca stroną umowy o dofinansowanie, zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie do osiągnięcia i zachowania wskaźników produktu oraz rezultatu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie”³⁶. Nieosiągnięcie lub niezachowanie wskaźników może wynikać z nieprawidłowości oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej.

W związku z powyższym, na podstawie analizy osiągniętych wartości wskaźników oraz szacunkowych wartości ich realizacji na podstawie wniosków o płatność i podpisanych umów, ocenie poddane zostały szacunkowe wartości realizacji wraz z określeniem stopnia realizacji poszczególnych wskaźników do 2023 r.

W ramach postępu oceny realizacji założonych wartości pośrednich i końcowych wskaźników z Ram wykonania zidentyfikowane zostały cele, których realizacja do 2023 r. jest zagrożona (<100% realizacji wskaźnika do 2023 r.) oraz cele, które znacznie przekroczą wartości realizacji wskaźnika min. pięciokrotnie przewyższające założone wskaźniki (>500% realizacji wskaźnika do 2023 r.).

³⁶ Umowa Partnerstwa 2014-2020. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020

Wskaźniki ram wykonania, których realizacja do 2023 r. jest zagrożona:

-
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) (OP 10 Edukacja) – 59%.
- Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.) (OP 4 Środowisko i zasoby) – 60%.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby) – 63%.- (OP 9 Włączenie społeczne).
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (szt.) (OP 9 Włączenie społeczne) – 68%.
- Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (km) (OP 5 Transport) – 77%.

Wskaźniki ram wykonania, których wskaźniki do 2023 znacznie przekroczą założone wartości:

- Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (szt.) (OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne) – 1008%.
- Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (osoby) (OP 7 Infrastruktura edukacyjna) – 871%.
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.) (OP 6 Infrastruktura spójności społecznej) – 513%.

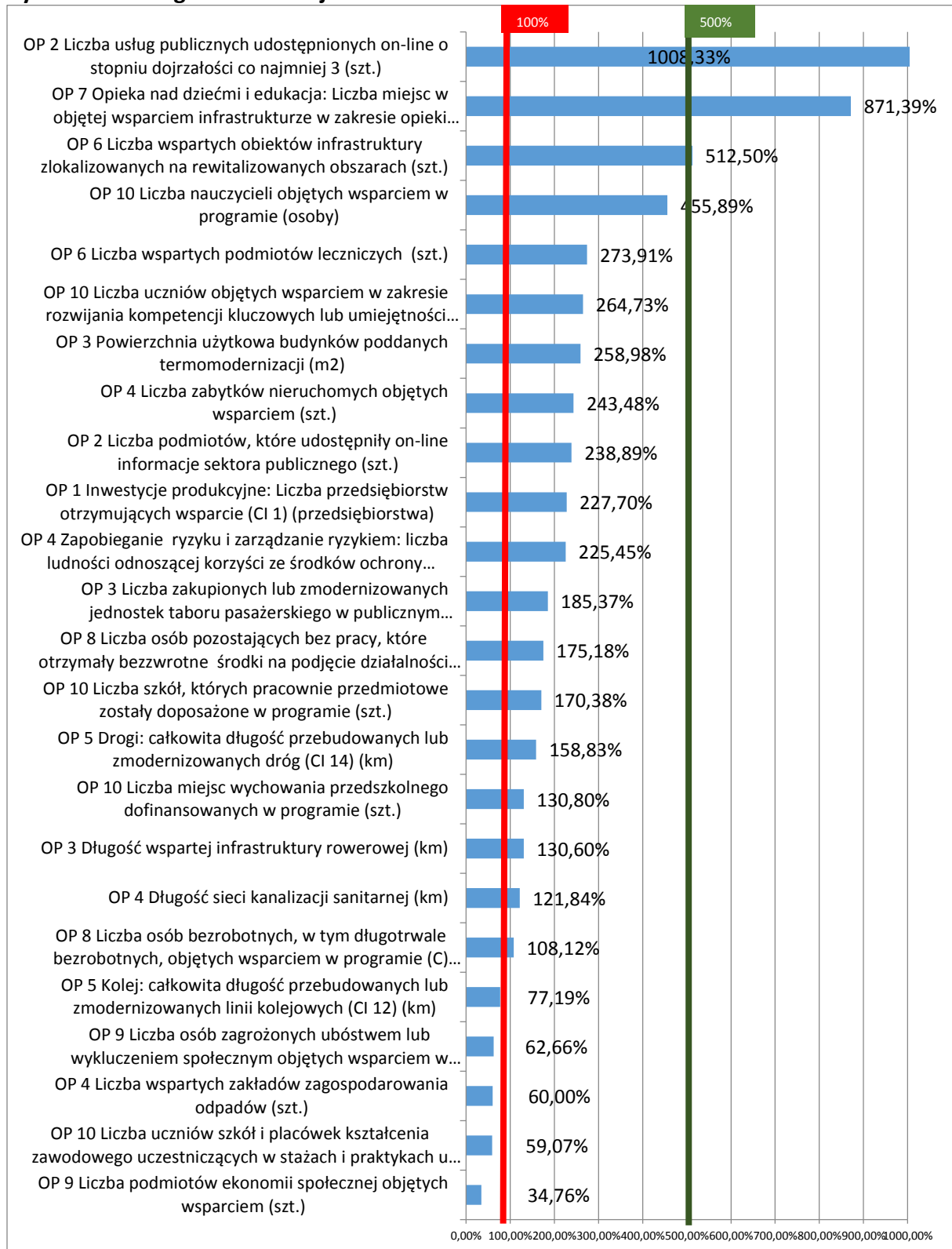
Tabela 37. Prognoza realizacji celów RPO WD 2014-2020

Cele RPO WD 2014-2020 (wskaźniki)	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje				
Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) (przedsiębiorstwa)	413	1632	3716	227,70%
OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne				
Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (szt.)	50	144	1 452	1008,33%
Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego (szt.)	17	54	129	238,89%
OP 3 Gospodarka niskoemisyjna				
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji (m ²)	91 387	440 733	1 141 418,19	258,98%
Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.)	27	82	152	185,37%
Długość wspartej infrastruktury rowerowej (km)	49	138	180,23	130,60%
OP 4 Środowisko i zasoby				
Długość sieci kanalizacji sanitarnej (km)	46	154	187,64	121,84%
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)	7	23	56	243,48%
Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.)	0	10	6	60,00%
Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadami na podstawie podpisanych umów (szt.)	3		6	-
Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20) (osoby)	0	1 650	3 720	225,45%
Liczba podpisanych umów dot. projektów z zakresu ochrony przeciwpowodziowej (szt.)	1		3	-
OP 5 Transport				
Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI 14) (km)	4,4	66,40	105,46	158,83%
Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych dróg na podstawie podpisanych umów (km)	26,56		105,46	-
Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (km)	4	62	47,86	77,19%
Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych linii kolejowych na podstawie umów (km)	12		47,86	-
OP 6 Infrastruktura spójności społecznej				
Liczba wspartych podmiotów leczniczych (szt.)	6	23	63	273,91%
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	0	96	492	512,50%

Cele RPO WD 2014-2020 (wskaźniki)	Cel pośredni (2018)	Cel końcowy (2023)	Szacowana realizacja na podstawie podpisanych umów	% realizacji wskaźnika do 2023 r.
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na podstawie podpisanych umów (szt.)	22		492	-
OP 7 Infrastruktura edukacyjna				
Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (osoby)	3396	11018	96 010	871,39%
Szacowana liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie na podstawie podpisanych umów (osoby)	4407		96 010	-
OP 8 Rynek pracy				
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C) (osoby)	10 772	19 662	21 259	108,12%
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej (osoby)	971	1 773	3 106	175,18%
OP 9 Włączenie społeczne				
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby)	2 998	16 736	10 487	62,66%
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (szt.)	288	820	556	34,76%
OP 10 Edukacja				
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (szt.)	1 160	3 114	4 073	130,80%
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby)	636	1 707	7 782	455,89%
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie (osoby)	10 255	31 370	83 045	264,73%
Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie (szt.)	127	341	581	170,38%
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby)	4 018	16 332	9 647	59,07%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Rysunek 16. Prognoza realizacji celów w 2023 r..

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych z SL 2014.

Identyfikacja oraz ocena zagrożeń dla osiągnięcia celów pośrednich RPO WD 2014-2020

Analiza wskaźnikowa umożliwiła identyfikację oraz ocenę zagrożeń dla osiągnięcia celów pośrednich RPO WD 2014-2020. Ocenie poddane zostały wskaźniki ram wykonania. W przypadku wskaźników postępu finansowego nie odnotowano zagrożeń dla osiągnięcia celów pośrednich, natomiast w przypadku wskaźników ram wykonania wyłącznie jeden ze wskaźników nie zrealizował celu pośredniego:

- **OP 10 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby)**, który został zrealizowany na poziomie 96%:
 - Niski stopień realizacji wskaźnika wynika z niższego niż oczekiwano zainteresowania beneficjentów realizacją tej formy wsparcia. Podjęto środki zaradcze w postaci powtarzania naborów, zwiększania alokacji przeznaczonej na nabór, wprowadzenia kryterium wyboru projektów określającego minimalny odsetek uczestników projektu, którzy wezmą udział w stażach i praktykach na poziomie 80%, podjęcia dodatkowych działań informacyjno-promocyjnych³⁷.

Jednakże warto zwrócić, iż zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/2014 cele pośrednie uważa się za osiągnięte jeżeli wszystkie wskaźniki zawarte w ramach wykonania osiągnęły co najmniej 85% wartości celu pośredniego do końca 2018 r. – w związku z najniższą wartością wskaźnika ram wykonania RPO WD 2014-2020 na poziomie 96%, osiągnięte zostały cele pośrednie wszystkich Osi Priorytetowych przedmiotowego programu operacyjnego.

³⁷ Uchwała nr 5243/v/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu Sprawozdania rocznego za rok 2017 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD)/ Dane społeczno-gospodarcze/ informacje przekazane przez UM WD.

Identyfikacja oraz ocena zagrożeń dla osiągnięcia celów końcowych RPO WD 2014-2020

Dodatkowo analiza wskaźnikowa, wraz z prognozą realizacji wskaźników³⁸ umożliwiła identyfikację oraz ocenę zagrożeń dla osiągnięcia celów końcowych (na 2023 r.) RPO WD 2014-2020. Do wskaźników ram wykonania, których prognozowana wartość w 2023 r. nie przekroczy docelowej wartości zaliczyć można wskaźniki:

- **OP 4 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów – 60%:**
 - Metodologia liczenia wskaźnika: monitoring obejmuje wyłącznie jednorazową weryfikację wskaźnika.
- **OP 5 Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) -77%:**
 - Problemem we wdrażaniu działania jest długotrwała procedura przygotowania dokumentów aplikacyjnych przez wnioskodawcę na realizację inwestycji kolejowych (PI 7d). Ponadto wystąpiło opóźnienie w realizacji projektów ze względu na problemy beneficjentów w procedurze zamówień publicznych, tj. brak wykonawców, wzrost cen.
 - IZ RPO ocenia zagrożenie realizacji celów jako niskie – IZ RPO prowadzi analizę stanu przygotowania projektów do realizacji. Nie ma zagrożenia w realizacji wskaźnika finansowego.
- **OP 9 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 63%:**
 - Obecnie, w ramach OP 9, trwają nabory oraz są zaplanowane kolejne nabory, które zwiększą prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości docelowej. Przedstawiona prognoza opiera się jedynie na wartościach założonych w umowach podpisanych.
 - W OP 9 występuje zagrożenie w realizacji wskaźników rzeczowych ze względu na problemy wynikające z małego zainteresowania konkursami przez Ośrodki

³⁸ Na podstawie wniosków beneficjenta o płatność, wskaźniku KEW na podstawie podpisanych umów oraz wskaźniku finansowego z wniosków o płatność do KE (stan na dzień 31.12.2018 r.

Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (PI 9.i). W związku z powyższym istnieje ryzyko niezrealizowania wskaźników ram wykonania.

- Wpływ na opóźnienie we wdrażaniu Osi 9 ma:
 - niskie zainteresowanie konkursami, wynikające z przyjętych rozwiązań w systemie wdrażania na poziomie kraju, m.in.: trudna procedura zlecenia usług aktywizacji zawodowej, wymóg osiągnięcia wysokiej efektywności zatrudnieniowej, niekorzystne interpretacje kwestii zaklasyfikowania szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo do usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym;
 - poprawiająca się sytuacja społeczno-ekonomiczna w województwie ograniczająca populację grupy docelowej
- IZ zgłosiła zmiany Programu w zakresie zmiany wartości pośredniej wskaźnika produktu do poziomu 2 998 os. i wartości końcowej do poziomu 16 736 os.
- **OP 9 Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem – 68%:**
 - Obecnie, w ramach OP 9, trwają nabory oraz są zaplanowane kolejne nabory, które zwiększą prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości docelowej. Przedstawiona prognoza opiera się jedynie na wartościach założonych w umowach podpisanych.
 - Zmiana (zwiększenie w stosunku do wartości bazowej) wartości końcowej wskaźnika produktu do poziomu 820 szt. – w związku z relokacją środków z PI 9i.
- **OP 10 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy – 59%:**
 - Obecnie, w ramach OP 10, trwają nabory oraz są zaplanowane kolejne nabory, które zwiększą prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości docelowej. Przedstawiona prognoza opiera się jedynie na wartościach założonych w umowach podpisanych.
 - W OP 10 występuje zagrożenie realizacji wskaźników PI 10.iv, co wynika przede wszystkim z niższego zainteresowania realizacją projektów dotyczących staży i praktyk zawodowych u pracodawców. Ponadto ze względu na wątpliwości

beneficjentów związane z reformą systemu oświaty pojawiły się opóźnienia w realizacji projektów.

- Podjęto środki zaradcze:
 - powtarzanie naborów.
 - zwiększanie alokacji przeznaczonej na nabór.
 - wprowadzenie kryterium wyboru projektów określającego minimalny odsetek uczestników projektu, którzy wezmą udział w stażach i praktykach na poziomie 80%.
 - podjęcie dodatkowych działań informacyjno-promocyjnych.
- Wartość wskaźnika w podpisanych umowach o dofinansowanie na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 9 647 osób.
- IZ zgłosiła zmiany Programu w zakresie zmiany wartości końcowej wskaźnika produktu do poziomu 16 332 os³⁹.

³⁹ Uchwała nr 5243/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu Sprawozdania rocznego za rok 2017 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD)/ Dane społeczno-gospodarcze/ informacje przekazane przez UM WD.

Uzasadnienie wyników uzyskanych w ramach oceny postępu realizacji wskaźników

Uzupełnieniem analizy wskaźnikowej jest sformułowanie uzasadnienia dla wyników uzyskanych w ramach oceny postępu realizacji założonych wartości pośrednich i końcowych wskaźników Ram wykonania oraz wszystkich wskaźników ustanowionych dla priorytetów RPO WD 2014-2020.

Zgodnie z analizą wniosków o płatność beneficjentów, wskaźników KEW na podstawie podpisanych umów oraz wskaźników finansowych z wniosków o płatność do Komisji Europejskiej cele pośrednie i końcowe zdecydowanej większości wskaźników ram wykonania oraz wskaźników produktów i rezultatów zostaną zrealizowane, jednakże szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźniki, w których zidentyfikowano, zagrożenie nieosiągnięcia wartości końcowych (do 2023 r.) oraz ich znaczne przekroczenie.

W przypadku nieosiągnięcia celów pośrednich oraz celów końcowych wskaźników ram wykonania zostały one zidentyfikowane powyżej, natomiast do **wskaźników produktu i rezultatu, których realizacja jest zagrożona** należą poniższe wskaźniki:

- **PI 1.2 Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) – 18%**
 - Niższa wartość wskaźnika, w porównaniu z zaawansowaniem finansowym PI wynika m.in. z tego że większość zakontraktowanych projektów otrzymała dofinansowanie wyższe, niż zakładano na etapie programowania (nie przewidziano projektów grantowych, których realizacja odbywa się wg schematu de minimis). W związku z wyższym dofinansowaniem, wkład prywatny beneficjentów jest niższy, co w istotny sposób wpływa na poziom wskaźnika⁴⁰.
- **PI 1.3 Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości - 67%:**
 - Konieczne jest monitorowanie wskaźnika po kolejnych naborach. Nie przewiduje się zagrożenia niezrealizowania wskaźnika.

⁴⁰ Uchwała nr 5243/v/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu Sprawozdania rocznego za rok 2017 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD)/ Dane społeczno-gospodarcze/ informacje przekazane przez UM WD.

- **PI 1.4 Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe - 50%:**
 - Została przyjęta za wysoka wartość docelowa wskaźnika.
- **PI 1.5 Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) - 59%:**
 - Niższa wartość wskaźnika, w porównaniu z zaawansowaniem finansowym PI wynika m.in. z tego że większość zakontraktowanych projektów otrzymała dofinansowanie wyższe, niż zakładano na etapie programowania (nie przewidziano projektów grantowych, których realizacja odbywa się wg schematu de minimis). W związku z wyższym dofinansowaniem, wkład prywatny beneficjentów jest niższy, co w istotny sposób wpływa na poziom wskaźnika.
- **PI 3.1 Energia ze źródeł odnawialnych: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI 30) – 59%:**
 - Niekorzystna sytuacja na rynku energetyki odnawialnej oraz niestabilne i niekorzystne otoczenie prawne.
 - Wartość docelowa wskaźnika była szacowana na podstawie projektów z perspektywy 2007-2013, realizowanych w okresie, kiedy panowała dobra koniunktura na rynku energii, co sprzyjało rozwojowi energetyki odnawialnej, w tym energetyki wiatrowej. Obecnie rentowność inwestycji OZE spada, co wiąże się ze spadkiem cen energii elektrycznej i zielonych certyfikatów. Ma to wpływ na zainteresowanie realizacją projektów mających na celu wytwarzanie energii, w szczególności energii wiatrowej.
- **PI 3.2 Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) – 84%:**
 - Na podstawie podpisanych umów wartość wskaźnika ukształtowała się na poziomie 169 przedsiębiorstw. IZ RPO przewiduje, że nie ma zagrożenia realizacji wskaźnika celu pośredniego na rok 2018.
- **PI 3.3. Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła – 51%:**
 - Ze względu na zmianę Programu, nabór na ten typ projektów nie został do 2017 r. ogłoszony, co mogło mieć wpływ na niski poziom realizacji wskaźnika.

- Duża konkurencja, np. Program czyste Powietrze – gwarantujący znacznie korzystniejsze warunki niż wsparcie w postaci IF) – rekomenduje się realokowanie tych środków na z IF na dotacje lub ew. na IF w działaniu 1.5.
- **PI 3.4 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej – 0%:**
 - Wskaźnik powinien być monitorowany. Nie przewiduje się zagrożenia jego realizacji.
- **PI 3.5 Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w ramach kogeneracji – 60%:**
 - Wskaźnik powinien być monitorowany. Nie przewiduje się zagrożenia jego realizacji.
- **PI 3.5 Dodatkowa zdolność produkcji energii elektrycznej i cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji – 54%:**
 - Zaproponowano zmianę Programu w zakresie nazwy wskaźnika na Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.
- **PI 4.1 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów – 60%:**
 - Ze względu na konieczność spełnienia warunków ex-ante nastąpiło opóźnienie możliwości realizacji tego typu projektów. Wojewódzki Plan Gospodarowania Odpadami został przyjęty 21.12.2017 r. i po tym terminie rozpoczęto proces podpisywania umów o dofinansowanie realizacji projektów (w I kwartale 2018 r. wartość wskaźnika na podstawie umów wyniosła 6 szt.).
- **PI 4.5 Długość sieci kanalizacji deszczowej – 0%:**
 - Nabory na ten typ projektów planowane są w późniejszym okresie wdrażania Programu.
- **PI 5.2 Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) – 77%:**
 - Projekt realizujący wskaźnik jest w trakcie końcowego rozliczania. IZ RPO przewiduje, że nie ma zagrożenia realizacji wskaźnika celu końcowego na rok 2023.

- Nabory na ten typ projektów planowane są w późniejszym okresie wdrażania Programu.
- **PI 8.1 Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C) – 50%:**
 - Niski poziom wskaźnika w porównaniu do innych wskaźników w ramach osi wynika z faktu, że grupa osób biernych zawodowo jest najtrudniejsza w aktywizacji. Ponadto w związku z coraz lepszą sytuacją społeczno-gospodarczą (spadek bezrobocia) liczba osób biernych zawodowo w wieku powyżej 30 lat maleje.
 - Obecnie trwa proces kontraktowania kolejnych projektów, w związku z czym IZ nie przewiduje nieosiągnięcia wartości docelowych wskaźników.
- **PI 8.1 Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie – 0%:**
 - Wartości wskaźnika wynikają z faktu, że jest to nowy wskaźnik wprowadzony podczas zmiany RPO.
- **PI 8.3 Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 55%:**
 - Obecnie, w ramach PI 8.3, trwają nabory oraz są zaplanowane kolejne nabory, które zwiększą prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości docelowej. Przedstawiona prognoza opiera się jedynie na wartościach założonych w umowach podpisanych.
 - Niskie wykonanie wskaźników wynika z faktu, iż projekty są w większości w początkowej fazie realizacji.
- **PI 8.3 Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – 64%:**
 - Obecnie, w ramach PI 8.3, trwają nabory oraz są zaplanowane kolejne nabory, które zwiększą prawdopodobieństwo osiągnięcia wartości docelowej. Przedstawiona prognoza opiera się jedynie na wartościach założonych w umowach podpisanych.
 - Niskie wykonanie wskaźników wynika z faktu, iż projekty są w większości w początkowej fazie realizacji.

- **PI 8.4 Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie – 98%:**
 - Na dzień 28.02.2019 IZ nie przewiduje zagrożenia osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika.
- **PI 8.4 Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie – 86%:**
 - Na dzień 28.02.2019 IZ nie przewiduje zagrożenia osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika.
- **PI 8.4 Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie – 86%**
 - Nie przewiduje się zagrożenia realizacji wskaźnika.
- **PI 8.5 Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców – 0%:**
 - Wartość wskaźnika wynosi 0, ponieważ brak Regionalnego Programu Zdrowotnego w zakresie OP 8 uniemożliwia rozpoczęcie procedury ogłaszania naborów.
 - IZ podejmuje działania w tym zakresie. Do tej pory opracowano dwa programy, ale jeden z nich został negatywnie zaopiniowany przez Agencję Opiniowania Technologii Medycznych i Taryfikacji, a do konkursu ogłoszonego na podstawie drugiego programu nie zgłosił się żaden Wnioskodawca. Obecnie trwają prace nad opracowaniem kolejnych programów zdrowotnych.
- **PI 8.1 Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (C) – 64%**
 - Nie przewiduje się zagrożenia realizacji wskaźnika.
- **PI 8.1 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C) – 48%:**
 - Wsparciem objętych została duża liczba bezrobotnych, ale mało z nich nabywa kwalifikacje, o których mowa we wskaźniku. Wg. PUP wskaźnik w projekcie na tym poziomie jest niemożliwy do osiągnięcia. W Działaniu 8.1 (projekty pozakonkursowe PUP) formy wsparcia wybierane są zgodnie z zapotrzebowaniem na lokalnym rynku pracy i w oparciu o IPD dla każdego uczestnika. Szkolenia

podnoszące kwalifikacje nie zawsze są wymagane przez pracodawców, czasem wystarczające są szkolenia podnoszące tylko kompetencje i umiejętności bezrobotnych.

- **PI 8.3 Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu – 74%:**
 - Obecnie poziom tego wskaźnika jest niski (18%). Ogólnie te działania aktywizujące w tym działaniu są mocno ograniczone, ponadto pewnie spora grupa osób oddających dzieci już pracuje i nie jest wykazywana w ramach tego wskaźnika.
- **PI 8.5 Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie – 0%:**
 - Wartość wskaźnika Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie wynosi 0, ponieważ w ramach realizowanych projektów z zakresu badań profilaktycznych nie były realizowane działania prozatrudnieniowe.
- **PI 9.2 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 74%**
 - Wpływ na opóźnienie we wdrażaniu Osi 9 ma: - niskie zainteresowanie pierwszymi konkursami, wynikające z przyjętych rozwiązań w systemie wdrażania na poziomie kraju.
- **PI 9.2 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w programie – 0%:**
 - Występują znaczne opóźnienia we wdrażaniu Działania 9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych. Negatywnie zaopiniowany Regionalny Program Zdrowotny w zakresie OP 9 uniemożliwił rozpoczęcie procedury ogłaszania naborów zakładanym przez IZ RPO terminie. W III kw. 2018 r. przeprowadzono nabór wniosków o dofinansowanie w zakresie tworzenia Dziennych Domów Opieki Medycznej. W ramach Działania 9.3, obecnie trwa ocena projektów. Biorąc pod uwagę wartość wskaźnika wynikającą z wniosków o dofinansowanie

będących w trakcie negocjacji (8 wniosków, wartość wskaźnika 121 osób) oraz planowane ogłoszenie kolejnego konkursu przewiduje się, że nie wystąpi zagrożenie w realizacji wskaźnika.

- **PI 9.3 Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem – 68%:**
 - IZ zgłosiła zmiany Programu w zakresie zmiany wartości pośredniej wskaźnika produktu do poziomu 288 szt. i wartości końcowej do 820 szt. - zwiększenie wskaźnika w stosunku do pierwotnej wartości w związku z realokacją środków z PI 9.i
 - Obecnie trwa konkurs w ramach którego zostaną wybrane projekty, które umożliwią zrealizowanie zakładanej wartości wskaźnika.
- **PI 9.2 Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu – 0%:**
 - We wdrażaniu Priorytetu Inwestycyjnego 9.iv (Działanie 9.2) problemem jest konieczność stosowania trybu konkursowego.
 - Liczbę wnioskodawców ograniczyły też zasady realizacji projektów, tj. wymagany 15% wkład własny beneficjenta, obowiązek stosowania kontraktów socjalnych, ograniczenie typów wsparcia osób wykluczonych (III stopień oddalenia od rynku pracy), skomplikowana procedura zlecenia usług aktywności zawodowej oraz wymóg efektywności zatrudnieniowej.
- **PI 9.3 Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych – 48%**
 - Nie przewiduje się zagrożenia realizacji wskaźnika - obecnie trwa konkurs w ramach którego zostaną wybrane projekty, które umożliwią zrealizowanie zakładanej wartości wskaźnika.
- **PI 10.1 Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej – 73%:**
 - Zaplanowano kolejny nabór, który w opinii IZ zapewni realizację wartości docelowej.
- **PI 10.3 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy – 59%:**

- Niski stopień realizacji wskaźnika wynika z niższego niż oczekiwano zainteresowania beneficjentów realizacją tej formy wsparcia. Podjęto środki zaradcze, takie jak: powtarzanie naborów; zwiększanie alokacji przeznaczonej na nabór; wprowadzenie kryterium wyboru projektów określającego minimalny odsetek uczestników projektu, którzy wezmą udział w stażach i praktykach na poziomie 80%; podjęcie dodatkowych działań informacyjno-promocyjnych.
- Wartość wskaźnika w podpisanych umowach o dofinansowanie na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 5 329 osób. IZ zgłosiła zmiany Programu w zakresie zmiany wartości pośredniej wskaźnika produktu do poziomu 9 647 os.
- IZ ogłosiła i planuje ogłosić kolejne nabory, które pozwolą osiągnąć wartość docelową wskaźnika.
- **PI 10.3 Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego – 74%:**
 - IZ ogłosiła i planuje ogłosić kolejne nabory, które pozwolą osiągnąć wartość docelową wskaźnika.
- **PI 10.3 Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie – 33%:**
 - Obecnie w bazie szkół prowadzonej przez kuratorium jest 25 publicznych tego rodzaju placówek. Ponadto jest 227 prywatnych podmiotów, które mogą spełniać tę definicję, ale raczej nie startują w konkursach bo są nastawione na komercyjne kursy dla osób dorosłych. W konkursach gdzie placówki mogą otrzymać wsparcie nastawiamy się na staże i praktyki kierowane do uczniów szkół zawodowych.
 - IZ ogłosiło kolejne nabory, w których preferowane są projekty zakładające realizację wskaźnika.
- **PI 10.3 Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie – 0%:**
 - W ramach zmian zapisów RPO w związku ze zmianą wytycznych horyzontalnych wprowadzono nowy wskaźnik, który będzie monitorowany w projektach wybranych do dofinansowania w konkursach ogłaszanych od lipca 2018 roku.

- **PI 10.3 Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu – 0%:**

- W ramach zmian zapisów RPO w związku ze zmianą wytycznych horyzontalnych wprowadzono nowy wskaźnik, który będzie monitorowany w projektach wybranych do dofinansowania w konkursach ogłaszanych od lipca 2018 roku.⁴¹

Do wskaźników ram wykonania, których prognozowana wartość znacznie przekracza wartości docelowe (na potrzeby analizy wskaźników, których wartość została **znacznie** przekroczona przyjęto kryterium min. 5-krotnego przekroczenia celu końcowego wskaźnika – 500%) zaliczyć można:

- **OP 2 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (szt.) – 1008% (przekroczenie o 908 pp. wartości celu końcowego):**

- Wartość docelowa wskaźnika liczona była w oparciu o dane z wynikające z wdrażanych projektów w RPO WD 2007-2013. Nie uwzględniono natomiast zmiany technologii IT, zmiany cen, co mogło mieć wpływ na wycenę wartości usług oraz wartość projektów realizowanych w RPO WD 2014-2020. Dzięki niższym kosztom IT realizacji projektów, była możliwość zakontraktowania, większej ilości projektów. Ponadto nabory cieszyły się dużym zainteresowaniem wnioskodawców realizacją tego typu projektów.

- **OP 6 Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.) – 513 %(przekroczenie o 413 pp. wartości celu końcowego):**

- Konkursy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, złożono bardzo dużą liczbę wniosków o dofinansowanie, które charakteryzowały się wysokim stopniem trudności, co miało wpływ na proces ich oceny i w efekcie wpłynęło

⁴¹ Uchwała nr 5243/v/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu Sprawozdania rocznego za rok 2017 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD)/ Dane społeczno-gospodarcze/ informacje przekazane przez UM WD.

na opóźnienia w kontraktacji. Ponadto na opóźnienia w kontraktacji umów były związane z długotrwałym procesem przygotowania LPR przez wnioskodawców i procedurami ich zatwierdzania. IZ zgłosiła zmiany Programu w zakresie zmiany wartości pośredniej wskaźnika produktu do poziomu 0 szt. I dodania wskaźnika KEW Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na podstawie podpisanych umów o wartości docelowej 22 szt.

- **OP 7 Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (osoby) – 871%(przekroczenie o 771 pp. wartości celu końcowego):**

- Przekroczenie wartości docelowej wskaźników w całej Osi 7 związane jest z inną niż zakładano na etapie programowania strukturą inwestycji. Realizowane projekty obejmują swoim zakresem często więcej niż jedną szkołę (w jednym przypadku nawet 21 szkół) i nie dotyczą w przeważającej części kosztochłonnej budowy/rozbudowy, ale zakupu wyposażenia do specjalistycznych pracowni, z których korzystają wszyscy uczniowie danej szkoły. Projekty te mają niższą wartość i w związku z tym większa liczba obiektów edukacyjnych oraz korzystających z nich użytkowników może zostać objętych wsparciem, co w efekcie wpływa na przekroczenie założonej wartości docelowej wskaźników.
- Reforma edukacji spowodowała obawy wnioskodawców dot. budowy nowych szkół.⁴²

⁴² Uchwała nr 5243/v/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu Sprawozdania rocznego za rok 2017 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD)/ Dane społeczno-gospodarcze/ informacje przekazane przez UM WD.

Z kolei **wskaźniki produktu i rezultatu, których prognozowana wartość przekracza min.**

5-krotnie cel końcowy, to wskaźniki:

- **PI 1.1 Badania i innowacje: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI 27) – 1268% (przekroczenie o 1 168 pp. wartości celu końcowego):**
 - Przekroczenie wartości docelowej, na podstawie podpisanych umów wynika z wniesienia większego wkładu prywatnego przez beneficjentów, niż zakładano na etapie szacowania wartości docelowej w Programie.
- **PI 1.2 Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4) – 1090% (przekroczenie o 990 pp. wartości celu końcowego):**
 - W perspektywie 2014-2020 wartości określono na podstawie umów dotyczących projektów grantowych w zakresie doradztwa (przedsiębiorstwa, które skorzystają ze wsparcia finansowego, w postaci bonu na innowacje określa wskaźnik CI 2).Wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie projektów realizowanych w ramach RPO WD 2007-2013 w zakresie wsparcia doradczego, z uwzględnieniem projektów "bon na innowacje" w ramach PO KL, stąd niski poziom wartości docelowej. Na etapie programowania nie przewidziano realizacji projektów grantowych ciesząc się dużym zainteresowaniem wnioskodawców.
- **PI 1.2 Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI 26) – 672% (przekroczenie o 572 pp. wartości celu końcowego):**
 - Na przekroczenie wartości docelowej wpłynęły projekty, w ramach których realizowane są bony na innowacje. Wartość docelowa została obliczona na podstawie danych z RPO WD 2007-2013 – projekty „Inwestycji dla przedsiębiorstw”, którego specyfika jest zbliżona bardziej do obecnego PI 3c (Działanie 1.5) niż do PI 1b (Działanie 1.2). Na etapie programowania nie założono tak wysokiego zainteresowania tą formą wsparcia.

- **PI 1.3. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4) – 796%(przekroczenie o 669 pp. wartości celu końcowego):**
 - W perspektywie 2014-2020 wartości określono na podstawie umów dotyczących projektów grantowych w zakresie doradztwa (przedsiębiorstwa, które skorzystają ze wsparcia finansowego, w postaci bonu na innowacje określa wskaźnik CI 2).Wartość docelową wskaźnika oszacowano na podstawie projektów realizowanych w ramach RPO WD 2007-2013 w zakresie wsparcia doradczego, z uwzględnieniem projektów "bon na innowacje" w ramach PO KL, stąd niski poziom wartości docelowej. Na etapie programowania nie przewidziano realizacji projektów grantowych ciesząc się dużym zainteresowaniem wnioskodawców.
- **PI 1.3. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) -836% (przekroczenie o 736 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Na przekroczenie wartości docelowej wpływ miała wartość projektów. Wsparcie uzyskały projekty o niższej wartości niż zakładano na etapie określania wartości docelowej dla Programu, stąd zakontraktowano większą liczbę projektów, a tym samym wsparto więcej przedsiębiorstw
- **PI 2.1 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 – 1008% (przekroczenie o 908 pp. wartości celu końcowego):**
 - Wartość docelowa wskaźnika liczona była w oparciu o dane z wynikające z wdrażanych projektów w RPO WD 2007-2013. Nie uwzględniono natomiast zmiany technologii IT, zmiany cen, co mogło mieć wpływ na wycenę wartości usług oraz wartość projektów realizowanych w RPO WD 2014-2020. Dzięki niższym kosztom IT realizacji projektów, była możliwość zakontraktowania, większej ilości projektów. Ponadto nabory cieszyły się dużym zainteresowaniem wnioskodawców realizacją tego typu projektów.
- **PI 3.1 Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE – 31940% (przekroczenie o 31840 pp. wartości celu końcowego):**
 - Istotny wpływ na przekroczenie wskaźnika mają projekty grantowe, w których założono wybudowanie 1057 szt. mikroinstalacji (działania prosumenckie).

Znaczne przekroczenie wskaźnika wynika ze zmian prawnych dotyczących rynku OZE w zakresie wsparcia działań prosumenckich (mikroinstalacje OZE), co przekłada się na wzrost zainteresowania realizacją tego typu inwestycji. Ponadto brak doświadczenia przy szacowaniu wartości docelowej wskaźnika na etapie programowania (pierwszy raz na taką skalę realizowane są projekty prosumenckie) istotnie przyczynił się na niedoszacowanie wartości docelowej.

- **PI 3.3. Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34) – 509% (przekroczenie o 409 pp. wartości celu końcowego);**
- **PI 3.4 Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34) – 2190% (przekroczenie o 2090 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Wartość docelowa wskaźnika została przekroczona, ze względu na duże zainteresowanie tego typu projektami oraz ze względu na niższe koszty inwestycji, w porównaniu kosztami, jakie kształtowały się na etapie planowania RPO WD 2014-2020. Należy też zaznaczyć, że jest to nowy typ projektów, na etapie planowania wartości docelowych, brak było pełnych danych historycznych, co w istotny sposób mogło wpłynąć na nieprecyzyjne oszacowanie wartości docelowej. Wartość założona na podstawie umów, przekracza wartość docelową, jednak ostateczna wartość wskaźnika będzie realnie wykazana po zakończeniu realizacji projektów
- **PI 4.1 Odpady stałe: dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI 17) – 734% (przekroczenie o 634 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Ze względu na wprowadzenie 1.07.2013 r. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która wprowadzała nowe zasady recyklingu, zmieniły się warunki zagospodarowania odpadów. Na etapie programowania trudne do przewidzenia były efekty działania ustawy, stąd przekroczenie wartości docelowej wskaźnika.

- **PI 4.2 Oczyszczanie ścieków: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków (CI 19) – 784% (przekroczenie o 684 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Na przekroczenie wartości docelowej wskaźnika wpłynęło duże zainteresowanie wnioskodawców realizacją inwestycji dot. modernizacji oczyszczalni ścieków, co umożliwiło podłączenie większej liczby osób do zmodernizowanych obiektów oraz poprawę jakości oczyszczenia ścieków. Wskaźnik obejmuje swoim zakresem zarówno osoby nowo podłączone do sieci, jak również tych dla których nastąpiła poprawa poziomu oczyszczania ścieków, co istotnie przyczyniło się do przekroczenia wartości docelowej wskaźnika.
- **PI 4.3 Zrównoważona turystyka: wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI 9) – 543% (przekroczenie o 443 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Znaczne przekroczenie wskaźnika wynika m.in. z faktu, iż w nowej perspektywie realizowane są projekty dot. zabytków nieruchomych wpisanych do wojewódzkiego rejestru ochrony zabytków – co zwiększa ich rangę i zainteresowanie odwiedzających. Projekty realizowane są na terenie całego województwa, co umożliwia mieszkańcom i turystom, korzystanie z odrestaurowanych obiektów kultury, wpływając tym samym na wzrost liczby odwiedzających. (wśród projektów, które otrzymały wsparcie, już 2 z nich dot. zabytków o dużej popularności realizują tak naprawdę 100% założonego wskaźnika).
- **PI 4.4 Przyroda i różnorodność: powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI 23) – 65629% (przekroczenie o 65529 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika wynika z trudności interpretacyjnych definicji wskaźnika przez beneficjentów. Wnioskodawcy często wskazują jako wartość wskaźnika cały teren, na którym realizowany jest

projekt, a nie jedynie powierzchnię siedlisk, które uzyskały lepszy status ochrony (np. w przypadku ścieżek rowerowych budowanych na obszarach chronionych, wnioskodawca ma trudność z wydzieleniem jedynie powierzchni siedlisk). Dlatego w takich projektach wykazywany jest cały obszar realizacji projektu.

- **PI 6.2 Zdrowie: ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (CI 36) – 1274% (przekroczenie o 1 174 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Wskaźnik trudny do oszacowania. Ponadto wartość docelowa szacowana była na podstawie perspektywy 2007-2013, w której większość projektów dotyczyła budowy i przebudowy, co miało istotny wpływ na koszt jednostkowy projektu. Obecnie realizowane projekty nie dotyczą w przeważającej części kosztochłonnej budowy/rozbudowy, ale zakupu specjalistycznego sprzętu. Projekty te mają niższą wartość i w związku z tym większa ich liczba mogła uzyskać dofinansowanie, a tym samym wsparciem objęto większą liczbę ludności.
- **PI 6.3 Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 513% (przekroczenie o 413 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Opóźnienia w kontraktacji umów na realizację projektów związane były z długotrwałym procesem przygotowania LPR przez wnioskodawców i procedurami ich zatwierdzania. Na koniec I kwartału 2018 r. wartość wskaźnika prognozowana na podstawie umów wyniosła 136 szt.
- **Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 556% (przekroczenie o 456 pp. wartości celu końcowego)::**
 - Konkursy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, złożono bardzo dużą liczbę wniosków o dofinansowanie.

- **PI 7.1 Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) – 1060% (przekroczenie o 960 pp. wartości celu końcowego):**
 - Przekroczenie wartości docelowej wskaźników w całej Osi 7 związane jest z inną niż zakładano na etapie programowania strukturą inwestycji. Realizowane projekty obejmują swoim zakresem często więcej niż jedną szkołę (w jednym przypadku nawet 21 szkół) i nie dotyczą w przeważającej części kosztochłonnej budowy/rozbudowy, ale zakupu wyposażenia do specjalistycznych pracowni, z których korzystają wszyscy uczniowie danej szkoły. Projekty te mają niższą wartość i w związku z tym większa liczba obiektów edukacyjnych oraz korzystających z nich użytkowników może zostać objętych wsparciem, co w efekcie wpływa na przekroczenie założonej wartości docelowej wskaźników.
 - Reforma edukacji spowodowała obawy wnioskodawców dot. budowy nowych szkół.
- **PI 7.1 Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej – 736% (przekroczenie o 636 pp. wartości celu końcowego):**
 - Przekroczenie wartości docelowej wskaźników w całej Osi 7 związane jest z inną niż zakładano na etapie programowania strukturą inwestycji. Realizowane projekty obejmują swoim zakresem często więcej niż jedną szkołę (w jednym przypadku nawet 21 szkół) i nie dotyczą w przeważającej części kosztochłonnej budowy/rozbudowy, ale zakupu wyposażenia do specjalistycznych pracowni, z których korzystają wszyscy uczniowie danej szkoły. Projekty te mają niższą wartość i w związku z tym większa liczba obiektów edukacyjnych oraz korzystających z nich użytkowników może zostać objętych wsparciem, co w efekcie wpływa na przekroczenie założonej wartości docelowej wskaźników.
 - Reforma edukacji spowodowała obawy wnioskodawców dot. budowy nowych szkół.

- **PI 7.1 Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej – 1511% (przekroczenie o 1411 pp. wartości celu końcowego):**
 - Przekroczenie wartości docelowej wskaźników w całej Osi 7 związane jest z inną niż zakładano na etapie programowania strukturą inwestycji. Realizowane projekty obejmują swoim zakresem często więcej niż jedną szkołę (w jednym przypadku nawet 21 szkół) i nie dotyczą w przeważającej części kosztochłonnej budowy/rozbudowy, ale zakupu wyposażenia do specjalistycznych pracowni, z których korzystają wszyscy uczniowie danej szkoły. Projekty te mają niższą wartość i w związku z tym większa liczba obiektów edukacyjnych oraz korzystających z nich użytkowników może zostać objętych wsparciem, co w efekcie wpływa na przekroczenie założonej wartości docelowej wskaźników.
 - Reforma edukacji spowodowała obawy wnioskodawców dot. budowy nowych szkół.
- **PI 7.2 Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) – 590% (przekroczenie o 490 pp. wartości celu końcowego):**
 - Ze względu na polepszenie koniunktury gospodarczej, spadek bezrobocia w regionie i związany z tym powrót kobiet na rynek pracy, rośnie zapotrzebowanie na opiekę nad dziećmi w żłobkach. W związku z tym, że większość realizowanych projektów dotyczyła modernizacji, przebudowy, zakupu wyposażenia, wpływa to na niższą wartość projektów i umożliwia dofinansowanie większej liczby projektów, tym samym uzyskuje się większą liczbę miejsc we wspieranych obiektach, co przyczynia się do przekroczenia wartości docelowej wskaźnika.
- **PI 7.2 Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej – 905% (przekroczenie o 805 pp. wartości celu końcowego):**
 - Przekroczenie wartości docelowej wskaźników w całej Osi 7 związane jest z inną niż zakładano na etapie programowania strukturą inwestycji. Realizowane projekty obejmują swoim zakresem często więcej niż jedną

szkołę (w jednym przypadku nawet 21 szkół) i nie dotyczą w przeważającej części kosztochłonnej budowy/rozbudowy, ale zakupu wyposażenia do specjalistycznych pracowni, z których korzystają wszyscy uczniowie danej szkoły. Projekty te mają niższą wartość i w związku z tym większa liczba obiektów edukacyjnych oraz korzystających z nich użytkowników może zostać objętych wsparciem, co w efekcie wpływa na przekroczenie założonej wartości docelowej wskaźników.

- Reforma edukacji spowodowała obawy wnioskodawców dot. budowy nowych szkół.⁴³.
- **PI 9.2 Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu – 1450% (przekroczenie o 1350 pp. wartości celu końcowego):**
 - Należy zwiększyć wartość docelową (w przypadku jeśli wartości wskaźników wskazane w umowach są realnie możliwe do osiągnięcia).

⁴³ Uchwała nr 5243/v/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2018 r. w sprawie przyjęcia projektu Sprawozdania rocznego za rok 2017 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD)/ Dane społeczno-gospodarcze/ informacje przekazane przez UM WD.

Ocena wkładu interwencji RPO WD 2014-2020 w realizację celów Strategii Europa 2020 na poziomie osi priorytetowej

W 2010 r Komisja Europejska opracowała dokument pt. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (znany jako Strategia Europa 2020). Dokument miał na celu wskazanie kierunków rozwoju po okresie kryzysu gospodarczego, z uwzględnieniem zrównoważonego i inteligentnego rozwoju, sprzyjającemu włączeniu społecznemu. Mając to na uwadze, dokument prezentuje 5 głównych celów dla UE na rok 2020. Obejmują one zatrudnienie, badania i innowacje, zmiany klimatu i energię, edukację oraz walkę z ubóstwem. Celom tym przyporządkowano skwantyfikowane wartości docelowe wskaźników, mające zostać osiągnięte w 2020 r.⁴⁴. Wartości te przypisane zostały zarówno dla całej UE, jak i na poziomie celów krajowych.

Tabela 38. Wskaźniki realizacji celów Strategii Europa 2020

Cel Strategii Europa 2020	Wskaźnik dla danego celu	Cel ustalony na poziomie krajowym na 2020 rok
Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata [%]	71%
Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój	Nakłady na działalność B+R [% PKB]	1,7%
Osiągnięcie celów pakietu klimatycznego 3X20	Poziom emisji gazów cieplarnianych [Mtoe]	-14% 1990 r. = 100%
	Udział energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto w regionie [%]	15,48%
	Poziom zużycia energii pierwotnej [Mtoe]	96 Mtoe
	Poziom zużycia energii finalnej [Mtoe]	-
Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – ograniczenie poziomu przerywania nauki do 10% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wykształcenie wyższe do co najmniej 40%	Udział młodzieży niekontynuującej nauki w ogólnej liczbie osób młodocianych [%]	4,5%
	Udział osób z wyższym wykształceniem w ogólnej liczbie osób w wieku 30-34 lata [%]	45%
Zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu transferów społecznych [%]	Zmniejszenie odsetka osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób

Źródło: Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia.

⁴⁴ Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, KE, Bruksela 2010, s. 2-3.

Realizacja powyższych celów obejmuje całokształt działalności kraju i obywateli. Monitoring osiąganych wskaźników odbywa się na poziomie krajowym, bez podziału na dane wojewódzkie. Z tego względu problematyczna kwestia jest ocena wkładu poszczególnych regionów w kształtowanie się wartości wskaźnika ogólnokrajowego.

W celu oszacowania wkładu RPO WD 2014-2020 w realizację celów Strategii dokonano identyfikacji działań, których typy projektów wpisują się w poszczególne cele Strategii. Następnie zebrano dane historyczne z poziomu województwa w zakresie szeregu wskaźników dostępnych w statystyce publicznej (GUS, Eurostat) które odpowiadają wprost celom Strategii bądź odnoszą się do niej pośrednio. Kolejnym krokiem była analiza statystyczna i ekonometryczna w zakresie prognoz i wpływu RPO na kształtowanie się tychże wskaźników. W tym celu zebrano zarówno dane historyczne odnoszące się do wartości podpisanych już umów w ramach działań przyporządkowanym poszczególnym celom Strategii, wartości alokacji obecnie ogłoszonych naborów (2019 r.) oraz wartości pozostałej kwoty alokacji (2020 r.). Takie podejście pozwoliło na kompleksową ocenę wpływu RPO na ww. cele.

Analiza została ponadto uzupełniona o analizę wyników badania CAWI z beneficjentami wsparcia, którzy zostali poproszeni o ocenę wpływu realizowanych przez nich projektów na poszczególne cele Strategii (przyporządkowane względem typów realizowanych przez nich projektów). Pozwala to na triangulację metod badawczych (desk research, analizy statystyczne i ekonometryczne oraz badanie CAWI) co pozytywnie wpływa na trafność przeprowadzonej oceny.

Ocena w oparciu o analizę desk research, analizy statystyczne i ekonometryczne

Pierwszym etapem oceny było przyporządkowanie działań RPO WD 2014-2020, których typy przewidzianych projektów wpisują się w realizację celów Strategii Europa 2020.

Tabela 39. Działania/poddziałania RPO WD 2014-2020 mające bezpośredni wpływ na kształtowanie wartości wskaźników Strategii Europa 2020

Cel Strategii Europa 2020	Działanie RPO WD 2014-2020
Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata	1.2-1.5; 8.1-8.5, 8.7, 9.1
Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój	1.1-1.5; 8.6
Osiągnięcie celów pakietu klimatycznego 3X20	3.1-3.5; 4.1-4.2
Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – ograniczenie poziomu przerywania nauki do 10% oraz zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wykształcenie wyższe do co najmniej 40%	7.1-7.2; 10.1, 10.2 i 10.4
Zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego	6.1-6.3; 8.1-8.7; 9.1-9.4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Europa 2020 oraz RPO WD 2014-2020.

Poniższa tabela zawiera dane dot. wartości podpisanych umów do 2018 r., wartości alokacji względem naborów w 2019 r. i pozostałej wartości alokacji na 2020 r. w odniesieniu do wskazanych powyżej działań/poddziałania RPO WD 2014-2020 odpowiadających poszczególnym celom Strategii.

Tabela 40. Wartości wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020 względem działań mających wpływ na kształtowanie się wskaźników celów Strategii Europa 2020

Rok	Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata	Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój	Osiągnięcie celów pakietu klimatycznego 3X20	Osiągnięcie celów w zakresie edukacji	Zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego
2014	-	-	-	-	-
2015	163053064	121 335 556,18	-	-	56 530 115,11
2016	996230691	835 344 497,08	1308060369	328066079	727 584 593,27
2017	463898410	205 728 471,82	303378803	183092310	669 397 152,09
2018	152519035	159 437 872,60	45764475	124568861	189 561 377,01
2019	248124251	166 721 463,84	143271051	99659896	148 383 848,98
2020	917336742	283 526 196,69	342223806	121874439	648 128 201,56

*lata 2014-2018-na podstawie wartości dofinansowania zawartych umów, 2019 r. – na podstawie alokacji w ramach przewidzianych na ten rok naborów, 2020 r. – różnica względem sumy lat ubiegłych a ogólnej wartości alokacji na działania (wraz z rezerwą wykonania).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Harmonogramu naborów na 2019 r., bazy wnioskodawców i danych finansowych przekazanych przez Zamawiającego

Kolejna tabela prezentuje wartości wskaźników monitoringowych Strategii Europa 2020 bądź ich odpowiedników dostępnych z poziomu agregacji do województwa. Dane zaprezentowano (w miarę możliwości) od 2000 r., co zwiększyło precyzję późniejszych analiz statystycznych.

Tabela 41. Wartości wskaźników monitoringowych Europa 2020 (bądź odpowiedników) – woj. dolnośląskie

Wskaźnik danych	Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64	Nakłady na B+R w stosunku do PKB	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	Osoby wcześniej kończące naukę	Udział osób z wykształceniem wyższym w ludności w wieku 30-34 lat	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych*
Cel Strategii Europa 2020	Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata	Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój	Osiągnięcie celów pakietu klimatycznego 3X20	Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – 4,5% udziału młodzieży niekontynuującej nauki w ogólnej liczbie młodocianych	Osiągnięcie celów w zakresie edukacji= 45% udziału osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób w wieku 30-34 lata	Zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego
	1	2	3	4	5	6
	%	%	t/r	%	%	%
2000	55,7	-	20 647	-	11	-
2001	53,3	-	20 239	8,4	14,6	-

Wskaźnik danych	Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64	Nakłady na B+R w stosunku do PKB	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	Osoby wcześnie kończące naukę	Udział osób z wykształceniem wyższym w ludności w wieku 30–34 lat	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych*
2002	53,8	0,45	14 165	7,9	16,6	-
2003	52,0	0,4	12 811	7,8	19,8	-
2004	50,7	0,41	8 618	6,5	20,4	-
2005	54,5	0,45	7 957	5,1	20,8	20,7
2006	57,5	0,35	7 409	4,6	21,8	19,7
2007	59,9	0,41	6 680	6,4	24,3	18,1
2008	61,9	0,44	6 350	5,8	25,9	14,8
2009	62,8	0,53	5 167	5,2	29,1	15,7
2010	62,3	0,51	5 217	5,6	31,6	15,9
2011	62,1	0,54	4 105	5,9	34,8	12,8
2012	62,2	0,69	4 008	6,6	36,3	14,1
2013	62,7	0,65	3 712	6,7	36,8	15,2
2014	65,5	0,74	3 284	7,3	42,8	15,2
2015	67,7	0,85	2 803	8,2	39,7	14,4
2016	70,0	0,69	2 436	9,3	41,9	15,8
2017	70,7	-	1 913	4,5	46,4	12,2
2018	-	-	-	-	-	-

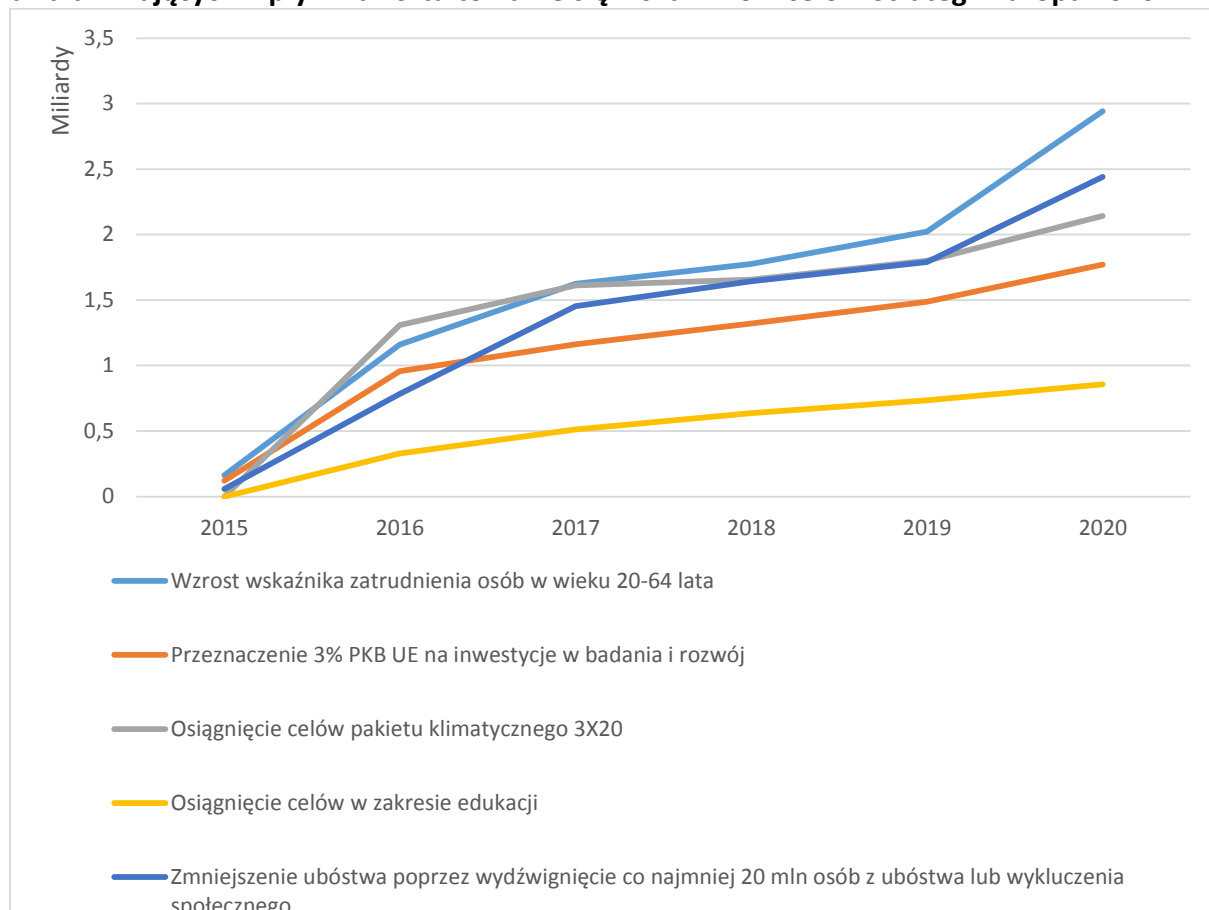
*od 2012 r. dane dla tego wskaźnika przestały być agregowane do województw, tym samym począwszy od tego roku dane odpowiadają makroregionowi południowo-zachodniemu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat (Early leavers from education and training by sex and NUTS 2 regions, Employment rate of the age group 20-64 by NUTS 2 regions, Population aged 30-34 by educational attainment level, sex and NUTS 2 regions (%) – tertiary education), GUS i BDL (Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych, Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych, Nakłady na B+R w stosunku do PKB)

Biorąc pod uwagę wszystkie przedstawione powyżej dane, przeprowadzona została analiza statystyczna i ekonometryczna.

W celu analizy zmian w zakresie finansowania działań RPO WD 2014-2020 odpowiadających celom Strategii, warto (w odniesieniu do wcześniej zaprezentowanych danych) przedstawić również wartości skumulowane. Jak można zauważyć na poniższym wykresie, w okresie 2015-2020 przekazano (i planuje się przekazać) znaczną wartość środków na realizację działań związanych z celami Strategii. Wartości skumulowane na koniec badanego okresu (suma na 2020 r.) wahają się w przedziale 857 mln-2,9 mld PLN. Łączna wartość środków finansowych (wkład UE) w ramach RPO WD 2014-2020 na realizację celów Strategii przekroczy 10 mld PLN (przy czym należy mieć na uwadze, że jest to suma względem poszczególnych celów, w których niektóre działania z RPO ujęte są w więcej niż jednym celu).

Rysunek 17. Skumulowane wartości wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020 względem działań mających wpływ na kształtowanie się wskaźników celów Strategii Europa 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Harmonogramu naborów na 2019 r., bazy wnioskodawców i danych finansowych przekazanych przez Zamawiającego

Kolejne zestawienie korzysta z zaprezentowanych wcześniej danych statystycznych, prezentując prognozy w zakresie zmian wskaźników odpowiadających celom Strategii na podstawie modeli regresji z wykorzystaniem estymacji MNK (model liniowy i logarytmiczny). Ponadto zaprezentowano miary tendencji centralnej wraz ze zróżnicowaniem wskaźników w okresie trwania programu (średnia, mediana, odchylenie standardowe, wariancja).

Tabela 42. Prognozy uwzględniające obecność RPO WD 2014-2020 - modele regresji z wykorzystaniem estymacji MNK (liniowe i logarytmiczne) oraz miary tendencji centralnej wraz ze zróżnicowaniem wskaźników w okresie trwania programu

Wskaźnik danych	Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64	Nakłady na B+R w stosunku do PKB	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	Osoby wcześnie kończące naukę	Udział osób z wykształceniem wyższym w ludności w wieku 30-34 lat	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych*
Cel Strategii Europa 2020	Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata	Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój	Osiągnięcie celów pakietu klimatycznego 3X20	Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – wyższe	do co najmniej 40%	Zmniejszenie ubóstwa poprzez wyzłignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego
Prognoza uwzględniająca obecność programu RPO WD 2014-2020 - model regresji z wykorzystaniem estymacji MNK (liniowy)						
2014	65,5	0,74	3284	7,3	42,8	15,2
2015	67,7	0,85	2803	8,2	39,7	14,4
2016	70	0,69	2436	9,3	41,9	15,8
2017	70,7	0	1913	4,5	46,4	12,2
2018	72,95	0,685	1489	5,5	45,95	12,5
2019	74,74	0,66	1041	4,77	47,25	11,74
2020	76,53	0,635	593	4,04	48,55	10,98
Prognoza uwzględniająca obecność programu RPO WD 2014-2020 - model regresji z wykorzystaniem estymacji MNK (logarytmiczny)						
2014	65,5	0,74	3284	7,3	42,8	15,2
2015	67,7	0,85	2803	8,2	39,7	14,4
2016	70	0,69	2436	9,3	41,9	15,8
2017	70,7	0	1913	4,5	46,4	12,2
2018	71,64891	0,736191	1841,997	6,468126	44,33176	13,26369
2019	72,35901	0,731902	1670,397	6,276419	44,69683	13,00947
2020	72,95938	0,728276	1525,312	6,114334	45,00549	12,79452
Miary tendencji centralnej oraz zróżnicowania wskaźników w okresie trwania programu						
średnia	68,475	0,76	2609	7,325	42,7	14,4
mediana	68,85	0,74	2619,5	7,75	42,35	14,8
odch. standardowe	2,044963	0,066833	501,8979	1,778166	2,415574	1,363818
wariancja	4,181875	0,004467	251901,5	3,161875	5,835	1,86

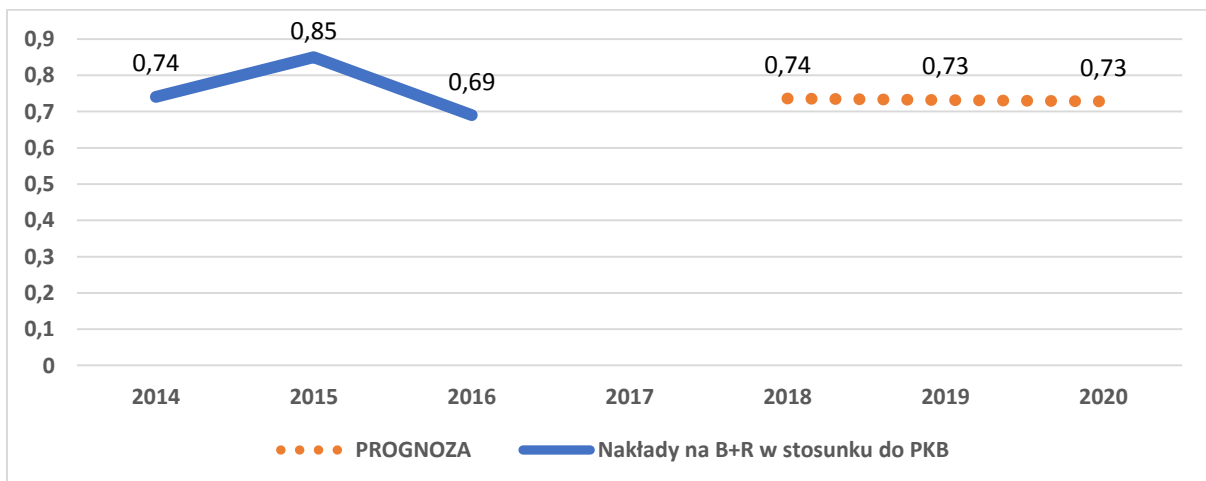
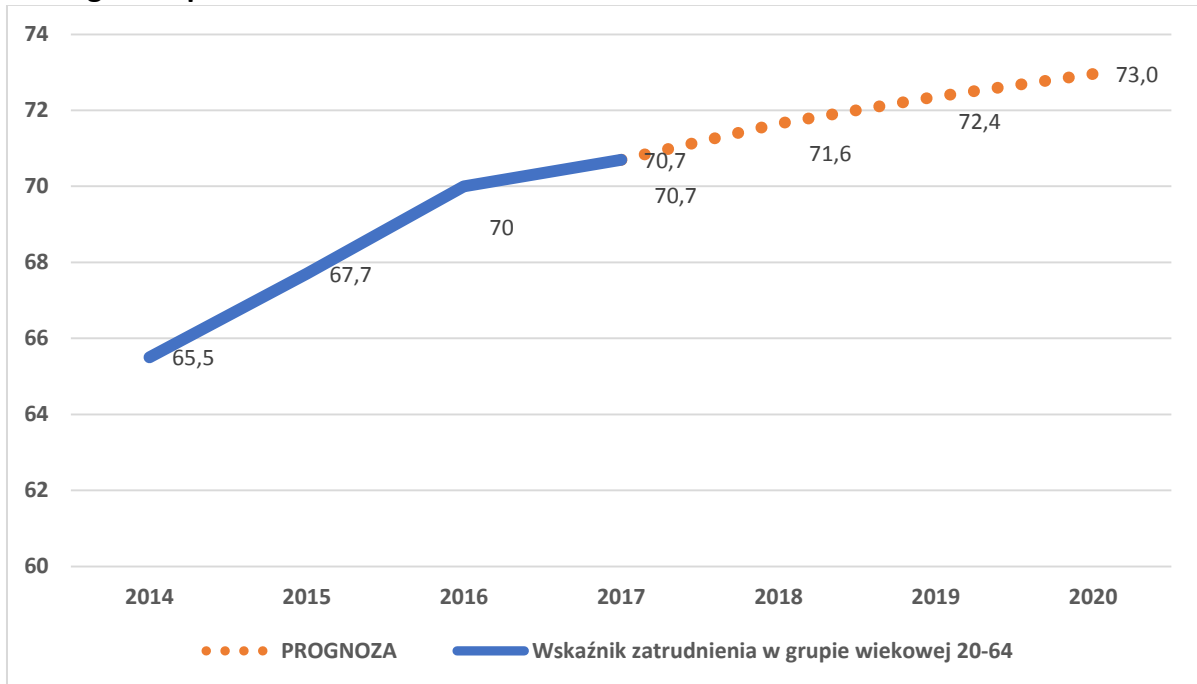
*od 2012 r. dane dla tego wskaźnika przestały być agregowane do województw, tym samym począwszy od tego roku dane odpowiadają makroregionowi południowo-zachodniemu

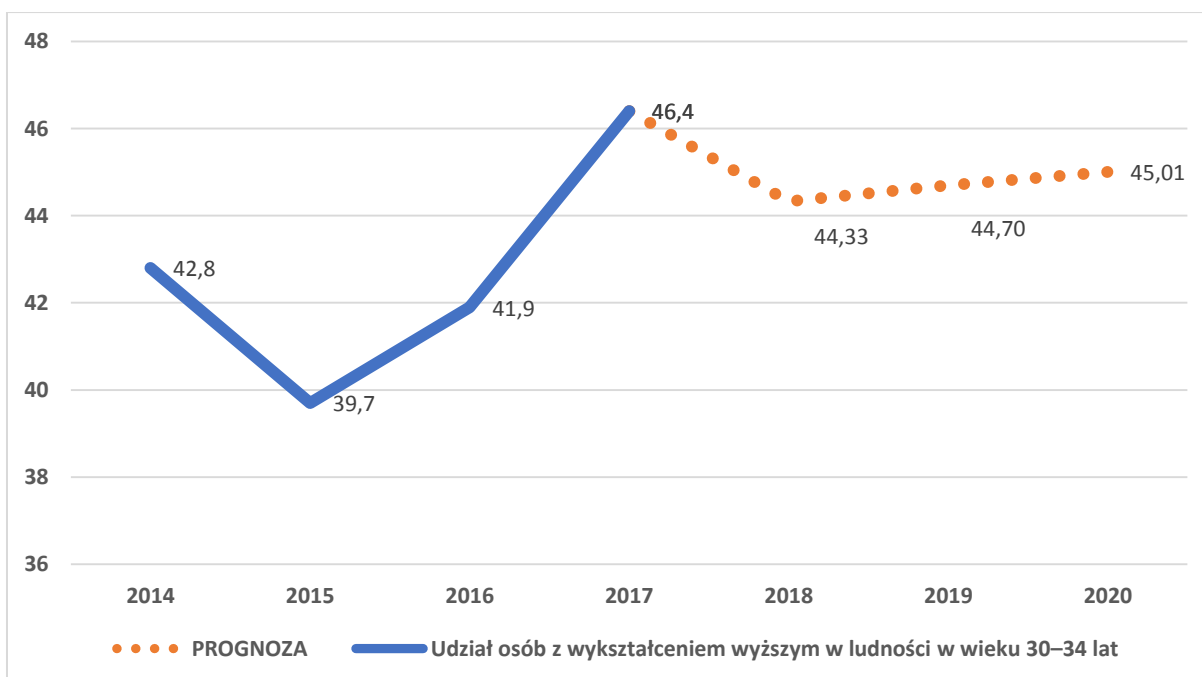
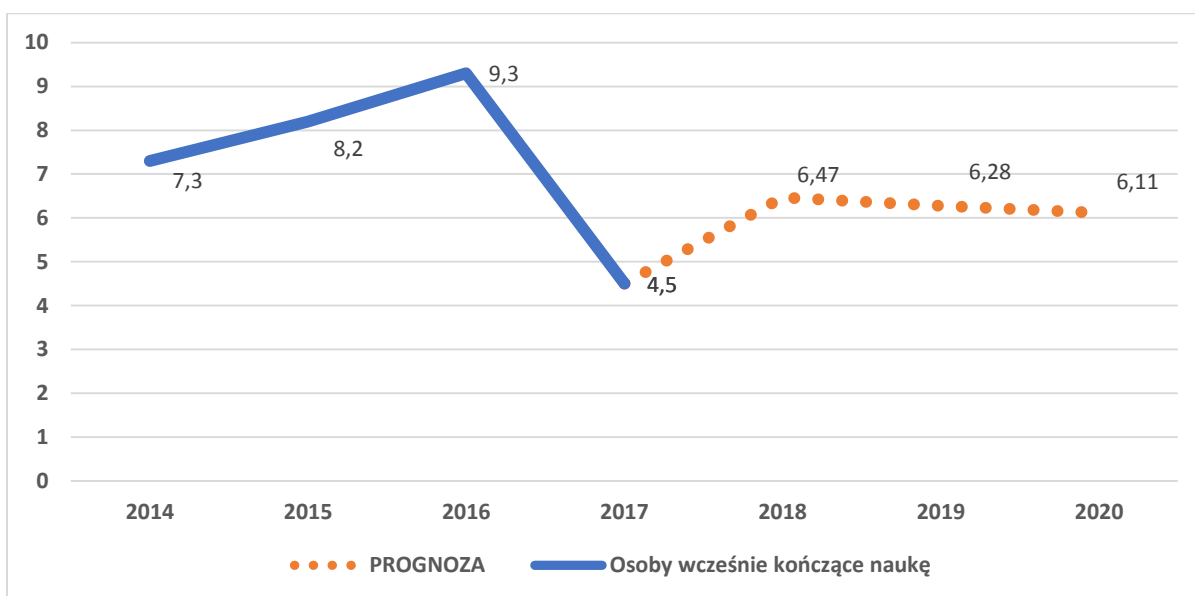
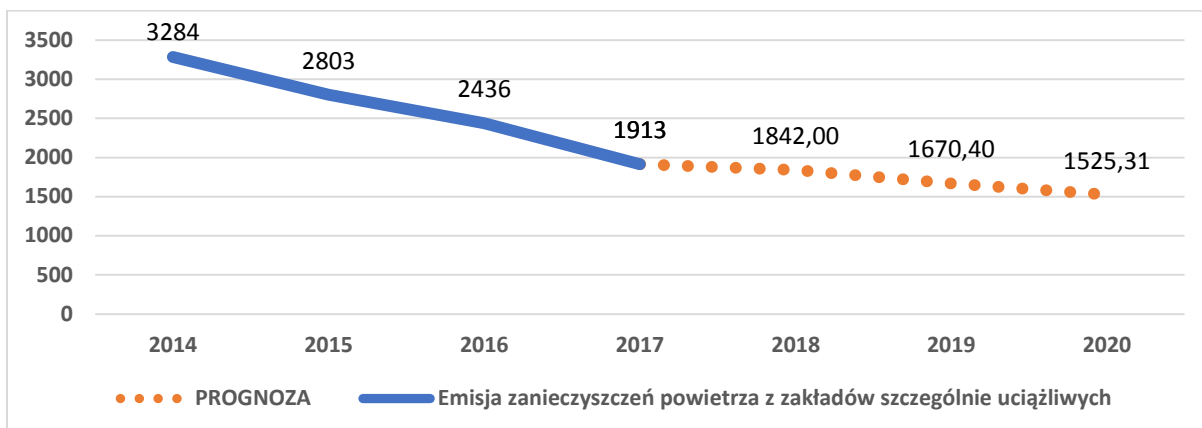
Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat (Early leavers from education and training by sex and NUTS 2 regions, Employment rate of the age group 20-64 by NUTS 2 regions, Population aged 30-34 by educational attainment level, sex and NUTS 2 regions (%) – tertiary education), GUS i BDL (Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych, Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych, Nakłady na B+R w stosunku do PKB)

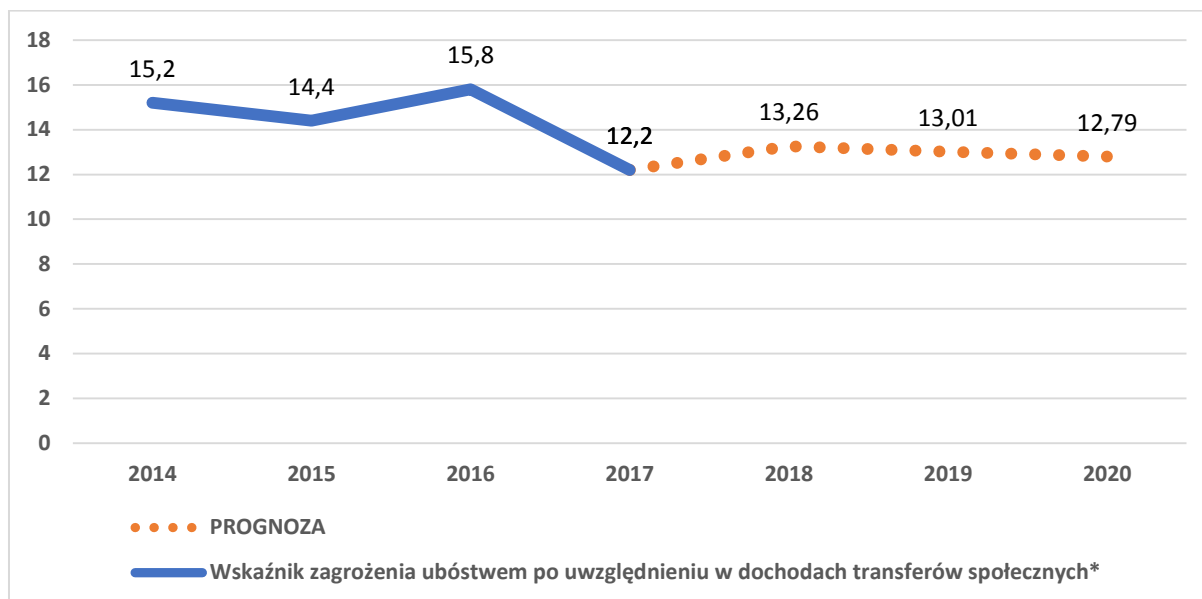
Celem ułatwienia odbioru zaprezentowanych powyżej danych, w dalszej części zaprezentowano wizualizację modeli logarytmicznych w podziale na poszczególne cele Strategii. Przeprowadzone analizy potwierdzają występowanie wpływu interwencji na wartości wskaźników odpowiadających celom Strategii Europa 2020. Modele prognoz udowadniają ponadto, że wpływ ten będzie rósł w kolejnych latach w ramach niektórych z nich. Analizując poszczególne wskaźniki, pozytywnie odnieść należy się do wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata. Wg prognoz już w 2018 r. osiągnięty został na terenie województwa cel krajowy a do 2020 r. przekroczy go o 2 p.p. Warto jednak zauważyć, że w przypadku nakładów na B+R (w stosunku do PKB) nie przewiduje się osiągnięcia zakładanej dla kraju wartości wskaźnika (0,73% na koniec 2020 r. wobec celu na poziomie 1,7%). Kolejny wskaźnik to spadek emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych. W tym zakresie wskaźnik nie odpowiada stricte wskaźnikowi „poziom emisji gazów cieplarnianych” więc nie sposób odnosić go do wartości docelowych. Niemniej, zaobserwowany trend ocenić należy pozytywnie i do 2020 r. prognozuje się obserwowanie spadku emisji zanieczyszczeń na terenie woj. dolnośląskiego co niewątpliwie pozytywnie wpłynie na kształtowanie się ogólnopolskiej wartości wskaźnika. Kolejną analizowaną zmienną jest udział młodzieży niekontynuującej nauki w ogólnej liczbie młodocianych. W tym przypadku zakłada się na 2020 r. osiągnięcie wartości wskaźnika na poziomie 4,5%. O ile wg stanu na 2017 r. cel ten na terenie województwa został osiągnięty, tak zgodnie z prognozami nie zostanie on prawdopodobnie utrzymany i na koniec badanego okresu wzrośnie do 6,11%. Niemniej nie jest to wariant pewny, gdyż liniowy model regresji, w opozycji do modelu logarytmicznego prognozuje osiągnięcie wartości 4,04% (tj. znacznie poniżej zakładanej wartości docelowej). Drugim wskaźnikiem z zakresu edukacji jest udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób w wieku 30-34 lata. Zakładany poziom docelowy na 2020 r. (dla kraju) to 45%. Wg prognozy (model logarytmiczny) wartość ta zostanie osiągnięta na poziomie województwa. Ostatnim badanym wskaźnikiem jest wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Nie odnosi się bezpośrednio do wskaźnika wyznaczonego w ramach monitoringu Strategii (brak tego typu danych z poziomu województwa) i zmierzony został w ujęciu procentowym. Model logarytmiczny zakłada utrzymanie się wartości udziału tychże osób w ogólnej populacji

na poziomie zbliżonym do 2017 r. Niemniej warto mieć na uwadze, że prognoza przeprowadzona w oparciu o model liniowy regresji przedstawia bardziej pozytywne dane i prognozuje spadek tej wartości.

Rysunek 18. Wizualizacja modeli logarytmicznych wskaźników odpowiadających celom Strategii Europa 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy desk research oraz analiz statystycznych

Podsumowując, interwencja RPO WD 2014-2020 ma wpływ na realizację celów Strategii Europa 2020. W przypadku części celów województwo osiągnie zakładane wartości ogólnokrajowe, a w przypadku innych nie jest możliwe precyzyjne określenie wartości ze względu na brak danych z poziomu województwa (lecz jest możliwe szacowanie trendów w zakresie dostępnych danych powiązanych tematycznie). Tylko w przypadku jednego celu szacuje się brak możliwości osiągnięcia wartości docelowej dla kraju.

- Cele, dla których prognozuje się na terenie województwa dolnośląskiego osiągnięcie wartości docelowej dla kraju:
 - Wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata;
 - Osiągnięcie celów w zakresie edukacji- 45% udziału osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób w wieku 30-34 lata;
 - Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – 4,5% udziału młodzieży niekontynuującej nauki w ogólnej liczbie młodocianych (wg liniowego modelu regresji).
- Cele, których wartości docelowe nie zostaną spełnione (wg prognoz):
 - Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój (0,73% na koniec 2020 r. wobec celu na poziomie 1,7%).

- Cele, dla których nie występują dane dostępne z poziomu województwa, lecz możliwe jest obserwowanie pozytywnych trendów w zakresie zbliżonych danych:
 - Zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego (prognoza przeprowadzona w oparciu o model liniowy regresji przewiduje spadek w tym zakresie, lecz nie jest możliwe dokładne określenie liczby osób);
 - Osiągnięcie celów pakietu klimatycznego 3X20 (pozytywny trend w zakresie spadku emisji zanieczyszczeń na terenie woj. dolnośląskiego co niewątpliwie pozytywnie wpłynie na kształtowanie się ogólnopolskiej wartości wskaźnika).

Ocena w oparciu o badanie CAWI z beneficjentami

Wpływ interwencji na cele Strategii został również zbadany w ujęciu subiektywnym, tj. wg opinii beneficjentów badania CAWI. W celu zwiększenia dokładności uzyskanych danych, kafeteria odpowiedzi (cele Strategii Europa 2020) zostały dobrane osobno dla każdej z OP (poprzez to respondenci udzielali oceny zbieżności wobec tylko tych celów, na które (biorąc pod uwagę typy działań w ramach poszczególnych OP) ich projekty mogły odpowiadać).

Wzrost zatrudnienia

Jednym z celów Strategii Europa 2020 jest wzrost wskaźnika zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 lata. Na cel ten odpowiadają typy projektów przewidziane w ramach OP 1, 2 i 8. Najwyższą średnią ocen w zakresie zbieżności realizowanych projektów uzyskano w ramach OP 8. Średnia wyniosła w tym przypadku aż 3,86 (dla ocen w skali 1-5, gdzie 1 oznacza „projekt w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”). Niewątpliwie wpływ na to ma charakter działań przewidzianych w ramach tejże Osi, która stricte odnosi się do wzrostu wartości tego wskaźnika. Wpływ na kształtowanie się tego wskaźnika mają również projekty realizowane w ramach OP 1 i 2, lecz w ich przypadku uzyskano niższe średnie ocen. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę wysoką średnią w ramach OP 8, należy stwierdzić, że wsparcie w ramach RPO WD 2014-2020 ma duży wpływ na wzrost wartości wskaźnika zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 lata

Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój (B+R)

Drugim z celów Strategii Europa 2020 jest wzrost nakładów na B+R. Biorąc pod uwagę specyfikę realizowanych projektów, największy wpływ na kształtowanie tego wskaźnika mają działania realizowane w ramach OP 1. Niemniej jednak średnia ocen w zakresie wpływu realizowanych projektów na zwiększenie inwestycji w działalność badawczo-naukową okazała się być stosunkowo niska (2,72 dla OP 1). Należy więc uznać, że RPO WD 2014-2020 wpływa na wzrost tego celu Strategii, lecz w mniejszym stopniu niż na analizowany poprzednio wzrost zatrudnienia.

Osiągnięcie celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z 1990 r.

Kolejny z celów Strategii Europa 2020 odnosi się do zmian w zakresie klimatu i energii. Składa się z 3 celów szczegółowych. Pierwszy z nich odnosi się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Aż 3 OP RPO WD 2014-2020 odnoszą się do tego typu działań, tj. OP 3, 4 i 5. W największym stopniu działania tego typu zakłada OP 3 (gospodarka niskoemisyjna). Właśnie w ramach tejże OP uzyskano najwyższą średnią ocen w zakresie wpływu realizowanych projektów na spadek emisji gazów cieplarnianych (aż 4,12). Tak wysoka ocena świadczy jednoznacznie o dużym wpływie realizowanych działań na realizację założeń Strategii w tym zakresie.

Osiągnięcie celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii – zwiększenie o 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii

Drugi z celów szczegółowych w zakresie klimatu i energii odnosi się do wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii. W tym przypadku zbieżność z projektami w ramach analizowanego RPO występuje w zakresie OP 3 i 4. Jednakże w tym przypadku średnie ocen w zakresie wpływu projektu na tenże cel osiągnęły sporo niższe wartości (kolejno 2,64 i 1,70 dla OP 3 i 4). Udało się tym samym potwierdzić występowanie wpływu działań realizowanych w ramach RPO na ten cel Strategii, lecz jego intensywność jest sporo niższa niż w przypadku działań ograniczających emisję gazów cieplarnianych.

Osiągnięcie celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii – zwiększenie efektywności energetycznej o 20%

Trzecim celem szczegółowym z zakresu klimatu i energii jest zwiększenie efektywności energetycznej o 20%. W ten cel wpisują się typy projektów realizowane w ramach OP 3, 4 i 5. Średnie ocen wyniosły dla tychże Osi kolejno 3,95, 1,85 i 1,67. Najwyższa wartość przypadła tym samym ponownie na OP 3 (gospodarka niskoemisyjna). Tak wysoka średnia ocen świadczy o dużym wpływie realizowanych działań na realizację założeń Strategii w tym zakresie.

Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – ograniczenie poziomu przerywania nauki do 10%

Czwarty z celów Strategii odnosi się do edukacji i dotyczy dwóch aspektów. Pierwszy z nich to ograniczenie poziomu przerywania nauki do 10%. W ten cel wpisują się typy projektów realizowane w ramach OP 7 i 10. Średnie ocen wyniosły dla tychże Osi kolejno 3,65 i 3,23. Najwyższa wartość przypadła tym samym ponownie na OP 7, lecz obie średnie uznać należy za stosunkowo wysokie. Takie średnie ocen świadczą o występowaniu wpływu wspartych działań na realizację założeń Strategii w tym zakresie.

Osiągnięcie celów w zakresie edukacji – zwiększenie odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wykształcenie wyższe do co najmniej 40%

Drugi z aspektów odnoszących się do celu Strategii w zakresie edukacji dotyczy zwiększenia odsetka osób w wieku 30-34 lata posiadających wykształcenie wyższe do co najmniej 40%. Niestety w tym zakresie żadne z działań w ramach RPO WD 2014-2020 nie odnosi się do zmian w tym zakresie. Niemniej jednak, aspekt ten jest jednym z dwóch w ramach analizowanego celu Strategii, tak więc wykazany już został wpływ RPO na jego realizację.

Zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego

Ostatnim z celów Strategii Europa 2020 jest zmniejszenie ubóstwa poprzez wydzwignięcie co najmniej 20 mln osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Do tego celu odnoszą się działania realizowane w ramach Osi 5, 6, 9 i 10. Średnie ocen w tym zakresie znajdują się

w przedziale 2,11-4,34. Najwyższe średnie ocen przypadły na OP 9 (włączenie społeczne) dla którego średnia dla zmniejszenia poziomu ubóstwa wyniosła 3,34, a dla zmniejszenia stopnia wykluczenia społecznego aż 4,34. Można więc mówić o dużym wpływie działań w ramach badanego RPO na tenże cel Strategii.

Tabela 43. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujące aspekty związane z celami Strategii Europa 2020?

Oś Priorytetowa	Wskaźnik	Średnia ocena (skala 1-5)
OP 1	Wzrost zatrudnienia	2,89
	Zwiększenie inwestycji w działalność badawczo-rozwojową	2,72
OP 2	Wzrost zatrudnienia	2,15
	Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego	3,30
OP 3	Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii	2,64
	Spadek emisji gazów cieplarnianych	4,12
	Wzrost efektywności energetycznej	3,95
OP 4	Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii	1,70
	Spadek emisji gazów cieplarnianych	2,03
	Wzrost efektywności energetycznej	1,85
OP 5	Spadek emisji gazów cieplarnianych	2,33
	Wzrost efektywności energetycznej	1,67
	Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego	2,11
OP 6	Zmniejszenie poziomu ubóstwa	2,59
	Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego	3,58
OP 7	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki	3,65
OP 8	Wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata	3,86
	Zwiększenie nakładów na działalność B+R w przedsiębiorstwach	1,55
OP 9	Zmniejszenie poziomu ubóstwa	3,34
	Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego	4,34
OP 10	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki	3,23
	Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego	3,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego osi priorytetowych

Całkowita wartość umów podpisanych w ramach konkursów zrealizowanych od początku okresu do końca grudnia 2018 r., w zależności od Osi Priorytetowej wahała się od 191 898 619,69 zł (OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne) do 1 263 146 969,02 zł (OP 3 Gospodarka niskoemisyjna), natomiast biorąc pod uwagę całkowitą wartość alokacji rozpisanej w ramach konkursów zrealizowanych do końca 2018 r. najwyższy odsetek alokacji rozpisanej w konkursach ogłoszonych od początku okresu programowania do końca 2018 r. wykorzystanej na realizację projektów charakteryzował działania realizowane w ramach OP 5 Transport (98%), OP 6 Infrastruktura spójności społecznej (91%) oraz OP 8 Rynek pracy (84%), natomiast najniższy: OP 9 Włączenie społeczne (41%) oraz OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje oraz OP 10 Edukacja (po 58%).

Z kolei biorąc pod uwagę wartość alokacji rozpisanej w ramach konkursów planowanych do ogłoszenia w 2019 r. całkowitą wartość alokacji przypadającej na daną OP oraz szacowaną alokację zaplanowaną na rok 2019, która zostanie wykorzystana na realizację projektów, alokacja możliwa do wykorzystania w 2020 r. w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe oscyluje pomiędzy kwotami 18 076 018,79 zł (OP 5) oraz 807 787 469,25 zł (OP 1).

Tabela 44 Procent alokacji rozpisanej w konkursach ogłoszonych od początku okresu programowania do końca 2018 r. wykorzystanej na realizację projektów z uwzględnieniem projektów pozakonkursowych

Oś priorytetowa	Całkowita wartość umów podpisanych w ramach konkursów zrealizowanych od początku okresu do końca 2018 r. (CWPU)	Całkowita wartość alokacji rozpisanej w ramach konkursów ogłoszonych do końca 2018 r. (CWAR)	Procent alokacji rozpisanej w konkursach zrealizowanych od początku okresu programowania do końca 2018 r. wykorzystanej na realizację projektów (%WA) ⁴⁵
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	1 015 760 885,14 zł	1 753 365 509,23 zł	58%
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	191 898 619,69 zł	256 768 251,10 zł	75%
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	1 263 146 969,02 zł	1 596 424 450,73 zł	79%
4 ŚRODOWISKO i ZASOBY [EFRR]	510 184 567,06 zł	733 246 582,62 zł	70%
5 TRANSPORT [EFRR]	1 123 631 641,72 zł	1 141 707 660,51 zł	98%
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	612 245 566,93 zł	675 427 376,28 zł	91%
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	209 395 552,63 zł	275 442 428,72 zł	76%
8 RYNEK PRACY [EFS]	639 229 083,70 zł	758 623 981,74 zł	84%
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	241 076 280,95 zł	584 854 240,96 zł	41%
10 EDUKACJA [EFS]	394 823 379,09 zł	676 968 170,00 zł	58%

Źródło: opracowanie własne.

⁴⁵ %WA = $\frac{CWPU}{CWAR}$

Tabela 45 Identyfikacja potencjału absorpcyjnego OP

Oś priorytetowa	Wartość alokacji rozpisana w ramach konkursów na rok 2019 (A2019)	całkowita wartość alokacji przypadająca na dany PI ⁴⁶ (CWAPI)	Szacowana alokacja zaplanowana na rok 2019, która zostanie wykorzystana na realizację projektów (AW 2019) ⁴⁷	Alokacja możliwa do wykorzystania w 2020 roku (AMW 2020) ⁴⁸
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	166 832 170,00 zł	1 920 197 679,23 zł	96 649 324,84 zł	807 787 469,25 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	-zł	256 768 251,10 zł	-zł	64 869 631,41 zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	52 046 764,00 zł	1 648 471 214,73 zł	41 181 223,55 zł	344 143 022,16 zł
4 ŚRODOWISKO I ZASOBY [EFRR]	85 171 716,00 zł	818 418 298,62 zł	59 261 503,68 zł	248 972 227,88 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	-zł	1 141 707 660,51 zł	-zł	18 076 018,79 zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	-zł	675 427 376,28 zł	-zł	63 181 809,35 zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	3 578 204,00 zł	279 020 632,72 zł	2 720 205,48 zł	66 904 874,61 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	36 267 249,00 zł	794 891 230,74 zł	30 559 382,39 zł	125 102 764,65 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	111 961 134,00 zł	696 815 374,96 zł	46 150 257,46 zł	409 588 836,55 zł
10 EDUKACJA [EFS]	66 391 531,00 zł	743 359 701,00 zł	38 721 065,15 zł	309 815 256,76 zł

Źródło: opracowanie własne.

⁴⁶ Kurs euro, po którym została wyliczona alokacja 1euro=4,3028 zł(stan na dzień 31.12.2018 r.)

⁴⁷ AW2019 = %WA * A2019

⁴⁸ AMW2020 = CWAPI – CWPU – AW2019

W celu oszacowania wartości alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów zastosowane zostały dwa warianty analizy, opierające się na poniższych założeniach:

- 1) W przypadku OP, gdzie **alokacja możliwa do wykorzystania w 2020 roku (AMW 2020)** jest niższa lub równa od **szacowanej wartość wykorzystanej alokacji zaplanowanej na rok 2019, która zostanie wykorzystana na realizację projektów (AW 2019)** oszacowana została wartość alokacji, która zostanie wykorzystana w 2020 r. na realizację projektów (łączna wartość podpisanych umów)⁴⁹. Jednakże jak wynika z powyższej analizy w ramach realizacji RPO WD 2014-2020 nie występują wskazane tendencje (w ramach Osi Priorytetowych)
- 2) W przypadku OP, gdzie **alokacja możliwa do wykorzystania w 2020 roku (AMW 2020)** jest wyższa od **szacowanej wartość wykorzystanej alokacji zaplanowanej na rok 2019, która zostanie wykorzystana na realizację projektów (AW 2019)** przeprowadzona została analiza w podziale na trzy warianty⁵⁰:
 - i. Alokacja rozpisana w ramach konkursów w 2020 r. będzie równa alokacji rozpisanej w ramach konkursów w 2019 r. (**AW2020⁵¹ = AW2019**).

Tabela 46 Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów - Wariant I

Oś priorytetowa	Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów (AW 2020)
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	96 649 324,84 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	-zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	41 181 223,55 zł
4 ŚRODOWISKO I ZASOBY [EFRR]	59 261 503,68 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	-zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	-zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	2 720 205,48 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	30 559 382,39 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	46 150 257,46 zł
10 EDUKACJA [EFS]	38 721 065,15 zł

Źródło: opracowanie własne.

⁴⁹ Jeżeli $AMW \leq AW2019$

⁵⁰ Jeżeli $AMW > AW2019$

⁵¹ Szacowana wartość alokacji w 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów.

- ii. W 2020 r. rozpisana zostanie cała alokacja dla danej OP, która nie została wykorzystana w zeszłych latach, natomiast wykorzystany zostanie procent alokacji (%WA) analogiczny do konkursów zrealizowanych od początku okresu programowania do końca 2018 r. ($AW2020 = \%WA * AWM2020$).

Tabela 47 Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów - Wariant II

Oś priorytetowa	Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów (AW 2020)
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	467 967 979,55 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	48 481 043,41 zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	272 298 018,95 zł
4 ŚRODOWISKO i ZASOBY [EFRR]	173 232 022,22 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	17 789 831,30 zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	57 271 564,71 zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	50 862 110,31 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	105 413 653,59 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	168 832 072,20 zł
10 EDUKACJA [EFS]	180 691 370,72 zł

Źródło: opracowanie własne.

- iii. Na realizację projektów zostanie wykorzystana cała alokacja przypadająca na daną OP ($AW2020=AMW2020$).

Tabela 48 Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów - Wariant III

Oś priorytetowa	Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów (AW 2020)
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	807 787 469,25 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	64 869 631,41 zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	344 143 022,16 zł
4 ŚRODOWISKO i ZASOBY [EFRR]	248 972 227,88 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	18 076 018,79 zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	63 181 809,35 zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	66 904 874,61 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	125 102 764,65 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	409 588 836,55 zł
10 EDUKACJA [EFS]	309 815 256,76 zł

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 49 Potrzeby oraz stan gotowości wdrożeniowej systemu RPO WD 2014-2020

Oś priorytetowa	Szacunkowa wielkość alokacji, która zostanie wykorzystana w ramach danego PI WWA ⁱ (WWA = CWPU+AW2019+AW2020)	Szacunkowa wielkość alokacji, która zostanie wykorzystana w ramach danego PI WWA ⁱⁱ (WWA = CWPU +AW2019+AW2020)	Szacunkowa wielkość alokacji, która zostanie wykorzystana w ramach danego PI WWA ⁱⁱⁱ (WWA=CWAPI)
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	1 209 059 534,82 zł	1 580 378 189,53 zł	1 920 197 679,23 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	191 898 619,69 zł	240 379 663,10 zł	256 768 251,10 zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	1 345 509 416,13 zł	1 576 626 211,53 zł	1 648 471 214,73 zł
4 ŚRODOWISKO i ZASOBY [EFRR]	628 707 574,42 zł	742 678 092,96 zł	818 418 298,62 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	1 123 631 641,72 zł	1 141 421 473,02 zł	1 141 707 660,51 zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	612 245 566,93 zł	669 517 131,64 zł	675 427 376,28 zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	214 835 963,59 zł	262 977 868,42 zł	279 020 632,72 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	700 347 848,48 zł	775 202 119,68 zł	794 891 230,74 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	333 376 795,87 zł	456 058 610,61 zł	696 815 374,96 zł
10 EDUKACJA [EFS]	472 265 509,38 zł	614 235 814,95 zł	743 359 701,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie analizy szacunkowej wielkość alokacji, która zostanie wykorzystana w ramach danej OP możliwe było określenie szacunkowej liczby umów możliwych do zrealizowania (podpisania) przy uwzględnieniu pozostałej alokacji.

Tabela 50 Średnia wartość umowy podpisanych w ramach RPO WD 2014-2020

Oś priorytetowa	Liczba podpisanych umów (LU)	Całkowita wartość podpisanych umów (CWPU)	Średnia wartość umowy (ŚWU) ⁵²
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	768	1 015 760 885,14 zł	1 322 605,32 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	96	191 898 619,69 zł	1 998 943,96 zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	429	1 263 146 969,02 zł	2 944 398,53 zł
4 ŚRODOWISKO I ZASOBY [EFRR]	136	510 184 567,06 zł	3 751 357,11 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	36	1 123 631 641,72 zł	31 211 990,05 zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	350	612 245 566,93 zł	1 749 273,05 zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	124	209 395 552,63 zł	1 688 673,81 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	317	639 229 083,70 zł	2 016 495,53 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	183	241 076 280,95 zł	1 317 356,73 zł
10 EDUKACJA [EFS]	494	394 823 379,09 zł	799 237,61 zł

Źródło: opracowanie własne.

W ramach poszczególnych wariantów określony został potencjał absorpcyjnych poszczególnych Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. W zależności od przyjętych wariantów w ramach poszczególnych OP możliwe jest zrealizowanie od 36 do 1 452 umów. Szczegółowy rozkład potencjału absorpcji przedstawia poniższa tabela:

⁵²ŚWU = $\frac{CWPU}{LU}$

Tabela 51 Potencjał absorpcji poszczególnych OP liczony w szacowanej liczbie umów możliwych do podpisania (Wariant I,II,III)

Oś priorytetowa	Szacowana liczba możliwych do podpisania umów w ramach ⁵³ :		
	WWA ⁱ	WWA ⁱⁱ	WWA ⁱⁱⁱ
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	914	1195	1452
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	96	120	128
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	457	535	560
4 ŚRODOWISKO I ZASOBY [EFRR]	168	198	218
5 TRANSPORT [EFRR]	36	37	37
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	350	383	386
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	127	156	165
8 RYNEK PRACY [EFS]	347	384	394
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	253	346	529
10 EDUKACJA [EFS]	591	769	930

Źródło: opracowanie własne.

W ramach wszystkich Osi Priorytetowych przyjęta wartość alokacji umożliwia zrealizowanie założonych celów. W zależności od wariantu alokacji środków w 2020 r. pozostałe środki finansowe, świadczące o wysokim poziomie absorpcji kształtują się na poziomie:

- 18 076 018,79 zł (OP 5 Transport).
- 63 181 809,35 zł (OP 6 Infrastruktura społeczna).
- 64 184 669,13 zł (OP 7 Infrastruktura edukacyjna).
- 64 869 631,41 zł (OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne).
- 94 543 382,26 zł (OP 8 Rynek pracy).
- 189 710 724,20 zł (OP 4 Środowisko i zasoby).
- 240 756 764,35 zł (OP 9 Włączenie społeczne).
- 271 094 191,62 zł (OP 10 Edukacja).
- 302 961 798,60 zł (OP 3 Gospodarka niskoemisyjna).
- 711 138 144,41 zł (OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje).

W związku z powyższym nie zidentyfikowano konieczności realokacji środków pomiędzy poszczególnymi Osiami Priorytetowymi.

⁵³ Szacowana liczba możliwych do podpisania umów = WWA^{i,ii,iii} * ŚWU

Tabela 52 Analiza pozostałej wartości alokacji.

Oś priorytetowa	Liczba podpisanych umów	Przeciętna wartość dofinansowania	Liczba brakujących umów ⁵⁴	Całkowita wartość umów, których podpisanie jest konieczne do osiągnięcia celów ⁵⁵	Pozostała alokacja ⁵⁶
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	768	1 322 605,32 zł	146	1 209 059 534,82 zł	711 138 144,41 zł
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	96	1 998 943,96 zł	0	191 898 619,69 zł	64 869 631,41 zł
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	429	2 944 398,53 zł	28	1 345 509 416,13 zł	302 961 798,60 zł
4 ŚRODOWISKO i ZASOBY [EFRR]	136	3 751 357,11 zł	32	628 707 574,42 zł	189 710 724,20 zł
5 TRANSPORT [EFRR]	36	31 211 990,05 zł	0	1 123 631 641,72 zł	18 076 018,79 zł
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	350	1 749 273,05 zł	0	612 245 566,93 zł	63 181 809,35 zł
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	124	1 688 673,81 zł	3	214 835 963,59 zł	64 184 669,13 zł
8 RYNEK PRACY [EFS]	317	2 016 495,53 zł	30	700 347 848,48 zł	94 543 382,26 zł
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	183	1 317 356,73 zł	163	456 058 610,61 zł	240 756 764,35 zł
10 EDUKACJA [EFS]	494	799 237,61 zł	97	472 265 509,38 zł	271 094 191,62 zł

Źródło Opracowanie własne.

⁵⁴ Różnica pomiędzy liczbą umów realizowanych w ramach wybranego wariantu (umożliwiającego osiągnięcie przyjętych wskaźników), a liczbą podpisanych umów do końca 2018 r.

⁵⁵ Suma wartości podpisanych umów i iloczynu liczby brakujących umów z przeciętną wartością dofinansowania.

⁵⁶ Różnica pomiędzy całkowitą wartością umów, których podpisanie jest konieczne do osiągnięcia celów oraz całkowitą wartością alokacji.

Analiza potencjału absorpcji środków wspólnotowych bazuje na porównaniu wykorzystanej alokacji do osiągniętych wskaźników oraz ich szacunkowych wartości do 2023 r. Przedmiotowa ocena umożliwia identyfikację potencjalnych zagrożeń, w zakresie realizacji przyjętych wartości docelowych wskaźników oraz w konsekwencji – efektywności pełnej realizacji celów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020.

W wyniku analizy zidentyfikowane zostały następujące grupy wskaźników (pod względem poziomu absorpcji środków):

- Priorytety inwestycyjne, w przypadku których zidentyfikowany został **wysoki odsetek wykorzystanej alokacji**, przy jednoczesnym osiągnięciu **wysokiego poziomu realizacji wskaźników** przypisanych do danego Priorytetu Inwestycyjnego:
 - Poniżej wykorzystania 50% alokacji i powyżej zrealizowania 50% wszystkich wskaźników.
- Priorytety inwestycyjne, w przypadku których zidentyfikowany został **wystarczający odsetek wykorzystanej alokacji**, przy jednoczesnym osiągnięciu **wystarczającego poziomu realizacji wskaźników** przypisanych do danego Priorytetu Inwestycyjnego:
 - Minimum wykorzystania 50% alokacji i przy minimalnym zrealizowaniu 50% wszystkich wskaźników.
- Priorytety inwestycyjne, w przypadku których zidentyfikowany została **warunkowo wystarczająca wielkość alokacji** w relacji do osiągniętego poziomu realizacji przypisanych do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych wskaźników:
 - Poniżej wykorzystania 50% alokacji i poniżej zrealizowania 50% wszystkich wskaźników.
- Priorytety inwestycyjne, w przypadku których zidentyfikowano **zagrożenie realizacji przyjętych wartości wskaźników** w relacji do założonej alokacji:
 - Powyżej wykorzystania 50% alokacji i poniżej zrealizowania 50% wszystkich wskaźników/ 100% wykorzystania alokacji i poniżej zrealizowania 100% wskaźników.

Ponadto analizie poddana została informacja dotycząca skuteczności w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020 liczona jako udział wnioskodawców, których aplikacja zakończyła się podpisaniem umowy o dofinansowanie wśród wszystkich osób aplikujących o środki wspólnotowe w ramach RPO WD 2014-2020.

Tabela 53 Analiza wartości osiągniętych wskaźników i wykorzystania alokacji w ramach poszczególnych OP

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
Wskaźniki wspólne i specyficzne dla Programu wskaźniki produktu								
1	1.1	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	68%	0,00%	100,00%	60%	3	5
1	1.1.	Badania i innowacje: Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI 25)		0,00%	118,02%			
1	1.1.	Badania i innowacje: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI 27)		44,65%	1268,16%			
1	1.2	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4)	39%	291,94%	1090,32%	47%	113	240
1	1.2	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)		82,11%	324,39%			
1	1.2	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)		33,96%	252,83%			
1	1.2	Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI 26)		109,46%	671,62%			

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
1	1.2	Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6)		5,19%	17,50%			
1	1.3	Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości	37%	0,00%	66,67%	63%	37	59
1	1.3	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI 4)		132,40%	796,09%			
1	1.3	Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych		37,92%	101,46%			
1	1.3	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)		140,78%	835,75%			
1	1.4	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	33%	9,57%	49,57%	62%	273	439
1	1.4	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)		110,46%	167,32%			
1	1.4	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)		107,19%	151,63%			
1	1.5	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)	79%	88,61%	115,37%	35%	342	971

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
1	1.5	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)		81,75%	117,88%			
1	1.5	Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI 3)		79,38%	100,00%			
1	1.5	Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6)		38,88%	58,81%			
1	1.5	Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI 7)		20,34%	103,03%			
1	1.5	Inwestycje produkcyjne: Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8)		403,78%	465,55%			
1	1.5	Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28)		65,70%	125,58%			
1	1.5	Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29)		326,27%	257,63%			
2	2.1	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu	75%	373,61%	1008,33%	53%	96	182

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		dojrzałości co najmniej 3						
2	2.1	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego		114,81%	238,89%			
2	2.1	Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego		66,67%	154,55%			
3	3.1	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	89%	2060,00%	31940,00%	57%	50	87
3	3.1	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE		109,38%	1784,38%			
3	3.1	Energia odnawialna: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI 30)		2,46%	59,34%			
3	3.1	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)		42,55%	184,27%			
3	3.2	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	87%	18,50%	118,37%	67%	52	78
3	3.2	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1)		18,41%	84,08%			
3	3.2	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)		111,13%	396,90%			
3	3.3	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych	85%	42,27%	258,98%	76%	266	349

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		termomodernizacji						
3	3.3	Efektywność energetyczna: liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31)		42,11%	386,55%			
3	3.3	Efektywność energetyczna: zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI 32)		15,89%	443,65%			
3	3.3	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)		8,47%	508,84%			
3	3.3	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła		3,87%	50,77%			
3	3.4	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)	70%	0,00%	2190,30%			
3	3.4	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej		82,93%	185,37%			
3	3.4	Długość wspartej infrastruktury rowerowej		44,14%	130,60%			
3	3.4	Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”		81,25%	375,00%			
3	3.4	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej		0,00%	0,00%	93%	53	57
3	3.5	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w ramach kogeneracji	45%	40,00%	60,00%			
3	3.5	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw		100,00%	266,67%	40%	8	20

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		otrzymujących wsparcie (CI 1)						
3	3.5	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2)		100,00%	266,67%			
3	3.5	Dodatkowa zdolność produkcji energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji		53,62%	54,07%			
4	4.1	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	68%	0,00%	60,00%	80%	12	15
4	4.1	Odpady stałe: dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI 17)		0,00%	733,83%			
4	4.2	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	57%	70,81%	121,84%	89%	25	28
4	4.2	Oczyszczanie ścieków: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków (CI 19)		0,00%	784,47%			
4	4.2	Zaopatrzenie w wodę: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę (CI 18)		0,00%	193,59%			
4	4.3	Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem.	95%	69,57%	243,48%	44%	48	109
4	4.3	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem.		66,67%	133,33%			
4	4.3	Zrównoważona turystyka: wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI 9)		196,22%	542,74%			

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
4	4.4	Liczba wspartych form ochrony przyrody	72%	43,24%	335,14%	78%	43	55
4	4.4	Przyroda i różnorodność: powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI 23)		2,61%	65629,29%			
4	4.5	Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20)	71%	0,00%	225,45%	30%	8	27
4	4.5	Długość sieci kanalizacji deszczowej		0,00%	0,00%			
4	4.5	Pojemność obiektów małej retencji		0,00%	2,90%			
5	5.1	Drogi: całkowita długość nowych dróg (CI 13)	94%	0,00%	346,33%	84%	27	32
5	5.1	Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI 14)		58,34%	158,83%			
5	5.2	Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12)	109%	9,90%	77,19%	90%	9	10
5	5.2	Pojemność zakupionych jednostek taboru kolejowego		217,82%	210,14%			
6	6.1	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	66%	0,00%	143,75%	65%	50	77
6	6.1	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)		58,61%	164,35%			

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
6	6.2	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	96%	82,61%	273,91%	66%	45	68
6	6.2	Zdrowie: ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (CI 36)		48,57%	1273,65%			
6	6.3	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	99%	18,75%	512,50%	56%	255	454
6	6.3	Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach		21,92%	556,16%			
7	7.1	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)	97%	307,88%	1060,30%	70%	89	127
7	7.1	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej		84,62%	103,85%			
7	7.1	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej		78,57%	735,71%			
7	7.1	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej		121,35%	236,98%			
7	7.1	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej		28,31%	1511,14%			
7	7.2	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej	46%	87,99%	590,36%	74%	35	47

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		wsparcie infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35)						
7	7.2	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej		466,67%	466,67%			
7	7.2	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego		9,09%	472,73%			
7	7.2	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej		49,86%	905,19%			
7	7.2	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego		0,00%	373,89%			
8	8.1	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (C)	100%	108,06%	108,12%			
8	8.1	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie		120,99%	80,14%			
8	8.1	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C)		41,93%	49,74%			
8	8.1	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C)		166,69%	133,39%			
8	8.1	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem		174,53%	142,74%	100%	104	104

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		w programie (C)						
8	8.1	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie		154,37%	109,49%			
8	8.1	Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie		0,00%	0,00%			
8	8.1	Liczba osób, które otrzymały bezwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie		159,69%	173,95%			
8	8.2	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej	58%	165,60%	175,18%			
8	8.2	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie		0,00%	100,00%	19%	45	235
8	8.3	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	112%	22,00%	54,54%			
8	8.3	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3		24,56%	63,71%	32%	55	174
8	8.4	Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych	67%	64,95%	97,11%	46%	98	213

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		usługami rozwojowymi w programie						
8	8.4	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie		66,38%	108,86%			
8	8.4	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (C)		75,79%	97,55%			
8	8.4	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie		73,66%	85,91%			
8	8.4	Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie		59,83%	85,99%			
8	8.5	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	89%	85,22%	176,32%			
8	8.5	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców		0,00%	0,00%	15%	2	13
9	9.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	29%	39,79%	60,35%			
9	9.1	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem		69,98%	104,37%	54%	105	193

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		w programie (C)						
9	9.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	80%	31,92%	73,78%	68%	71	104
9	9.2	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w programie		0,00%	0,00%			
9	9.3	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	0%	67,80%	34,76%	0%	0	12
9	9.3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie		203,90%	120,75%			
10	10.1	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	48%	60,61%	73,18%	78%	106	136
10	10.1	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie		111,05%	130,80%			
10	10.1	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie		251,26%	455,89%			
10	10.1	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie		178,66%	301,71%			

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
10	10.1	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie		518,53%	947,54%			
10	10.1	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie		73,61%	170,38%			
10	10.1	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych		190,67%	422,00%			
10	10.2	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	59%	255,81%	421,35%	71%	230	326
10	10.2	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie		197,23%	240,86%			
10	10.2	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie		324,04%	465,56%			
10	10.3	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	115%	37,23%	138,98%	31%	72	230
10	10.3	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie		56,26%	123,66%			

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
10	10.3	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy		23,72%	59,07%			
10	10.3	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego		56,02%	74,27%			
10	10.3	Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie		23,91%	32,61%			
10	10.3	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie		0,00%	0,00%			
Wspólne wskaźniki rezultatu								
8	8.1	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	100%	94,55%	63,83%	100%	104	104
8	8.1	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)		39,33%	48,21%			
8	8.1	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu		98,56%				

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		(C)						
8	8.1	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)		26,88%				
8	8.1	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (89,70%				
8	8.1	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)		72,01%				
8	8.1	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu		86,09%				
8	8.1	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)		126,93%				
8	8.2	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	58%	95,66%	149,54%	19%	45	235
8	8.3	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie po opuszczeniu programu	112%	11,60%	117,01%			
8	8.3	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu		17,81%	74,45%	32%	55	174
8	8.4	Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które	67%	121,56%	218,54%	46%	98	213

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie						
8	8.4	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie		140,10%	214,29%			
8	8.4	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu		352,87%	430,27%			
8	8.5	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	89%	0,00%	0,00%			
8	8.5	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne		187,17%	246,65%	15%	2	13
9	9.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	29%	89,01%	182,32%			
9	9.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu		28,68%				
9	9.1	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie		45,83%		54%	105	193

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		z pracującymi na własny rachunek						
9	9.2	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	80%	52,27%	1450,00%	68%	71	104
9	9.2	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu		0,00%	0,00%			
9	9.3	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	0%	37,75%	47,74%	0%	0	12
9	9.3	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		60,06%	170,54%			
10	10.1	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	48%	42,81%	130,91%	78%	106	136
10	10.1	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu		63,43%	131,39%			
10	10.1	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych		89,11%	108,45%			
10	10.1	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących		224,91%	278,38%			

OP	Działanie	Nazwa wskaźnika	% wykorzystania alokacji	% realizacji wartości docelowej do 2023 r.		Skuteczność w aplikowaniu o środki RPO WD 2014-2020		
				Wartość aktualna	Wartość szacunkowa	%	I. beneficjentów	I. wnioskodawców
		sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych						
10	10.2	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby]	59%	276,45%	247,54%	71%	230	326
10	10.2	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu		245,81%	222,38%			
10	10.2	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu		290,62%	254,76%			
10	10.3	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	115%	171,52%	222,98%	31%	72	230
10	10.3	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu		63,89%	128,40%			
10	10.3	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS		109,03%	112,99%			

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 54 Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020
<p>Działania, w przypadku których zidentyfikowany został wysoki odsetek wykorzystanej alokacji, przy jednoczesnym osiągnięciu wysokiego poziomu realizacji wskaźników</p>
<ul style="list-style-type: none"> • W ramach działania 1.2 wykorzystana została alokacja na poziomie 39% a realizacja prawie wszystkich wskaźników jest na bardzo wysokim poziomie, tj. wskaźniki: Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe, Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje, Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi. Przy jednoczesnej skuteczności aplikowania na poziomie 47% realizację powyższych wskaźników uznaje się za bardzo efektywną. • W ramach Działania 1.3 prognozowana wartość realizacji wszystkich wskaźników osiągnęła wartość powyżej 50%, przy jednoczesnym wykorzystaniu alokacji na poziomie 37%. • W ramach działania 1.4 wykorzystano 33% alokacji, a prognozowane wartości wskaźników: Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje osiągnęły poziom powyżej 100% zakładanej realizacji. • W ramach działania 3.5 wykorzystano 45% alokacji, a prognozowane wartości wszystkich wskaźników osiągnęły prognozowany poziom powyżej 50% zakładanej realizacji. • W ramach Działania 7.2 prognozowana wartość realizacji wszystkich wskaźników osiągnęła wartość powyżej 100%, przy jednoczesnym wykorzystaniu alokacji na poziomie 46%. • W ramach Działania 9.1 prognozowana wartość realizacji wszystkich wskaźników osiągnęła wartość powyżej 50%, przy jednoczesnym wykorzystaniu alokacji na poziomie 29%. • W ramach Działania 9.3 prognozowana/aktualna wartość realizacji wszystkich wskaźników osiągnęła wartość powyżej 50%, przy jednoczesnym wykorzystaniu alokacji na poziomie 0%. • W ramach Działania 10.1 prognozowana wartość realizacji wszystkich wskaźników osiągnęła wartość powyżej 50%, przy jednoczesnym wykorzystaniu alokacji na poziomie 48%.
<p>Działania, w przypadku których zidentyfikowany został wystarczający odsetek wykorzystanej alokacji, przy jednoczesnym osiągnięciu wystarczającego poziomu realizacji wskaźników</p>
<ul style="list-style-type: none"> • W ramach działania 1.1 wykorzystano 68% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020

- W ramach działania 1.5 wykorzystano 79% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 2.1 wykorzystano 75% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 3.1 wykorzystano 89% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 3.2 wykorzystano 87% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 3.3 wykorzystano 85% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 3.4 wykorzystano 70% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 4.1 wykorzystano 68% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 50% poziomie.
- W ramach działania 4.2 wykorzystano 57% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 4.3 wykorzystano 95% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 4.4 wykorzystano 72% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 4.5 wykorzystano 71% alokacji, a realizacja wskaźnika: Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. osiągnie poziomi przewyższający poziom 100% w 2023 r.
- W ramach działania 5.1 wykorzystano 94% alokacji, a realizacja prawie wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 6.1 wykorzystano 66% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 6.2 wykorzystano 96% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100%

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020

poziomie.

- W ramach działania 6.3 wykorzystano 99% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 7.1 wykorzystano 97% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 8.1 wykorzystano 100% alokacji, natomiast prognozowana wartość przekroczyła poziom 100% dla 5 na 8 wskaźników.
- W ramach działania 8.2 wykorzystano 58% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 8.4 wykorzystano 67% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 8.5 wykorzystano 89% alokacji, a realizacja wskaźnika: Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS osiągnęła prognozowaną wartość na poziomie powyżej 100%.
- W ramach działania 9.2 wykorzystano 80% alokacji, a realizacja wskaźnika: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie osiągnęła prognozowaną wartość na poziomie powyżej 50%.
- W ramach działania 10.2 wykorzystano 115% alokacji, a realizacja wszystkich wskaźników, zgodnie z danymi z 31.12.2018 r. zostanie osiągnięta na min. 100% poziomie.
- W ramach działania 10.3 wykorzystano 115% alokacji, natomiast prognozowana wartość przekroczyła poziom 100% dla 2 na 6 wskaźników.

Działania, w przypadku których zidentyfikowany została **warunkowo wystarczająca wielkość alokacji** w relacji do osiągniętego poziomu realizacji przypisanych do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych wskaźników

- W kontekście wykorzystania alokacji na poziomie 39% oraz zrealizowania wskaźnika dla działania 1.2: Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw na poziomie 5,19% w 2018 r. należy uznać przedmiotowy wskaźnik za warunkowo zrealizowany i konsekwentnie monitorować stan jego realizacji.
- W ramach działania 1.4 wykorzystana została alokacja na poziomie 33%, a według wartości szacunkowych wskaźnik: Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe osi osiągnął poziom blisko 50%.
- W kontekście wykorzystania alokacji na poziomie 79% oraz zrealizowania wskaźnika dla działania 1.5: Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) na poziomie 38,88% w 2018 r.

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020

należy uznać przedmiotowy wskaźnik za warunkowo zrealizowany i konsekwentnie monitorować stan jego realizacji.

- W ramach działania 3.1 wykorzystana została alokacja na poziomie 89%, a według wartości szacunkowych wskaźnik: Energia odnawialna: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych osi osiągnął poziom powyżej 59%.
- W kontekście wykorzystania alokacji na poziomie 85% oraz zrealizowania wskaźnika dla działania 3.3: I Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła na poziomie 50,77% do 2023 r. należy uznać przedmiotowy wskaźnik za warunkowo zrealizowany i konsekwentnie monitorować stan jego realizacji.
- W ramach działania 8.5 wykorzystano 89% alokacji, a realizacja wskaźnika: Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców oscyluje na poziomie 0%. Należy konsekwentnie monitorować stan jego realizacji.

Działania, w przypadku których zidentyfikowano **zagrożenie realizacji przyjętych wartości wskaźników** w relacji do założonej alokacji

- W ramach działania 3.4 wykorzystano 70% alokacji, jednakże wskaźnik: Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej w 2018 r. osiągnął wartość na poziomie 0% realizacji. Ewentualne zwiększenie alokacji w ramach przedmiotowego działania może wpłynąć na możliwość realizacji wskaźników do końca 2023 roku na zakładanym poziomie.
- W ramach działania 4.5 wykorzystano 71% alokacji, jednakże wskaźniki: Długość sieci kanalizacji deszczowej oraz Pojemność obiektów małej retencji w 2018 r. osiągnęły wartość na poziomie 0% realizacji. Ewentualne zwiększenie alokacji w ramach przedmiotowego działania może wpłynąć na możliwość realizacji wskaźników do końca 2023 roku na zakładanym poziomie.
- Pomimo przekroczenia wykorzystania alokacji (na poziomie 109%) nie zrealizowano wartości wskaźnika w ramach działania 5.2, tj. Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych, którego prognozowana wartość (na dzień 31.12.2018 r.) osiągnęła poziom 77,19%. Ewentualne zwiększenie alokacji w ramach przedmiotowego działania może wpłynąć na możliwość realizacji wskaźników do końca 2023 roku na zakładanym poziomie.
- Pomimo wykorzystania 100% alokacji nie zrealizowano wartości 3 na 8 wskaźników w ramach działania 8.1, tj. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie, Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie, Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie.
- Pomimo przekroczenia wykorzystania alokacji (na poziomie 112%) nie zrealizowano wartości wszystkich prognozowanych wskaźników w ramach działania 8.3. Ewentualne zwiększenie alokacji w ramach przedmiotowego działania może wpłynąć na możliwość realizacji wskaźników do końca 2023 roku na zakładanym poziomie.
- W ramach działania 9.2 wykorzystano 80% alokacji, jednakże wskaźnik: Liczba osób

Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020

zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w programie osiągnął wartość na poziomie 0% realizacji. Ewentualne zwiększenie alokacji w ramach przedmiotowego działania może wpłynąć na możliwość realizacji wskaźników do końca 2023 roku na zakładanym poziomie.

- Pomimo przekroczenia wykorzystania alokacji (na poziomie 115%) nie zrealizowano wartości 4 na 6 wskaźników w ramach działania 10.3. Ewentualne zwiększenie alokacji w ramach przedmiotowego działania może wpłynąć na możliwość realizacji wskaźników do końca 2023 roku na zakładanym poziomie.

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie powyższej analizy wyodrębniona została możliwa realokacja środków pomiędzy Osiami Priorytetowymi, która uwzględnia zmiany:

- Z osi 2 PI 2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia na oś 3 do PI 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu:
 - Relokacja pozostałych środków z PI 2c (dot. wskaźników, których szacowana wartość do 2023 r. osiągną wartość pomiędzy 155% a 1008%) umożliwi zwiększenie efektywności realizacji wskaźników w ramach PI 4e (których wartość zarówno dla 2018 r., jak również wartość szacowana dla roku 2023 zaczyna się od 0% (wskaźnik: Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej)).
- Z osi 8 PI 8.vi - Aktywne i zdrowe starzenie się na oś 10 do PI 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia oraz PT:
 - Relokacja środków pierwotnie przeznaczonych dla PI 8.vi (w przypadku środków pierwotnie przeznaczonych na realizację działań dot. aktywnego i zdrowego starzenia się – ze względu na osiągnięcie celu pośredniego i szacunkowego celu końcowego przedmiotowego Priorytetu Inwestycyjnego) umożliwi zapewnienie realizacji wskaźników, których aktualne wartości realizacji wskaźników nie przekraczają jego 100% celu końcowego.
- Z osi 8 na os 11 na kod 121:
 - Szczegółowe uzasadnienie relokacji środków do OP 11 zostało zaprezentowane w dalszej części niniejszego podrozdziału.

Szczegółową wartość rekomendowanej alokacji prezentuje poniższa tabela:

Tabela 55 Planowane zmiany finansowe w osiach priorytetowych, z uwzględnieniem rezerwy wykonania (RW)

L.p.	Numer Osi Priorytetowej zgodny z SL	Alokacja podstawowa (EUR)	Rezerwa Wykonania (EUR)	Alokacja całkowita (EUR)	Czy w AIR zostanie sprawozdana minimalna wymagana realizacja celów pośrednich dla osi? (tak/nie)	Alokacja podstawowa po planowanej zmianie (EUR)	Rezerwa wykonania po planowanej zmianie (EUR)	Alokacja całkowita po planowanej zmianie (EUR)	Alokacja całkowita - różnica (EUR)
1	RPDS.01.00.00	372 095 915	23 750 803	395 846 718	tak	372 095 915	23 750 803	395 846 718	-
2	RPDS.02.00.00	62 403 130	3 983 178	66 386 308	tak	55 192 328	3 522 915	58 715 243	- 7 671 065
3	RPDS.03.00.00	381 520 643	24 352 381	405 873 024	tak	388 731 444	24 812 645	413 544 089	7 671 065
4	RPDS.04.00.00	165 914 407	10 590 282	176 504 689	tak	165 914 407	10 590 282	176 504 689	-
5	RPDS.05.00.00	320 188 727	20 437 578	340 626 305	tak	320 188 727	20 437 578	340 626 305	-
6	RPDS.06.00.00	162 363 222	10 363 610	172 726 832	tak	162 363 222	10 363 610	172 726 832	-
7	RPDS.07.00.00	57 295 096	3 657 134	60 952 230	tak	57 295 096	3 657 134	60 952 230	-
8	RPDS.08.00.00	236 613 770	17 709 401	254 323 171	tak	227 098 507	17 224 664	244 323 171	- 10 000 000
9	RPDS.09.00.00	130 327 280	9 598 939	139 926 219	tak	130 327 280	9 598 939	139 926 219	-
10	RPDS.10.00.00	145 471 606	10 709 487	156 181 093	tak	151 986 870	11 194 223	163 181 093	7 000 000
11	RPDS.11.00.00	83 200 000	-	83 200 000	nie dotyczy	86 200 000	-	86 200 000	3 000 000
	Razem	2 117 393 796	135 152 793	2 252 546 589		2 117 393 796	135 152 793	2 252 546 589	

Źródło: dane przekazane przez IZ RPO WD 2014-2020.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w zakresie realizacji zadań Pomocy Technicznej podpisano 36 umów/decyzji o dofinansowanie projektów na łączną kwotę **252 509 327,24 PLN** w tym dofinansowanie **214 632 909,90 PLN** (EFS 85%), co stanowi **65,28%** całej alokacji PT (całkowita alokacja przeliczona kursem Euro 4,1516). Podpisane umowy/decyzje obejmowały lata 2015-2019. Rozliczono i scertyfikowano 18 projektów na łączną kwotę środków pochodzących z **EFS 23 072 702,40 EUR**. Środki Pomocy Technicznej wydawane są na bieżąco przy jednoczesnym osiągnięciu zakładanych wskaźników.

Biorąc pod uwagę, iż w ramach Pomocy Technicznej zakontraktowano już ponad 65% planowanej alokacji, istnieje realne zagrożenie iż pozostałe środki nie wystarczą na realizację zadań planowanych na lata 2020-2023 czyli kolejne 4 lata.

Ogłaszane nabory

W roku 2019 zaplanowano łącznie ogłoszenie 30 naborów w trybie konkursowym na łączną kwotę 130 mln EUR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, ponadto planowane jest ogłoszenie kolejnych naborów w trybie pozakonkursowym zarówno w ramach EFRR jak i EFS. W latach 2019-2020 planowany jest znaczny wzrost liczby ogłaszanych naborów związane to jest zarówno z faktem, iż region pozyska dodatkowe środki związane z Rezerwą Wykonania, jak również z pojawiającymi się już na obecnym etapie w poszczególnych działaniach dodatkowymi wolnymi środkami (powstałe np. w wyniku oszczędności przetargowych lub w wyniku rozwiązywania umów) w ramach których IZ planuje powtarzać poszczególne nabory wniosków. W kolejnych latach ogłaszane będą również nabory, które planowo nie były dotychczas ogłaszane ze względu na brak ich wpływu na realizację Ram Wykonania (jak np. na usuwanie azbestu lub unieszkodliwianie wysypisk w zakresie EFRR). Potencjalni beneficjenci Programu wykazują bardzo duże zainteresowanie powtarzaniem poszczególnych konkursów, stąd spodziewana jest duża liczba składanych projektów, co w połączeniu z trwającym procesem oceny/ kontraktacji i rozliczania obecnie realizowanych projektów, bezpośrednio przełoży się na zwiększone obciążenie IZ i poszczególnych IP.

Będzie to wymagało większego zaangażowania zasobów kadrowych będących w dyspozycji IZ i IP.

Rozpatrywanie protestów

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Instytucja Zarządzająca RPO WD 2014-2020 rozpatrzyła łącznie 1516 protestów od negatywnej oceny projektów. W 2018 r. IZ RPO WD rozpatrzyła łącznie 343 protesty (w tym 262 protesty z zakresu EFRR i 81 protestów z zakresu EFS). Ilość złożonych protestów jest o wiele większa niż w perspektywie 2007-2013 i dlatego zaplanowane środki z PT na ten element realizacji programu są nie wystarczające. Wynika to z faktu wzrastającej świadomości Wnioskodawców aplikujących o środki finansowe z UE, których część czerpie również z doświadczeń z poprzedniego okresu programowania 2007-2013. Powoduje to, że w odpowiedzi na informację o negatywnej ocenie Ich projektów, coraz większy odsetek – korzystając z przysługującego Im ustawowego uprawnienia - wnosi protest. Wzrastająca liczba protestów przy kumulujących się naborach w tym samym okresie sprawia, że rozpatrywanie protestów jest związane ze znacznym obciążeniem pracą, co wpływa na termin załatwienia sprawy. Dbając o wysoką jakość rozpatrywania protestów, w proces ten zaangażowane są instytucje pośredniczące oraz wydziały zajmujące się oceną projektów udzielające wyjaśnień dotyczących dokonanych przez nie ocen. Korzysta się także z opinii ekspertów, którzy przedstawiają opinię biorąc pod uwagę wcześniejszą ocenę oraz argumentację przedstawioną w proteście przez wnioskodawcę. Należy podkreślić także, że wnioskodawcy bardzo często korzystają z całej „ścieżki” odwoławczej, stąd potrzeba zaangażowania prawników finansowanych z PT w licznych rozprawach przed Wojewódzkim i Naczelnym Sądem Administracyjnym oraz w przypadku przegranych spraw w sądzie ponoszenia kosztów sądowych.

Dodatkowe środki, które zostaną przesunięte do Osi Priorytetowej 11 „Pomoc Techniczna” umożliwią sprawniejszą realizację zadania, w szczególności skrócenie podstawowego terminu rozpatrywania protestów z 30 do 21 dni. Co istotne w sprawie, w świetle kształtującego się orzecznictwa sądów administracyjnych w Polsce w tym zakresie, zarząd

województwa pełniący funkcję instytucji zarządzającej musi osobiście zatwierdzać wynik rozstrzygnięcia protestu w formie uchwały podczas obrad, a nie osoba przez zarząd województwa upoważniona, co dodatkowo skraca czas na procedowanie z protestem. Jest to zatem kolejny argument uzasadniający potrzebę zaangażowania dodatkowych środków z Pomocy Technicznej na potrzeby komórek w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego zajmujących się rozpatrywaniem protestów.

Nadto należy pamiętać, że IZ RPO WD jest zobowiązana do odzyskiwania środków europejskich nieprawidłowo wydatkowanych w drodze wydawania decyzji administracyjnych określających kwotę środków przypadających do zwrotu. Koniecznym jest więc pozyskanie dodatkowych środków z Pomocy Technicznej na sfinansowanie tej procedury. Proces ten w ramach RPO WD 2014-2020, biorąc pod uwagę że występuje na późniejszym etapie wdrażania, będzie angażował większe zasoby IZ oraz IP z każdym kolejnym rokiem wdrażania Programu.

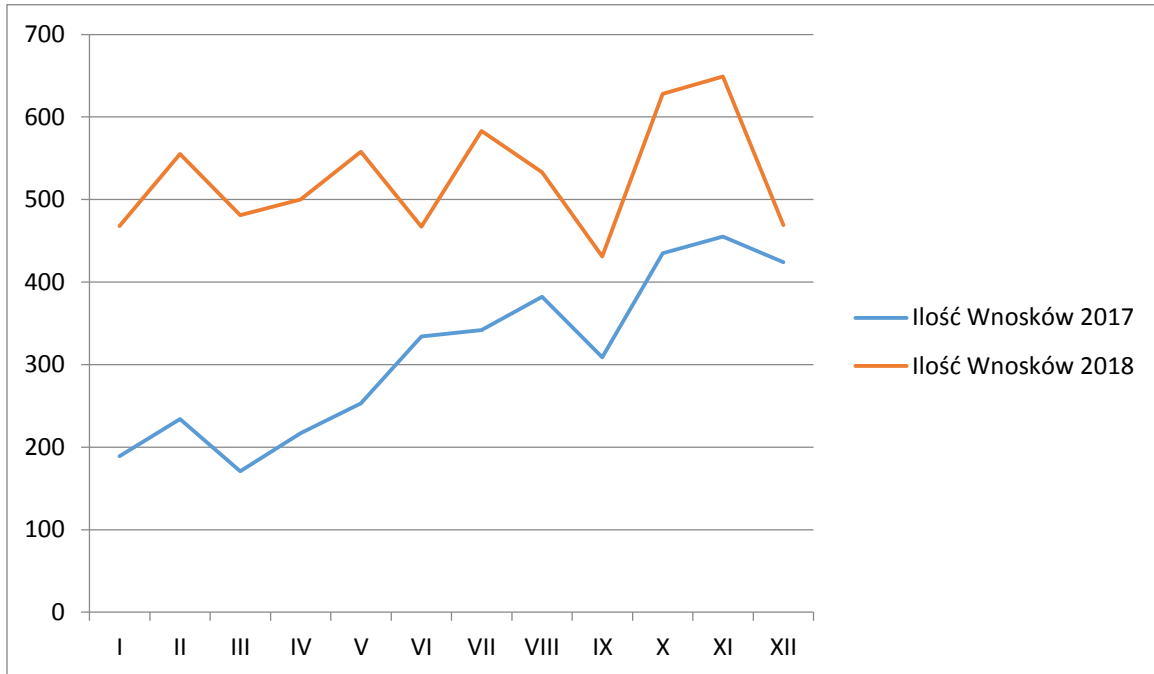
Kontraktacja i certyfikacja

Do dnia 31.12.2018 scertyfikowane zostały wydatki EFRR oraz EFS w ramach RPO WD 2014-2020 na kwotę 558 699 288,60 EUR tj. 24,80% alokacji programu. Pozwoliło to zrealizować zasadę anulowania zobowiązań (n+3) w 2018r. w wysokości 179,71%, a w chwili obecnej spełniono już zasadę n+3 dla roku 2019.

Do dnia 31.12.2018 w ramach środków pochodzących z EFRR oraz EFS zakontraktowano 2 969 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 1 491 127 976,16 EUR (po kursie z grudnia 2018 r - 4,3028 zł) wkładu UE co daje **66,20%** wykorzystania alokacji programu.

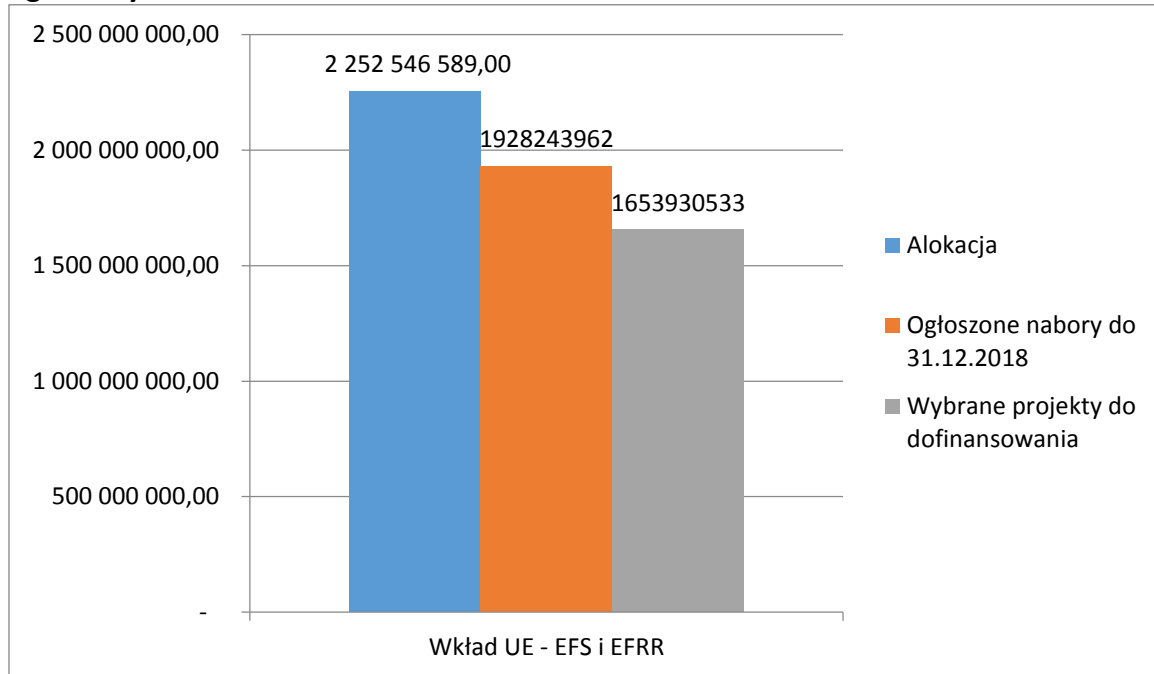
Ogłoszone nabory do dnia 31.12.2018 w zakresie środków pochodzących z EFRR oraz EFS wynoszą 2 015 887 154,85 EUR co daje **89,49%** alokacji programu. Natomiast wartość projektów wybranych do dofinansowania na dzień 31.12.2018 wynosi **1 653 930 533,24 EUR** co daje **73,42%** alokacji Programu.

Wykres 1 Obciążenie pracą na podstawie zatwierdzonych Wniosków płatność w 2017 r, 2018 r.

Źródło: dane przekazane przez IZ RPO WD 2014-2020.

Wykres 2 Dotychczasowe wykonanie przyznanej alokacji oraz stan rozstrzygnięcia ogłoszonych naborów do dn. 31.12.2018r.

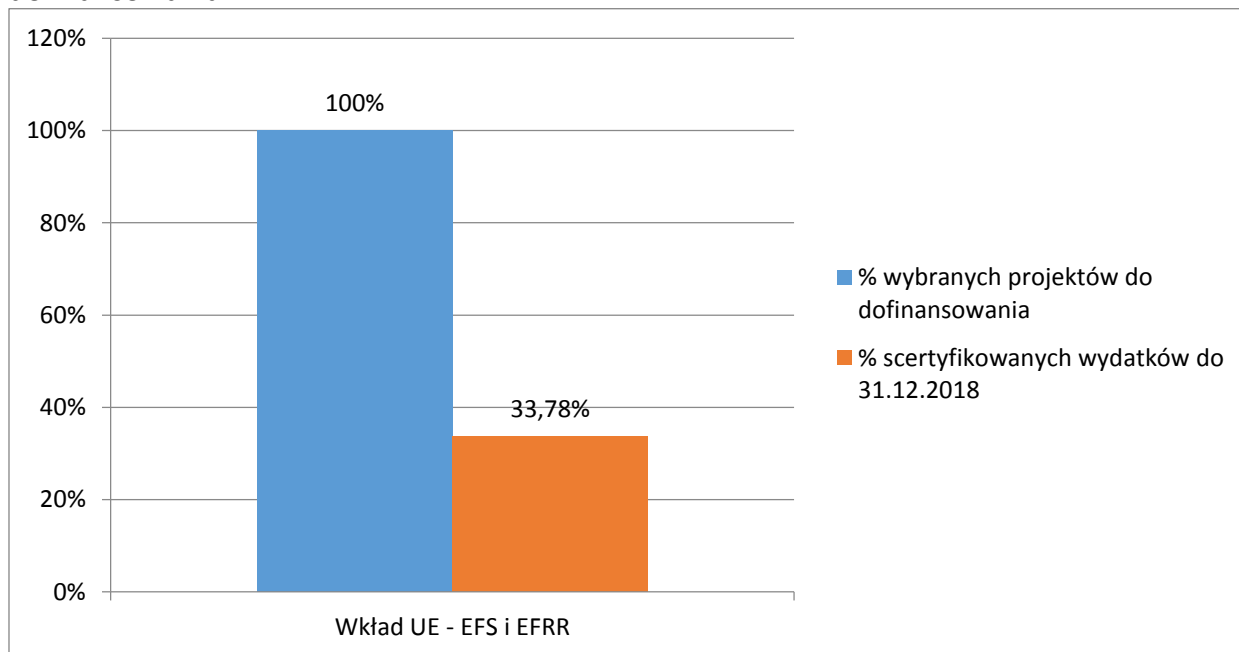
Źródło: dane przekazane przez IZ RPO WD 2014-2020.

W 2019 roku planowane jest ogłoszenie kolejnych 36 naborów na łączną kwotę 156 787 622 EUR tj. **6,96 %** przyznanej alokacji:

- w ramach EFRR w I półroczu na kwotę 44 172 987,00 EUR oraz w II półroczu na kwotę 36 930 573,00 EUR
- w ramach EFS w I półroczu na kwotę 45 258 372,00 EUR, oraz w II półroczu na kwotę 30 425 690,00 EUR w tym PT 11 823 928,60 EUR.

W latach 2019-2020 wystąpi kumulacja wszelkiego typu zadań realizowanych zarówno przez IZ, jak i IP. Kwota wkładu UE dotychczas scertyfikowana wynosi 558 699 288,60 **EUR**. Natomiast na dzień dzisiejszy wybrano do dofinansowania projekty na łączną kwotę **1 653 930 533,24 EUR** wkładu UE Oznacza to, że do 31.12.2018 scertyfikowano **33,78%** wydatków w projektach wybranych do dofinansowania. Dodatkowo planowane jest rozstrzygnięcie naborów ogłoszonych w 2019 r. które również zwiększą wartość certyfikowanych wydatków w latach 2019-2020.

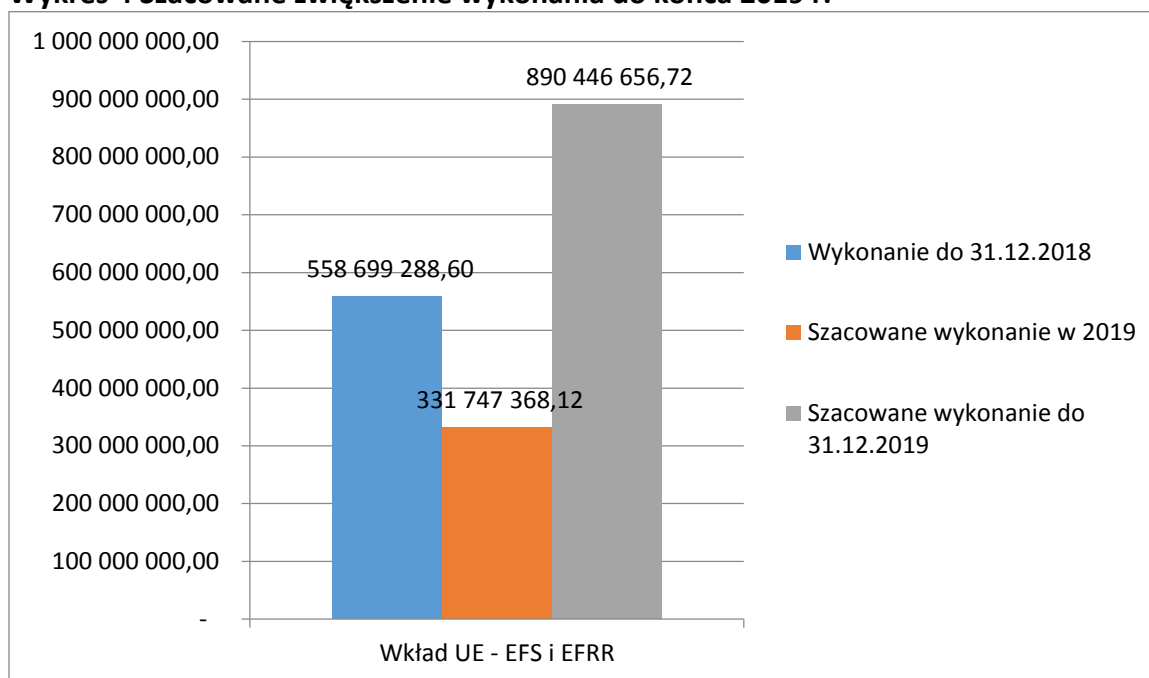
Wykres 3 Dotychczasowe wykonanie w stosunku do wartości wybranych projektów do dofinansowania

Źródło: dane przekazane przez IZ RPO WD 2014-2020.

Wartość planowanych do certyfikacji wydatków ujętych we wnioskach o płatność w 2019 r. szacowana jest na kwotę wkładu UE **331 747 368,12 EUR** (po kursie z grudnia 2018r - 4,3028) dzięki którym zwiększy się dotychczasowe wykonanie do wartości **890 446 656,72 EUR** (wzrost o 59,40 % w stosunku do dotychczasowego wykonania)

Wykres 4 Szacowane zwiększenie wykonania do końca 2019 r.

Źródło: dane przekazane przez IZ RPO WD 2014-2020.

Dodatkowe środki przeznaczone zostaną na zapewnienie niezbędnych zasobów kadrowych umożliwiających pełną absorpcję środków RPO WD 2014-2020.

Wartość umów zaangażowanych w 2018 r. na ocenę merytoryczną projektów w ramach RPO WD 2014-2020 wyniosła 676 500 zł. Na ten moment kwota zaangażowanych/planowanych do zaangażowania umów w 2019 r. to prawie 150 000 zł.

Dodatkowe środki przeznaczone zostaną na zapewnienie niezbędnych zasobów kadrowych umożliwiających pełną absorpcję środków RPO WD 2014-2020.

Kwota zwiększenia alokacji środków Pomocy Technicznej przeznaczona będzie na **kod interwencji 121**, tj. przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola. Środki przeznaczone zostaną na zapewnienie niezbędnych i kompetentnych zasobów ludzkich umożliwiających pełną absorpcję środków RPO WD 2014-2020. Zapewnienie odpowiedniego potencjału odbywać się będzie poprzez finansowanie wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w realizację RPO WD (przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę, informację i promocję oraz audyt i kontrolę).

Zwiększone środki przeznaczone zostaną na zapewnienie niezbędnych i kompetentnych zasobów ludzkich umożliwiających pełną absorpcję środków RPO WD 2014-2020. Zapewnienie odpowiedniego potencjału odbywać się będzie przede wszystkim poprzez finansowanie wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w realizację RPO WD (przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę, informację i promocję oraz audyt i kontrolę). Alokacja środków Pomocy Technicznej w latach 2015-2018 przeznaczona była w 96,97 % na kod interwencji 121, 1,20% na kod 122 i 1,81 % na kod 123. Finansowanie ZIT-ów w latach 2015-2018 kształtowało się na następujących poziomach: ZIT AJ- 1,69 %, ZIT AW- 8,91%.

Podczas planowania kwoty PT nie przewidziano konieczności finansowania ZIT jako instytucji wykonującej wszystkie zadania. ZIT AW podjął się tego wyzwania jako jedyny w Polsce, więc nie tylko współuczestniczy w ocenie, ale sam ocenia, podpisuje umowy, rozlicza i kontroluje. Spowodowało to konieczność finansowania dodatkowej instytucji w Programie.

Oprócz większej liczby ZIT-ów, w tym Wałbrzyskiego, kolejnym argumentem na zwiększenie alokacji PT jest finansowanie wynagrodzenia ekspertów dokonujących oceny wniosków. Wydatki te stanowią, znaczący element budżetu projektu Pomocy Technicznej realizowanego w ramach UMWD. W 2015 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął materiał określający wysokość stawek wynagrodzenia dla ekspertów. Stawki zostały zróżnicowane w zależności od funduszu, z którego finansowane miały być projekty, rodzaju oceny oraz dziedziny ekspertów, dokonujących oceny. W sierpniu 2016 r. pojawiła się konieczność zwiększenia wysokości stawek dotyczących oceny projektów finansowanych z EFRR. W związku z sygnałami płynącymi od ekspertów „technicznych” oraz z powodu problemów ze skompletowaniem składów Komisji Oceny Ekspertów dla naborów EFRR w zakresie dziedzin „technicznych”. Stawki za ocenę merytoryczną projektów przez ekspertów „technicznych” wzrosły 200 do 300 zł.

Podniesienie wynagrodzeń ekspertów przekłada się w efekcie na rosnące wydatki IZ RPO WD z tytułu oceny merytorycznej. Większe środki będą również potrzebne w związku z coraz częstszą koniecznością zasięgania opinii ekspertów z powodu problemów na etapie rozliczania projektów czy na etapie kontroli. IZ RPO WD przewiduje również okresowe

weryfikacje stawek wynagrodzeń ekspertów i zakłada możliwość podwyższenia wynagrodzenia za ocenę z powodu trendu wzrostu wynagrodzeń specjalistów w kraju.

Są to złożone i skomplikowane środki odwoławcze z różnych dziedzin merytorycznych. Ich rozstrzygnięcie - z uwagi na specyfikę oraz ilość podniesionych przez Wnioskodawców w protestach zarzutów - generuje bardzo duży nakład pracy i czasu.

W ramach kategorii wydatków związanych z zatrudnieniem analiza (lata 2016 oraz 2017) wskazuje, iż zatrudnienie pracowników zaangażowanych w RPO WD 2014-2020 (wszystkich instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WD) wzrosło o 37,10 etatów a średnie wynagrodzenie o 227,93 zł.

Kolejnym argumentem uzasadniającym potrzebę zaangażowania dodatkowych środków Pomocy Technicznej jest potrzeba finansowania dodatkowych wynagrodzeń pracowników, którzy biorą udział w rozstrzygnięciach protestów czy licznych rozprawach przed sądami, a także tych wspierających inne procesy, jak kontraktacja, ocena czy rozliczanie projektów.

Wg danych ujętych w systemie SL 2014 średnia ilość dni od wpłynięcia pierwszej wersji wniosku do zatwierdzenia ostatecznej wersji wniosku i płatność wynosi 63,94 dnia, natomiast celem do osiągnięcia który znacząco przyspieszy realizację programu wynosi 50 dni.

Celem IZ RPO WD 201-2020 jest utrzymanie obecnego tempa certyfikacji wydatków, tak aby poziom certyfikacji wydatków w stosunku do przyznanej alokacji pozostał utrzymany na relatywnie wysokim poziomie. Średni czas certyfikacji wniosków o płatność od zatwierdzenia do momentu przekazania Wniosku do KE przez Instytucję certyfikującą wynosi 76 dni kalendarzowych. Cel, do którego dąży IZ RPO WD wynosi 60 dni.

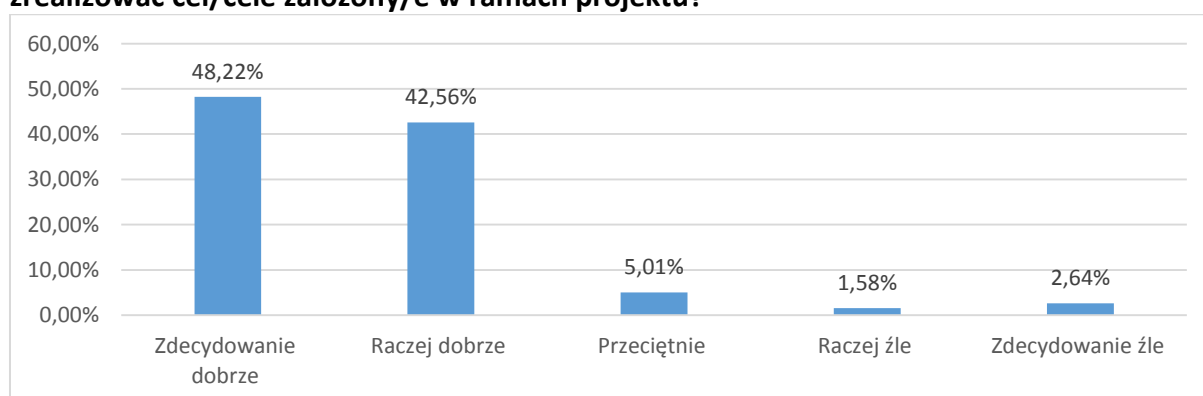
Ponadto należy stwierdzić, że od jakiegoś czasu IZ ma coraz większe problemy z odpływem wielu wartościowych pracowników, co z pewnością wiąże się z lepszą ofertą pracy u konkurencji lub wypaleniu zawodowemu. Pracownicy odchodzą do pracy do innych jednostek, gdzie otrzymują wyższe wynagrodzenia lub też inne zadania. Najlepszym sposobem na utrzymanie zasobów kadrowych jest budowanie dobrych długoterminowych

relacji z pracownikami, tzn. opartych na zaufaniu i współodpowiedzialności za ich rozwój zawodowy. Chcąc zredukować absencję i odpływ kadr do innych firm i innych urzędów oraz spowodować zatrzymanie pracowników w organizacji, należałoby podnieść płace osobom zajmującym odpowiedzialne stanowiska, młodym i wykształconym a także umożliwić im rozwój poprzez udział w szkoleniach lub innych formach doskonalenia zawodowego.

Wyniki badania CAWI z beneficjentami RPO WD 2014-2020

Pierwszą kwestią poruszoną podczas badania z beneficjentami RPO WD 2014-2020 był wpływ realizowanych projektów na cele Strategii Europa 2020 (wyniki przedstawiono we wcześniejszej części raportu). W dalszej części badania respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia, w jakim udało im się zrealizować cele założone w ramach projektu. Oceny wypadły wyjątkowo dobrze, gdyż na warianty pozytywne (zdecydowanie dobrze i raczej dobrze) przypadło blisko 91% ogółu wskazań. Warto przy tym podkreślić, że nieco ponad 5% przypadło na ocenę neutralną, poprzez co tylko nieco ponad 4% badanych negatywnie oceniło stopień zrealizowania zakładanych w projekcie celów. Oceny przeciętne i negatywne zostały ponadto w zdecydowanej większości uargumentowane wczesnym etapem na którym znajdował się projekt w momencie przeprowadzenia badania (więc trudno było respondentom odnieść się do badanego zagadnienia). Pozostałe powody wskazywane przez respondentów dotyczyły rezygnacji uczestników, problemów z rekrutacją czy pozyskania wykonawców do zadań bądź podpisaniu porozumienia o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie, lecz odpowiedzi te stanowiły pojedyncze wskazania nie wykazując na istnienie istotnego problemu w tym zakresie.

Rysunek 19. Jak oceniają Państwo stopień, w jakim dotychczas udało się Państwu zrealizować cel/cele założony/e w ramach projektu?

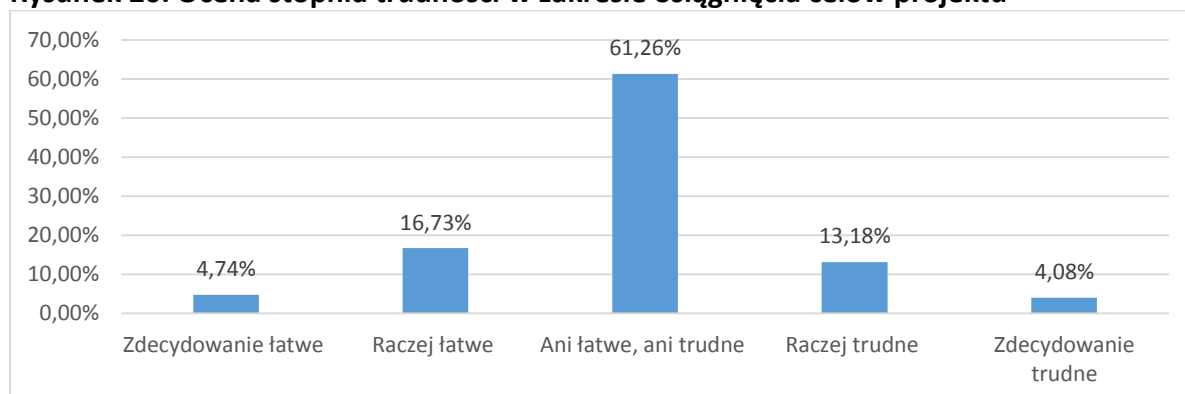

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Uzupełnieniem poprzednio analizowanej kwestii była ocena w zakresie stopnia trudności, z którym wiązała się realizacja celów projektu. Dla większości badanych osiągnięcie ich nie było ani łatwe, ani trudne (61,26%). Wśród pozostałych ocen przeważały te, stanowiące

o niskim poziomie trudności (21,48% dla sumy ocen zdecydowanie łatwe i raczej łatwe). Pozostały udział przypadł na osoby, które oceniły badany aspekt jako trudny bądź zdecydowanie trudny, lecz ich udział wyniósł tylko 17,26%). Wśród napotkanych trudności badani wymieniali przede wszystkim specyfikę grupy docelowej (osoby bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym) która okazała się być stosunków trudna do aktywizacji w ramach planowanych działań. Stosunkowo często pojawiały się również opinie świadczące o skomplikowanych procedurach związanych z udzielonym wsparciem, lecz ze względu na stosunkowo niewysoki udział ocen negatywnych, opinie te względem ogółu badanych uznać należy za mało liczne. Wśród pozostałych argumentów respondentów warto też zwrócić uwagę na problemy ze znalezieniem wykonawców do działań zaplanowanych w projekcie (w przeciwieństwie do pozostałych, pojedynczych wskazań, ten problem zgłoszony został kilkakrotnie).

Rysunek 20. Ocena stopnia trudności w zakresie osiągnięcia celów projektu

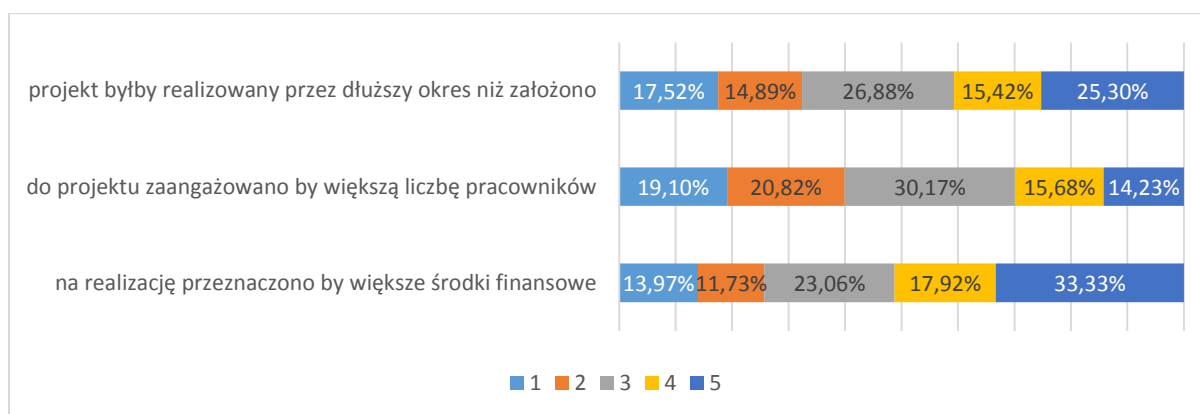

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Do realizacji celów projektu odnosiło się również kolejne z pytań postawionych respondentom badania CAWI. Tym razem zostali poproszeni o ocenę (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”) czy ich zdaniem udałoby się osiągnąć zakładany cel w większym zakresie, pod warunkiem, że wystąpiłaby któraś z trzech sytuacji: projekt byłby realizowany przez dłuższy okres niż założono, do projektu zaangażowano by większą liczbę pracowników bądź na realizację przeznaczono by większe środki finansowe. Jak się okazuje, na realizację celów w większym zakresie miałyby wpływ przede wszystkim dostęp do większych środków finansowych (wariant ten wskazała ponad

połowa badanych w ramach ocen 4 i 5). Na drugim miejscu znalazła się możliwość przedłużenia czasu realizacji projektu, a na ostatnim sytuacja, w której do projektu zaangażowano by większą liczbę pracowników.

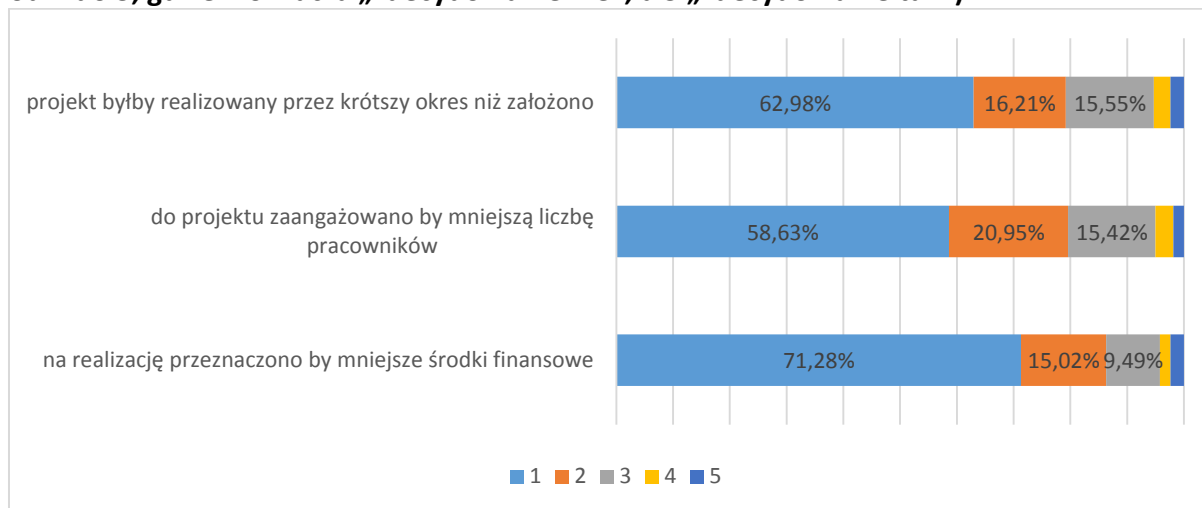
Rysunek 21. Czy realizowany/e w ramach projektu cel/e udałoby się osiągnąć w większym zakresie, jeśli: (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Analogiczne pytanie postawiono również w odniesieniu do możliwości osiągnięcia celów na tym samym poziomie co dotychczas, przy założeniu, że przeznaczone środki na realizację byłyby mniejsze, krótszy byłby czas realizacji projektu bądź w prace zaangażowanych byłoby mniej pracowników (oceny w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”). Wszystkie te sytuacje zostały ocenione przez badanych negatywnie, tzn. każdorazowo większość wskazań przypadło na oceny 1 i 2, świadczące o braku możliwości osiągnięcia celów w tego typu sytuacjach. Odpowiedzi pozytywne (4 i 5) stanowiły niewielki odsetek udzielonych ocen (4-5%).

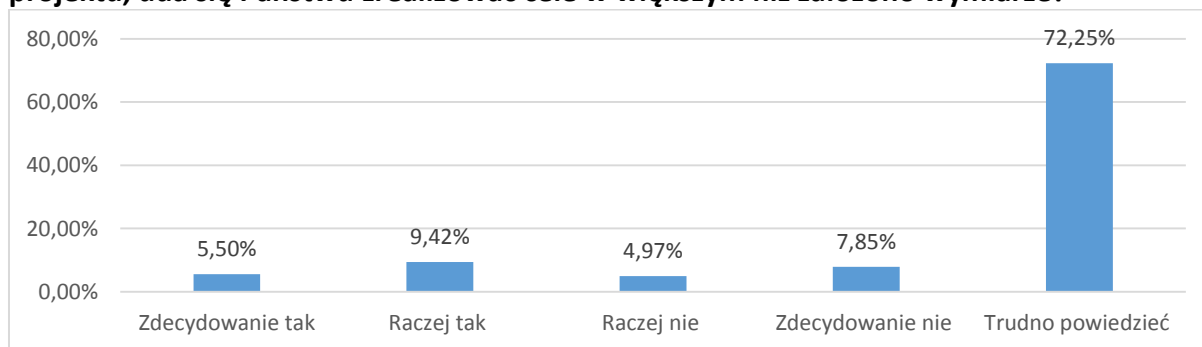
Rysunek 22. Czy udało by się osiągnąć cele na takim samym poziomie, gdyby: (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Następne pytanie skierowane zostało tylko do beneficjentów, którzy jeszcze nie zakończyli realizacji projektów. Dotyczyło mianowicie ich opinii dot. tego, czy uda im się zrealizować cele w większym stopniu niż pierwotnie zakładali. Zdecydowana większość badanych (ponad 72%) nie miała jednak zdania w tym temacie. Opinie pozostałych badanych rozłożyły się mniej więcej po równo względem ocen pozytywnych i negatywnych, więc trudno mówić w tym przypadku o jakimś znaczącym trendzie.

Rysunek 23. Czy biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem projektu, uda się Państwu zrealizować cele w większym niż założono wymiarze?

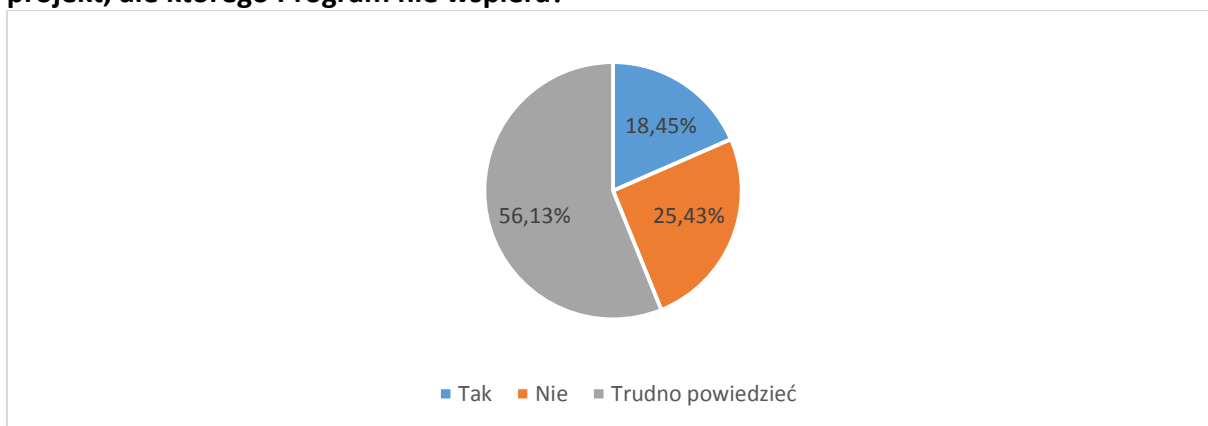

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Wysoki udział osób bez zdania (56,13%) w badanym temacie dotyczył również kolejnego z pytań, tj. odnoszącego się do występowania obszarów tematycznych, w których respondenci chcieliby realizować projekt, lecz obecny zakres RPO WD 2014-2020 go nie

wspiera. Fakt występowania takiego obszaru potwierdziło natomiast 18,45% badanych, wymieniając bardzo zróżnicowany zakres działań. Wśród działań, które nie stanowiły pojedynczych wskazań wymienić należy remonty dróg lokalnych, termomodernizacje i przebudowy budynków, wsparcie eksportu czy projekty infrastrukturalne (m.in. budowa mieszkań socjalnych).

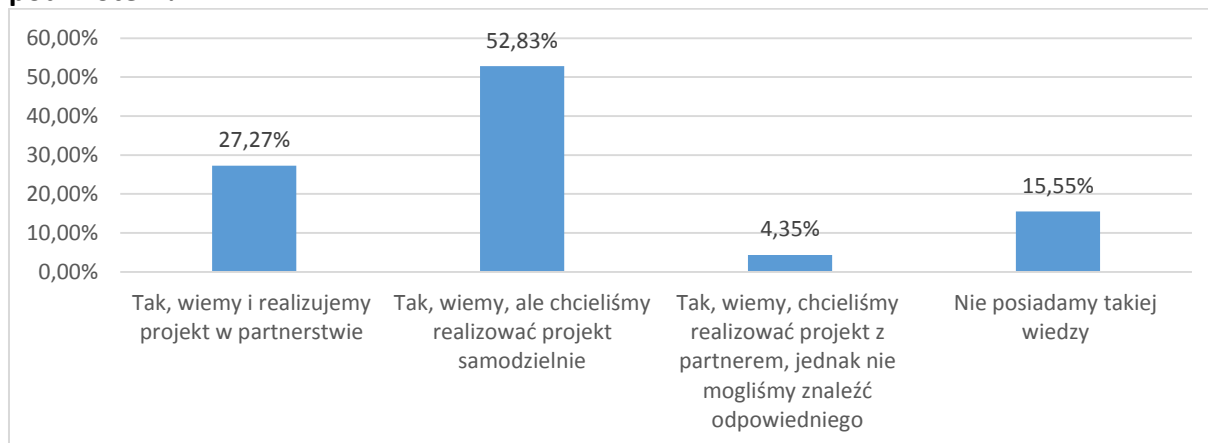
Rysunek 24. Czy istnieje jakiś obszar tematyczny, w którym chcieli Państwo realizować projekt, ale którego Program nie wspiera?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Zdecydowana większość badanych beneficjentów posiadała wiedzę o możliwości realizacji projektu w partnerstwie (84,45%). Spośród nich jednak tylko 27,27 p.p. przypadło na beneficjentów, którzy faktycznie zdecydowali się na realizację projektu w ten sposób. 52,83 p.p. przypadło z kolei na respondentów, którzy pomimo znajomości takiej możliwości, woleli realizować projekt samodzielnie. Tym samym na beneficjentów, którzy chcieli realizować projekt w partnerstwie, lecz nie mogli znaleźć odpowiedniego partnera przypadło tylko 4,35 p.p. Również na osoby, które nie posiadały wiedzy o takiej możliwości przypadł stosunkowo niski udział odpowiedzi (15,55% ogółu badanych).

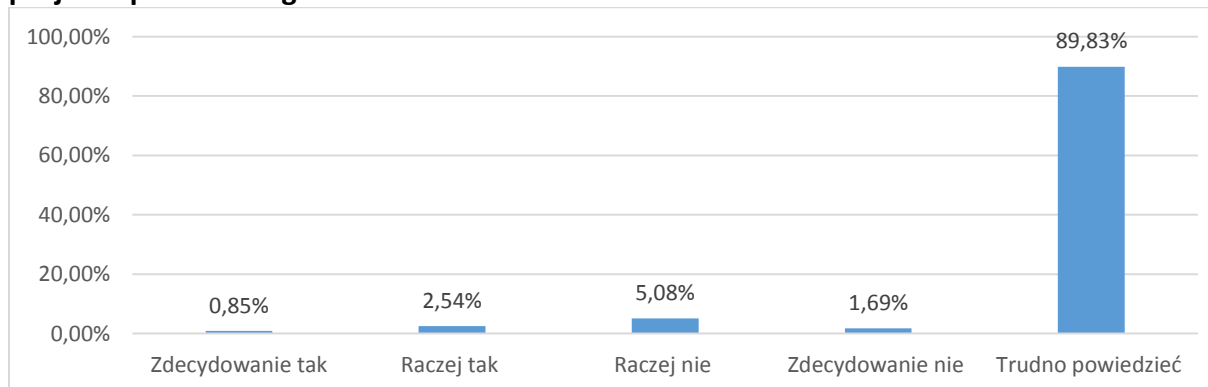
Rysunek 25. Czy wiedzą Państwo o możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Uzupełnieniem powyższej kwestii było pytanie skierowane do osób, które nie posiadały wiedzy z zakresu możliwości realizacji projektu w partnerstwie. Jak się okazuje, tylko nieco ponad 3% z nich stwierdziło, że gdyby mieli taką wiedzę, to zrealizowaliby projekt w ten sposób. Zdecydowana większość (niemal 90%) nie miała zdania w tym temacie.

Rysunek 26. Czy gdyby posiadali Państwo taką wiedzę, to podjęliby się Państwo realizacji projektu partnerskiego?

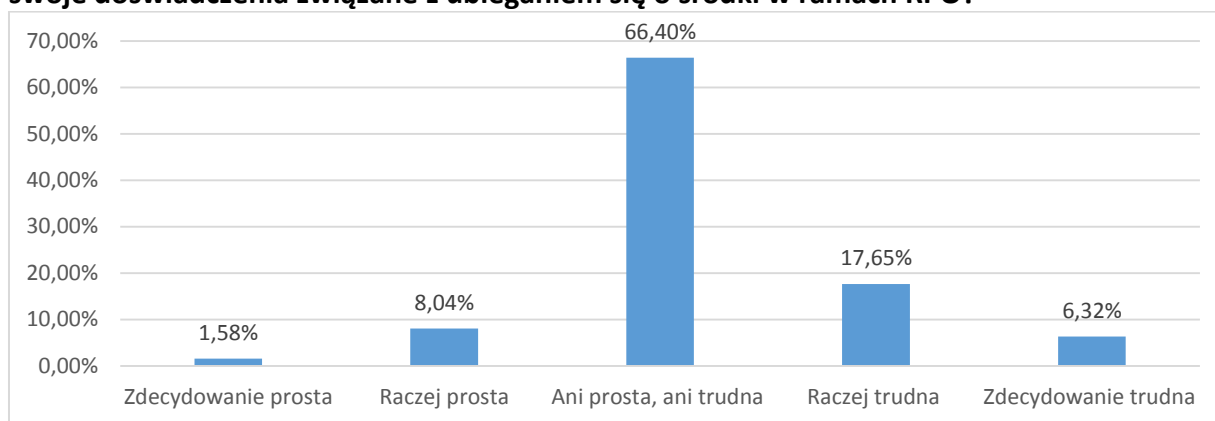

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=118)

Następne pytanie postawione badanym beneficjentom wsparcia dotyczyło oceny procedury uzyskania dofinansowania z RPO WD 2014-2020. Największy udział wskazań przypadł na wariant ani proste ani trudne (2/3 badanych). Warto jednak zauważyć, że spośród pozostałych respondentów większość wskazała odpowiedzi świadczące o występowaniu trudności w tym zakresie (blisko 24%). Wskazywano w tym zakresie głównie na rozbudowany

wzór wniosku, znaczną liczbę wymaganych załączników, długotrwałość procedury, dużą konkurencję oraz wysoki koszt opracowania wymaganej dokumentacji (co wynika po części z konieczności wspomagania się pomocą firm zewnętrznych w przypadku braku dostatecznej wiedzy w zakresie aplikowania o środki).

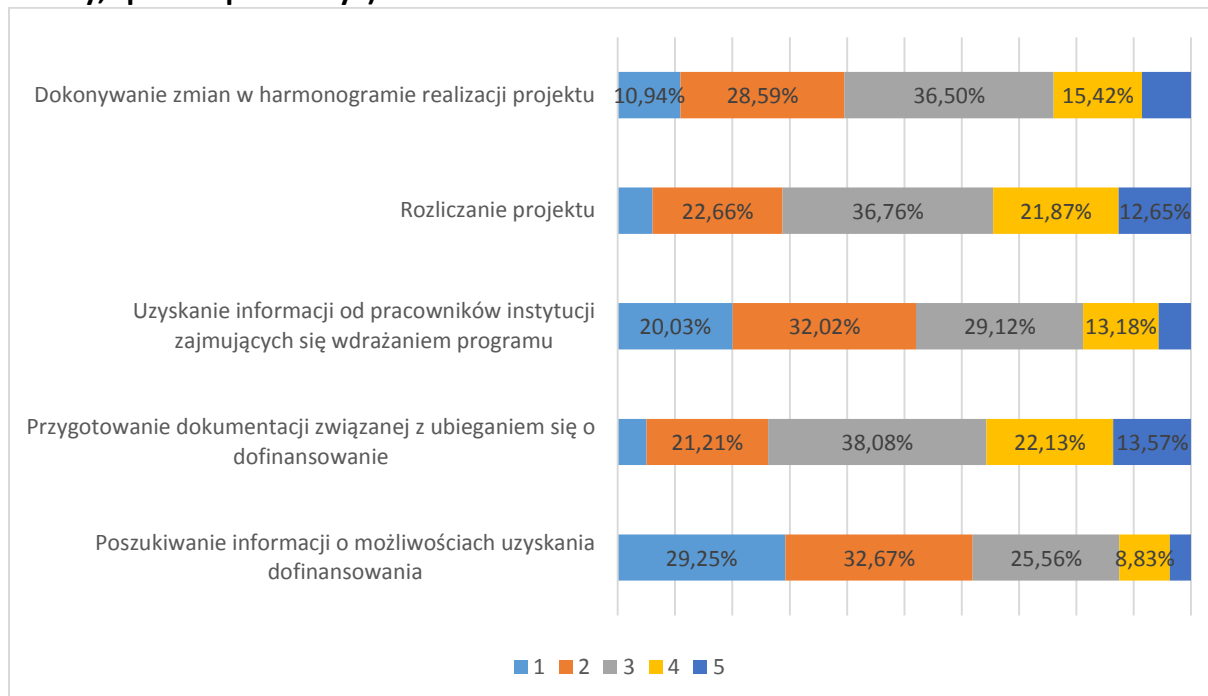
Rysunek 27. Jak oceniają Państwo procedurę uzyskania dofinansowania, biorąc pod uwagę swoje doświadczenia związane z ubieganiem się o środki w ramach RPO?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Badani mieli za zadanie ocenić również szereg aspektów związanych z ubieganiem się o wsparcie. Najgorsze oceny (suma ocen 4 i 5) przypadła na przygotowanie dokumentacji związanej z ubieganiem się o dofinansowanie oraz rozliczanie projektu (kolejno 35,70% oraz 34,52% dla ocen świadczących o występowaniu trudności w tych aspektach procesu ubiegania się o wsparcie). Najlepiej z kolei oceniono poszukiwanie informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania oraz uzyskanie informacji od pracowników instytucji zajmujących się wdrażaniem programu (kolejno 61,92% oraz 52,04% dla sumy ocen 1 i 2 świadczących o braku trudności w tym zakresie).

Rysunek 28. Proszę ocenić poniższe aspekty związane z ubieganiem się o wsparcie (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie prosty, nieproblematyczny”, a 5 „zdecydowanie trudny, sprawia problemy”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Istotnym pytaniem zadany badanym beneficjentom była prośba o wymienienie czynników, które ich zdaniem wpłynęły negatywnie na realizację projektów. Na pierwszym miejscu w tym zakresie znalazły się trudności w interpretacji przepisów i wytycznych związanych z realizacją projektów (wariant ten wskazała ponad połowa ogółu badanych). Na drugim miejscu w poniższym zestawieniu (z niewiele niższym udziałem odpowiedzi) znalazła się zmienność przepisów prawnych, która stanowiła problem wg blisko 45% badanych. Pozostałe czynniki uzyskały zdecydowanie niższe udziały wskazań, niemniej na trzecim miejscu znalazł się brak doświadczenia w realizacji projektów finansowanych ze środków unijnych (17,13%).

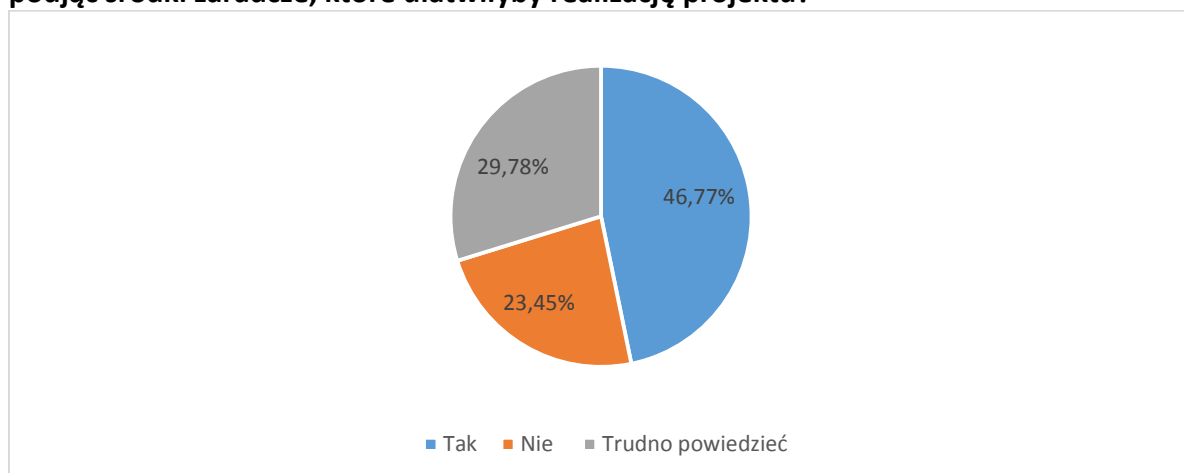
Rysunek 29. Które czynniki wpłynęły negatywnie na realizację projektu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Kolejne z pytań było powiązane tematycznie z poprzednio analizowanymi kwestiami. Dotyczyło bowiem kwestii podjęcia środków zaradczych, które ułatwiły realizację projektu. Niemal połowa beneficjentów (46,77%) potwierdziła, że faktycznie podjęła tego typu środki.

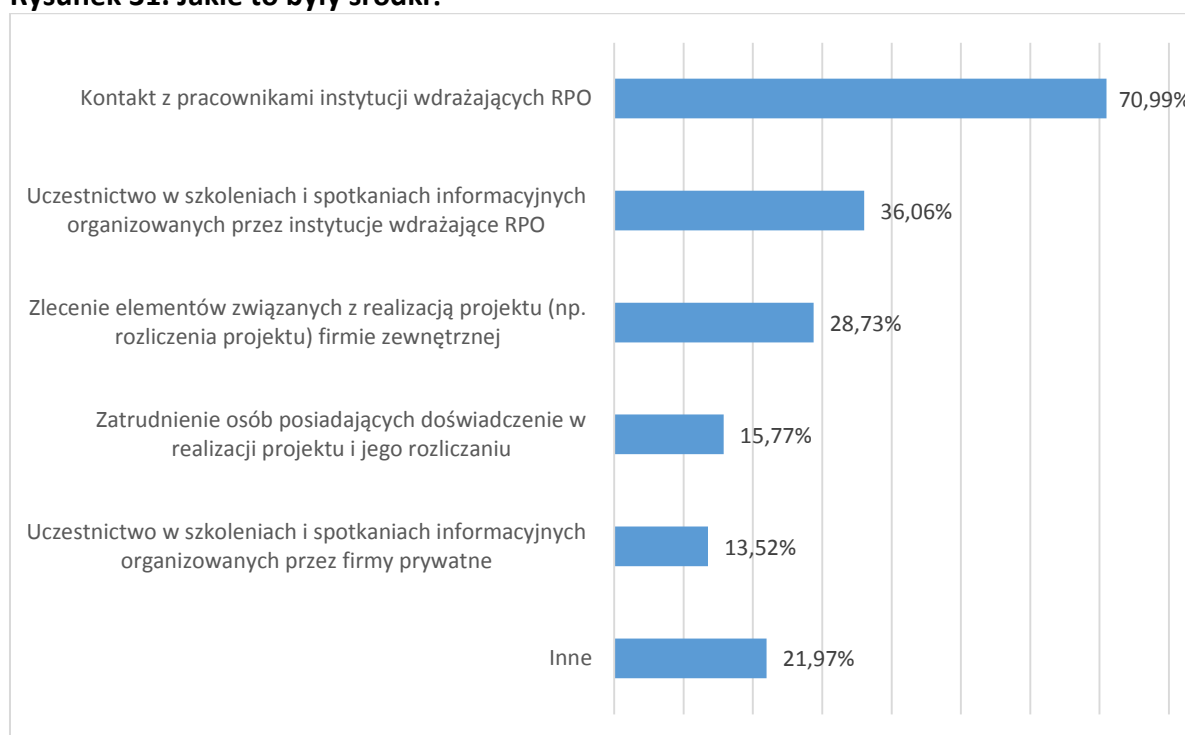
Rysunek 30. Czy ze względu na trudności, które Państwo wskazali, próbowali Państwo podjąć środki zaradcze, które ułatwiłyby realizację projektu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Wśród osób, które potwierdziły podejmowanie tego typu środków zaradczych, największy udział (blisko 71%) przypadł na działania z zakresu podejmowania kontaktu z pracownikami IW. Na drugim miejscu w poniższym zestawieniu znalazło się uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych organizowanych przez IW (36,06%). Trzecie miejsce z kolei przypadło zleceniu elementów związanych z realizacją projektu formom zewnętrznym (28,73%). Wśród odpowiedzi „inne”, które wskazane zostały przez niemal 22% badanych znalazła się głównie promocja projektu, wprowadzenie zmian do zakresu projektu, dodatkowa rekrutacja uczestników, kontakt z opiekunem projektu czy przedłużenie realizacji zakładanych działań.

Rysunek 31. Jakie to były środki?

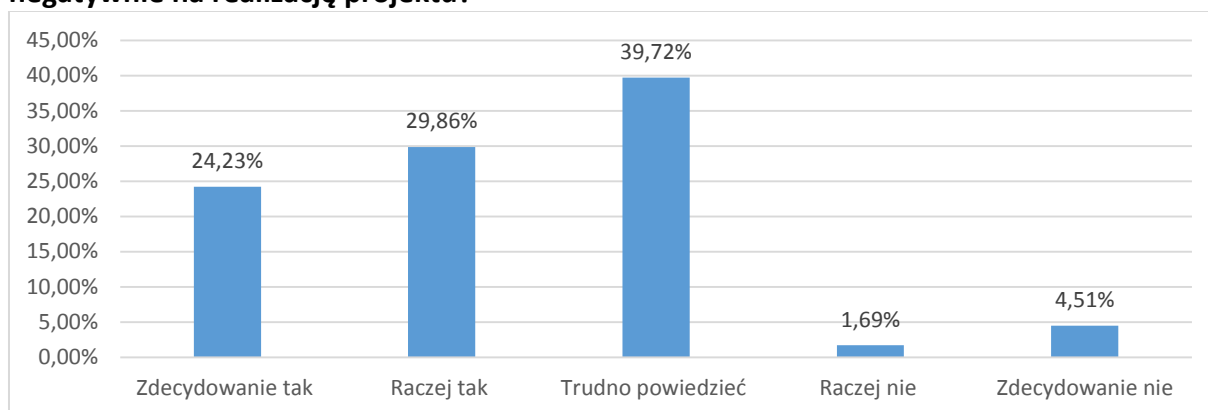

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=355)

Badani nie byli przekonani, czy zastosowane środki zaradcze pozwoliły na zmniejszenie skali problemów wpływających negatywnie na realizację projektu (blisko 40% dla odpowiedzi trudno powiedzieć) bądź twierdzili, że spełniły one swoją rolę (ponad 54% dla sumy odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak). Tym samym, tylko nieco ponad 6% badanych

stwierdziło, że podjęte środki nie spełniły swojej roli (co wynikało głównie z braku zgody na aneksowanie umowy).

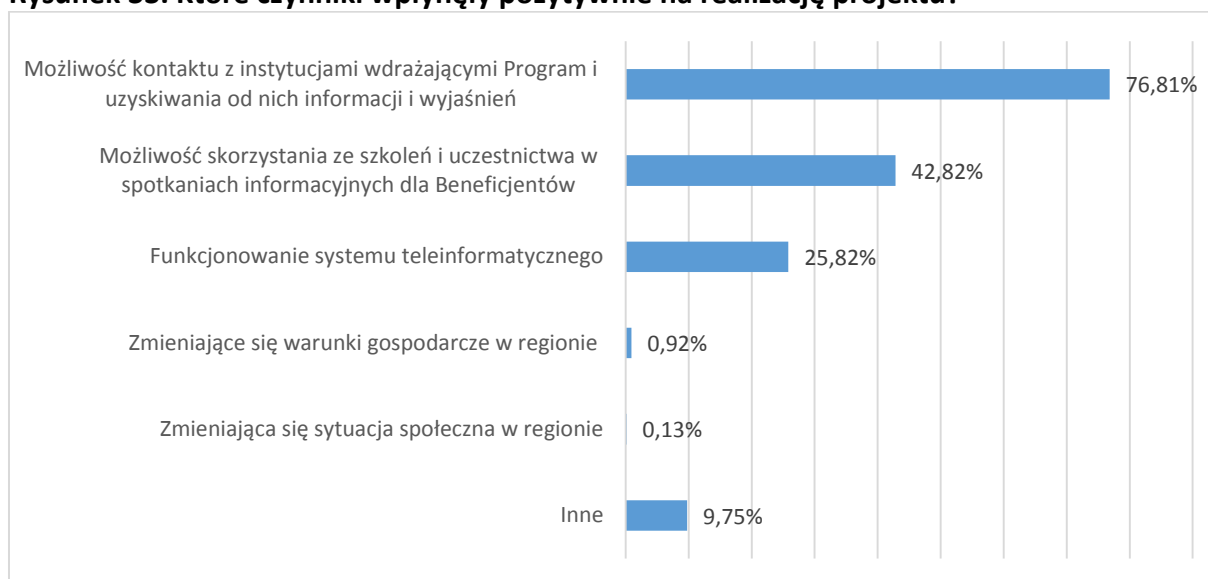
Rysunek 32. Czy podjęte środki pozwoliły na zmniejszenie skali problemów wpływających negatywnie na realizację projektu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=355)

Respondenci zostali również poproszeni o wskazanie czynników, które ich zdaniem wpłynęły pozytywnie na realizację projektu. Na pierwszym miejscu znalazła się możliwość kontaktu z instytucjami wdrażającymi Program i uzyskiwania od nich informacji i wyjaśnień (aż blisko 77% wskazań ogółu badanych). Na drugim miejscu z kolei znalazła się możliwość skorzystania ze szkoleń i uczestnictwa w spotkaniach informacyjnych dla beneficjentów (42,82%). Stosunkowo istotne okazało się również funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, który wg ponad ¼ badanych sprzyjał realizacji projektu.

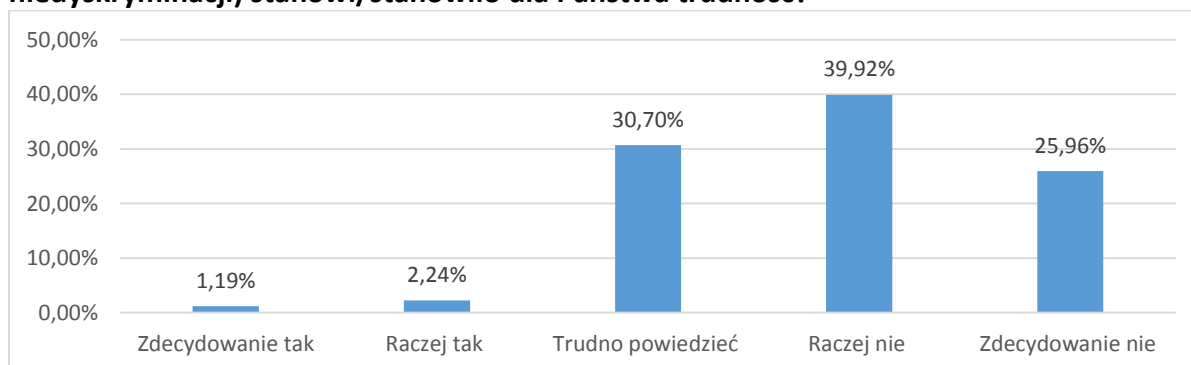
Rysunek 33. Które czynniki wpłynęły pozytywnie na realizację projektu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

W dalszej części badania beneficjenci odpowiadali na pytanie, czy zapewnienie przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminacji) stanowi/stanowiło trudność. Jak się okazuje, aspekty te nie stanowiły niemal żadnego problemu dla beneficjentów RPO WD 2014-2020. Odpowiedzi twierdzące dotyczyły zaledwie 3,43% badanych. Argumentowano je głównie problemami w przestrzeganiu zasad równości kobiet i mężczyzn wobec grup docelowych silnie zdominowanych przez którąś z płci. Wskazywano również na pewne problemy w znalezieniu jasnych wytycznych w zakresie założeń, które powinny zostać spełnione przez projekt w celu sprostania tym wymogom.

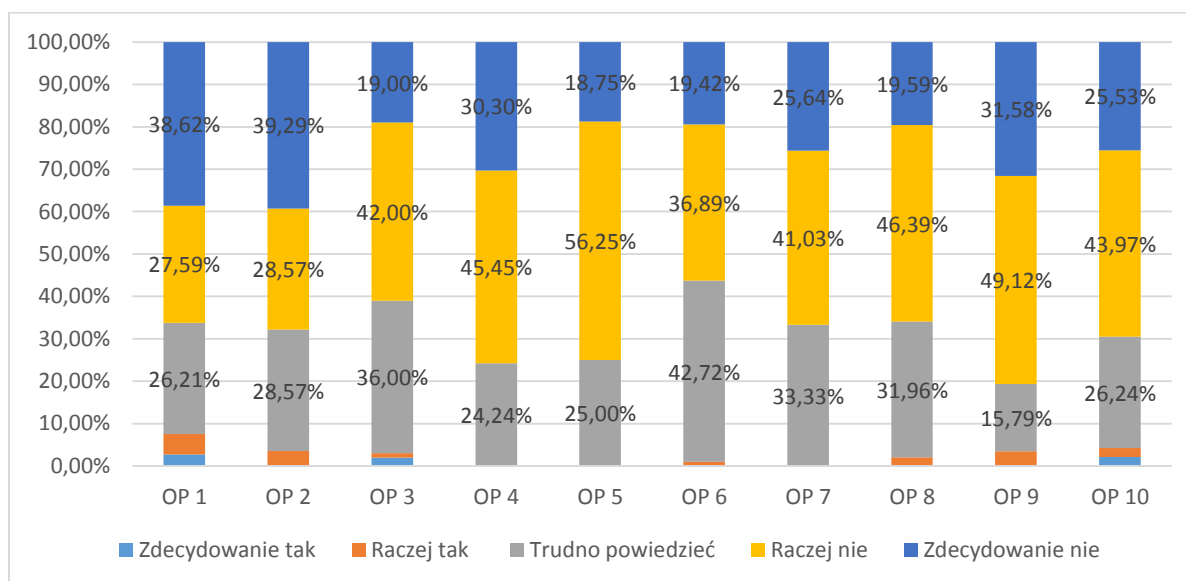
Rysunek 34. Czy zapewnienie przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminacji) stanowi/stanowiło dla Państwa trudność?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

W podziale na OP, w ramach których realizowali projekt respondenci, nie zidentyfikowany większych rozbieżności względem analizowanych wyżej, ogólnych wyników. W ramach żadnej z OP nie odnotowano znacznie wyższego udziału odpowiedzi świadczących o występowaniu trudności w zapewnieniu przestrzegania zasad horyzontalnych w projekcie. Można natomiast wskazać, że w przypadku beneficjentów OP 9 odnotowano najwyższy udział odpowiedzi (blisko 81%) świadczących o braku trudności w tym zakresie (co wynika z niższego niż w innych OP odsetka wskazań przypadających na wariant „trudno powiedzieć”).

Rysunek 35. Czy zapewnienie przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminacji) stanowi/stanowiło dla Państwa trudność? – odpowiedzi w podziale na OP

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

W celu uzupełnienia powyżej analizowanej kwestii, badani mieli za zadanie określić również zakres działań, które wdrażali w celu przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (pytanie o charakterze otwartym). Zasada zrównoważonego rozwoju realizowana była głównie poprzez równy dostęp do projektu (grupa docelowa) czy infrastruktury wytworzonej w ramach projektu. Wskazywano również na prowadzony monitoring w zakresie równości płci czy przeprowadzenie szkoleń dla uczestników projektu z tego zakresu tematycznego.

Warto jednak zauważyć, że znaczna część odpowiedzi miała bardzo ogólny charakter bez wskazania na konkretny rodzaj prowadzonych działań. Podobna sytuacja dotyczy zasady zrównoważonego rozwoju. Wymieniano szeroki zakres działań, np. wykorzystywanie na potrzeby projektu papieru pochodzącego z recyklingu, uwzględnienie rozwiązań gwarantujących energooszczędność, niską emisję spalin i redukcję ilości odpadów. Niemniej, większość odpowiedzi dotyczyła ogólnych zapisów świadczących o braku naruszania równowagi przyrodniczo-przestrzennej, bez wskazywania na konkretne zastosowane rozwiązania. W zakresie zasady niedyskryminacji uzyskano najniższy udział odpowiedzi dotyczących faktycznych działań. Większość odpowiedzi świadczyła o tym, że badani nie pamiętają w jaki sposób zakładali realizację tej zasady bądź ograniczała się do stwierdzenia, że projekt był z nią zgodny. Wśród pozostałych odpowiedzi znaczna część dotyczyła udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, lecz w większości przypadków nie wskazywano na ich konkretny rodzaj.

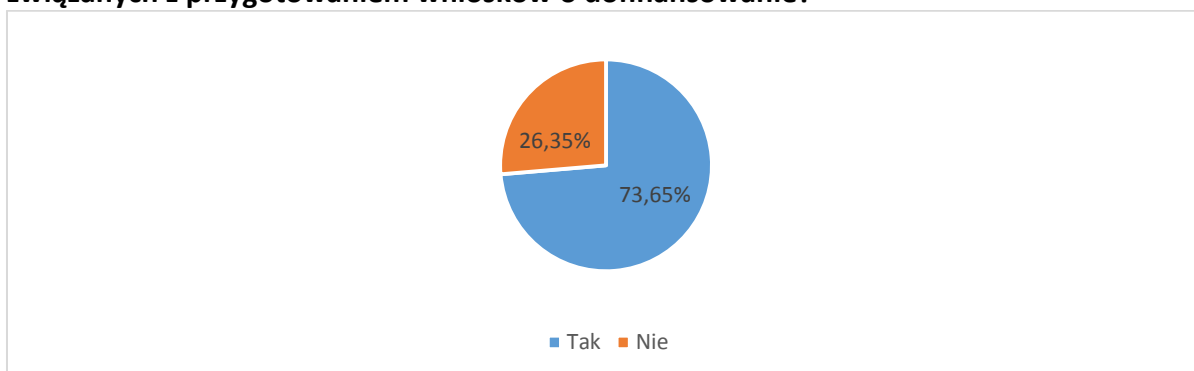
Analizując uzyskane odpowiedzi, można jednak wskazać na kilka interesujących rozwiązań w sferze przestrzegania zasad horyzontalnych (**dobre praktyki**):

- Zasada zrównoważonego rozwoju:
 - Realizacja działań projektowych w budynku pasywnym;
 - Realizacja działań projektowych z zakresu przebudowy budynków przy wykorzystaniu energooszczędnego sprzętu budowlanego;
 - Wzrost udziału OZE w energii wykorzystywanej przez zmodernizowane obiekty;
 - Zmniejszenie wykorzystania energii elektrycznej przez stosowanie wyświetlaczy LED;
 - Rezygnacja z części dokumentacji papierowej na rzecz rozwiązań internetowych;
- Zasada równości kobiet i mężczyzn:
 - Prelekcje dot. równości płci;
 - Jednakowe wynagrodzenie osób zaangażowanych w realizację projektu, bez względu na płeć;

- Monitoring uczestników projektu pod względem podziału na płeć z jednoczesnym podejmowaniem działań na rzecz wspierania grup defaworyzowanych;
- Elastyczny czas pracy osób zaangażowanych w projekt (pozwalający godzić życie rodzinne i zawodowe);
- Zasada niedyskryminacji:
 - Instalacja wind i podjazdów;
 - Zapewnienie stałej opieki asystenta dla uczestników z niepełnosprawnościami;
 - Sporządzenie dokumentów dla uczestników projektu w prostym, przystępnym języku.
 - Sporządzenie części dokumentacji dla uczestników projektów przy wykorzystaniu większej czcionki;
 - Wykonanie tablic informacyjnych w języku Braille'a.

Kolejne z pytań dotyczyło innej kwestii, a mianowicie udziału w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych. Zdecydowana większość badanych beneficjentów (blisko 74%) brała udział w tego typu wydarzeniach. Pozostali najczęściej argumentowali nieuczestniczenie w nich brakiem takiej potrzeby (często popartej posiadanym doświadczeniem w aplikowaniu o wsparcie) bądź skorzystaniem z pomocy firmy zewnętrznej przy sporządzaniu wniosku. Pojawiały się również opinie świadczące o braku informacji o tego typu wydarzeniach, lecz były to nieliczne wskazania.

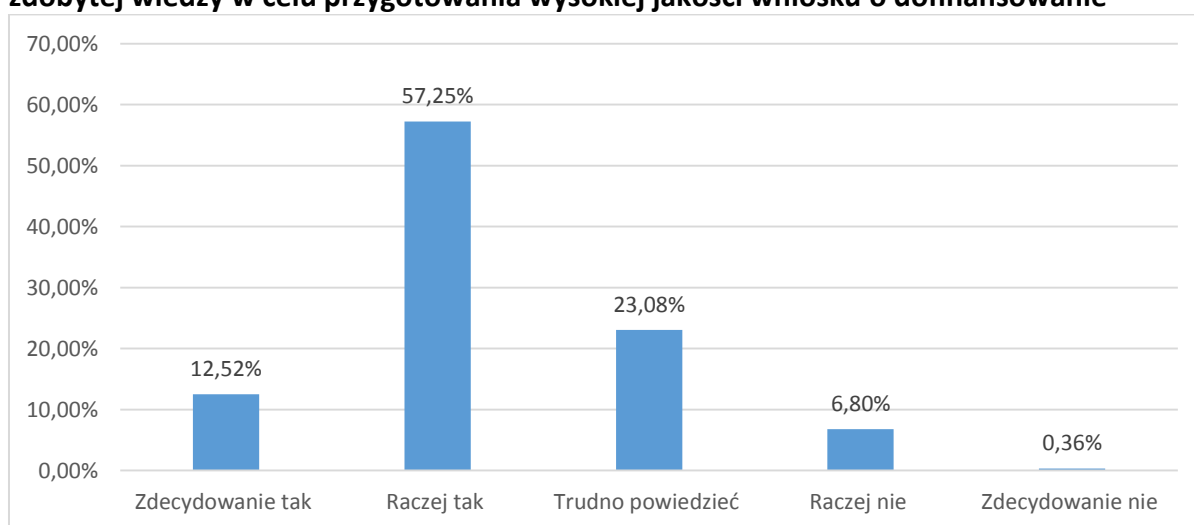
Rysunek 36. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Beneficjenci, którzy brali udział w szkoleniach, zostali poproszeni o ocenę czy ich termin był odpowiednio długi (tzn. czas pomiędzy szkoleniem a terminem naboru). Większość badanych pozytywnie oceniła ten aspekt szkoleń (niemal 70%) bądź nie miała zdania (23,08%). Tym samym, oceny negatywne przypadły jedynie na nieco ponad 7% badanych.

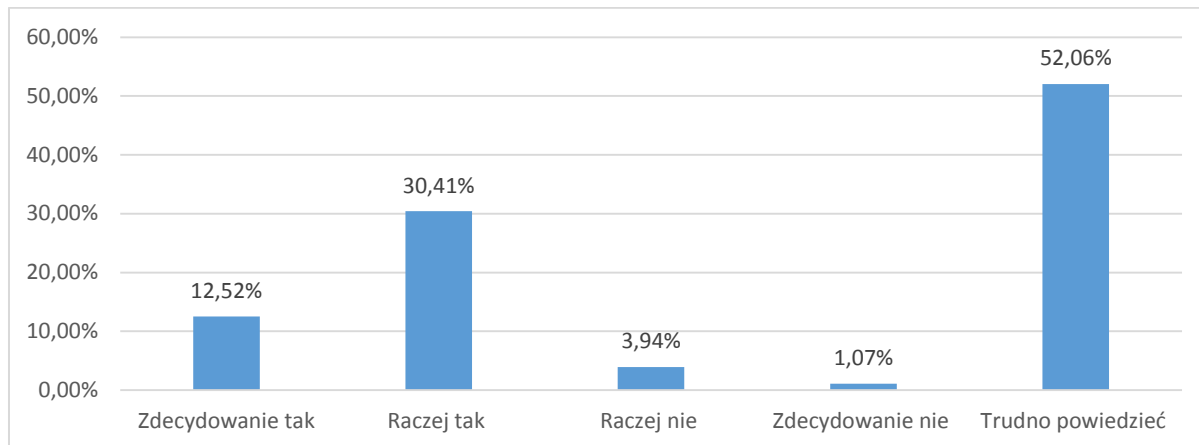
Rysunek 37. Czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiły wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=559)

Uzupełnieniem powyższej kwestii było pytanie odnoszące się do wpływu udziału w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych na jakość złożonego wniosku o dofinansowanie. W tym przypadku ponad połowa badanych nie miała zdania. Niemniej, spośród pozostałych respondentów większa część udzieliła oceny pozytywnej (blisko 43%). Tym samym oceny negatywne przypadły na zaledwie 5% badanych. Badani uargumentowali te oceny zbyt ogólnym poziomem przekazywanych podczas szkoleń informacji. Niemniej podkreślić należy, że oceny te (negatywne) w stosunku do ogółu były bardzo nieliczne.

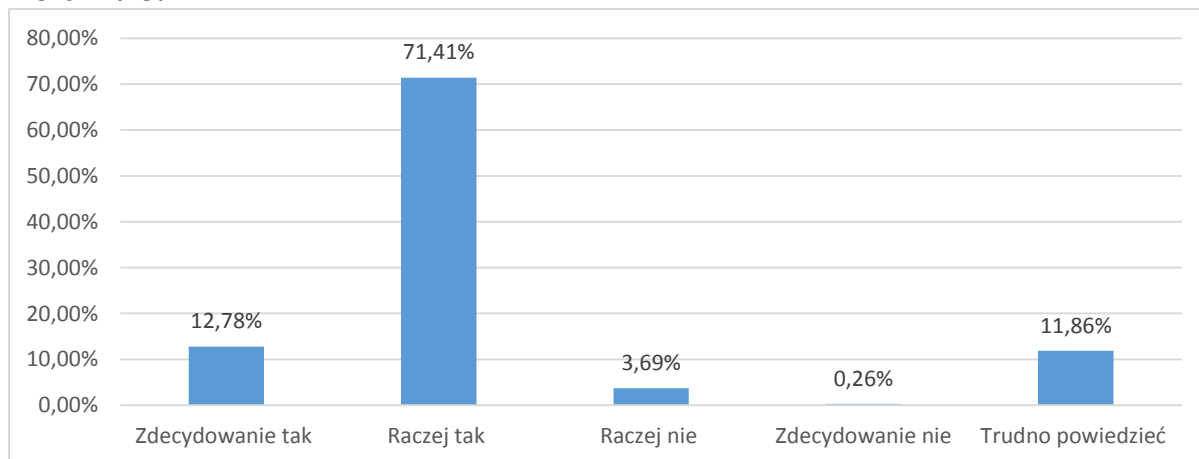
Rysunek 38. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach wpłynęło pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=559)

Kolejne pytanie postawione zostało w stosunku do ogółu badanych. Respondenci zostali zapytani, czy wg nich kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla nich zrozumiałe. Zdecydowana większość odpowiedzi miała charakter pozytywny (aż 84,19% dla sumy ocen zdecydowanie tak i raczej tak). Biorąc pod uwagę, że blisko 12% badanych nie miało zdania na ten temat, tylko niecałe 4% udzieliło oceny negatywnej.

Rysunek 39. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla Państwa zrozumiałe?

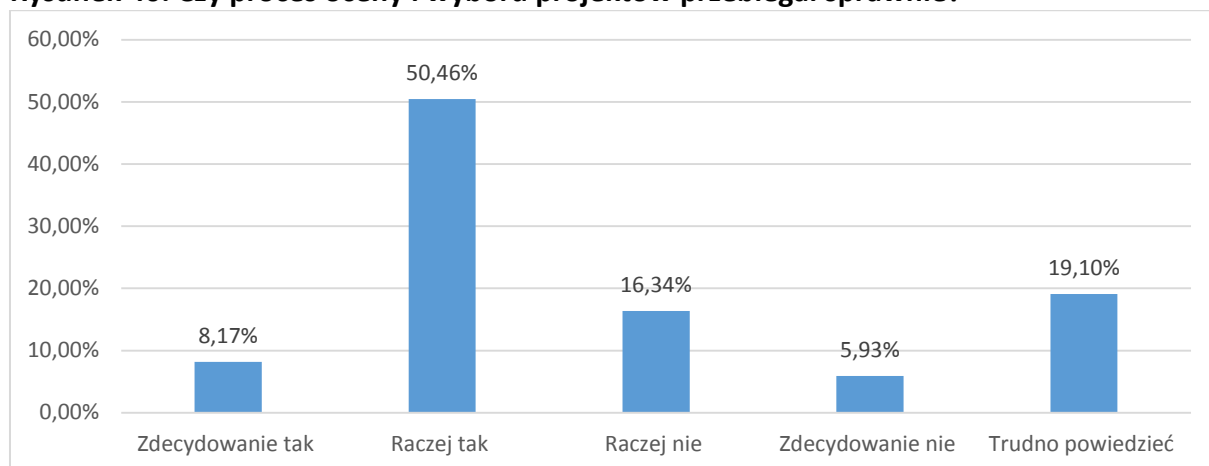

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Analogiczne pytanie postawiono w stosunku do sprawności procesu oceny i wyboru projektów. Ponownie odpowiedzi w większości przypadków (ponad 58%) przypadły

na wariant pozytywny. Niemal co piąty badany nie miał jednak zdania na ten temat. Tym samym, oceny negatywne przypadły na 22,27% respondentów.

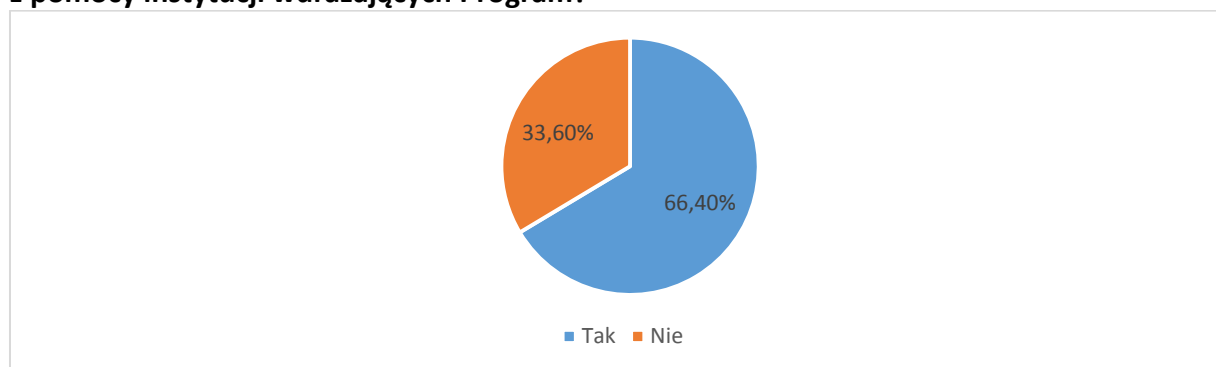
Rysunek 40. Czy proces oceny i wyboru projektów przebiegał sprawnie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Aż 2/3 badanych korzystało na etapie składania wniosków o dofinansowanie z pomocy IW. W tym zakresie wskazywano na pomoc w interpretacji zapisów dokumentów konkursowych, interpretacji kwalifikowalności form wsparcia, bieżące konsultacje telefoniczne czy też udział w organizowanych spotkaniach. Badani którzy nie korzystali z tego typu pomocy argumentowali ten fakt brakiem tego typu potrzeby (m.in. ze względu na posiadanie doświadczenia w aplikowaniu o środki) bądź zleceniem sporządzenia dokumentacji firmie zewnętrznej.

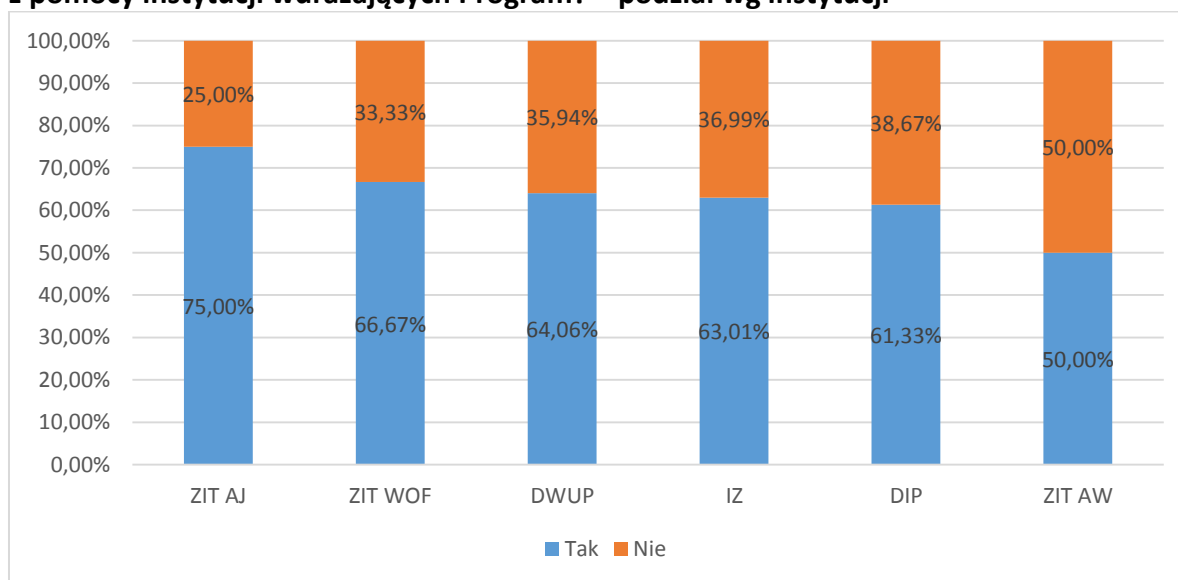
Rysunek 41. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji wdrażających Program?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

W podziale na instytucje wdrażające przypadające na działania w ramach których realizują projekty badani beneficjenci, najwyższy udział odpowiedzi świadczących o korzystaniu z tego typu wsparcia przypadł na ZIT AJ (75%, przy czym podstawą obliczeń był ogół badanych beneficjentów realizujących projekty w ramach działań, w których rolę IW pełni ZIT AJ). Najniższy udział osób korzystających z pomocy IW przypadł na ZIT AW, jednak różnica nie było bardzo wysoka (50% korzystających ze wsparcia).

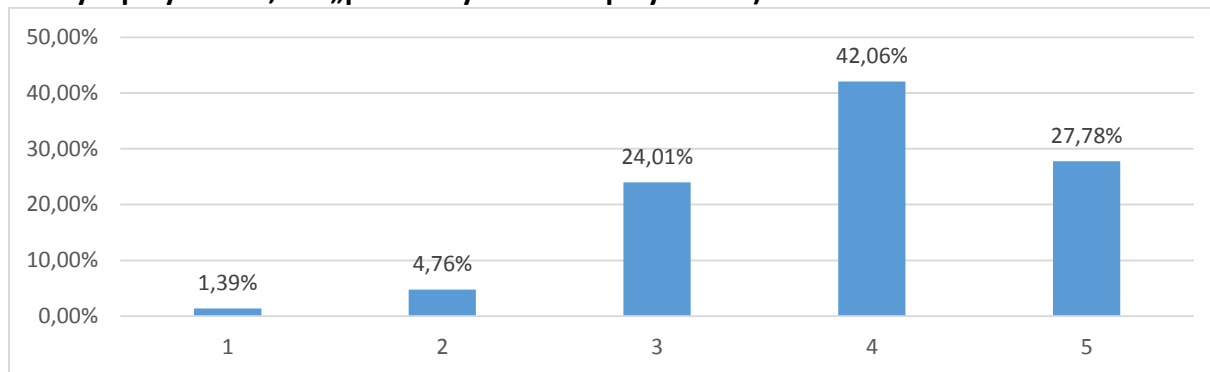
Rysunek 42. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji wdrażających Program? – podział wg instytucji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Osoby które korzystały z pomocy IW, zostali poproszeni o jej ocenę. Większość badanych oceniła ją pozytywnie (blisko 70%), a 24,01% przypadło na ocenę neutralną. Tym samym, jedynie nieco ponad 6% udzieliło oceny negatywnej.

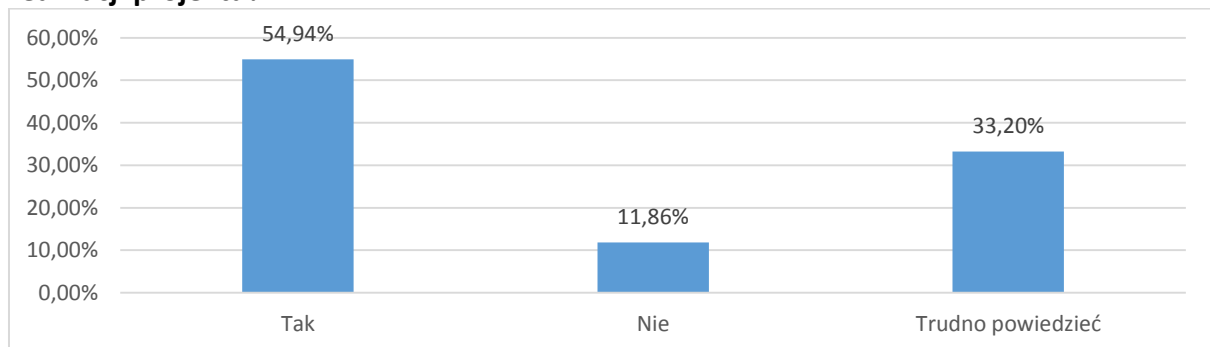
Rysunek 43. Jak oceniają Państwo oferowaną Państwu na etapie ubiegania się o dofinansowanie pomoc? (odpowiedzi w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie była przydatna”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=504)

Stosunkowo wysoki udział badanych beneficjentów korzysta ze wsparcia IW również na etapie realizacji projektu (blisko 55%). Pomoc ta w głównej mierze polega na wsparciu w rozliczaniu projektu, realizacji zakładanych wskaźników czy interpretacji dokumentów konkursowych. Stosunkowo wysoki udział (1/3 badanych) przypadł również na osoby, które nie miały zdania w tym temacie. Poprzez to, tylko niecałe 12% respondentów stwierdziło, że z takiej pomocy nie korzysta.

Rysunek 44. Czy korzystają Państwo ze wsparcia instytucji wdrażających Program na etapie realizacji projektu?

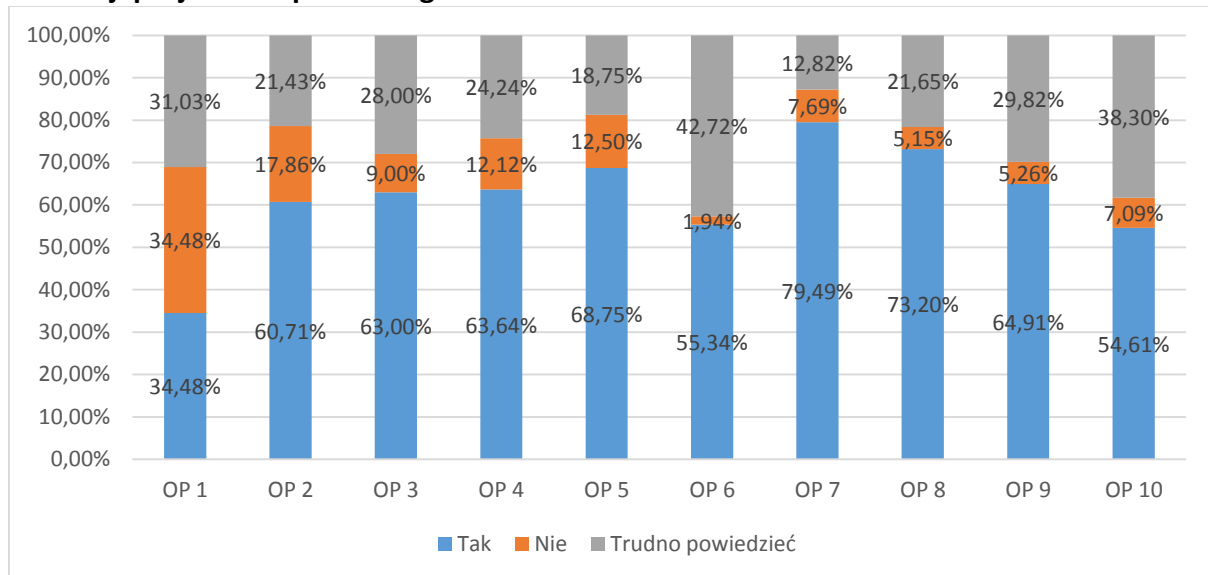

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Największy udział respondentów, którzy korzystali z tego typu wsparcia na etapie realizacji projektu przypadł na beneficjentów OP 7 i 8 (kolejno 49,49% oraz 73,20%). Na przeciwległym biegunie znaleźli się beneficjenci OP 1, gdzie tylko 34,48% badanych zadeklarowało korzystanie z tejże pomocy. Jednocześnie zauważyć można, że nie odnotowano większych

różnic między udziałem beneficjentów korzystających ze wsparcia w ramach działań realizowanych ze środków EFS (OP 8, 9 i 10), a EFRR (pozostałe OP).

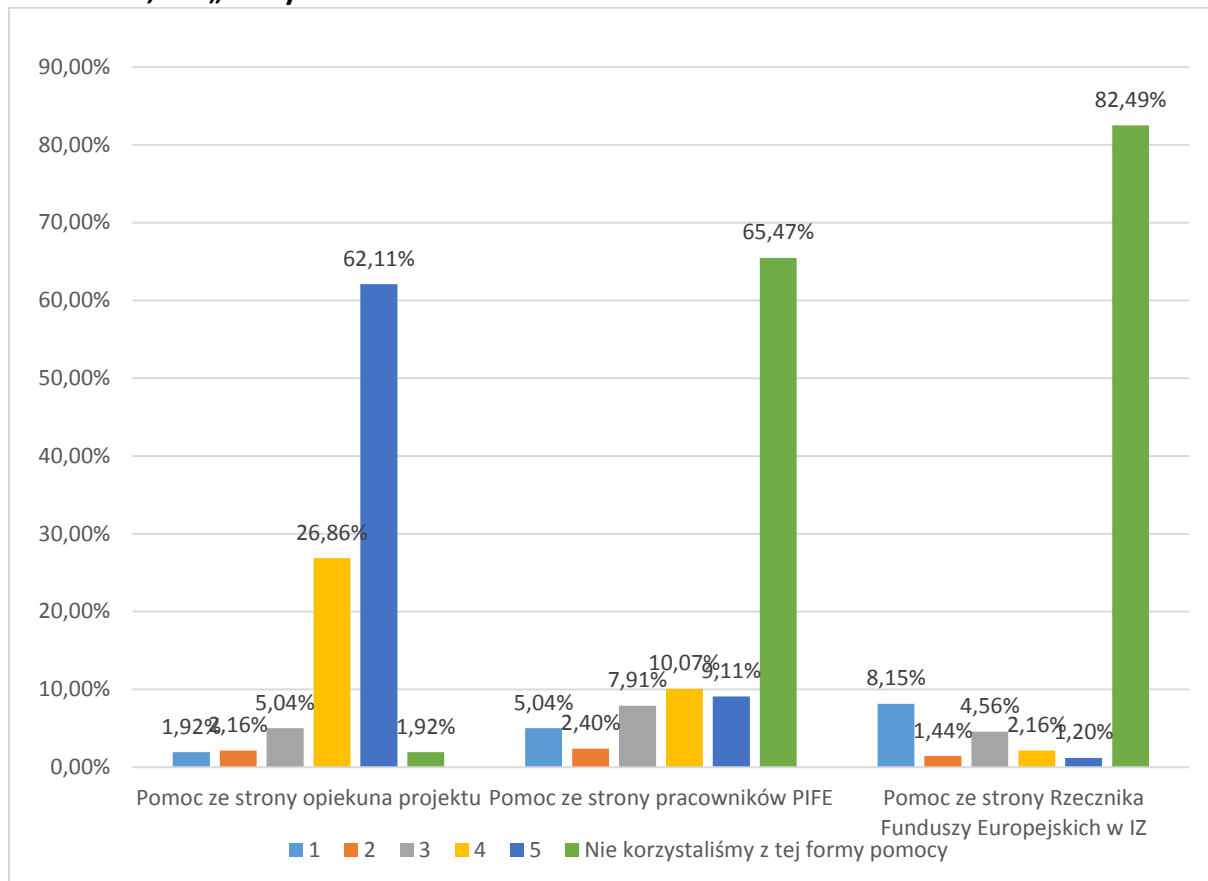
Rysunek 45. Czy korzystają Państwo ze wsparcia instytucji wdrażających Program na etapie realizacji projektu? – podział wg OP

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Beneficjenci którzy korzystają z pomocy IW podczas realizacji projektu, poproszeni zostali o ocenę kilku jej aspektów. Najlepiej oceniono pomoc ze strony opiekuna projektu (blisko 91% pozytywnych ocen). W przypadku pozostałych dwóch aspektów, tj. pomocy ze strony pracowników PIFE oraz Rzecznika Funduszy Europejskich w IZ zdecydowana większość odpowiedzi przypadła na wariant świadczący o braku korzystania z tego typu form wsparcia. Niemniej, warto zauważyć, że w przypadku pomocy Rzecznika Funduszy Europejskich, większa część ocen osób, które korzystały z tego typu wsparcia oceniał ją negatywnie (niecałe 10% ogółu wskazań dla ocen 1 i 2).

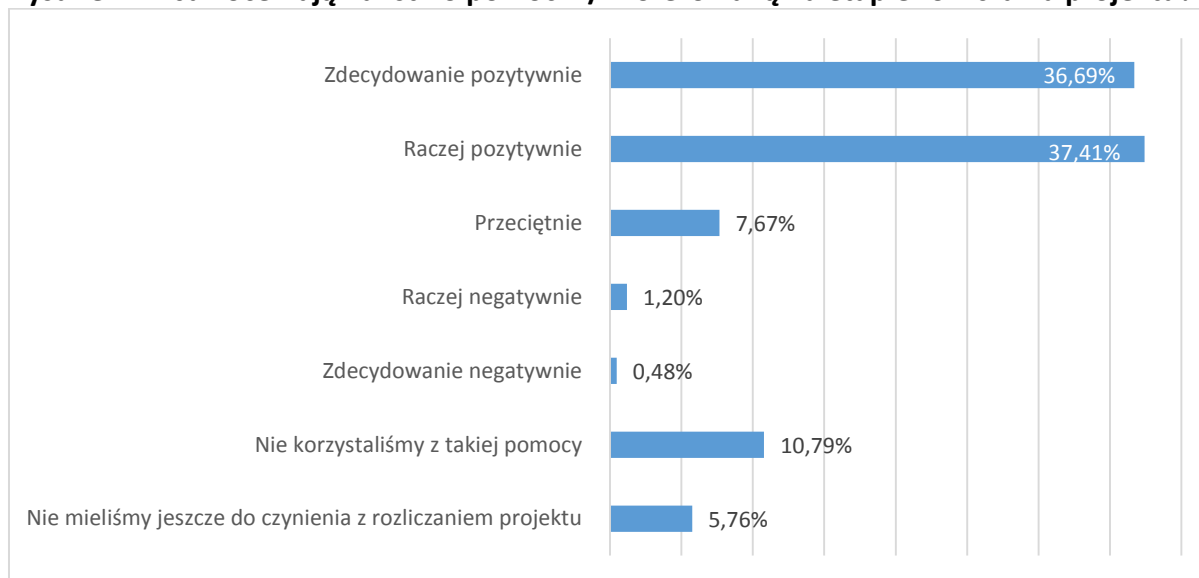
Rysunek 46. W jakim stopniu pomoc udzielana przez instytucje wdrażające Program ułatwiała realizację projektu? (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie ułatwiała”, a 5 „zdecydowanie ułatwiała”

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=417)

W celu uzupełnienia kwestii dotyczącej oceny uzyskanej pomocy, respondentów zapytano o wsparcie uzyskane od IZ/IP na etapie rozliczania projektu. Blisko 11% nie korzystało z tego typu pomocy, a niecałe 6% nie miało jeszcze do czynienia z rozliczaniem projektu, niemniej jednak, wśród pozostałych odpowiedzi przeważały oceny pozytywne (74,1%). Stosunkowo wysoki udział (7,67%) przypadł również na oceny neutralne, poprzez co tylko 1,78% badanych beneficjentów udzieliło oceny negatywnej. Argumentowano je opóźnieniami i brakiem wiążących odpowiedzi, lecz odpowiedzi te stanowiły bardziej niewielki udział względem ogółu badanych.

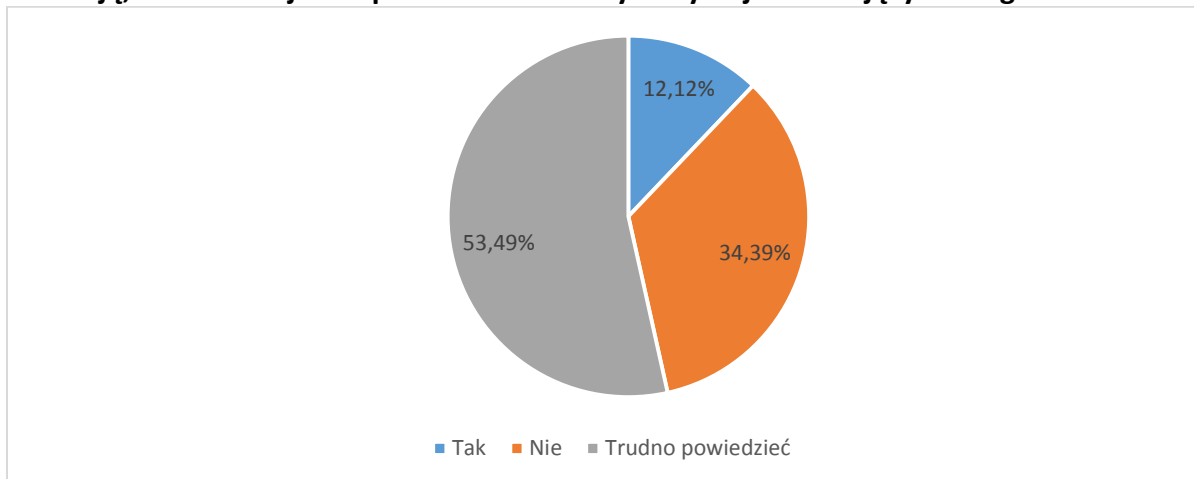
Rysunek 47. Jak oceniają Państwo pomoc IZ/IP oferowaną na etapie rozliczania projektu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=417)

Ostatnie z pytań podjętych w badaniu z beneficjentami wsparcia RPO WD 2014-2020 dotyczyło form pomocy, z których badani chcieliby skorzystać, lecz nie jest ona zapewniana ze strony IW. Tylko 12,12% badanych potwierdziło istnienie takich form, przy czym wskazywany zakres był szeroki i nie można wyodrębnić form wsparcia, która zgłaszana byłaby przez znaczną część beneficjentów. Niemniej jednak, wskazywano m.in. na krótszy czas udzielania odpowiedzi na zapytania, bardziej szczegółowa pomoc na etapie składania wniosku o dofinansowanie czy szybszego rozliczania wniosków o płatność.

Rysunek 48. Czy istnieje jakaś pomoc związana z realizacją projektu, której Państwo oczekują, a która nie jest zapewniana ze strony instytucji wdrażających Program?

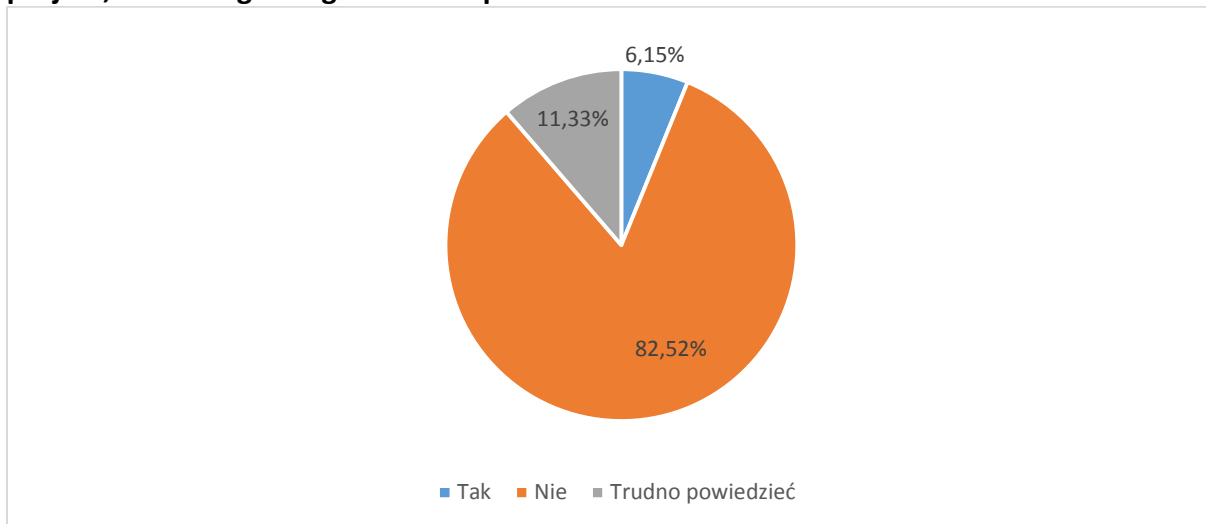

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI (n=759)

Wyniki badania CATI z wnioskodawcami, którzy ubiegali się o dofinansowanie, lecz go nie otrzymali

Podczas badania CATI z wnioskodawcami, którzy ubiegali się o dofinansowanie, lecz go nie otrzymali, zapytano respondentów o to, czy istnieją obszary tematyczne, w których chcieliby realizować projekt, lecz których nie wspiera RPO WD 2014-2020. Na występowanie tego typu obszarów wskazało zaledwie 6,15% badanych. Wskazywano jednakże w tym zakresie szeroki zakres działań, m.in. remonty budynków, budowę nowych obiektów, przekazywanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wyposażenie obiektów edukacyjnych.

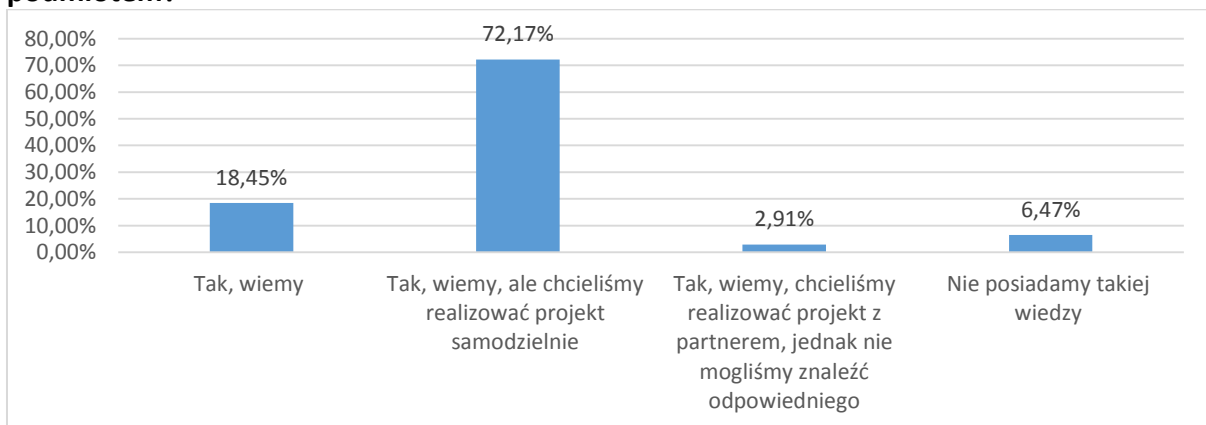
Rysunek 49. Czy istnieje jakiś obszar tematyczny, w którym chcieli Państwo realizować projekt, ale którego Program nie wspiera?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Niemal wszyscy badani byli świadomi możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem (tylko 6,47% nie miało wiedzy w tym zakresie). Niemniej jednak, większość odpowiedzi świadczy o tym, że badani pomimo posiadania takiej wiedzy woleli realizować projekt samodzielnie (72,17%).

Rysunek 50. Czy wiedzą Państwo o możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem?

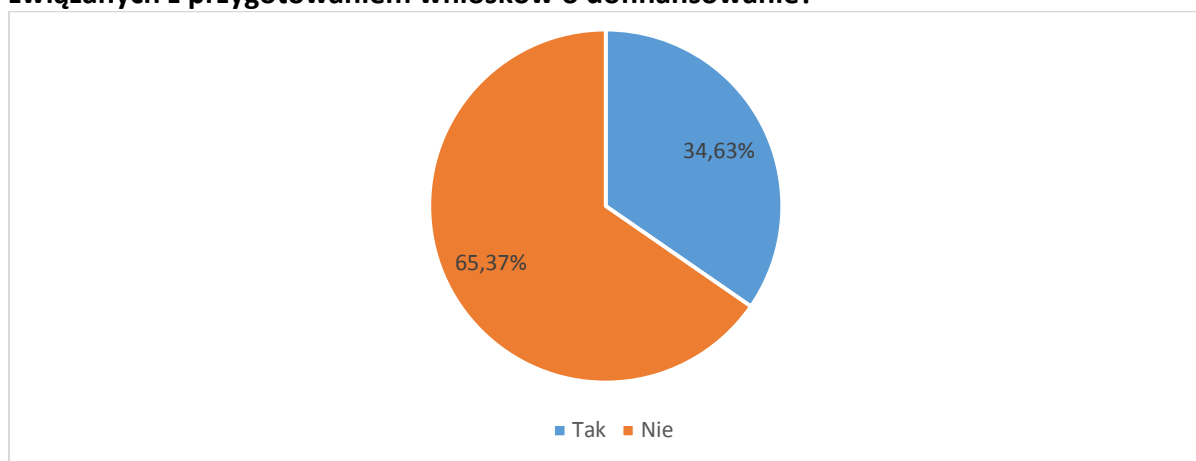

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Blisko 2/3 badanych nie brało udziału w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie. Warto w tym miejscu zauważyć,

ze wśród osób które otrzymały dofinansowanie, układ odpowiedzi był odwrotny (większość brała w nich udział).

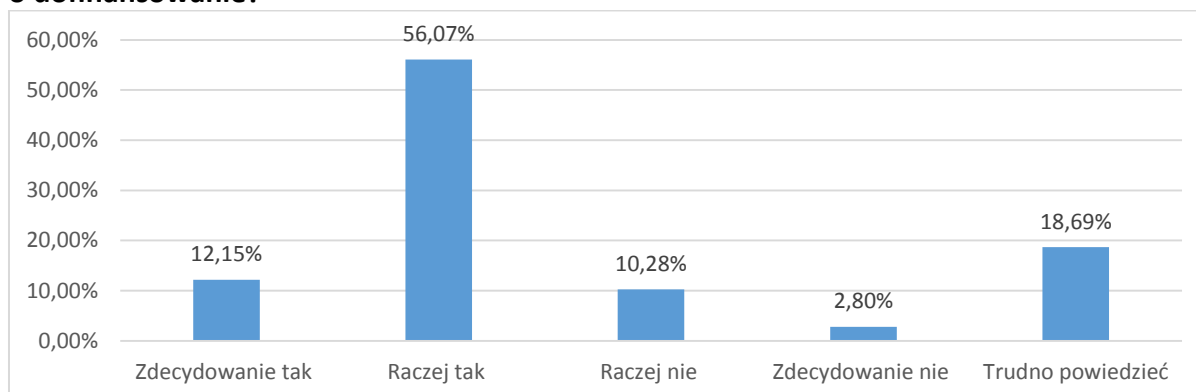
Rysunek 51. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Osoby które brały udział w tego typu spotkaniach zostały poproszone o ocenę, czy udział w nich wpłynął pozytywnie na jakość złożonego wniosku o dofinansowanie. Ponad 68% respondentów udzieliło oceny pozytywnej. Ponadto, aż blisko 19% nie miało zdania w tym temacie, więc na oceny negatywne przypadło zaledwie nieco ponad 13%. Warto jednak zauważyć, że odpowiedzi te uargumentowane zostały niskim poziomem merytorycznym spotkań (badani stwierdzali, że informacje przekazywane podczas tego typu spotkań nie wykroczyły poza te ujęte w dokumentacji konkursowej).

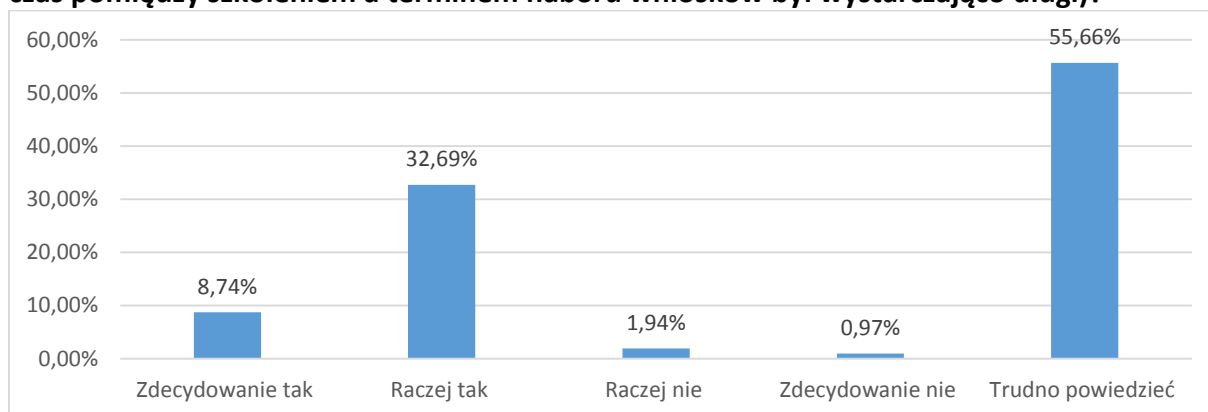
Rysunek 52. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach wpłynęło pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=107)

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiały wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie (tj. czy czas pomiędzy szkoleniem a terminem naboru wniosków był wystarczająco długi). Ponad połowa badanych nie miała zdania na ten temat. Niemniej jednak, spośród pozostałej grupy respondentów przeważały oceny pozytywne (ponad 41%). Tym samym, niecałe 3% ogółu badanych oceniło negatywnie terminy tychże wydarzeń.

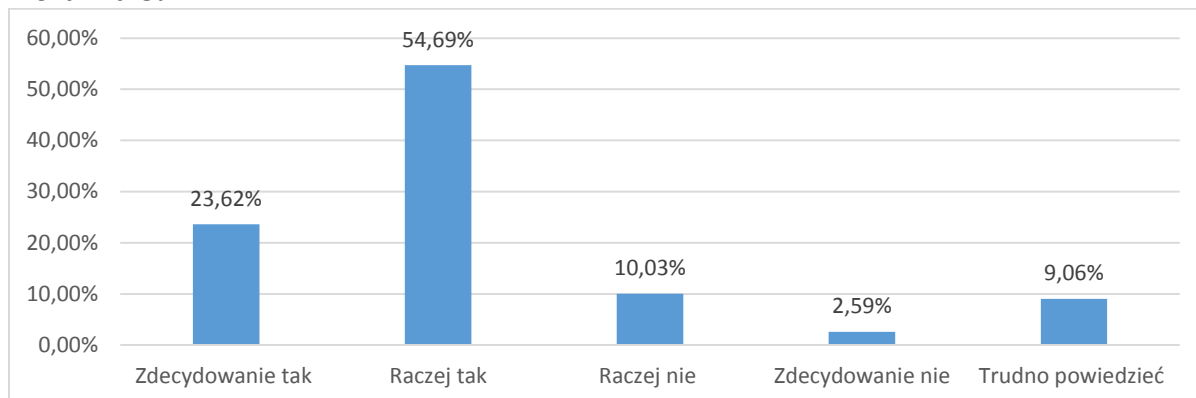
Rysunek 53. Czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiały wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie (tj. czy czas pomiędzy szkoleniem a terminem naboru wniosków był wystarczająco długi)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Respondenci bardzo pozytywnie odnieśli się do kryteriów oceny wniosków i wyboru projektów (ponad 78% ocen pozytywnych). Brak zdania w tym temacie dotyczył nieco ponad 9% badanych, przez co tylko 12,62% negatywnie oceniło ten aspekt. Podkreślano brak przejrzystości zasad, skomplikowane procedury, nieadekwatność kryteriów wyboru, uznaniowy charakter oceny. Należy jednak zaznaczyć, że opinie te stanowiły pojedyncze wskazania (brak jednej, głównej przyczyny negatywnych ocen respondentów).

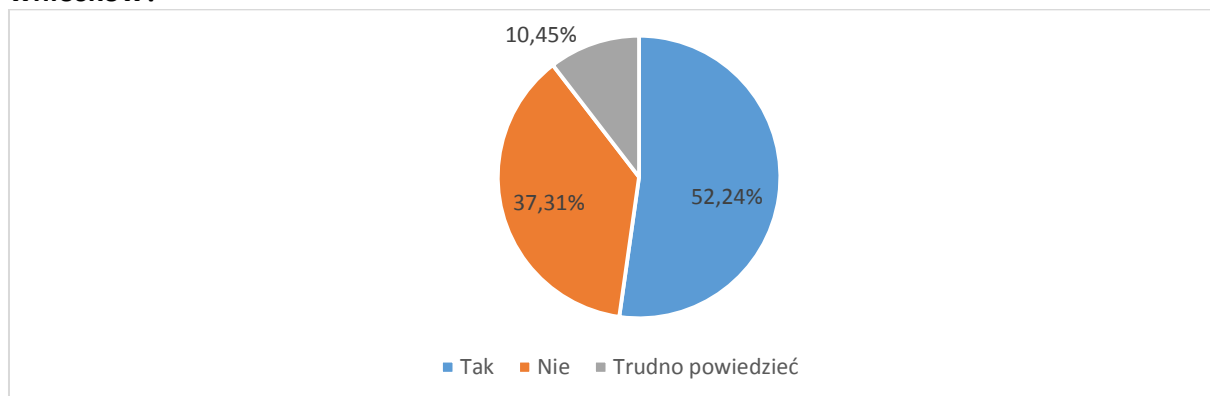
Rysunek 54. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla Państwa zrozumiałe?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Jedynie nieco ponad połowa badanych w przypadku wystąpienia trudności w zrozumieniu lub zinterpretowaniu kryteriów wyboru kontaktowała się z instytucją, która przeprowadzała nabór wniosków. Niemniej warto zauważyć, że głównym powodem dla którego badani nie decydowali się na kontakt był fakt przygotowywania wniosku przez firmę zewnętrzną.

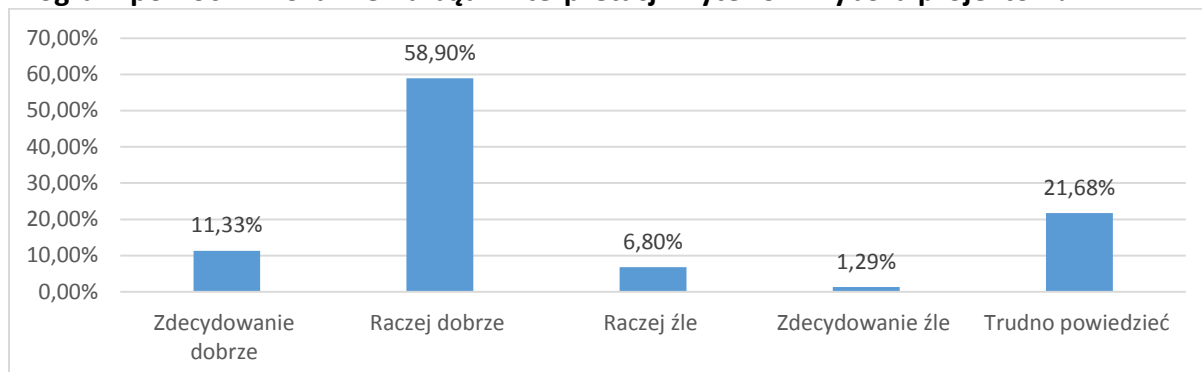
Rysunek 55. Czy w przypadku pojawienia się trudności w zrozumieniu lub zinterpretowaniu kryteriów wyboru kontaktowali się Państwo z instytucją, która przeprowadzała nabór wniosków?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=67)

Bardzo dobrze oceniona została przez respondentów pomoc w zrozumieniu i interpretacji kryteriów wyboru projektów. Aż 70,23% ogółu wskazań przypadła na oceny pozytywne, a blisko 22% nie miało zdania na ten temat. Tym samym tylko nieco ponad 8% oceniło ten aspekt negatywnie. Oceny te poparto głównie stwierdzeniami dot. zbyt ogólnych i lakonicznych porad uzyskiwanych w tym zakresie.

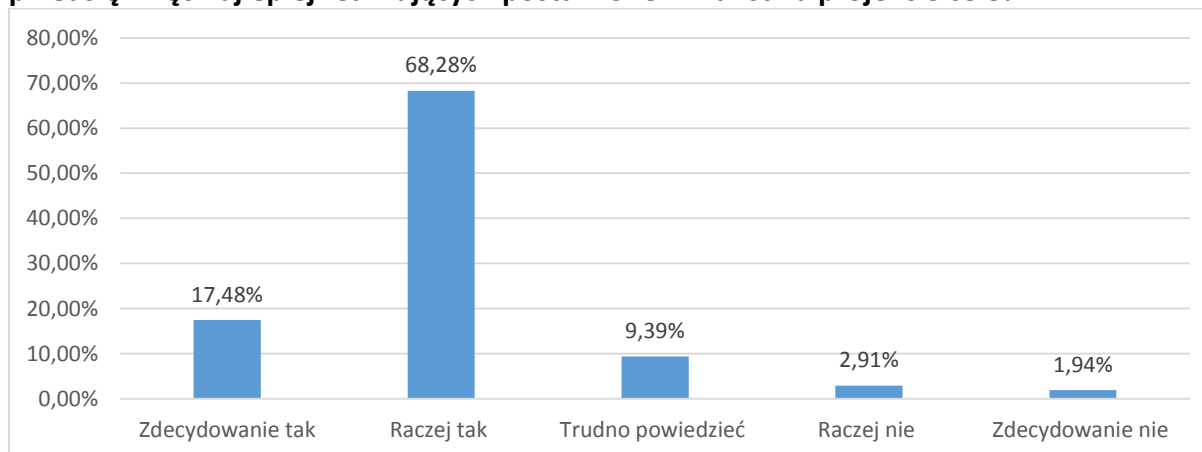
Rysunek 56. Jak oceniają Państwo zaofertowaną Państwu przez instytucje wdrażające Program pomoc w rozumieniu bądź interpretacji kryteriów wyboru projektów?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Kolejnym elementem poddanym ocenie w niniejszym badaniu były kryteria oceny wniosków i wyboru projektów w kontekście możliwości wyboru przedsięwzięć najlepiej realizujących stawiane przez wnioskodawców cele. Ponownie oceny okazały się być pozytywne (blisko 86%). Ponad 9% przypadło na osoby nie mające zdania na ten temat, poprzez co ocen negatywnych udzieliło tylko niecałe 5% badanych.

Rysunek 57. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów umożliwiły wybór przedsięwzięć najlepiej realizujących postawione w Państwa projekcie cele?

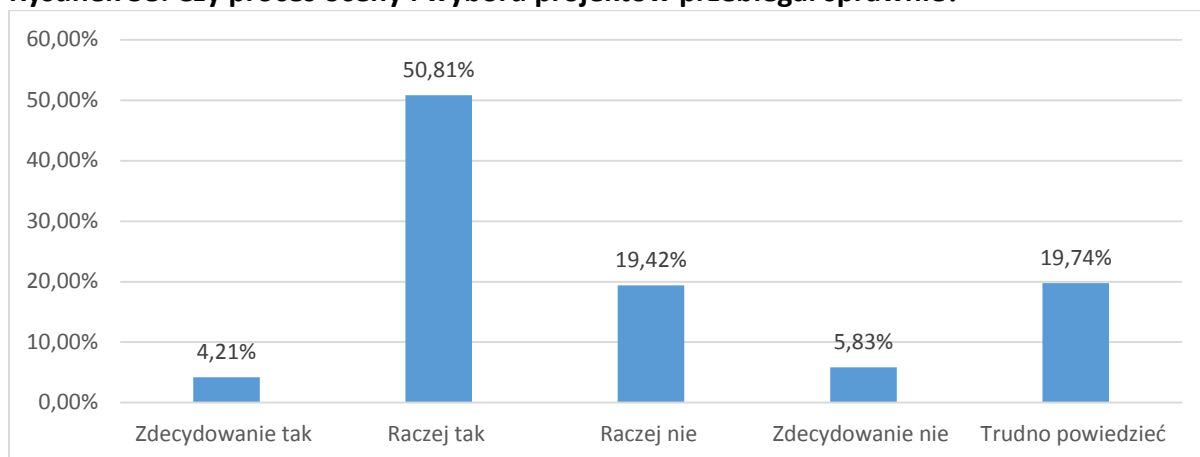

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Również sprawność procesu oceny i wyboru projektów oceniona została pozytywnie (ponad 55%). Blisko 20% nie miało zdania na ten temat, tak więc na oceny negatywne przypadło nieco ponad 25% ogółu wskazań. Zwracano uwagę przede wszystkim na przedłużający się

czas tego procesu, który zdaniem większości (spośród niezadowolonych) respondentów był zbyt długi.

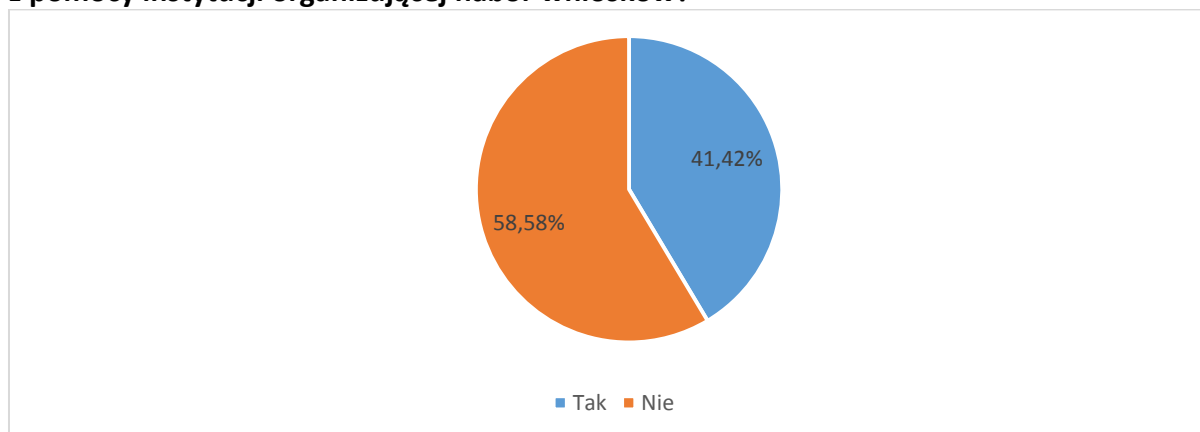
Rysunek 58. Czy proces oceny i wyboru projektów przebiegał sprawnie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Ponad 41% badanych korzystało na etapie składania wniosków o dofinansowanie z pomocy instytucji organizującej nabór. Pomoc ta polegała głównie na bieżących konsultacjach telefonicznych, w zakresie wyjaśnieniu zapisów kryteriów wyboru i regulaminu oraz zapisów odnoszących się do wskaźników. Brak korzystania z tego typu pomocy argumentowano głównie brakiem takiej potrzeby oraz sporządzaniem wniosku przez firmę zewnętrzną.

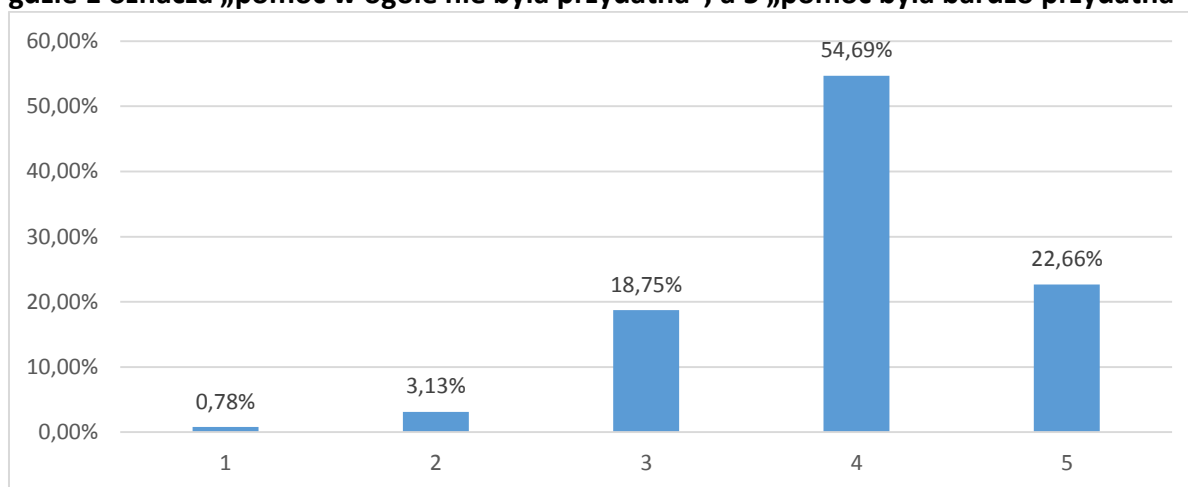
Rysunek 59. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji organizującej nabór wniosków?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Osoby, które na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystały z pomocy instytucji organizującej nabór wniosków oceniają ją pozytywnie (ponad 77%). Na oceny przeciętne przypadło blisko 19%, tym samym oceny negatywne stanowiły niewielki odsetek badanych (3,91%). Warto też dodać, że badani nie potrafili dokładnie wskazać co wpłynęło na negatywne opinie.

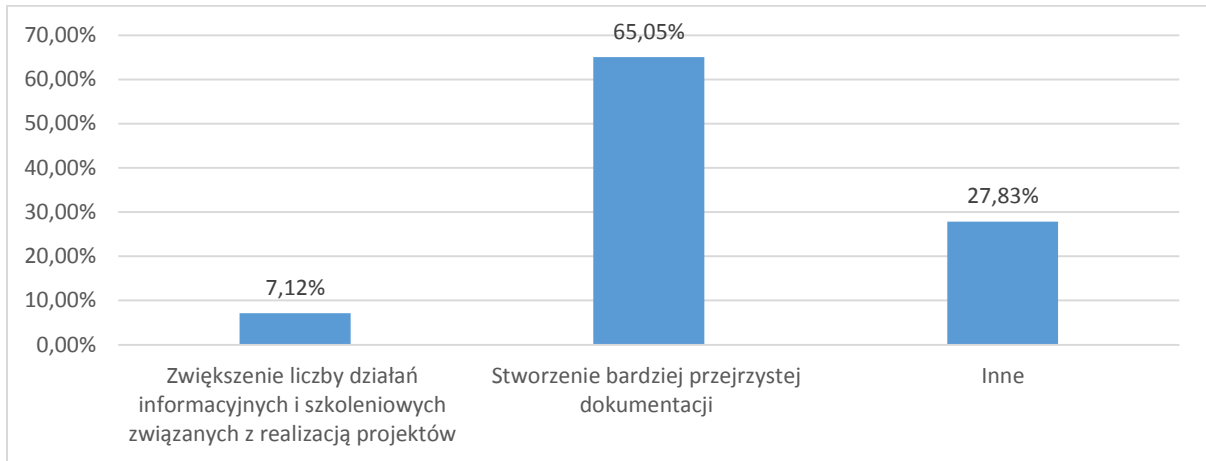
Rysunek 60. Jak oceniają Państwo oferowaną Państwu pomoc? (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie była przydatna”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=128)

Badani zostali poproszeni również o wskazanie działań IW, które ich zdaniem mogłyby wpłynąć na zmniejszenie trudności napotkanych przez nich na etapie wnioskowania o dofinansowanie. Jak się okazuje, najbardziej pożądanym w tym zakresie działaniem byłoby stworzenie bardziej przejrzystej dokumentacji konkursowej (wariant ten wskazało aż ponad 65% ogółu badanych). Stosunkowo wysoki udział przypadł również na wariant „inne”, lecz badani nie potrafili w większości przypadków określić dokładnego typu działań których by oczekiwali.

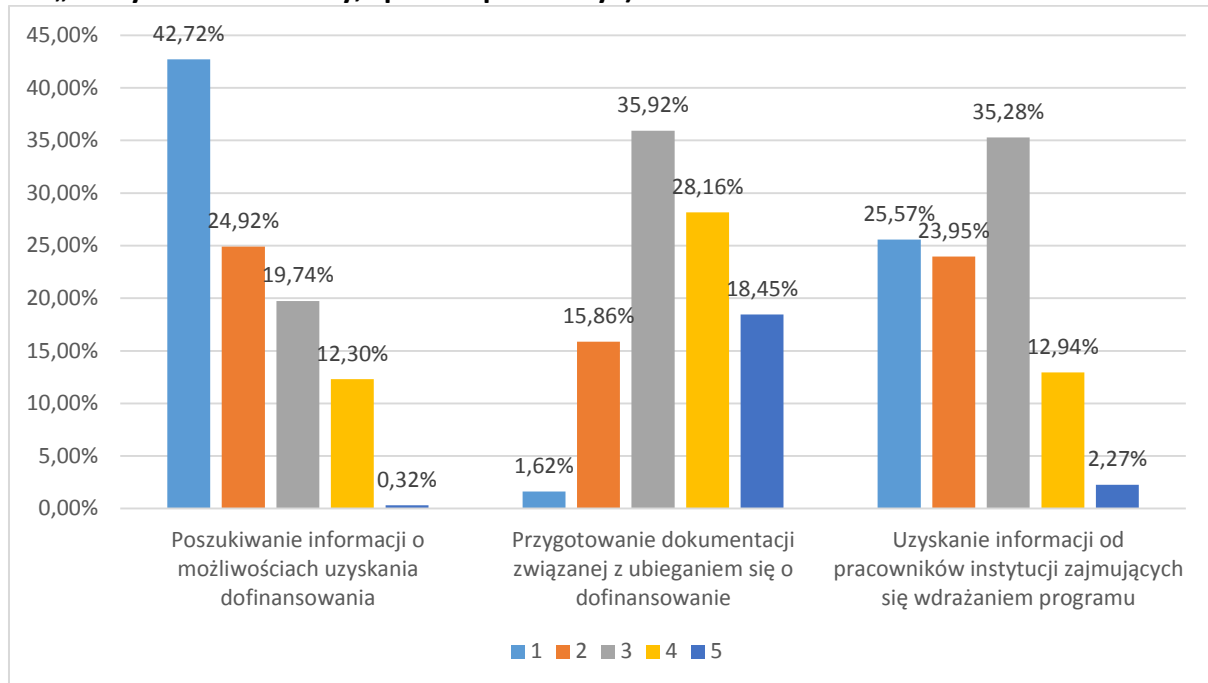
Rysunek 61. Które działania instytucji wdrażającej Program mogłyby wpłynąć na zmniejszenie trudności, z którymi spotkali się Państwo na etapie wnioskowania o dofinansowanie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

W związku z oceną procesu ubiegania się o wsparcie, badani zostali poproszeni również o ocenę trzech związanych z tym elementów. Jak się okazuje, największe problemy badani zgłosili w odniesieniu do procesu przygotowaniu dokumentacji związanej z ubieganiem się o dofinansowanie (niemal 47% ocen dla wariantów 4 i 5, oznaczających występowanie problemów). Poszukiwanie informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania i uzyskanie informacji od pracowników instytucji zajmujących się wdrażaniem programu uzyskało lepsze oceny, przy czym znaczna odpowiedzi ocen odnosiła się do ocen przeciętnych. Żaden z ocenianych aspektów nie uzyskał tym samym przewagi ocen pozytywnych.

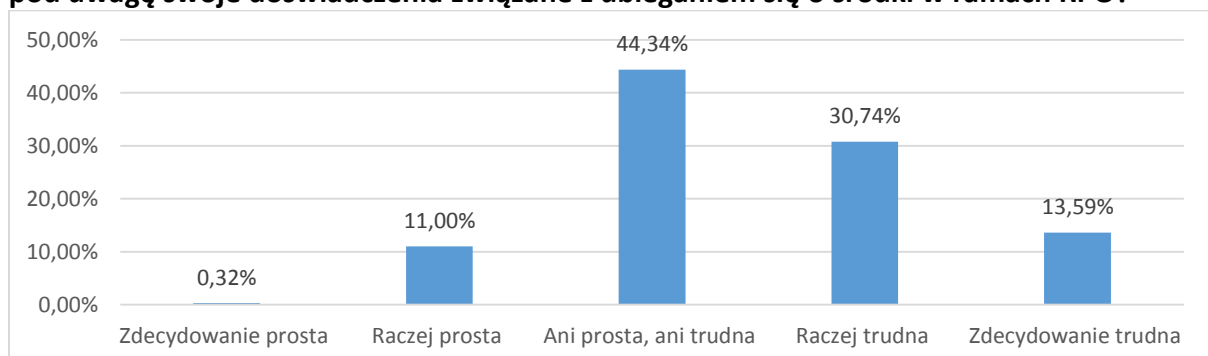
Rysunek 62. Ocena aspektów związanych z ubieganiem się o wsparcie (ocena podanych aspektów w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie prosty, nieproblematyczny”, a 5 „zdecydowanie trudny, sprawia problemy”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Ostatnim pytaniem zadany tej grupie respondentów była ogólna ocena procedury uzyskania dofinansowania. Największa część ocen przypadła na wariant neutralny, jednakże spośród pozostałych odpowiedzi większa część przypadła na oceny negatywne (44,34%). Oceny te argumentowano głównie skomplikowanymi procedurami, trudny językiem dokumentów konkursowych, nadmiarem formalności, wymaganym sporym doświadczeniem w aplikowaniu.

Rysunek 63. Jak ogółem oceniają Państwo procedurę uzyskania dofinansowania, biorąc pod uwagę swoje doświadczenia związane z ubieganiem się o środki w ramach RPO?

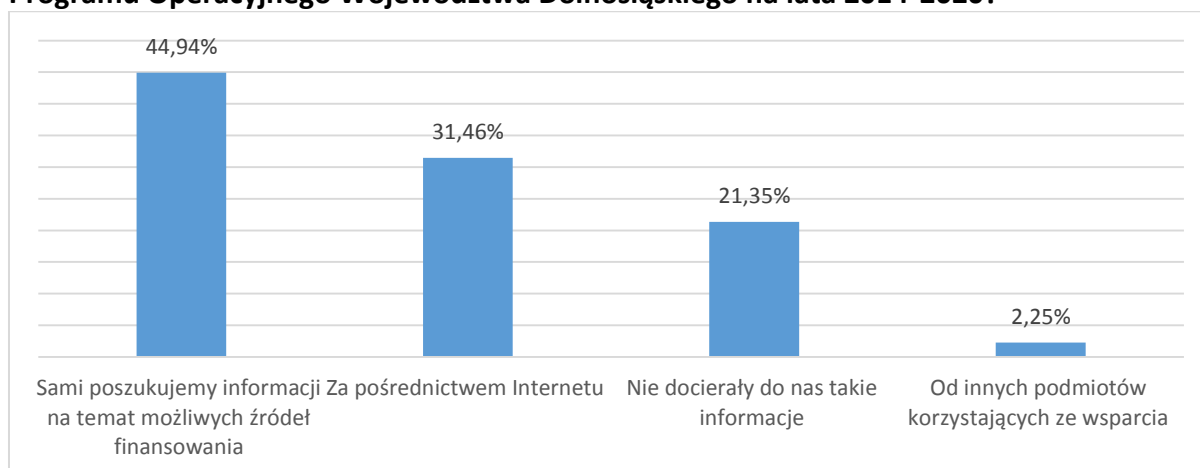

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=309)

Wyniki badania CATI z potencjalnymi wnioskodawcami

Kolejne z przeprowadzonych badań zostało zrealizowane z potencjalnymi wnioskodawcami RPO WD 2014-2020. Pierwsze z postawionych pytań dotyczyło sposobów w których do potencjalnych wnioskodawców docierają informacje dot. RPO WD 2014-2020. Jak się okazuje, najczęściej badani sami poszukują informacji nt. możliwości finansowania) blisko 45%). Stosunkowo wysoki udział odpowiedzi przypadł na pozyskiwanie informacji drogą internetową (31,46%). Aż 21,35% nie spotkało się z tego typu informacjami.

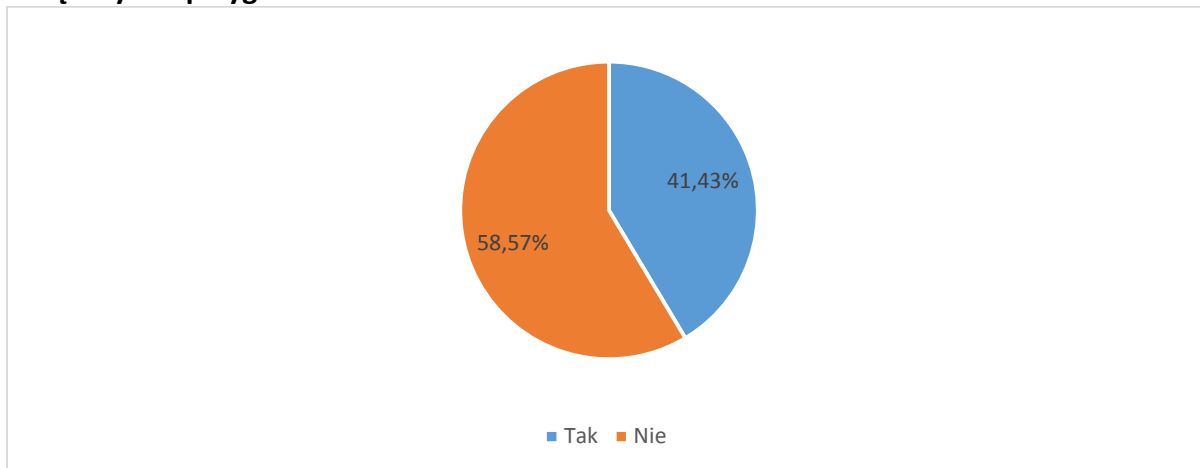
Rysunek 64. W jaki sposób docierały/ją do Państwa informacje na temat Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=89)

Osoby do których dotarły informacje odnośnie do RPO WD 2014-2020 zostały dodatkowo zapytane, czy brały udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie. Wynik na poziomie 41,43% uznać należy za stosunkowo wysoki względem badanej grupy (potencjalni wnioskodawcy).

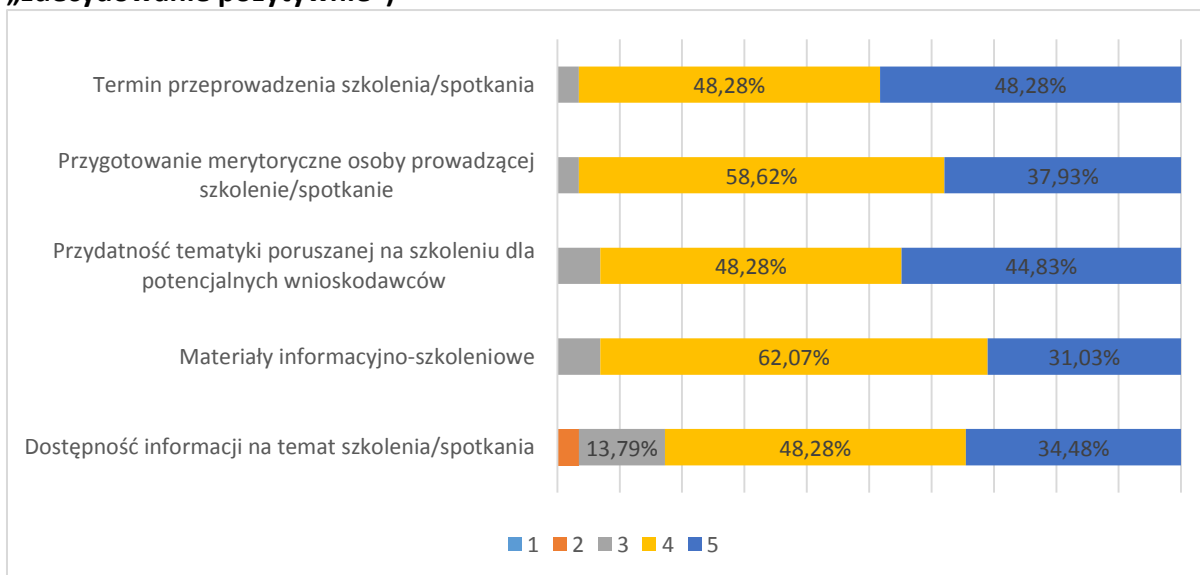
Rysunek 65. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=70)

Respondenci którzy potwierdzili udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych zostali poproszeni ponadto o ocenę kilku aspektów z nimi związanych. Wszystkie z nich uzyskały pozytywne oceny, przy czym najlepiej oceniono terminy ich przeprowadzenia i przygotowanie merytoryczne prowadzących (po 96% dla sumy ocen 4 i 5).

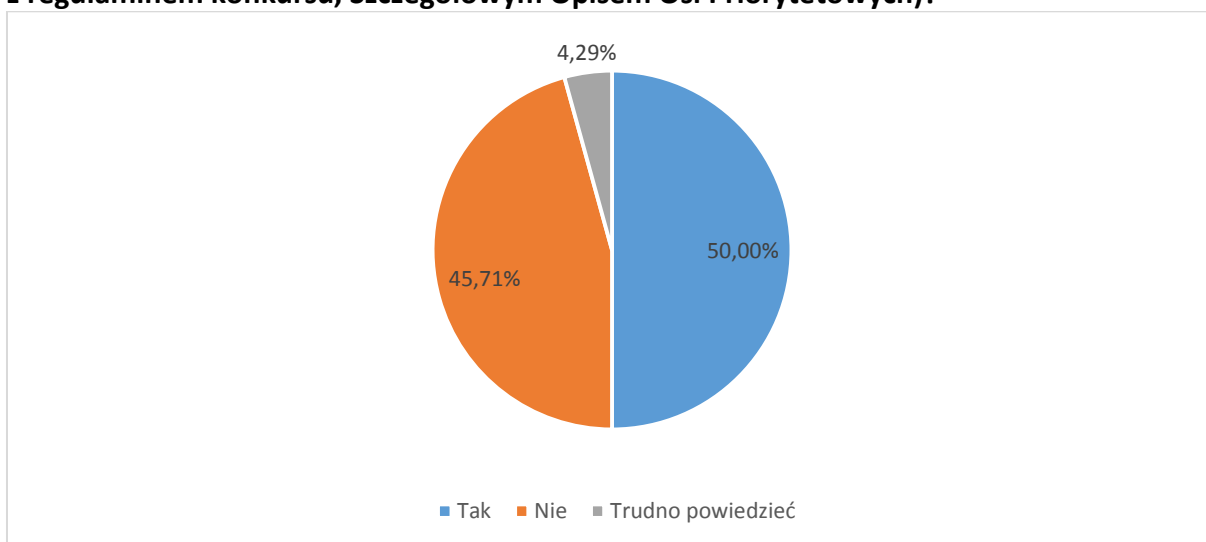
Rysunek 66. Jak oceniają Państwo następujące aspekty szkoleń lub spotkaniach informacyjnych (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie negatywnie”, a 5 „zdecydowanie pozytywnie”)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=29)

Połowa badanych (spośród tych, którzy słyszeli o RPO) zapoznała się z dokumentami z nim związanymi. Aż blisko 83% z nich stwierdziło ponadto, że były one zrozumiałe.

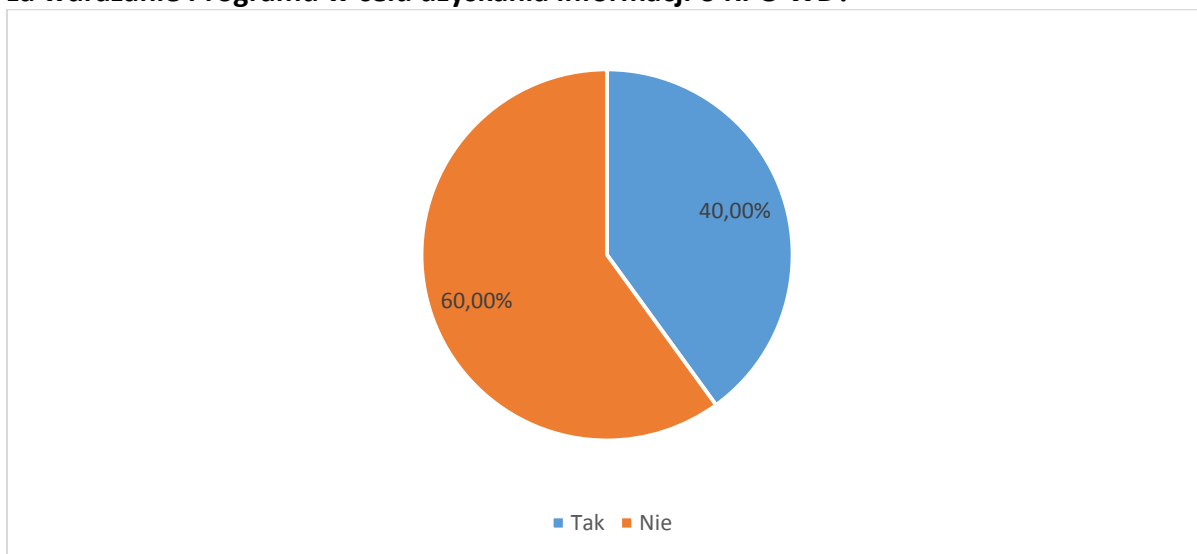
Rysunek 67. Czy zapoznawali się Państwo z dokumentami związanymi z Programem (np. z regulaminem konkursu, Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=70)

Stosunkowo wysoki udział (40% spośród osób, które słyszały o RPO) przypadł również na respondentów, którzy kontaktowali się z instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie Programu w celu zdobycia informacji odnoszących się do RPO WD 2014-2020.

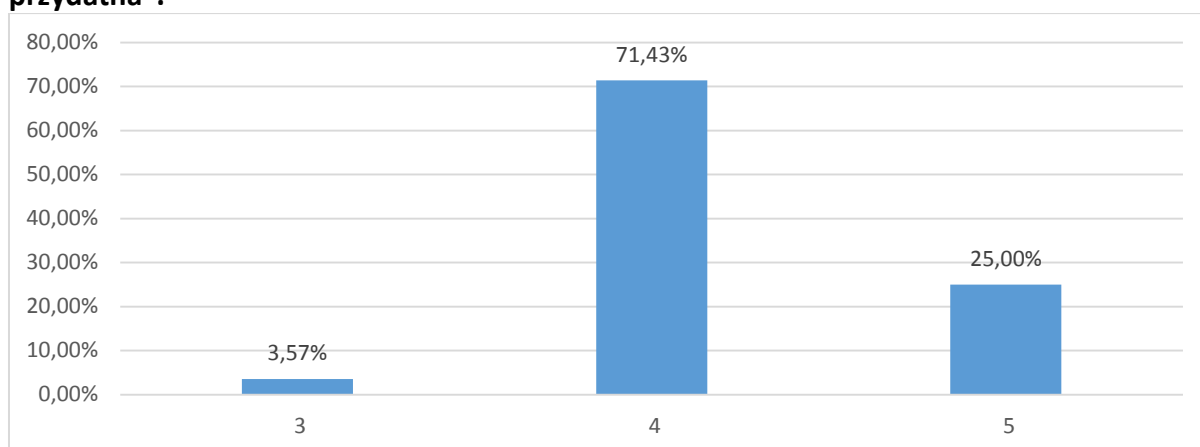
Rysunek 68. Czy kontaktowali się Państwo z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie Programu w celu uzyskania informacji o RPO WD?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=70)

Informacje pozyskane od przedstawicieli ww. instytucji oceniono pozytywnie (96,43%). Pozostała część przypadła na ocenę przeciętną, wobec czego nie udzielono żadnej oceny negatywnej.

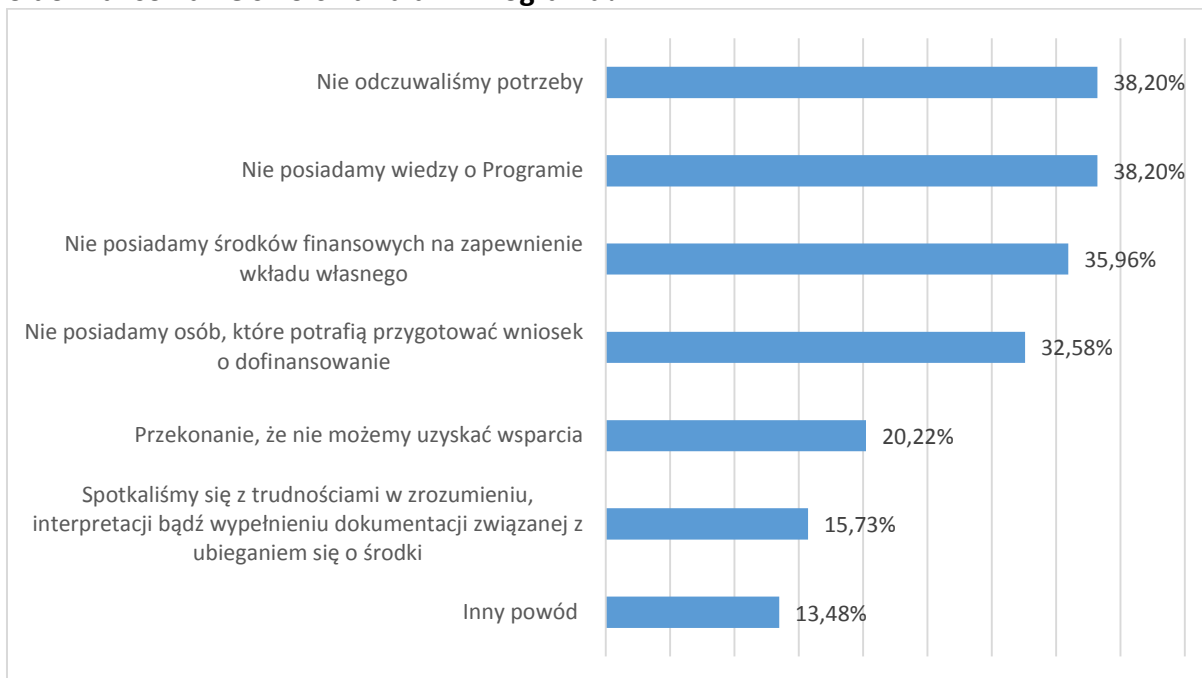
Rysunek 69. Jak oceniają Państwo informacje przekazane przez przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie Programu? Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie odpowiadała moim potrzebom”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=28)

Ostatnim pytaniem postawionym respondentom (w tym przypadku ogółowi badanych) była kwestia czynników, które spowodowały, że respondenci nie złożyli wniosku o dofinansowanie (pytanie wielokrotnego wyboru, stąd wskazania nie sumują się do 100%). Jak się okazuje badani nie odczuwali takiej potrzeby bądź nie posiadali wiedzy o Programie (po 38,20%). Stosunkowo wysokie udziały wskazań przypadły również na takie czynniki, jak brak środków na wkład własny (blisko 36%) oraz brak osób, które potrafiłyby sporządzić wymaganą dokumentację (ponad 32%).

Rysunek 70. Jakie czynniki spowodowały, że nie składali Państwo dotychczas wniosku o dofinansowanie swoich działań z Programu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (n=89)

Wyniki indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI)

1. W jakim stopniu zapisy Programu są trafne pod względem możliwości realizacji celów Strategii Europa 2020, tzn. czy zaplanowane cele interwencji i metody ich wdrożenia są adekwatne w odniesieniu do wyzwań wskazanych w Strategii?

Uczestnicy badania w pierwszej kolejności zwrócili uwagę na problem, zidentyfikowany również przez Wykonawcę na etapie opracowywania raportu to jest na brak pełnej spójności statystyki publicznej względem wskaźników przypisanych celom Strategii Europa 2020 oraz fakt bardzo dużej liczby zmiennych, które jednocześnie wpływają na realizację tychże celów. Interwencja podjęta w ramach RPO WD 2014-2020 jest jednym z wielu czynników, obok np. wsparcia ze środków krajowych, z fundacji stowarzyszeń itp. Tym samym trudno jest oszacować dokładny wpływ RPO na realizację celów postawionych w tymże dokumencie. Jako przykład badani wskazali m.in. problem ubóstwa (cel 5 Strategii). Na przestrzeni lat w których wdrażana jest obecna perspektywa finansowa zaszło wiele zmian w tym zakresie. Szczególnym przypadkiem jest wdrożenie Programu 500+, który miał ogromny wpływ na redukcję problemu ubóstwa. Jednocześnie znacznie utrudnia to proces szacowania wpływu RPO w tym samym okresie. Badani wskazywali, że problem ten był przez nich sygnalizowany już na etapie programowania wsparcia.

Abstrahując od problemów metodologicznych badani potwierdzili istotny wpływ interwencji na realizację celów Strategii Europa 2020. Podkreślano, że ich zdaniem stosunkowo największy wpływ na ich realizację mają działania w ramach OP 1, 3, 8, 9 i 10. Po części wpływ mają również projekty w ramach OP 4 (warto zauważyć, że wymieniane Osie pokrywają się z identyfikacją działań/poddziałań przeprowadzoną przez Wykonawcę w celu sporządzenia analizy statystycznej dot. wpływu RPO na realizację celów strategii). Zwracano jednocześnie uwagę, że szczególnie wysoki wpływ notuje się w przypadku działań związanych z OP 9, ze względu na znaczne środki przeznaczone na tego typu działania. Zwrócono jednak uwagę, że problemy na które odpowiada ta Oś (Włączenie społeczne) z biegiem czasu uległy pewnej dezaktualizacji i skala problemu na terenie województwa nie jest już tak duża, co skutkuje problemem w znalezieniu odpowiedniej liczby uczestników projektów.

Wartym podkreślenia są również opinie badanych dot. funduszy przeznaczanych z RPO na badania i rozwój. Środki przekazywane z tego źródła stanowią istotny udział ogółu środków na B+R w sektorze prywatnym, co świadczy o dużym znaczeniu interwencji w kreowaniu tego wskaźnika. Co prawda przeprowadzona analiza statystyczna wykazała, że cel ten będzie do 2020 r. zrealizowany w najniższym stopniu w porównaniu do pozostałych badanych celów Strategii, lecz wynika to również z ogólnopolskiego problemu w zakresie stosunkowo mało rozwiniętego sektora badawczego w poprzednich latach.

2. Czy i w jakim stopniu system instytucjonalny IZ RPO WD (IP, ZIT) skutecznie wspiera realizację interwencji? Czy potrzebne są dostosowania w zakresie wsparcia instytucjonalnego IZ RPO WD, w tym stworzenie dodatkowych regulacji wspierających system realizacji polityki spójności? W jakim stopniu działania związane z zarządzaniem interwencją wpływały na skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia? (tj. harmonogram naborów oraz trafność doboru kryteriów wyboru/oceny projektów w kontekście generowanych efektów i realizowanych celów, proces wybierania projektów i działania informacyjno-promocyjne). Czy jest skuteczny na etapie realizacji projektów i ich rozliczania?

Badani potwierdzili, że zastosowane kryteria wyboru i oceny projektów sprzyjały realizacji Programu, a ich założenia miały na celu realizację najbardziej wartościowych projektów. Jednocześnie zaznaczono, że już na samym początku wdrażania programu opublikowano harmonogram ramowy (przed opracowaniem harmonogramu początkowego), co miało na celu poinformowanie o planach w zakresie naborów i ułatwieniu przygotowania się do aplikowania o wsparcie.

Niemniej wskazano również na pewne problemy w tym zakresie. Wymieniano np. problem w dużej liczbie naborów w 2016r., gdzie jednym z głównych wnioskodawców mogły być JST. Dotyczyło to m.in. naborów w działaniu 6.3 . gdzie była konieczność opracowania przez gminy programów rewitalizacji (których opracowanie opiera się o konkretne wymogi dokumentów opracowanych centralnie. Powodowało to długi proces opracowywania, konsultowania i uchwalania LPR-ów oraz GPR-ów W celu umożliwienia wydatkowania przyjętej alokacji postanowiono przeprowadzić większą liczbę naborów w tym samym roku..

Mogło to skutkować problemami wśród mniejszych podmiotów (tj. gmin o niższym potencjale kadrowym) w opracowywaniu wniosków o dofinansowanie.

3. W jaki sposób przedstawione w wyniku badania wnioski należy uwzględnić w perspektywie 2020+?

Badani zostali poproszeni o wskazanie, które z obecnie wdrażanych przedsięwzięć powinno zostać kontynuowane w ramach kolejnej perspektywy finansowej. Zdania w tym zakresie były zróżnicowane, lecz wskazywano głównie na potrzebę kontynuacji działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, multimodalności, edukacji czy inwestycji drogowo-kolejowych. Podkreślano przy tym, że mimo możliwości finansowania gospodarki niskoemisyjnej z różnych źródeł (nie tylko RPO) skala zapotrzebowania jest ogromna i działania tego typu powinny być kontynuowane.

Badani sugerowali również, że przyszłe działania w zakresie wsparcia przedsiębiorstw w większym stopniu powinny opierać się na instrumentach finansowych, niż na dotacjach (w tym w szczególności na pożyczkach, które cieszyły się dotychczas powodzeniem w ramach działań w OP1). Sugerowano w tym zakresie pewne wyjątki, jak np. dotacyjne wspieranie działalności B+R (sektor ten w dużej mierze opiera się właśnie na wsparciu publicznym), lecz zdaniem niektórych z badanych system instrumentów finansowych dałby lepsze efekty niż forma dotacyjna względem niektórych typów działań. Niemniej w tym zakresie potrzebna byłaby analiza względem dostępnych form wsparcia oferowanych potencjalnym beneficjentom, gdyż zmiana formy na instrumenty finansowe w sytuacji, kiedy możliwe jest uzyskanie bezzwrotnej pomocy z innego rodzaju źródła spotkałaby się z niskim zainteresowaniem.

Wśród uzyskanych opinii znalazł się również pomysł ograniczenia środków przeznaczonych na działalność doradczą. Zdaniem badanych, efekty tego typu wsparcia są trudne do zweryfikowania, szczególnie w kontekście wpływu na poprawę funkcjonowania przedsiębiorstw, które skorzystały z tego typu pomocy.

4. Czy i w jakim stopniu aktualny stan wdrażania zapewnia realizację wartości docelowych specyficznych dla programu wskaźników rezultatu?

Zdaniem większości uczestników indywidualnych wywiadów pogłębionych wszystkie priorytety mają istotny wpływ na rozwój swojej dziedziny na terenie województwa dolnośląskiego, co potwierdza odpowiednie ich nazwanie i pogrupowanie. Uczestnicy wywiadów pogłębionych wśród działań lub poddziałań w ramach wdrażanych Osi Priorytetowych, które charakteryzowały się wyjątkową skutecznością pod względem realizacji celów wyszczególnili przede wszystkim działania w ramach OP 3 Gospodarka niskoemisyjna. Zdaniem badanych projekty uwzględniające efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym stanowią bardzo dobrze realizujące się projekty, których efekty i skutki są bardzo widoczne gołym okiem. Ponadto są to projekty, które co do zasady dobrze się rozliczają i idą w dobrym tempie.

Warto zwrócić również uwagę na wskaźniki Osi Priorytetowej nr 3, które zostały przekroczone o kilkaset procent – w tym przypadku należy zastanowić się i zbadać dlaczego. W tym celu, w opinii uczestników IDI, należy porównać założenia metodologiczne: trudne do oszacowania wartości docelowe, które opierają się na niedostatecznych danych, braku doświadczenia w szacowaniu wskaźników prowadzących do błędnych założeń przy szacowaniu wartości docelowych w ewaluacji ex-ante i w procesie programowania.

Dodatkowo respondenci wskazali na działanie 1.5 dotyczące MŚP i innowacyjności w przedsiębiorstwach. W przypadku niniejszego działania korzyści osiągnane przez przedsiębiorców są dość szybkie, ponieważ polegają na zmianie sprzętu, wyposażeniu, doposażeniu i oraz przebudowie, inwestycji w środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, co w konsekwencji generuje efekty, które przekładane są na wskaźniki, które są związane z liczbą zakupionych środków trwałych, z liczbą wprowadzonych rozwiązań innowacyjnych itp.

W opinii badanych w postępie rzeczowy w 2023 r. – zrealizowany będzie w 100% w całym programie jeśli chodzi o ramy wykonania na rok 2023. Przy stażach przekroczone wymagany przez KE próg 85%. Również w przypadku postępu finansowego osiągnięte w całym programie wskaźniki będą na poziomie 100% jeśli chodzi o ramy wykonania. Realizacja, czy

wykonanie celów we wszystkich osiach jest aktualnie na zaawansowanym poziomie, W szczególności są to działania osi priorytetowej 2 (Działanie 2.1 czy inaczej priorytet inwestycji 2c), działanie 6.3 w osi priorytetowej 6, w osi priorytetowej 8 działanie 8.4 w zakresie podniesienia kwalifikacji w sektorze bezrobotnych.

Z kolei do działań lub poddziałań, które charakteryzowały się niewielkim stopniem realizacji badani wskazywali na wskaźniki odnoszące się do OP 8, gdzie występowały problemy związane z oszacowaniem kosztu jednostkowego programu zdrowotnego. Stąd koszty programu profilaktyki mogą być zarówno na poziomie 100 tysięcy, jak również na poziomie kilku milionów, w zależności od grupy odbiorców. Dodatkowo uczestnicy wywiadów indywidualnych zwrócili uwagę na OP 9, w przypadku której zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej, która nastąpiła w województwie dolnośląskim spowodowała utrudniony dostęp do ostatecznych odbiorców, czyli do ludzi, do których kierowane jest wsparcie. Poza tym należy zwrócić uwagę również na charakterystykę przedstawicieli grupy docelowej, z którymi pracują OPS-y i beneficjenci.

Dodatkowo w przypadku PI 4.5 odnotowano również problemy wynikające z błędnego szacowania wskaźników. Wskaźniki te, były opracowywane w momencie, gdy funkcjonował Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych (DZMiUW) - jednostka organizacyjna Samorządu Województwa. W 2015 roku instytucja ta została zastąpiona przez Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, natomiast wartość wskaźnika: liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową szacowana była na podstawie projektów planowanych przez DZMiUW. Z kolei Wody Polskie realizują projekty z opóźnieniem i w związku z tym wartość przyjętego wskaźnika wynosi zero.

5. Czy podejmowane środki zaradcze służące zwiększaniu skuteczności wdrażania interwencji w ramach danej osi/Programu przyniosły oczekiwane efekty?

Zdaniem respondentów w zwiększaniu skuteczności wdrażania interwencji pomogły już na samym początku kryteria wyboru projektów, które punktowały projekty najlepiej realizujące cele programu, tzn. te, które charakteryzowały się największymi możliwościami osiągnięcia danego wskaźnika. Z kolei w zakresie środków zaradczych (tj. podjętych na etapie wdrażania

interwencji) badani wskazywali na zmiany harmonogramów naboru, czy też zmiany decyzji zarządu o zwiększeniu finansowania na konkurs (w przypadku dobrych jakościowo projektów, które były ocenione pozytywnie, ale wyczerpała się alokacja była możliwość zwiększenia alokacji). Dodatkowo część wskaźników udało się obniżyć podczas zmiany programu w 2018 r., gdzie obniżone zostały wskaźniki m.in. w osi 9, osi 4.

6. Czy wartość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne priorytety jest wystarczająca do realizacji: wskaźników końcowych w 2023 r. oraz pozostałych wskaźników produktu i rezultatu specyficznych dla programu? W jakim stopniu zwiększenie/zmniejszenie alokacji na osi przyczyni się do zmiany osiągniętych efektów?

Zdaniem zdecydowanej większości uczestników indywidualnych wywiadów pogłębionych czynnikiem, który powoduje niską efektywność projektów EFS jest przede wszystkim przeszacowanie wydatków na projekty, które w konsekwencji są oceniane negatywnie. Dodatkowo respondenci zwrócili uwagę na brak metod, które mogłyby przeciwdziałać niskiej efektywności projektów i zawsze będą trafiały się projekty „lepsze” i „gorsze”. Ponadto koszty zarządzania projektem są, zdaniem badanych, zależne od rodzaju projektu – odnotowano zarówno projekty innowacyjne, jak również „proste”, gdzie beneficjent kupuje jedną dużą maszynę i nie odnotowuje kosztów okołoprojektowych. Natomiast w projekty innowacyjne włączone są koszty okołoprojektowe (np. przetargi), które są dla beneficjentów bardzo dużym obciążeniem.

Wnioski z badania w kontekście rekomendacji dla RPO WD:

- brak pełnej spójności statystyki publicznej względem wskaźników przypisanych celom Strategii Europa 2020 uniemożliwia precyzyjne wskazanie stopnia realizacji tychże celów (z tego względu Wykonawca przyjął najszerszą metodologię, pozwalającą szacowanie wartości części celów oraz obserwowanie trendów w zakresie danych zbliżonych tematycznie do statystyk nieprowadzonych z poziomu województwa);
- prognoza niezrealizowania celu Strategii w zakresie udziału środków przeznaczonych na B+R idzie w parze ze stosunkowo niskim zainteresowaniem we wdrażaniu wsparcia w tym zakresie;

- zidentyfikowano problem w postaci długotrwałego procesu opracowywania programów rewitalizacji, co w pewnym stopniu negatywnie wpłynęło na możliwość wydatkowania alokacji;
- występuje konieczność ograniczenia środków przeznaczonych na działalność doradczą.

Wyniki panelu delfickiego

Panel delficki przeprowadzony został drogą elektroniczną, tj. poprzez rozesłanie za pośrednictwem Internetu scenariusza wywiadu. W badaniu udział wzięło 5 ekspertów, a ich opinie po zebraniu zostały ponownie przesłane do uczestników celem odniesienia się do ogółu udzielonych odpowiedzi.

Uzyskane wyniki były w dużej mierze zbieżne ze sobą, a ich synteza zaprezentowana została poniżej (w podziale na pytania scenariuszowe). Analiza została ograniczona (względem pierwotnie zakładanego scenariusza) do zagadnień, względem których uczestnicy posiadali wystarczającą wiedzę.

- 1. Czy zauważają Państwo, by któraś z OP charakteryzowała się wyjątkową skutecznością (wysokim poziomem osiągniętych celów)? Jeśli tak, która?**
- 2. Czy w ramach osi priorytetowych RPO WD 2014-2020 występują jakieś działania lub poddziałania, które są wyjątkowo nieskuteczne, tj. charakteryzujące się niskim poziomem osiągniętych celów? Jeśli tak, to które to działania bądź poddziałania?**

Pierwsze z postawionych ekspertom pytań odnosiło się do identyfikacji OP RPO WD 2014-2020, które odznaczają się wysoką skutecznością (w kontekście poziomu osiągnięcia założonych celów). Ze względu na fakt, iż eksperci biorący udział mają doświadczenie w zakresie wdrażania i ewaluacji RPO, lecz nie brali udziału we wdrażaniu RPO WD, Wykonawca przedstawił uczestnikom wyciąg z dotychczas przeprowadzonych badań. Eksperci analizując otrzymane dane zgodnie stwierdzili, że wszystkie OP charakteryzują się zadowalającym poziomem realizacji celów pośrednich (na 2018 r.). Biorąc pod uwagę znaczne przekroczenie wartości pośrednich w ramach poszczególnych OP, trudno mówić o konkretnych przykładach które odznaczałyby się wysoką skutecznością. Można natomiast

wskazać, na zasadzie przeciwieństwa (drugie pytanie scenariuszowe), że stosunkowo najniższa skuteczność dotyczy OP 9 Włączenie społeczne, lecz w zakresie tejże Osi również nie wystąpił ostatecznie problem ze zrealizowaniem celu pośredniego. Problemy w skuteczności realizacji działań z tego zakresu wynikają z problemami w pozyskaniu odpowiedniej liczby ostatecznych odbiorców wsparcia, co po części wynika z polepszającej się na przestrzeni ostatnich lat sytuacji społeczno-gospodarczej.

Uczestnicy badania zwrócili również uwagę na duże zainteresowanie beneficjentów działaniami rewitalizacyjnymi. Wskazywano, że potencjał w tym zakresie występuje na terenie całego kraju, a na obszarze województwa dolnośląskiego osiągnięto szczególnie znaczące efekty interwencji w tym zakresie. Podkreślono, że działania tego typu powinny być (nawet w szerszym zakresie niż dotychczas) realizowane w przyszłości. Zauważono jednak, że problemem w tym zakresie (nie tylko na terenie badanego województwa) jest długotrwała procedura opracowywania programów rewitalizacji (w tym konieczność ich aktualizacji).

3. Czy postęp w zakresie wdrażania projektów pozwala sądzić, że uda się osiągnąć założone wskaźniki rezultatu? Czy w ramach którejś z osi priorytetowych istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie jest zagrożone? W ramach której osi? Które to wskaźniki? Czy w ramach którejś z osi priorytetowych istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie zostało znacznie przekroczone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?

Kolejne pytanie było powiązane z poprzednimi, tzn. odnosiło się do OP w których odnotowano znaczne przekroczenie bądź zagrożenie w realizacji zakładanych wskaźników rezultatu. Wartości wskaźników rezultatu założone zostały w odniesieniu do Osi 8-10, a wiedza ekspertów została wsparta materiałami (analiza wskaźników rezultatu) opracowanymi przez Zespół badawczy. Na podstawie tych danych, uczestnicy badania stwierdzili, że nie można mówić o zagrożeniu w realizacji założonych wskaźników. Jednocześnie, znaczne przekroczenie zakładanych wartości wynika głównie z problemów z ich oszacowaniem na etapie programowania wsparcia. Sytuacja taka dotyczy np. programów zdrowotnych, które nie były realizowane w przypadku poprzedniej perspektywy finansowej, wobec czego wystąpiły trudności we właściwym oszacowaniu wartości

wskaźników (szczególnie w przypadku zróżnicowanego charakteru tego typu wsparcia, tj. różnych form programów profilaktycznych, wobec których problematyczne jest oszacowanie uśrednionych wskaźników).

4. W jakim zakresie wsparcie w Programie przyczynia się do realizacji celów Strategii Europa 2020?

Zdaniem uczestników badania, interwencja w ramach RPO WD 2014-2020 przyczynia się do realizacji celów Strategii Europa 2020. Wynika to głównie ze znacznej liczby typów projektów, których zakres wpisuje się w tematykę tychże celów. Eksperti nie mieli wiedzy dot. nominalnego bądź % udziału wkładu RPO w realizację tychże założeń, niemniej pozytywnie ocenili jego wkład, biorąc pod uwagę analizy statystyczne przedstawione przez Wykonawcę badania. Podkreślili również zbieżność znacznej części działań/poddziałań z założeniami Strategii.

5. Czy biorąc pod uwagę obecny stan wdrażania oraz planowane jeszcze nabory, możliwe jest osiągnięcie wskaźników końcowych na założonym poziomie?

Zdaniem badanych ekspertów nie występuje zagrożenie nieosiągnięcia zakładanych wartości wskaźników końcowych. Obecny stan wdrażania (w tym bardzo wysoki poziom realizacji celów pośrednich w ramach ram wykonania) oraz zaplanowane nabory pozwalają ich zdaniem pozytywnie odnosić się do tej kwestii.

6. Czy należy wdrożyć dodatkowe działania, by zwiększyć skuteczność (stopień osiągnięcia celów) i efektywność Programu (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? Jakże powinny być to działania?

Badani, odnosząc się do wcześniejszych wypowiedzi względem wysokiego poziomu realizacji celów pośrednich na 2018 r., nie wskazali na konieczność wdrożenia dodatkowych działań mających na celu zwiększenie skuteczności i efektywności Programu.

7. Czy biorąc pod uwagę Państwa bieżące doświadczenia związane z RPO, uważają Państwo, że w kolejnej perspektywie finansowej należałoby kontynuować jakieś konkretne przedsięwzięcia? Jeśli tak, to jakie?

Zdaniem respondentów, wszystkie dotychczas realizowane działania są potrzebne i warte kontynuowania. Zmienił się natomiast ich zdaniem skala potrzeb w zakresie poszczególnych działań, która powinna zostać zaktualizowana i uwzględniona podczas programowania kolejnej perspektywy. Uwzględnić należy m.in. poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej oraz duży wpływ innych Programów (w tym krajowych) na skalę występowania ubóstwa, bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym. W kolejnych latach z pewnością trudno byłoby realizować działania z zakresu aktywizacji zawodowej na podobnym poziomie, jak dotychczas (co wynika ze znacznego spadku stopy bezrobocia). Warto więc przyszłe działania (w tym wysokość alokacji względem nich) dostosować do możliwości (tj. odnieść np. do aktualnej i prognozowanej stopy bezrobocia).

Wnioski z badania w kontekście rekomendacji dla RPO WD:

Badanie potwierdziło szczególny potencjał w zakresie działań rewitalizacyjnych i konieczność kontynuowania tego typu wsparcia. Zdanie ekspertów odnosi się zarówno do sytuacji województwa dolnośląskiego, jak i całego kraju. Analizując zainteresowanie gmin w aplikowaniu o środki na rewitalizację proponuje się uprościć procedurę w tym zakresie i zwiększyć tym samym możliwość uzyskania wsparcia przez mniejsze gminy (niski potencjał kadrowy dotychczas ujemnie wpływał na ich możliwości aplikacyjne w przypadku nawarstwienia naborów w jednym okresie).

Wyniki analizy benchmarkingowej

Analiza benchmarkingowa wartości wskaźników została przeprowadzona w oparciu o analizę danych udostępnionych przez Komisję Europejską [European Commission European Structural & Investment Funds/ Data], dotyczących regionalnych programów operacyjnych. Zaznaczyć należy, że dane przedstawione przez KE (nazwy wskaźników, dane liczbowe) różnią się od danych źródłowych prezentowanych przez np. IZ RPO WD 2014-2020, z uwagi m.in. na odmienne nazewnictwo dot. wskaźników oraz metodologię ich pomiaru, a także fakt, iż niektóre dane są agregowane i monitorowane w odmiennym stopniu szczegółowości przez obie instytucje.

Analiza obejmuje porównanie (na podstawie danych udostępnionych przez KE) systemu instytucjonalnego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 z dwoma polskimi i dwoma zagranicznymi systemami instytucjonalnymi RPO. Do analizy wybrane zostały programy:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.
- Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal).
- Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia).

W ramach analizy benchmarkingowej ocenie poddany został stopień realizacji wskaźników finansowych w ramach realizacji poszczególnych działań oraz 28 wskaźników ram wykonania, produktu i rezultatu odpowiadających potrzebom odbiorców regionalnych programów operacyjnych pod względem m.in. statusu na rynku pracy, jakości życia, polityk horyzontalnych czy poziomu przedsiębiorczości i wsparcia MŚP.

Analiza wskaźnikowa wykazała bardzo wysoki poziom dysproporcji wskaźników odnoszących się do wsparcia podmiotów gospodarczych. Największą liczbę przedsiębiorstw odnotowano w przypadku słoweńskiego *Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014-2020* (przedsiębiorstwa ogółem, dofinansowanie dla przedsiębiorstw, co jednak nie przekłada się na największą liczbę nowoutworzonych miejsc

pracy, których najwyższa, docelowa wartość (na podstawie rozdysponowanych środków) odnotowana została w przypadku lisbońskiego OP Lisboa 2014-2020.

Zdecydowanie największą liczbę turystów, zarówno planowaną (roczną) liczbę wizyt turystów będącą konsekwencją realizacji regionalnego programu operacyjnego, jak również będącą rezultatem realizowanych działań odnotowano w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego.

Planowany rozwój infrastruktury drogowo-kolejowej w największym stopniu dotyczy RPO Województwa Mazowieckiego (infrastruktura drogową i kolejową) oraz RPO Województwa Małopolskiego (infrastruktura drogową). Relatywnie wysoki poziom osiągnęły również wskaźniki odnoszące się do infrastruktury kolejowej, której wsparcie zaplanowano w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego. Dodatkowo największy, w skali roku, wskaźnik recyklingu odpadów odnotowany został w województwie dolnośląskim oraz mazowieckim.

Największa liczba produktów innowacyjnych, wspartych w ramach realizacji działań RPO, w skali całego rynku odnotowana została w województwie dolnośląskim, natomiast w skali działalności firmy – w województwie mazowieckim.

Wskaźnik dotyczący termomodernizacji budynków mieszkalnych, liczony w liczbie gospodarstw domowych jest najbardziej efektywny w kontekście RPO Województwa dolnośląskiego oraz mazowieckiego, natomiast zasięg działań mających na celu poprawę systemu opieki zdrowotnej pod względem liczby odbiorców jest najbardziej skuteczny w przypadku województwa małopolskiego oraz programu OP Lisboa.

Największa liczba odbiorców wsparcia na rynku pracy odnotowana została w RPO Województwa Mazowieckiego, natomiast długotrwale bezrobotnych - Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia). Z kolei najwięcej osób bezrobotnych powyżej 54 r.ż. uzyskało wsparcie w ramach RPO WD.

Analiza benchmarkingowa wykazała również intensyfikację wsparcia skierowanego do osób z niepełnosprawnościami w ramach regionalnych programów operacyjnych województwa

dolnośląskiego i małopolskiego; z innymi dysfunkcjami (RPO Województwa Dolnośląskiego i RPO Województwa Mazowieckiego) oraz osób bezdomnych w ramach RPO Województwa Małopolskiego.

Największa liczba projektów partnerów społecznych lub organizacji pozarządowych realizowana była w przypadku programów województwa dolnośląskiego i mazowieckiego, projekty dotyczące wsparcia kobiet na rynku pracy na terenie województwa mazowieckiego.

Z kolei w kontekście wskaźników produktu największa liczba przedsiębiorstw z sektora MŚP, które uzyskały wsparcie w ramach programów operacyjnych, a także liczby uczestników projektów dotyczących edukacji i szkoleń oraz zdobywania kwalifikacji odnotowana została w Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020. Natomiast największa liczba uczestników projektów odnoszących się do wsparcia osób poszukujących pracy wynikała ze wsparcia oferowanego w ramach programów operacyjnych realizowanych na terenie województw: małopolskiego, mazowieckiego oraz dolnośląskiego.

Warto również zwrócić uwagę, iż w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego, Województwa Mazowieckiego i Małopolskiego osiągnięto najwyższe wartości wskaźników rezultatu -osób zatrudnionych po zakończeniu uczestnictwa w projekcie, z kolei w ramach analizowanych programów zagranicznych osiągnięte najwyższe wartości wskaźnika długotrwałego – osób zatrudnionych 6 miesięcy po zakończeniu uczestnictwa w projekcie.

Tabela 56 Matryca analizy porównawczej (benchmarking)

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Krajowe RPO						Zagraniczne RPO								
	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020			RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020			RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020			Regional OP Lisboa 2014-2020 (Program Operacyjny regionu Lizbona 2014-2020)			Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia) (Program operacyjny wdrażania polityki spójności UE na okres 2014-2020 – Słowenia)		
Wskaźniki finansowe															
Planowana alokacja (EUR)	2 650 054 816			2 612 300 177			3 386 136 446			1 735 643 136			3 818 118 670		
Wskaźnik ram wykonania/ produktu/ rezultatu															
Wybrane wskaźniki (dane udostępnione przez KE)	Alokacja			Alokacja			Alokacja			Alokacja			Alokacja		
	Podpisane umowy	WNOP		Podpisane umowy	WNOP		Podpisane umowy	WNOP		Podpisane umowy	WNOP		Podpisane umowy	WNOP	
Przedsiębiorstwa ogółem (FIRMS: All firms)	1 836	3 673	166	4 430	2 071	293	2 726	3 009	419	3 455	782	-	7 700	5 684	8855
Przedsiębiorstwa (dofinansowanie) (FIRMS: grant aided)	642	931	156	660	528	278	1 766	453	167	1 706	782	-	2 500	945	363
Przedsiębiorstwa (nowe miejsca pracy) (FIRMS: New direct jobs)	119	593	96	650	578	-	2 058	124	1	3 553	8 041	-	1 000	693	212
Turyści (wizyta/rok)	64 045	354	-	30 000	691	-	721	3 098	-	155	136	-	-	-	-

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Krajowe RPO									Zagraniczne RPO					
	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020			RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020			RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020			Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal) (Program Operacyjny regionu Lizbona 2014-2020)			Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia) (Program operacyjny wdrażania polityki spójności UE na okres 2014-2020 – Słowenia)		
(Tourism: New visitors)		768			117		000	568		000	080				
Nowe tory kolejowe (km) (RAIL: New)	-	-	-	5	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmodernizowane tory kolejowe (km) (RAIL: Reconstructed)	62	5	0	65	0	0	29	0	-	-	-	-	17	-	-
Nowe drogi (km) (ROAD: New)	7	47	-	66	36	0	41	51	1	-	-	-	24	18	7
Zmodernizowane drogi (km) (ROAD: reconstructed)	120	65	3	23	169	-	233	174	0	-	-	-	-	-	-
Recykling odpadów (tona/rok) (ENV: Waste Recycling)	9 880	25 500	-	11 000	1 838	-	20 000	-	-	-	-	-	-	-	-
Innowacyjne produkty na rynku (przedsiębiorstwa) (RTDI: New to market products)	287	257	28	50	44	2	-	-	-	-	-	-	200	141	8
Innowacyjne produkty dla firmy (przedsiębiorstwa)	118	297	55	1 550	1 416	2	15	22	1	-	-	-	-	-	-

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Krajowe RPO									Zagraniczne RPO					
	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020			RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020			RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020			Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal) (Program Operacyjny regionu Lizbona 2014-2020)			Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia) (Program operacyjny wdrażania polityki spójności UE na okres 2014-2020 – Słowenia)		
(RTDI: New to firm products)															
Termomodernizacja budynków mieszkalnych (gospodarstwa domowe) (ENERGY: improved performance in houses)	2 565	9 677	10	7 300	5 500	-	5 800	5 800	-	4 000	-	-	1 000	-	-
Poprawa systemu opieki zdrowotnej (odbiorcy) (Health service improved (population))	33 824	344 345	-	185 000	-	-	3 300 000	3 300 000	-	2 688 326	2 688 326	2 688 326	-	-	-
Wsparcie rynku pracy (osoby) (ESF: Participant employment status)	-	-	63 484	-	-	69 397	-	-	37 971	-	-	17 074	-	-	61 794
Wsparcie osób długotrwale bezrobotnych (osoby) (Long-term	-	-	9 625	-	-	9 369	-	-	10 316	-	-	2 275	-	-	12 866

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Krajowe RPO						Zagraniczne RPO								
	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020			RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020			RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020			Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal) (Program Operacyjny regionu Lizbona 2014-2020)			Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia) (Program operacyjny wdrażania polityki spójności UE na okres 2014-2020 – Słowenia)		
unemployed)															
Wsparcie osób bezrobotnych powyżej 54 r.ż. (osoby) (Jobless above 54)	-	-	4 054	-	-	3 812	-	-	3 761	-	-	1 379	-	-	2 852
Wsparcie migrantów i mniejszości narodowych (osoby) (Migrant, foreign background, minority)	-	-	438	-	-	403	-	-	261	-	-	-	-	-	1 853
Wsparcie os. z niepełnosprawnością (osoby) (Disabled)	-	-	5 256	-	-	4 301	-	-	5 197	-	-	1 824	-	-	1 662
Wsparcie osób z pozostałymi dysfunkcjami (osoby) (Other disadvantaged)	-	-	17 351	-	-	14 558	-	-	6 505	-	-	505	-	-	564
Wsparcie osób bezdomnych (osoby) (Homeless)	-	-	439	-	-	229	-	-	445	-	-	-	-	-	35
Projekty partnerów społecznych lub	-	-	149	-	-	166	-	-	35	-	-	-	-	-	56

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Krajowe RPO									Zagraniczne RPO					
	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020			RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020			RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020			Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal) (Program Operacyjny regionu Lizbona 2014-2020)			Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia) (Program operacyjny wdrażania polityki spójności UE na okres 2014-2020 – Słowenia)		
organizacji pozarządowych (projekty) (Projects by social partners or NGOs)															
Wsparcie kobiet na rynku pracy (projekty) (Projects for women to employment)	-	-	59	-	-	271	-	-	180	-	-	-	-	-	6
Wsparcie MŚP (przedsiębiorstwa MŚP) (SMEs supported)	-	-	410	-	-	88	-	-	2	-	-	-	-	-	9 087
Wsparcie osób poszukujących pracy (uczestnicy projektów) (Engaged in job searching)	-	-	146	-	-	200	-	-	127	-	-	-	-	-	-
Wsparcie edukacji lub szkolenia (uczestnicy projektów) (In education or training)	-	-	28	-	-	140	-	-	32	-	-	242	-	-	4 422

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020	Krajowe RPO									Zagraniczne RPO					
	RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020			RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020			RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020			Regional OP Lisboa 2014-2020 (Portugal) (Program Operacyjny regionu Lizbona 2014-2020)			Operational Programme for the Implementation of the EU Cohesion Policy in the period 2014 – 2020 (Slovenia) (Program operacyjny wdrażania polityki spójności UE na okres 2014-2020 – Słowenia)		
Zdobywanie kwalifikacji (uczestnicy projektów) (Gaining a qualification)	-	-	3 936	-	-	6 477	-	-	2 594	-	-	1 573	-	-	10 890
Osoby zatrudnione po zakończeniu uczestnictwa w projekcie (uczestnicy projektów) (Employed upon leaving)	-	-	9 738	-	-	9 707	-	-	8 583	-	-	2 773	-	-	3 715
Osoby zatrudnione 6 miesięcy po zakończeniu uczestnictwa w projekcie (uczestnicy projektów) (Employed 6 months after)	-	-	0	-	-	1	-	-	0	-	-	16	-	-	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>, data dostępu: 01.04.2019 r.

Podsumowanie i wnioski

Analizie poddane zostały wskaźniki wspólne dla wybranych regionalnych programów operacyjnych, które bezpośrednio oddziałują na poziom życia lokalnych społeczności, jednocześnie wpływając na takie obszary funkcjonowania społeczeństwa jak: rynek pracy, środowisko, transport, gospodarka czy wykorzystanie potencjału turystycznego.

Analiza benchmarkingowa wykazała zdecydowanie najwyższe wartości wskaźników dotyczące wsparcia przedsiębiorców w przypadku programu operacyjnego na terytorium Słowenii oraz Lizbony. Natomiast potencjał turystyczny wykorzystywany jest w najbardziej efektywny sposób na terenie województwa małopolskiego.

Infrastruktura transportowa (drogi + tory) w najbardziej skuteczny sposób uzyskały wsparcie, zarówno w województwie mazowieckim, jak również w województwie dolnośląskim. Również Innowacje produktowe oraz rynkowe dostrzegalne są przede wszystkim na terenie powyższych województw.

Na terenie wszystkich analizowanych województwach (RPO Mazowieckie, Dolnośląskie, Małopolskie) charakteryzują się wysokimi wskaźnikami dotyczącymi termomodernizacji budynków.

Osoby z trudnościami na lokalnym rynku pracy otrzymały wsparcie przede wszystkim w województwie mazowieckim – podobnie do osób bezdomnych, z dysfunkcjami oraz kobiet na rynku pracy. Natomiast osoby powyżej 54 roku życia najczęściej otrzymywały wsparcie na terenie województwa dolnośląskiego. Osoby z niepełnosprawnościami uzyskały wsparcie głównie na terenie województw: małopolskiego oraz dolnośląskiego, natomiast wsparcie dla migrantów i mniejszości narodowych dotyczyło najczęściej beneficjentów programu słoweńskiego.

Największą liczbę projektów organizacji pozarządowych oraz partnerów społecznych odnotowano w przypadku RPO Dolnośląskiego i Mazowieckiego, natomiast projektów dotyczących wsparcia kobiet na rynku pracy – w województwie mazowieckim. Wszystkie

analizowane programy regionalne z terytorium Polski cechują się wysoką liczbą projektów wspierających osoby aktywnie poszukujące pracy ogółem, natomiast projekty w zakresie edukacji i podnoszenia kwalifikacji dominują w programie z terytorium Słowenii.

Warto podkreślić również, że wsparcie skierowane do przedstawicieli mikro, małych i średnich przedsiębiorstw zdecydowanie przeważały na terenie Słowenii.

Skuteczność krótkoterminowa projektów związanych z rynkiem pracy była najwyższa na terenie Polski, gdzie dominowała wysoka liczba osób, które zdobyły zatrudnienie, jednakże długoterminowy wskaźnik skuteczności RPO, w tym zakresie, dotyczył wyłącznie programów lizbońskiego oraz słoweńskiego, gdzie wskaźnik osób zatrudnionych znacznie przewyższał programy polskie.

W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na możliwość implementacji działań wpływających na wysoki poziom skuteczności powyższych wskaźników w przypadku programów innych niż RPO WD 2014-2020.

Wyniki paneli ekspertów

Na potrzeby realizacji badania przeprowadzono dwa panele ekspertów. W obu udział wzięli przedstawiciele IZ, IP, ZIT odpowiedzialni za programowanie, zarządzanie Programem i jego wdrażanie oraz eksperci.

Pierwszy z paneli zorganizowano na etapie pracy nad raportem końcowym, poprzez co przedmiotem dyskusji były wybrane główne zagadnienia z przeprowadzonych badań. Spotkanie pozwoliło zaprezentować wnioski z nich wynikające i zebrać opinie w zakresie proponowanych form rozszerzenia/uzupełnienia zapisów raportu (m.in. umieszczenie dodatkowych, krzyżujących się wyników badania CAWI w zakresie niektórych z zagadnień). Badani zwrócili uwagę na problem wskazywany również w ramach badania IDI, tzn. o dublowaniu się programów krajowych względem RPO. Należy jednak zaznaczyć, że problem wynika z powstawania nowych programów krajowych już w okresie wdrażania wsparcia RPO. Przedmiotem dyskusji były również wstępne wnioski i rekomendacje, które szerzej omówione zostały podczas drugiego panelu (zorganizowanego na etapie wprowadzania poprawek do dokumentu oraz prac nad ostatecznym kształtem wniosków i rekomendacji). Uczestnicy spotkania szczegółowo odnieśli się każdej z rekomendacji, co umożliwiło ich odpowiednie zmodyfikowanie. Zwracano szczególną uwagę na doprecyzowanie adresatów rekomendacji, uwzględnienia problemu we wdrażaniu działań 3.1 i 3.3 (instrumenty finansowe), dodatkowego poparcia rekomendacji przez zapisy w treści analizy, uwzględnienia JST w ramach rekomendacji dot. uproszczania procedur aplikacyjnych, zaakcentowania znaczenia działań rewitalizacyjnych dla przyszłej perspektywy finansowej (w tym zakresie zwracano również uwagę na bardzo duże zainteresowanie tego typu działaniami w obecnej perspektywie i sukcesie województwa we wdrażaniu działań z tego zakresu). Przedmiotem dyskusji była również rekomendacja dot. szerszego oparcia przyszłych działań ukierunkowanych na wsparcie przedsiębiorstw na instrumentach finansowych. Zdania co do zasadności tego typu rekomendacji były zróżnicowane, przy czym wskazywano na ryzyko wiążące się z wprowadzeniem tego typu zaleceń. Tym samym rekomendacja została zmodyfikowana, uwzględniając zalecenie podjęcia starań w tym

kierunku (nie wskazując na definitywne oparcie tego rodzaju wsparcia wyłącznie na instrumentach finansowych).

Podjęty został również temat możliwości stosowania trybu pozakonkursowego. Zidentyfikowano problem w zakresie krajowych wytycznych, uniemożliwiających stosowanie tego trybu w ramach poszczególnych działań (tryb ten docelowo pozwala uaktywnić m.in. samorządy, które do tej pory były stosunkowo bierne w aplikowaniu o środki w trybie konkursowym).

Podsumowanie

W niniejszym podrozdziale zaprezentowane zostało podsumowanie przeprowadzonych badań. Wyniki przedstawione zostały w podziale na wszystkie pytania badawcze.

Tabela 57. Podsumowanie

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>Ocena postępów w osiągnięciu celów RPO WD 2014-2020 na poziomie osi i priorytetów inwestycyjnych poprzez ocenę realizacji założonych wartości celów pośrednich i końcowych oraz wartości docelowych dla 2023 r.</p>	
<p>Jaka jest skuteczność i efektywność interwencji w zakresie osięgania założonych celów w programie?</p>	<p>Do 30 czerwca 2019 r. państwa członkowskie przekazują do Komisji Europejskiej sprawozdania roczne z wdrażania programów operacyjnych za 2018 r., na podstawie, których KE podejmie decyzje określającą, które osie osiągnęły swoje cele pośrednie. Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 215/2014 cele pośrednie i końcowe uważa się za osiągnięte jeżeli wszystkie wskaźniki zawarte w ramach wykonania osiągnęły co najmniej 85% wartości celu pośredniego do końca 2018 r. lub co najmniej 85% wartości końcowej do końca 2023 r.</p> <p>W kontekście postępu finansowego w ramach wszystkich Osi Priorytetowych (zostały zrealizowane cele pośrednie, przypadające na 2018 r. Stopień realizacji osiągniętych pierwotnie założonych celów pośrednich do 2018 r. oscylował na poziomie pomiędzy 107% (OP 9 Włączenie społeczne), a 218% (OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje).</p> <p>Jedynym wskaźnikiem, który nie osiągnął poziomu 100%, w kontekście realizacji celu pośredniego, w 2018 r. jest wskaźnik OP 10 Liczba uczniów szkół i placówek</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) który osiągnął poziom 96%.</p> <p>Jednakże warto zwrócić, iż zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 2015/2014 cele pośrednie uważa się za osiągnięte jeżeli wszystkie wskaźniki zawarte w ramach wykonania osiągnęły co najmniej 85% wartości celu pośredniego do końca 2018 r. – w związku z najniższą wartością wskaźnika ram wykonania RPO WD 2014-2020 na poziomie 96%, osiągnięte zostały cele pośrednie wszystkich Osi Priorytetowych przedmiotowego programu operacyjnego.</p>
<p>Czy i w jakim stopniu aktualny stan wdrażania zapewnia realizację wartości docelowych specyficznych dla programu wskaźników rezultatu?</p>	<p>Pomimo ogólnej poprawy sytuacji na rynku pracy udało się zrealizować wskaźniki dla Osi Priorytetowej 8. Rynek pracy. Jednak ze środków przeznaczone na realizację RPO określone zostały na zbyt niskim poziomie, aby w realnym stopniu oddziaływać na dolnośląski rynek pracy.</p> <p>W związku z kompleksową realizacją działań w ramach OP 9 Włączenie społeczne, zmniejszeniu uległa liczba mieszkańców województwa dolnośląskiego korzystających z pomocy społecznej, co w konsekwencji przekłada się na jakość życia i zmniejszenie poziomu zagrożenia wykluczeniem społecznym wśród odbiorców Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego.</p> <p>Wartości wszystkich analizowanych wskaźników w</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>ramach OP 10 w latach 2014-2018 uległy zwiększeniu, co przy jednoczesnym zwiększeniu poziomu zdawalności egzaminów zawodowych wykazuje wysoki poziom wpływu działań realizowanych w ramach RPO WD (OP 10) na poziom edukacji wśród szkół zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego.</p> <p>Analiza wkładu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w korelacji z wartościami wskaźników rezultatu, wykazała przede wszystkim wpływ realizacji programu na (tendencja wzrostowa wskaźników):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (BERD). • Odsetek obywateli korzystających z e-administracji. • Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe. • Przewozy pasażerskie komunikacją miejską. • Pojemność obiektów małej retencji wodnej. • Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. • Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 tys. mieszkańców. • WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności transportowej –liczony na bazie WMDT). • WDKT II (wskaźnik kolejowej dostępności transportowej). • Liczba gospodarstw domowych korzystających ze

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>środowiskowej pomocy społecznej (tendencja malejąca – pozytywny aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca. • Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (tendencja malejąca – pozytywny aspekt). • Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym. • Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki. • Zdawalność egzaminów maturalnych. • Wskaźnik zatrudnienia osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. • Średnioroczne stężenie pyłu PM10 (tendencja malejąca – pozytywny aspekt). • Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych (tendencja malejąca – pozytywny aspekt). <p>Ponadto RPO umożliwia utrzymanie poniższych wskaźników na stałym poziomie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB. • Wartość eksportu ogółem. • Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PLN PKB. • Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem. <p>Natomiast do wskaźników, na które RPO nie ma wpływu zaliczyć można (tendencja malejąca – negatywna):</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<ul style="list-style-type: none"> • Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB. • Udział przedsiębiorstw innowacyjnych – w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych. • Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem. • Odsetek energii ciepłej produkowanej w skojarzeniu (kogeneracja). • Wyniki sprawdzianu kończącego szkołę podstawową.
<p>Jaki jest obecny stan realizacji pozostałych wskaźników, w tym wskaźników ram wykonania, w kontekście osiągnięcia celów pośrednich i końcowych oraz wartości docelowych dla 2023 r.?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wartości wskaźnika Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) (przedsiębiorstwa) OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 359% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 91% celu końcowego. • Wartości wskaźników: Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 (szt.) oraz Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego (szt.) OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 365% - 1076% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 115% - 374% celu końcowego. • Wartości wskaźników: Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji (m²), Liczba zakupionych lub zmodernizowanych

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (szt.) oraz Długość wspartej infrastruktury rowerowej (km) OP 3 Gospodarka niskoemisyjna w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 124% - 252% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 42% - 83% celu końcowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wartości wskaźników OP 4 Środowisko i zasoby w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 200% - 300% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 0% - 71% celu końcowego. W związku z powyższym szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźniki: Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.) oraz Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI 20) (osoby), których aktualny stan realizacji wynosi 0% celu realizacji wskaźnika do 2023 r. • Wartości wskaźników OP 5 Transport w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 154% - 880% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 10% - 58% celu końcowego. W związku z powyższym szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźnik: Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (km), którego aktualny stan realizacji wynosi 77% celu

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>realizacji wskaźnika do 2023 r.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wartości wskaźników: Liczba wspartych podmiotów leczniczych (szt.), Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.), Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na podstawie podpisanych umów (szt.) OP 6 Infrastruktura spójności społecznej w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 317% - 2236% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 19% - 83% celu końcowego.• Wartości wskaźników: Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej (CI 35) (osoby) oraz Szacowana liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie na podstawie podpisanych umów (osoby) OP 7 Infrastruktura edukacyjna w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 712% - 2179% wartości celu pośredniego oraz na poziomie do 219% celu końcowego.• Wartości wskaźników: Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (osoby) oraz Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>działalności gospodarczej (osoby) OP 8 Rynek pracy w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 197% - 302% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 108% - 166% celu końcowego.</p> <ul style="list-style-type: none">• Wartości wskaźników: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby) oraz Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (szt.) OP 9 Włączenie społeczne w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 193% - 257% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 46%-68% celu końcowego, co warunkuje konieczność ciągłego monitoringu realizacji ww. wskaźników.• Wartości wskaźników: Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (szt.), Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby), Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie (osoby), Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie (szt.) OP 10 Edukacja w 2018 r. zostały zrealizowane na poziomie 198% - 674% wartości celu pośredniego oraz na poziomie 74% - 251% celu końcowego, co umożliwia postawienie hipotezy braku wystąpienia

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>zagrożenia realizacji przedmiotowych wskaźników do 2023 r. Natomiast w przypadku kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) wskaźnik ten kształtował się w 2018 r. na poziomie 96% celu pośredniego i 24% celu końcowego, co generuje konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na przedmiotowy wskaźnik pod względem jego realizacji do 2023 r.</p>
<p>Czy aktualny stan wdrażania zapewnia realizację celów końcowych, wartości docelowych wskaźników określonych na rok 2023? (odpowiedź na to pytanie zostanie udzielona poprzez ustalenie prognozowanych wartości wskaźników w roku 2023)</p>	<p>Na podstawie analizy osiągniętych wartości wskaźników oraz szacunkowych wartości ich realizacji na podstawie wniosków o płatność i podpisanych umów, ocenie poddane zostały szacunkowe wartości realizacji wraz z określeniem stopnia realizacji poszczególnych wskaźników do 2023 r. W ramach postępu oceny realizacji założonych wartości pośrednich i końcowych wskaźników z Ram wykonania zidentyfikowane zostały cele, których realizacja do 2023 r. jest zagrożona (<100% realizacji wskaźnika do 2023 r.), do których zaliczyć można poniższe wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) (OP 10 Edukacja) – 59%. • Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów (szt.) (OP 4 Środowisko i zasoby) – 60%. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (osoby) – 63%.- (OP 9 Włączenie społeczne).</p> <ul style="list-style-type: none">• Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (szt.) (OP 9 Włączenie społeczne) – 68%.• Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI 12) (km) (OP 5 Transport) – 77%. <p>W celu dokonania interpretacji przewidywanego stanu realizacji celów szczegółowych oraz oceny postępów w drodze do ich osiągnięcia analizie poddane zostały wartości wskaźników produktów i rezultatów bezpośrednich osiągnięte w 2018 r. w relacji do wartości docelowej w 2023 r. Analiza osiągniętych wartości oraz wniosków o płatność (wnop) i podpisanych umów umożliwiła oszacowanie realizacji poszczególnych wskaźników w 2023 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">• W przypadku OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje 19 spośród 23 (83%) wskaźników <u>produktu</u> przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.• W przypadku OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne 3 spośród 3 (100%) wskaźników <u>produktu</u> przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.• W przypadku OP 3 Gospodarka niskoemisyjna

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>14 spośród 21 (67%) wskaźników <u>produktu</u> przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W przypadku OP 4 Gospodarka niskoemisyjna 11 spośród 13 (85%) wskaźników <u>produktu</u> przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023. • W przypadku OP 5 Transport 3 spośród 4 (75%) w wskaźników <u>produktu</u> przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023. • W przypadku OP 6 Infrastruktura spójności społecznej wszystkie wskaźniki <u>produktu</u> osiągnęły próg 100% realizacji wartości szacunkowych dla 2023 r. • W przypadku OP 7 Infrastruktura edukacyjna wszystkie wskaźniki <u>produktu</u> osiągnęły próg 100% realizacji wartości szacunkowych dla 2023 r. • W przypadku OP 8 Rynek pracy 9 spośród 19 (47%) wskaźników <u>produktu</u> szacunkowych wartości w 2023 r. przekroczyły próg 100% realizacji. • W przypadku OP 9 Włączenie społeczne 2 spośród 6 (33%) wskaźników <u>produktu</u> przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023. • W przypadku OP 10 Edukacja 11 spośród 16 (69%) wskaźników <u>produktu</u> szacunkowych

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>wartości w 2023 r. przekroczyły próg 100% realizacji.</p> <ul style="list-style-type: none">• W przypadku OP 8 Rynek pracy 6 spośród 10 (60%) wskaźników rezultatu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.• W przypadku OP 9 Włączenie społeczne 3 spośród 5 (60%) wskaźników rezultatu przekroczyły próg 100% szacunkowych wartości realizacji dla roku 2023.• W przypadku OP 10 Edukacja 10 spośród 11 (91%) wskaźników rezultatu szacunkowych wartości w 2023 r. przekroczyły próg 100% realizacji. <p>Na podstawie analizy szacunkowej wielkość alokacji, która zostanie wykorzystana w ramach danej OP możliwe było określenie szacunkowej liczby umów możliwych do zrealizowania (podpisania) przy uwzględnieniu pozostałej alokacji. Na podstawie powyższej analizy szacowanej liczby możliwych do podpisania umów w ramach poszczególnych OP, określone zostały możliwości realizacji wskaźników ram wykonania, które zostały zdiagnozowane jako „zagrożone” – których szacunkowe wartości w 2023 r. nie przekraczały wartości docelowych.</p> <p>Możliwości realizacji 4 spośród 5 wskaźników ram wykonania, których osiągnięcie jest zagrożone zamyka się w ramach alokacji rozpisanej w ramach konkursów</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>w 2020 r. równej alokacji rozpisanej w ramach konkursów w 2019 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> Natomiast w przypadku OP 9 Włączenie społeczne osiągnięcie wskaźnika liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem możliwe będzie przy rozpisaniu w 2020 r. całej alokacji dla danego PI, która nie została wykorzystana w zeszłych latach (z założeniem wykorzystania analogicznego procentu alokacji do konkursów zrealizowanych od początku okresu programowania do końca 2018 r.
<p>Czy zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej regionu wpływają na realizację Programu?</p>	<p>Zmiany w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej miały wpływ na realizację Programu głównie w zakresie zwiększenia utrudnień w dostępie do grupy docelowej niektórych działań. Szczególnie widoczny wpływ odnotowano w przypadku działań w ramach OP 9 (Włączenie społeczne). Okres programowania interwencji przypadł na lata, w których bezpośrednio odczuwane były skutki kryzysu gospodarczego, wobec czego znaczne środki przeznaczono m.in. na aktywizację zawodową oraz ograniczenie problemu ubóstwa. Z biegiem czasu sytuacja społeczno-gospodarcza uległa poprawie, w wyniku czego znacznie zmalała stopa bezrobocia ograniczając w dużym stopniu dostęp do potencjalnych uczestników projektów tejże Osi. Jednocześnie wdrożone zostały nowe programy krajowe, np. Program 500+, który ma ogromny wpływ</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>na ograniczenie problemu ubóstwa – co również ogranicza możliwości wydatkowania środków na ten cel w ramach RPO WD. Z tego względu w ramach rekomendacji proponuje się obniżenie wartości docelowej niektórych wskaźników odnoszących się do działań realizowanych w ramach tej Osi.</p> <p>Ze względu na m.in. aktualną sytuację na rynku energetyki odnawialnej i niestabilne oraz niekorzystne otoczenie prawne występują problemy we wdrażaniu działania 3.1 (w zakresie instrumentów finansowych). Ponadto, w przypadku działania 3.3 w trakcie wdrażania powstał program krajowy, dublujący wsparcie oferowane na poziomie RPO, oferując przy tym korzystniejsze dla beneficjentów warunki (poprzez co występuje problem w poziomie wykorzystania środków przeznaczonych na instrumenty finansowe).</p>
<p>Jakie są przyczyny przekroczenia i/lub nieosiągnięcia zakładanych wielkości (w kontekście nieosiągnięcia celów pośrednich/ryzyka nieosiągnięcia celów końcowych/wartości docelowych) wskaźników ram wykonania, wskaźników rezultatu i pozostałych wskaźników produktu</p>	<p>1. Czynniki wewnętrzne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekty uwzględniające realizację wskaźników będące w trakcie końcowego rozliczania (OP 5) • Długotrwała procedura przygotowania dokumentów aplikacyjnych przez wnioskodawcę na realizację inwestycji kolejowych (OP 5). • Opóźnienie w realizacji projektów ze względu na problemy beneficjentów w procedurze zamówień publicznych (OP 5). • Aktualnie trwające nabory (oraz planowane) dla projektów mających wpływ na realizację wskaźników, przy aktualnej prognozie wskaźników

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>założonych na etapie programowania interwencji? Odpowiadając na to pytanie, Wykonawca zidentyfikuje, w jakim stopniu na skuteczność interwencji oddziaływały:</p> <p>a. Czynniki wewnętrzne – m.in. kontekst instytucjonalny, system wdrażania i realizacji projektów wybierane projekty, wnioskodawcy (m.in. beneficjenci, beneficjenci nieskuteczni, potencjalni wnioskodawcy), realizowane projekty;</p> <p>b. Czynniki zewnętrzne – w szczególności: społeczne, gospodarcze, środowiskowe; (Wykonawca powinien ustalić, czy doszło do kluczowych zmian w warunkach zewnętrznych, które oddziałują na proces realizowania interwencji oraz w jakim stopniu założenia/logiki interwencji jest spójna względem innych</p>	<p>bazującej na obecnie podpisanych umowach (OP8, OP 9, OP 10).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konieczność spełnienia warunków ex ante powodująca opóźnienia związane z naborami na projekty (PI 4.1 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów) • Zmiana programy powodująca opóźnienia związane z naborami na projekty (Wskaźnik: PI 3.3. Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła, PI 8.1 Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie). • Planowane nabory w późniejszym terminie (Wskaźnik: Pi 4.5 Długość sieci kanalizacji deszczowej, PI 8.3 Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie, Pi 8.3 Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3) • W Działaniu 8.1 (projekty pozakonkursowe PUP) wsparciem objętych została duża liczba bezrobotnych, ale mało z nich nabywa kwalifikacje, które są wartością docelową wskaźnika (Wskaźnik: PI 8.1 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu) • Obecnie w bazie szkół prowadzonej przez kuratorium jest 25 publicznych tego rodzaju placówek. Ponadto jest 227 prywatnych podmiotów, które mogą spełniać tę definicję (Wskaźnik: PI 10.3 Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>podejmowanych działań i trafna względem obecnych warunków społeczno-gospodarczych);</p> <p>c. Trafność i poprawność metod stosowanych przy szacowaniu wartości wskaźników na etapie programowania interwencji, trafność doboru wskaźników do charakteru interwencji oraz zdefiniowanych priorytetów rozwojowych, stopień, w jakim wskaźniki odzwierciedlają poziom osiągnięcia zaplanowanych celów interwencji;</p> <p>d. Regulacje prawne – ich wpływ na wdrożenie Programu oraz realizację projektów np. wprowadzone w trakcie wdrażania perspektywy 2014-2020 zmiany w regulacjach krajowych oraz unijnych.</p>	<p>programie).</p> <ul style="list-style-type: none"> • W ramach realizowanych projektów z zakresu badań profilaktycznych nie były realizowane działania prozatrudnieniowe (Wskaźnik: PI 8.5 Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie). <p>2. Czynniki zewnętrzne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niższe niż oczekiwano zainteresowanie beneficjentów formą wsparcia oferowaną w ramach realizowanych działań (np. OP 10 – staże i praktyki u pracodawców). • Niższe, niż oczekiwano, zainteresowanie konkursami wśród OPS i PCPR (OP 9). • Niski poziom zainteresowania konkursami wynikające z przyjętych rozwiązań w systemie wdrażania na poziomie kraju, m.in.: trudna procedura zlecenia usług aktywizacji zawodowej, wymóg osiągnięcia wysokiej efektywności zatrudnieniowej, niekorzystne interpretacje kwestii zaklasyfikowania szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo do usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym (OP 9). • Poprawiająca się sytuacja społeczno-ekonomiczna w województwie ograniczająca populację grupy docelowej (OP 8, OP 9). • Spadek rentowności inwestycji OZE, co ma wpływ na zainteresowanie realizacją projektów mających na celu wytwarzanie energii, w szczególności energii wiatrowej (OP 3). • Niekorzystna sytuacja na rynku

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>energetyki odnawialnej oraz niestabilne i niekorzystne otoczenie prawne (OP 3).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duża konkurencja, np. Program czyste Powietrze – gwarantujący znacznie korzystniejsze warunki niż wsparcie w postaci IF) należy rozważyć realokowanie tych środków na z IF na dotacje lub ew. na IF w działaniu 1.5. • Trudności związane z aktywizacją osób biernych zawodowo (OP 8). • Reforma edukacji wpływająca na problemy związane z realizacją projektów edukacyjnych (OP 10). • Opóźnienia związane z ustawą o rewitalizacji (OP 9). • Opóźnienia związane z KPOŚK (OP 5). • Duża konkurencja na rynku powodująca zwiększenie cen rynkowych i usług budowlanych (OP 3). • Ograniczone działania aktywizujące spowodowane specyfikacją uczestników: grupy osób oddających dzieci i pracujących, co nie wpływa na wartość wskaźnika (Wskaźnik: Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu). <p>3. Trafność i poprawność metod stosowanych przy szacowaniu wartości wskaźników (...):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring obejmujący wyłącznie jednorazową weryfikację wskaźnika, przy jednoczesnym braku uwzględnienia przedmiotowego wskaźnika w metodologii (OP 4). • Zaniżenie wartości wskaźnika spowodowane otrzymaniem wyższego, niż zakładano na etapie programowania,

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>dofinansowania dla projektów - nie przewidziano projektów grantowych, których realizacja odbywa się wg schematu de minimis, co przekłada się na wkład prywatny beneficjentów (Wskaźnik: PI 1.2 Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje), PI 1.5 Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)).</p> <ul style="list-style-type: none">• Przyjęcie zbyt wysokiej wartości docelowej wskaźnika na etapie programowania (Wskaźnik: PI 1.4 Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe)• Szacowanie docelowej wartości wskaźnika na podstawie projektów z perspektywy 2007-2013, kiedy panowała dobra koniunktura na rynku energii, co sprzyjało rozwojowi energetyki odnawialnej, w tym energetyki wiatrowej (Wskaźnik: PI 3.1 Energia ze źródeł odnawialnych: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych).• Brak Regionalnego Programu Zdrowotnego w zakresie OP 8, który uniemożliwia rozpoczęcie procedury ogłaszania naborów (Wskaźnik: PI 8.5 Liczba wdrożonych programów zdrowotnych) - podczas szacowania wskaźników nie wzięto pod uwagę trudności związanych z opracowywaniem i realizacją regionalnych programów zdrowotnych.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<ul style="list-style-type: none"> • Opóźnienie związane z wdrażaniem Regionalnego Programu Zdrowotnego w zakresie OP 9 utrudniało rozpoczęcie procedury ogłaszania naborów (Wskaźnik: Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu) podczas szacowania wskaźników nie wzięto pod uwagę trudności związanych z opracowywaniem i realizacją regionalnych programów zdrowotnych. <p>4. Regulacje prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W ramach zmian zapisów RPO w związku ze zmianą wytycznych horyzontalnych wprowadzono nowy wskaźnik, który będzie monitorowany w projektach wybranych do dofinansowania w konkursach ogłaszanych od lipca 2018 roku (Wskaźnik: PI 10.3 Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie, PI 10.3 Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu).
<p>Ocena wkładu interwencji RPO WD 2014-2020 w realizację celów Strategii Europa 2020 na poziomie osi priorytetowej (zbadanie wartości wskaźników odnoszących się do Strategii Europa 2020 wraz z dokonaniem analizy)</p>	
<p>Czy i w jakim zakresie wsparcie świadczone w ramach Programu/ osi priorytetowej przyczynia się do osiągnięcia celów zawartych w Strategii</p>	<p>Interwencja RPO WD 2014-2020 ma wpływ na realizację celów Strategii Europa 2020. W okresie 2015-2020 przekazano (i planuje się przekazać) znaczną wartość środków na realizację działań związanych z celami Strategii. Wartości skumulowane na koniec badanego</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>Europa 2020?</p>	<p>okresu (suma na 2020 r.) wahają się w przedziale 970 mln-2,6 mld PLN. W niektórych przypadkach województwo osiągnie bezpośrednio zakładane cele ogólnokrajowe Strategii w 2020 r., a w innych (bez możliwości dokładnego oszacowania wartości wskaźnika) możliwe było potwierdzenie występowania pozytywnego trendu na kształtowanie się wartości przypadających na wskaźniki, których zakres zbliżony jest do wskaźników monitoringowych Strategii.</p> <p>Stosunkowo najmniej korzystnie prezentuje się perspektywa osiągnięcia odpowiedniej wartości wskaźnika dla stosunku nakładów na B+R w stosunku do PKB (jedynie 0,73% na koniec 2020 r. (prognoza w modelu logarytmicznym) wobec celu na poziomie 1,7%). Tym samym, tylko ten jeden cel (wg prognoz) nie zostanie spełniony.</p>
<p>W jakim stopniu zapisy Programu są trafne pod względem możliwości realizacji celów Strategii Europa 2020, tzn. czy zaplanowane cele interwencji i metody ich wdrożenia są adekwatne w odniesieniu do wyzwań wskazanych w Strategii?</p>	<p>Analiza typów projektów przewidzianych w RPO WD 2014-2020 pozwoliła stwierdzić, że wszystkie cele Strategii znajdują odzwierciedlenie w zakresie podjętej interwencji. Do każdego celu przyporządkowano szereg działań wchodzących w skład RPO, których typy przedsięwzięć i cele są z nimi zbieżne. Ponadto, w ramach przeprowadzonych badań uzyskano również wysokie średnie ocen w zakresie wpisywania się realizowanych przez beneficjentów projektów w założenia poszczególnych celów Strategii. Pozytywnie należy więc ocenić adekwatność interwencji względem wyzwań wskazywanych w tymże dokumencie.</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>Jakie inwestycje w największym stopniu wpisują się w realizację celów Strategii Europa 2020?</p>	<p>Ze względu na szeroki zakres działań realizowanych w ramach RPO WD 2014-2020 wpisujących się w cele Strategii, trudno jednoznacznie ocenić, który rodzaj inwestycji w największym stopniu ma na nie wpływ. Metodologia obliczania wpływu interwencji na poszczególne wskaźniki również bazuje na sumie działań odpowiadających danemu celowi Strategii, bez odnoszenia się do pojedynczych przypadków. Niemniej, celem odpowiedzi na postawione pytanie badawcze warto odnieść się do oszacowanych skumulowanych wartości wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020 względem działań mających wpływ na kształtowanie się wskaźników celów Strategii Europa 2020. Przeprowadzona w tym zakresie analiza pozwoliła wykazać, że największa wartość środków w ramach interwencji przeznaczonych na realizację celów strategii przypada na cel w zakresie wzrostu zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata. Wg skumulowanych wartości, na cel ten przeznaczono (w tym zaplanowano do 2020 r.) łącznie aż 2,6mld PLN (wkład UE). Sporządzone prognozy potwierdziły ponadto, że realizacja tego celu do 2020 r. nie jest zagrożona, a nawet zakłada się przekroczenie wartości docelowej (dla kraju) o 2 p.p. Tym samym, inwestycje w zakresie wsparcia zatrudnienia uznać należy za najbardziej wpisujące się w realizację celów Strategii.</p>
<p>Jakie czynniki/mechanizmy wzmacniają, a jakie ograniczają</p>	<p>Jak wykazano w ramach analizy poprzedniego pytania badawczego, najlepiej w realizację celów Strategii</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>powodzenie projektów przyczyniających się do realizacji celów Strategii Europa 2020?</p>	<p>wpisują się działania z zakresu wsparcia zatrudnienia. Analizując wyniki badania z beneficjentami realizującymi tego typu projekty, wśród czynników wzmacniających ich powodzenie wymienić należy odpowiednio zaplanowaną i przeprowadzoną rekrutację oraz dostosowanie zakresu wsparcia do potrzeb potencjalnych uczestników. Warto zauważyć, że jednocześnie aspekty te mogą ograniczać powodzenie tego typu projektów. Wśród najczęstszych barier, w przypadku projektów z zakresu wsparcia zatrudnienia, wskazywano mianowicie na specyfikę grupy docelowej, tj. osoby bezrobotne i/lub zagrożone wykluczeniem społecznym. Grupa ta jest szczególnie trudna w aktywizacji, wymagając przy tym dobrze przemyślanych działań. Należy jednak wskazać, że beneficjenci stosunkowo rzadko zgłaszali problemy w realizacji zakładanych celów projektu, więc skala zagrożenia w tym zakresie nie jest wysoka.</p>
<p>W jaki sposób przedstawione w wyniku badania wnioski należy uwzględnić w perspektywie 2020+?</p>	<p>W przyszłej perspektywie należy kontynuować podejmowane dotychczas działania. Szczególnie istotne są działania z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, multimodalności, edukacji czy inwestycji drogowo-kolejowych. Szczególnym potencjałem odznacza się gospodarka niskoemisyjna, która ze względu na skalę zapotrzebowania wymaga dalszego wsparcia. Istotne jest również kontynuowanie wsparcia w sektorze B+R, dla którego środki publiczne stanowią bardzo istotne źródło finansowania. Należy zastanowić się nad</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>możliwością zmiany w zakresie przyznawania środków na działania rewitalizacyjne. Dotychczas nabory związane z działaniami rewitalizacyjnymi cieszyły się szczególnie wysokim zainteresowaniem. Identyfikuje się jednocześnie dalszy bardzo wysoki potencjał w zakresie realizacji kolejnych inwestycji w tym zakresie. Problemem w zakresie wdrażania dotychczasowego wsparcia była konieczność przeprowadzenia długotrwałej procedury opracowywania wymaganej dokumentacji przez gminy (programy rewitalizacji), co wpłynęło na krótszy okres w którym możliwe było przeprowadzenie naborów w ramach tychże działań. W większym stopniu należy również oprzeć przyszłe działania o instrumenty finansowe (głównie pożyczki). Niemniej w tym zakresie potrzebna byłaby analiza względem dostępnych (w okresie programowania) form wsparcia oferowanych potencjalnym beneficjentom, gdyż zmiana formy na instrumenty zwrotne w sytuacji, kiedy możliwe jest uzyskanie bezzwrotnej pomocy z innego rodzaju źródła spotkałaby się z niskim zainteresowaniem (analogicznie, konieczność realokacji części środków w trakcie wdrażania interwencji wynika z wdrożenia programów krajowych, dublujących tematykę wsparcia oferowanego w ramach RPO). Jednocześnie nie należy wprowadzić tego typu zmiany wobec wszystkich rodzajów wsparcia. Np. dla rozwoju sektora B+R niezbędne jest zachowanie formy dotacyjnej. Wynika to z jednej strony z istotnego</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>wpływu środków publicznych na rozwój tego sektora, a z drugiej na inne możliwe źródła uzyskania wsparcia dotacyjnego na działalność z zakresu B+R, co skutecznie ograniczyłoby zainteresowanie środkami z RPO.</p> <p>W przypadku działań o charakterze wsparcia doradczego przedsiębiorstw, KE powinna wprowadzić (w przypadku kontynuowania tego typu działań) wskaźniki, które pozwalałyby w większym stopniu umożliwić mierzalność efektów. Obecnie są one stosunkowo trudne do zweryfikowania, szczególnie w kontekście wpływu na poprawę funkcjonowania przedsiębiorstw, które skorzystały z tego typu pomocy.</p>
<p>Identyfikacja potencjału absorpcyjnego osi priorytetowych, w ramach których może dojść do realokacji środków, ich potrzeb oraz stanu gotowości wdrożeniowej systemu RPO WD 2014-2020 do przyjęcia dodatkowych środków wynikających z przeprowadzonych przesunięć w wyniku przeglądu śródkresowego ram wykonania w kontekście zmian społeczno-gospodarczych i prognozowanych trendów, w kontekście SRWD oraz Strategii Europa 2020.</p>	
<p>Czy i w jakim stopniu system instytucjonalny IZ RPO WD (IP, ZIT) skutecznie wspiera realizację interwencji? Czy potrzebne są dostosowania w zakresie wsparcia instytucjonalnego IZ RPO WD, w tym stworzenie dodatkowych regulacji wspierających system realizacji</p>	<p>Wyniki przeprowadzonych badań świadczą o wysokim poziomie skuteczności systemu instytucjonalnego IZ RPO WD w zakresie wspierania realizacji interwencji.</p> <p>Sama procedura uzyskania dofinansowania w opinii beneficjentów nie stanowi większego problemu. Przeważająca część beneficjentów ocenia ją neutralnie bądź jako prostą. Niemniej, blisko 24% badanych oceniło ją jako trudną argumentując ten fakt biurokracją (w tym ilość wymaganych dokumentów), długim czasem oceny wniosków, dużą liczbą przepisów/wytycznych (w</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>polityki spójności? W jakim stopniu działania związane z zarządzaniem interwencją wpływały na skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia? (tj. harmonogram naborów oraz trafność doboru kryteriów wyboru/oceny projektów w kontekście generowanych efektów i realizowanych celów, proces wybierania projektów i działania informacyjno-promocyjne). Czy jest skuteczny na etapie realizacji projektów i ich rozliczania?</p>	<p>tym rozproszenie tychże informacji), trudnością w sporządzeniu wniosku i załączników (konieczność posiłkowania się pomocą firm zewnętrznych w przypadku wnioskodawców nieposiadających doświadczenia w aplikowaniu o środki).</p> <p>Szczególnie istotnym elementem działań związanych z zarządzaniem interwencją jest możliwość kontaktu z instytucjami wdrażającymi Program w celu uzyskania informacji i wyjaśnień (dla 77% beneficjentów było to znaczne ułatwienie).</p> <p>Jako istotne ułatwienie beneficjenci wskazali również możliwość udziału w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych, z których bardzo często korzystali (aż 73,65% w badanej próbie beneficjentów brało udział w tego typu wydarzeniach).</p> <p>Wpływ na efektywność udzielanego wsparcia miał dotychczas również optymalny termin ich organizacji (względem czasu pozostałego do zakończenia naboru, co potwierdzone zostało w badaniu z beneficjentami).</p> <p>Kryteria oceny wniosków były zrozumiałe dla niemal wszystkich badanych beneficjentów. Również podczas badania IDI spotkano się z pozytywnymi ocenami tegoż systemu, który umożliwia wybór najbardziej wartościowych projektów. Badanie wykazało skuteczność systemu zarządzania interwencją również na etapie realizacji projektu, kiedy to najbardziej wartościową pomocą, zdaniem beneficjentów, jest pomoc opiekuna projektu (którą pozytywnie oceniła</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>zdecydowana większość badanych). Z kolei pomoc IZ/IP na etapie rozliczania projektu niemal nie odnotowała negatywnych ocen (zaledwie 1,68%).</p> <p>Pozytywny wpływ na skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia miał również harmonogram prowadzonych naborów, przy czym zidentyfikowany został problem nawarstwienia naborów w 2018 r. związanych z działaniami rewitalizacyjnymi. Zjawisko to wynikało m.in. z konieczności opracowania przez gminy programów rewitalizacji (procedura ta obarczona jest długim procesem opracowania, konsultacji i uchwalania) co w konsekwencji opóźniło nabory (które siłą rzeczy musiały zostać zrealizowane w stosunkowo krótkim okresie, aby wykorzystać dostępną alokację) i sprawiło, że niektóre podmioty (mniejsze gminy) mogły mieć problemy w przygotowaniu wymaganej dokumentacji aplikacyjnej (ograniczenia kadrowe).</p>
<p>Czy podejmowane środki zaradcze służące zwiększeniu skuteczności wdrażania interwencji w ramach danej osi/Programu przyniosły oczekiwane efekty?</p>	<p>Wśród podejmowanych środków zaradczych uwzględnić należy zmiany wprowadzane w harmonogramach naborów (reagując na bieżące potrzeby i problemy) oraz zmiany w zakresie możliwości zwiększenia finansowania na konkurs (możliwość zwiększenia alokacji w przypadku dobrych jakościowo projektów, które zostały ocenione pozytywnie, ale wyczerpały się dotychczasowe środki). Ponadto, istotnym działaniem zaradczym była renegocjacja Programu (27 lipca 2018) w zakresie obniżenia części wskaźników (m.in. OP 9, 4). Działania tego typu pozwoliły na dostosowanie założeń</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>Programu do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej. Na bieżąco aktualizowane są również zapisy SZOOP w zakresie m.in. zmian kwot alokacji przypadających na poszczególne działania.</p> <p>Wśród podejmowanych środków zaradczych warto również wymienić organizowane doraźnie szkolenia dla beneficjentów – zarówno dla ubiegających się o wsparcie, jak i realizujących już projekty oraz działania informacyjno-promocyjne mające na celu zwiększenie zainteresowania wśród potencjalnych odbiorców wsparcia.</p> <p>Obrane środki zaradcze przyniosły spodziewane efekty (co szczególnie widoczne jest w bardzo wysokim udziale beneficjentów korzystających ze szkoleń), przy czym wymagane są dalsze działania, głównie w sferze realokacji środków.</p>
<p>Czy wartość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne priorytety jest wystarczająca do realizacji wskaźników końcowych w 2023 r. oraz pozostałych wskaźników produktu i rezultatu specyficznych dla programu? W jakim stopniu zwiększenie/zmniejszenie alokacji na osi przyczyni się do zmiany osiągniętych efektów?</p>	<p>Całkowita wartość umów podpisanych w ramach konkursów zrealizowanych od początku okresu do końca grudnia 2018 r., w zależności od Osi Priorytetowej wahał się od 191 898 619,69 zł (OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne) do 1 263 146 969,02 zł (OP 3 Gospodarka niskoemisyjna), natomiast biorąc pod uwagę całkowitą wartość alokacji rozpisanej w ramach konkursów zrealizowanych do końca 2018 r. najwyższy odsetek alokacji rozpisanej w konkursach zrealizowanych od początku okresu programowania do końca 2018 r. wykorzystanej na realizację projektów charakteryzował działania realizowane w ramach OP 5</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>Transport (98%), OP 6 Infrastruktura spójności społecznej (91%) oraz OP 8 Rynek pracy (84%), natomiast najniższy: OP 9 Włączenie społeczne (41%) oraz OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje oraz OP 10 Edukacja (po 58%).</p> <p>Z kolei biorąc pod uwagę wartość alokacji rozpisanej w ramach konkursów na 2019 r. całkowitą wartość alokacji przypadającej na dany PI oraz szacowaną alokację zaplanowaną na rok 2019, która zostanie wykorzystana na realizację projektów, alokacja możliwa do wykorzystania w 2020 r. w podziale na poszczególne Osi Priorytetowe oscyluje pomiędzy kwotami 18 076 018,79 zł (OP 5) oraz 807 787 787 469,25 zł (OP 1).</p> <p>Na podstawie analizy szacunkowej wielkość alokacji, która zostanie wykorzystana w ramach danego PI możliwe było określenie szacunkowej liczby umów możliwych do zrealizowania (podpisania) przy uwzględnieniu pozostałej alokacji. W ramach poszczególnych wariantów określony został potencjał absorpcyjnych poszczególnych Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. W zależności od przyjętych wariantów w ramach poszczególnych OP możliwe jest zrealizowanie od 36 do 1 452 umów.</p> <p>Na podstawie powyższej analizy szacowanej liczby możliwych do podpisania umów w ramach poszczególnych OP, określone zostały możliwości</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>realizacji wskaźników ram wykonania, które zostały zdiagnozowane jako „zagrożone” – których szacunkowe wartości w 2023 r. nie przekraczały wartości docelowych.</p> <p>Możliwości realizacji 4 spośród 5 wskaźników ram wykonania, których osiągnięcie jest zagrożone zamyka się w ramach wariantu WWAⁱ, tj. alokacji rozpisanej w ramach konkursów w 2020 r. równej alokacji rozpisanej w ramach konkursów w 2019 r. Natomiast w przypadku OP 9 Włączenie społeczne osiągnięcie wskaźnika liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem możliwe będzie w wariancie WWAⁱⁱ, tj. ii. Rozpisanie w 2020 r. całej alokacji dla danego PI, która nie została wykorzystana w zeszłych latach - z założenia wykorzystany zostanie procent alokacji (%WA) analogiczny do konkursów zrealizowanych od początku okresu programowania do końca 2018 r.</p> <p>Analiza potencjału absorpcji środków wspólnotowych bazuje na porównaniu wykorzystanej alokacji do osiągniętych wskaźników oraz ich szacunkowych wartości do 2023 r. Przedmiotowa ocena umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń, w zakresie realizacji przyjętych wartości docelowych wskaźników oraz w konsekwencji – efektywności pełnej realizacji celów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Na podstawie powyższej analizy wyodrębniona została możliwa realokacja środków pomiędzy Osiami</p>

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
	<p>Priorytetowymi, która uwzględni zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z PI 2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia na oś 3 do PI 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu. • Z PI 8.vi- Aktywne i zdrowe starzenie się na oś 10 do PI 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia oraz PT. Z osi 8 na oś 11 kod 121 <p>Wskazane powyżej zmiany dotyczące alokacji umożliwią zwiększenie efektywności realizowanych działań pod względem osiągnięcia celu końcowego do 2023 r.</p>
<p>W jaki sposób wykorzystać potencjał absorpcyjny do realokowania środków? W obrębie jakich typów projektów możliwych do wdrażania w ramach osi identyfikuje się niewystarczającą ilość</p>	<p>W ramach wszystkich Osi Priorytetowych przyjęta wartość alokacji umożliwia zrealizowanie założonych celów. W zależności od wariantu alokacji środków w 2020 r. pozostałe środki finansowe, świadczące o wysokim poziomie absorpcji kształtują się na poziomie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18 076 018,79 zł (OP 5 Transport) – 98%. • 63 181 809,35 zł (OP 6 Infrastruktura społeczna) – 91%.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze
<p>dostępnych środków finansowych oraz na podstawie zrealizowanych dotychczas projektów i dostępnych danych jakie inicjatywy należałoby wspierać ze względu na wysoką skuteczność i istniejące potrzeby? Na jakie cele należy przeznaczyć dodatkowe środki, wynikające z podziału i otrzymania środków z rezerwy wykonania, w tym z puli krajowej?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 64 184 669,13 zł (OP 7 Infrastruktura edukacyjna) – 76%. • 64 869 631,41 zł (OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne) – 79%. • 94 543 382,26 zł (OP 8 Rynek pracy) – 84%. • 189 710 724,20 zł (OP 4 Środowisko i zasoby) – 70%. • 240 756 764,35 zł (OP 9 Włączenie społeczne) – 41%. • 271 094 191,62 zł (OP 10 Edukacja) – 58%. • 302 961 798,60 zł (OP 3 Gospodarka niskoemisyjna) – 79%. • 711 138 144,41 zł (OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje) – 58%. <p>Warto jednak zwrócić uwagę, iż przewiduje się realokację środków w ramach tych samych OP. Spore zróżnicowanie zainteresowaniem korzystania ze wsparcia zaobserwowano w ramach jednego z działań, tj. 8.3. W tym przypadku oferowane wsparcie dzieli się na dwie kategorie: dotacyjne oraz w postaci zwrotnych instrumentów finansowych. O ile w pierwszym przypadku notuje się duże zainteresowanie korzystaniem z pomocy, tak w przypadku drugiego zainteresowanie praktycznie nie występuje (wiąże się to właśnie z współwystępowaniem dwóch typów wsparcia, z czego forma dotacyjna jest dużo korzystniejsza w oczach beneficjentów).</p>

Źródło: popracowanie własne.

Wnioski i rekomendacje

Tabela 58 Tabela rekomendacji

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
Rekomendacje odnoszące się do realizacji celów RPO WD 2014-2020							
1	Odnotowano zagrożenie niezrealizowanie wskaźników na rok 2023. (str. 53-78, 105-112)	<p>W związku z zagrożeniem nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźników oraz identyfikację przyczyn ich niezrealizowania rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowych wskaźników na rok 2023:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ram Wykonania EFRR na rok 2023: <ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów. 2. Wspólnych i specyficznych dla programu wskaźników produktu EFRR: <ul style="list-style-type: none"> • 1.2. Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) • 1.4. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe • 1.5. Inwestycje produkcyjne: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) • 3.1. Energia odnawialna: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych • 4.1. Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów • 4.5. Pojemność obiektów małej retencji • 4.5 Długość sieci kanalizacji deszczowej • 5.2 Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych 3. Produktu EFS: <ul style="list-style-type: none"> • 8.1. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w 	KE, MliR, IZ	Zmiana wartości wskaźnika	IV 2019- I 2020	Rekomendacja operacyjna	RPO 2014-2020

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<p>programie</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8.1. Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie • 8.3. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie • 8.3. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 • 8.5. Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców • 10.3. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie <p>4. Rezultatu EFS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8.1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie) • 8.1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie) • 8.1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie) • 8.3. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie po opuszczeniu programu • 8.3. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu • 8.5. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie • 9.1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu • 9.1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem 					

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) <ul style="list-style-type: none"> 10.1. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu 					
2.	Notuje się niskie zainteresowanie zwrotnymi instrumentami finansowymi w ramach CT8 (działanie 8.3) w opozycji do instrumentów bezzwrotnych, również oferowanych w ramach tego działania. (str.219)	Rekomenduje się przeniesienie części alokacji w ramach działania 8.3. Proponuje się przesunięcie części alokacji (spośród 11 mln EUR przypisanych instrumentom finansowym) na alokację odnoszącą się do bezzwrotnych dotacji w ramach tego samego działania (które cieszą się większym zainteresowaniem beneficjentów).	KE, MliR, IZ	Procedura przesunięcia alokacji	IV 2019-I 2020	Programowa strategiczna	Rynek pracy (OP 8)
3	Zidentyfikowano problemy we wdrażaniu działania 3.1 (ze względu na m.in. aktualną sytuację na rynku energetyki odnawialnej i niestabilne oraz niekorzystne otoczenie prawne) oraz działania 3.3 (w przypadku którego w trakcie wdrażania powstał program krajowy, dublujący wsparcie oferowane na poziomie RPO, oferując przy tym korzystniejsze dla beneficjentów warunki). W obu przypadkach problem występuje w zakresie wykorzystania instrumentów finansowych. (str. 220)	Rekomenduje się rozważenie przeniesienia środków z tychże działań (przeznaczonych dotychczas do wykorzystania w ramach instrumentów finansowych) na alokację możliwą do wykorzystania w ramach instrumentów bezzwrotnych (dotacje) bądź przeniesienia środków do alokacji przeznaczonej na instrumenty finansowe (pożyczki) w ramach działania 1.5 (w ramach tego działania odnotowywano dotychczas większe zainteresowanie tego typu formą wsparcia)	KE, MliR, IZ	Procedura przesunięcia alokacji	IV 2019-I 2020	Programowa strategiczna	Gospodarka niskoemisyjna (OP 3)

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
4	W związku z istotnymi zmianami społeczno-gospodarczymi (spadek stopy bezrobocia) oraz istotnym wkładem nowych Programów krajowych (np. Program 500+, który ma istotny wpływ na zmniejszenie skali problemu ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym) odnotowano spadek zainteresowania uczestnictwem w projektach organizowanych w ramach działania 9.1. (str.79-91)	Rekomenduje się realokację części środków z działania 9.1 na alokację działania 9.2 lub PT w celu wsparcia usprawnienia procesu wdrażania RPO WD 2014-2020	KE, MliR, IZ	Procedura przesunięcia alokacji	IV 2019-I 2020	Programowa strategiczna	Włączenie społeczne (OP 9)
5	W związku z analizą potencjału absorpcyjnego poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych zidentyfikowano możliwość relokacji środków z osi 2 PI 2c oraz z osi 8 PI 8.vi (str. 138-180)	Rekomenduje się relokację środków z osi 2 PI 2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e- kultury oraz e-zdrowia na os 3 do PI 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łączące na zmiany klimatu. Rekomenduje się relokację środków z osi 8 PI 8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się na os 10 do PI 10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia oraz PT.	KE, MliR, IZ	Procedura przesunięcia alokacji	IV 2019-I 2020	Programowa strategiczna	Technologie informacyjne – komunikacyjne (OP 2) Gospodarka niskoemisyjna (OP 3) Rynek pracy (OP 8) Edukacja (OP 10)

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		Rekomenduje się relokację środków z osi 8 na os 11 na kod 121.					Pomoc techniczna (OP 11)
6	Odnotowano znaczne przekroczenie wartości % realizacji do 2023 r. wskaźników (str. 44-51, 55-78, 104-112)	<p>W związku z wysokim poziomem zainteresowania naborami oraz wysoką wartością szacowanych wskaźników produktu rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ram wykonania EFRR: <ul style="list-style-type: none"> • OP 1 Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie • OP 2 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 • OP 2 Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego • OP 3 Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji • OP 3 Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej • OP 3 Długość wspartej infrastruktury rowerowej • OP 4 Długość sieci kanalizacji sanitarnej • OP 4 Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem • OP 4 Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej • OP 5 Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg • OP 6 Liczba wspartych podmiotów leczniczych • OP 6 Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • OP 7 Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej 	KE, IZ	Zmiana wartości wskaźnika	IV 2019- I 2020	Rekomendacja operacyjna	RPO 2014-2020

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<p>wspieraniem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej</p> <p>2. Wspólnych i specyficznych dla programu wskaźników produktu EFRR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.1. Badania i innowacje: Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju • 1.2. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe • 1.2. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie • 1.2. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje • 1.2. Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi • 1.3. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe • 1.3. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie • 1.4. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie • 1.4. Inwestycje produkcyjne: Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje • 1.5. Inwestycje produkcyjne: Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach • 1.5. Badania i innowacje: Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy • 2.1. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 • 2.1. Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego 					

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<ul style="list-style-type: none"> • 2.1 Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego • 3.1. Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • 3.1. Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • 3.1. Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych • 3.2. Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych • 3.3. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji • 3.3. Efektywność energetyczna: liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii • 3.3. Efektywność energetyczna: zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych • 3.3. Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych • 3.4. Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych • 3.4. Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej • 3.4. Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” • 3.5. Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie • 3.5. Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje • 4.1. Odpady stałe: dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów • 4.2. Długość sieci kanalizacji sanitarnej • 4.2. Oczyszczanie ścieków: liczba dodatkowych osób korzystających 					

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<p>z ulepszonych oczyszczania ścieków</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.2. Zaopatrzenie w wodę: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę • 4.3. Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem. • 4.3 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem • 4.3. Zrównoważona turystyka: wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne • 4.4. Liczba wspartych form ochrony przyrody • 4.4. Przyroda i różnorodność: powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony • 4.5. Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej • 5.1. Drogi: całkowita długość nowych dróg • 5.1. Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg • 5.2. Pojemność zakupionych jednostek taboru kolejowego • 6.1 Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne • 6.1. Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej • 6.2. Liczba wspartych podmiotów leczniczych • 6.2. Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • 6.3. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • 6.3. Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • 7.1. Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej 					

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<p>wspieraniem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7.1. Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej • 7.1. Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej • 7.1. Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej • 7.2. Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wspieraniem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej • 7.2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej • 7.2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego • 7.2. Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej • 7.2. Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego <p>3. Ram wykonania EFS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OP 8 Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie • OP 8 Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej • OP 10 Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie • OP 10 Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie • OP 10 Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie • OP 10 Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie 					

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<p>4. Produktu EFS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8.1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie • 8.1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie • 8.1. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie • 8.1. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie • 8.1. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie • 8.1. Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie • 8.2. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej • 9.3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie • 10.1. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie • 10.1. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie • 10.1. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie • 10.1. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie • 10.1. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie • 10.1. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych 					

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
		<ul style="list-style-type: none"> • 10.2. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie • 10.2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie • 10.2. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie <p>5. Rezultatu EFS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8.4. Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie • 8.4. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie • 8.4. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • 8.5. Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne • 9.2. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu • 10.1. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych • 10.2. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby] • 10.2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • 10.2. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu 					
Rekomendacje odnoszące się do perspektywy 2020+							
1.	Dotychczasowe wsparcie doradcze dla przedsiębiorstw skutkuje trudnymi	Sugeruje się obniżenie poziomu % wsparcia ze środków UE, na wsparcie doradcze dla przedsiębiorstw, aby w przyszłości zapewnić korzystanie z tej formy wsparcia wyłącznie przez podmioty, które są nią faktycznie	KE, MliR, IZ	Programowa nie wsparcia w ramach	Przyszły okres finansowan	Programowa strategiczna	RPO 2020+

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
	w oszacowaniu efektami otrzymanej pomocy. (str.221)	zainteresowane i potrzebują jej w celu dalszego rozwoju. Rekomenduje się również wprowadzenie (w przypadku kontynuowania tego typu działań w kolejnej perspektywie finansowej) wskaźników, które pozwalałyby w większym stopniu umożliwić mierzalność efektów. Obecnie są one stosunkowo trudne do zweryfikowania, szczególnie w kontekście wpływu na poprawę funkcjonowania przedsiębiorstw, które skorzystały z tego typu pomocy.		kolejnego okresu finansowania	ia		
2.	Kolejny okres programowania przypadnie na odmienną sytuację społeczno-gospodarczą, względem okresu programowania obecnej perspektywy finansowej. Uwzględnić więc należy poważne zmiany w zakresie poziomu bezrobocia czy skali problemu ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym. (str.79-91)	Rekomenduje się dostosowanie (w stosunku do obecnie wdrażanych działań) środków alokowanych na działania mające na celu zmniejszenie stopy bezrobocia i ograniczenie zjawiska ubóstwa względem aktualnych wskaźników społeczno-gospodarczych. Jednocześnie należy umożliwić w tym zakresie realizację długotrwałych, ukierunkowanych na pozostałą do aktywizacji grupę docelową (głównie długotrwale bezrobotni i osoby w szczególnie trudnej sytuacji (w tym niepełnosprawni)). Grupy te odznaczają się wysokim poziomem trudności względem podejmowania działań aktywizacyjnym, co powoduje konieczność kompleksowego podejścia do rozwiązania ich problemów (w przeciwieństwie do obecnego rodzaju wsparcia, ukierunkowanego w większym stopniu na podejściu „ilościowym”).	KE, MliR, IZ	Programowanie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+
3.	Stosunkowo niski poziom zainteresowania wykorzystaniem niektórych form wsparcia (i co za tym idzie, konieczność realokacji środków) wynika niekiedy z powstawania krajowych programów wsparcia, dublujących się z RPO	Rekomenduje się przy projektowaniu programów krajowych szczegółową analizę wsparcia oferowanego w ramach poszczególnych RPO celem uniknięcia sytuacji dublowania programów wsparcia odnośnie do wspólnego zakresu tematycznego.	MliR	Programowanie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Pozasystemowa	RPO 2020+

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
	(str. 217).						
4.	Zidentyfikowano problem w zakresie krajowych wytycznych, uniemożliwiających stosowanie trybu pozakonkursowego w ramach poszczególnych działań (tryb ten docelowo pozwala uaktywnić m.in. samorządy, które do tej pory były stosunkowo bierne w aplikowaniu o środki w trybie konkursowym). (str. 238-239)	Rekomenduje się możliwość szerszego stosowania trybu pozakonkursowego w ramach RPO województwa dolnośląskiego w przyszłej perspektywie finansowej (np. w zakresie działań obecnie realizowanych w ramach OP 9).	KE, MliR, IZ	Programowanie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+
5.	Najczęstszym problemem sygnalizowanym przez beneficjentów wsparcia jest wysoki stopień zbiurokratyzowania procedury ubiegania się o dofinansowanie, długi proces oceny wniosków i konieczność posiadania znacznej wiedzy z zakresu aplikowania o środki (przy czym procedura uzyskania dofinansowania oceniona została jako trudna przez niecałe 24% badanych). (s.205)	Rekomenduje się uproszczenie procedur związanych z aplikowaniem o środki w ramach przyszłej perspektywy finansowej.	KE, MliR, IZ	Programowanie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
6.	W obecnej perspektywie realizowane działania cieszą się sporym zainteresowaniem (co odzwierciedlone zostało w realizacji celów pośrednich na 2018 r.). Niektóre spośród działań cechuje szczególnie wysoki potencjał do dalszego wsparcia. Na działania te powinien zostać położony szczególny nacisk w kolejnej perspektywie finansowej. (s.238)	Rekomenduje się kontynuację dotychczasowych typów działań, ze szczególnym uwzględnieniem działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, multimodalności, działań rewitalizacyjnych (które cieszą się szczególnie dużym zainteresowaniem i występuje dalszy potencjał do realizacji inwestycji w tym zakresie) edukacji oraz inwestycji drogowo-kolejowych.	KE, MliR, IZ	Programowa nie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+
7.	Działania z zakresu B+R, mimo niższego tempa wdrażania, stanowią istotny element sektora badawczo-rozwojowego regionu. Bez zaangażowania środków publicznych dojść może do znacznego spadku działalności badawczo-rozwojowej. (str. 218-219)	Rekomenduje się kontynuację działań z zakresu B+R. Szacując wartość alokacji należy wziąć jednakże pod uwagę doświadczenia z obecnej perspektywy (niższe tempo wdrażania, niż w przypadku innych typów działań).	KE, MliR, IZ	Programowa nie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+
8.	W ramach dotychczasowych działań w zakresie wsparcia przedsiębiorstw zidentyfikowano duży potencjał związany z wykorzystaniem instrumentów finansowych	Rekomenduje się podjęcie starań w kierunku umożliwienia większego oparcia przyszłych działań (ukierunkowanych na wsparcie przedsiębiorstw) na instrumentach finansowych. Należy jednak w okresie programowania wsparcia przeanalizować aktualną ofertę w zakresie innych źródeł finansowania poszczególnych typów projektów. gdyż zmiana formy na instrumenty finansowe, np. pożyczki w sytuacji, kiedy możliwe jest uzyskanie bezzwrotnej pomocy z innego rodzaju źródła spotkałaby się z niskim zainteresowaniem.	KE, MliR, IZ	Programowa nie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny
	(szczególnie w przypadku MŚP w ramach dotychczasowej OP1). (str. 57, 220)	Jednocześnie nie należy wprowadzić tego typu zmiany wobec wszystkich rodzajów wsparcia. Np. dla rozwoju sektora B+R niezbędne jest zachowanie formy dotacyjnej.					
9.	Szczególnie wysokim zainteresowaniem cieszyły się nabory związane z działaniami rewitalizacyjnymi. Identyfikuje się jednocześnie dalszy bardzo wysoki potencjał w zakresie realizacji kolejnych inwestycji w tym zakresie. Problemem w zakresie wdrażania dotychczasowego wsparcia była konieczność przeprowadzenia długotrwałej procedury opracowywania wymaganej dokumentacji przez gminy (programy rewitalizacji). (s. 63,218,223)	W związku z wysokim dalszym zainteresowaniem realizacją działań rewitalizacyjnych, rekomenduje się ich kontynuowanie w ramach kolejnego okresu finansowania. Sugeruje się uproszczenie procedur związanych z opracowywaniem programów rewitalizacji przez gminy.	KE, MIIIR, IZ	Programowa nie wsparcia w ramach kolejnego okresu finansowania	Przyszły okres finansowania	Programowa strategiczna	RPO 2020+

Źródło: opracowanie własne.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Struktura próby w podziale na OP (Beneficjenci).....	29
Tabela 2. Struktura próby w podziale na OP (potencjalni i nieskutecznie ubiegający się wnioskodawcy).....	30
Tabela 3. Wartość projektów (dofinansowanie UE) wg powiatów w PLN (wg stanu na 31.12.2019 r.)	41
Tabela 4. Wskaźniki postępu finansowego	43
Tabela 5. Wskaźniki produktu OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje	47
Tabela 6. Wskaźniki produktu OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne.....	47
Tabela 7. Wskaźniki produktu OP 3 Gospodarka niskoemisyjna	48
Tabela 8. Wskaźniki produktu i KEW OP 4 Środowisko i zasoby.....	48
Tabela 9. Wskaźniki produktu i KEW OP 5 Transport	49
Tabela 10. Wskaźniki produktu i KEW OP 6 Infrastruktura spójności społecznej.....	50
Tabela 11. Wskaźniki produktu i KEW OP 7 Infrastruktura edukacyjna	50
Tabela 12. Wskaźniki produktu OP 8 Rynek pracy	51
Tabela 13. Wskaźniki produktu OP 9 Włączenie społeczne	52
Tabela 14. Wskaźniki produktu OP 10 Edukacja	52
Tabela 15. Realizacja poszczególnych wskaźników ram wykonania dla celu założonego na 2018 r.....	54
Tabela 16. Realizacja poszczególnych wskaźników ram wykonania dla celu założonego na 2023 r.....	55
Tabela 17. Wskaźniki produktu OP 1 Przedsiębiorstwa i innowacje	58
Tabela 18. Wskaźniki produktu OP 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne.....	60
Tabela 19. Wskaźniki produktu OP 3 Gospodarka niskoemisyjna	61
Tabela 20. Wskaźniki produktu OP 4 Środowisko i zasoby	63
Tabela 21. Wskaźniki produktu OP 5 Transport	65
Tabela 22. Wskaźniki produktu OP 6 Infrastruktura spójności społecznej	66
Tabela 23. Wskaźniki produktu OP 7 Infrastruktura edukacyjna	67
Tabela 24. Wskaźniki produktu OP 8 Rynek pracy	69

Tabela 25. Wskaźniki rezultatu OP 8 Rynek pracy	72
Tabela 26. Wskaźniki produktu OP 9 Włączenie społeczne	74
Tabela 27. Wskaźniki rezultatu OP 9 Włączenie społeczne	76
Tabela 28. Wskaźniki produktu OP 10 Edukacja	78
Tabela 29. Wskaźniki rezultatu OP 10 Edukacja.....	80
Tabela 30. Wskaźniki rezultatu Osi Priorytetowej 8 Rynek pracy.....	83
Tabela 31. Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu dla OP 8 Rynek pracy	83
Tabela 32. Wskaźniki rezultatu Osi Priorytetowej 9 Włączenie społeczne.....	85
Tabela 33 Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu dla OP 9 Włączenie społeczne	85
Tabela 34. Wskaźniki rezultatu Osi Priorytetowej 10 Edukacja	87
Tabela 35. Prognoza logarytmiczna oparta na wartościach wskaźników w okresie trwania programu dla OP 10 Edukacja	87
Tabela 36 Prognoza oparta na wartościach wskaźników rezultatu dla EFRR i Funduszu Spójności (według osi priorytetowej i celu szczegółowego).....	92
Tabela 37. Prognoza realizacji celów RPO WD 2014-2020	101
Tabela 38. Wskaźniki realizacji celów Strategii Europa 2020.....	126
Tabela 39. Działania/poddziałania RPO WD 2014-2020 mające bezpośredni wpływ na kształtowanie wartości wskaźników Strategii Europa 2020	128
Tabela 40. Wartości wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020 względem działań mających wpływ na kształtowanie się wskaźników celów Strategii Europa 2020.....	129
Tabela 41. Wartości wskaźników monitoringowych Europa 2020 (bądź odpowiedników) – woj. dolnośląskie	129
Tabela 42. Prognozy uwzględniające obecność RPO WD 2014-2020 - modele regresji z wykorzystaniem estymacji MNK (liniowe i logarytmiczne) oraz miary tendencji centralnej wraz ze zróżnicowaniem wskaźników w okresie trwania programu	132
Tabela 43. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujące aspekty związane z celami Strategii Europa 2020?	140

Tabela 44 Procent alokacji rozpisanej w konkursach ogłoszonych od początku okresu programowania do końca 2018 r. wykorzystanej na realizację projektów z uwzględnieniem projektów pozakonkursowych	142
Tabela 45 Identyfikacja potencjału absorpcyjnego OP	143
Tabela 46 Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów - Wariant I	144
Tabela 47 Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów - Wariant II	145
Tabela 48 Szacowana wartość alokacji na 2020 r., która zostanie wykorzystana na realizację projektów - Wariant III	145
Tabela 49 Potrzeby oraz stan gotowości wdrożeniowej systemu RPO WD 2014-2020	146
Tabela 50 Średnia wartość umowy podpisanych w ramach RPO WD 2014-2020.....	147
Tabela 51 Potencjał absorpcji poszczególnych OP liczony w szacowanej liczbie umów możliwych do popisania (Wariant I,II,III).....	148
Tabela 52 Analiza pozostałej wartości alokacji.	149
Tabela 53 Analiza wartości osiągniętych wskaźników i wykorzystania alokacji w ramach poszczególnych OP	151
Tabela 54 Identyfikacja potencjału absorpcyjnego poszczególnych działań RPO WD 2014-2020.....	169
Tabela 55 Planowane zmiany finansowe w osiach priorytetowych, z uwzględnieniem rezerwy wykonania (RW)	175
Tabela 56 Matryca analizy porównawczej (benchmarking).....	237
Tabela 57. Podsumowanie	247
Tabela 58 Tabela rekomendacji	278
Rysunek 1. Schemat komponentu konceptualnego	18
Rysunek 2. Schemat komponentu empirycznego.....	20
Rysunek 3. Fazy realizacji benchmarkingu	27
Rysunek 4. Struktura liczby projektów i wartości dofinansowania (wkład UE) w podziale na Osie Priorytetowe (w mln EUR i liczbie projektów, stan na koniec 2018 r.).....	37

Rysunek 5. Średnia wartość projektów (wartość wkładu UE) w podziale na Osie Priorytetowe, stan na koniec 2018 r.	38
Rysunek 6. Struktura beneficjentów wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020, wg stanu na koniec 2018 r.	39
Rysunek 7. Struktura terytorialna projektów RPO WD – udział % beneficjentów (dot. projektów z podpisanymi umowami wg stanu na koniec 2018 r.)	40
Rysunek 8. Wskaźniki postępu finansowego - Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w podziale na Osie Priorytetowe RPO WD 2014-2020 (PLN).....	44
Rysunek 9. Realizacja wskaźników postępu finansowego (Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w podziale na Osie Priorytetowe RPO WD 2014-2020) do 2018 r. (wg stanu na koniec 2018 r.)	45
Rysunek 10. Realizacji wskaźników postępu finansowego (Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w podziale na Osie Priorytetowe RPO WD 2014-2020) do 2023 r.(wg stanu na koniec 2023 r.).....	46
Rysunek 11 Wpływ RPO WD 2014-2020 na poziom bezrobocia na terenie województwa dolnośląskiego	88
Rysunek 12 Wpływ RPO WD 2014-2020 na rynek pracy na terenie województwa dolnośląskiego	89
Rysunek 13 RPO WD na liczbę porad lekarskich w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej	89
Rysunek 14 Wpływ RPO WD na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej.....	90
Rysunek 15 Wpływ OP 10 na zdawalność egzaminów zawodowych	91
Rysunek 16. Prognoza realizacji celów w 2023 r.....	103
Rysunek 17. Skumulowane wartości wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020 względem działań mających wpływ na kształtowanie się wskaźników celów Strategii Europa 2020	131
Rysunek 18. Wizualizacja modeli logarytmicznych wskaźników odpowiadających celom Strategii Europa 2020.....	134
Rysunek 19. Jak oceniają Państwo stopień, w jakim dotychczas udało się Państwu zrealizować cel/cele założony/e w ramach projektu?	186
Rysunek 20. Ocena stopnia trudności w zakresie osiągnięcia celów projektu	187

Rysunek 21. Czy realizowany/e w ramach projektu cel/e udało się osiągnąć w większym zakresie, jeśli: (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”)	188
Rysunek 22. Czy udało się osiągnąć cele na takim samym poziomie, gdyby: (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”)	189
Rysunek 23. Czy biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem projektu, uda się Państwu zrealizować cele w większym niż założono wymiarze?	189
Rysunek 24. Czy istnieje jakiś obszar tematyczny, w którym chcieli Państwo realizować projekt, ale którego Program nie wspiera?	190
Rysunek 25. Czy wiedzą Państwo o możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem?	191
Rysunek 26. Czy gdyby posiadali Państwo taką wiedzę, to podjęliby się Państwo realizacji projektu partnerskiego?	191
Rysunek 27. Jak oceniają Państwo procedurę uzyskania dofinansowania, biorąc pod uwagę swoje doświadczenia związane z ubieganiem się o środki w ramach RPO?	192
Rysunek 28. Proszę ocenić poniższe aspekty związane z ubieganiem się o wsparcie (w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie prosty, nieproblematyczny”, a 5 „zdecydowanie trudny, sprawia problemy”)	193
Rysunek 29. Które czynniki wpłynęły negatywnie na realizację projektu?	194
Rysunek 30. Czy ze względu na trudności, które Państwo wskazali, próbowali Państwo podjąć środki zaradcze, które ułatwiłyby realizację projektu?	194
Rysunek 31. Jakie to były środki?	195
Rysunek 32. Czy podjęte środki pozwoliły na zmniejszenie skali problemów wpływających negatywnie na realizację projektu?	196
Rysunek 33. Które czynniki wpłynęły pozytywnie na realizację projektu?	197
Rysunek 34. Czy zapewnienie przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminacji) stanowi/stanowiło dla Państwa trudność?	197

Rysunek 35. Czy zapewnienie przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminacji) stanowi/stanowiło dla Państwa trudność? – odpowiedzi w podziale na OP.....	198
Rysunek 36. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?.....	200
Rysunek 37. Czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiły wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie	201
Rysunek 38. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach wpłynęło pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?	202
Rysunek 39. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla Państwa zrozumiałe?	202
Rysunek 40. Czy proces oceny i wyboru projektów przebiegał sprawnie?.....	203
Rysunek 41. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji wdrażających Program?	203
Rysunek 42. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji wdrażających Program? – podział wg instytucji	204
Rysunek 43. Jak oceniają Państwo oferowaną Państwu na etapie ubiegania się o dofinansowanie pomoc? (odpowiedzi w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie była przydatna”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”).....	205
Rysunek 44. Czy korzystają Państwo ze wsparcia instytucji wdrażających Program na etapie realizacji projektu?	205
Rysunek 45. Czy korzystają Państwo ze wsparcia instytucji wdrażających Program na etapie realizacji projektu? – podział wg OP	206
Rysunek 46. W jakim stopniu pomoc udzielana przez instytucje wdrażające Program ułatwiała realizację projektu? (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie ułatwiała”, a 5 „zdecydowanie ułatwiała”	207
Rysunek 47. Jak oceniają Państwo pomoc IZ/IP oferowaną na etapie rozliczania projektu?	208
Rysunek 48. Czy istnieje jakaś pomoc związana z realizacją projektu, której Państwo oczekują, a która nie jest zapewniana ze strony instytucji wdrażających Program?.....	209

Rysunek 49. Czy istnieje jakiś obszar tematyczny, w którym chcieli Państwo realizować projekt, ale którego Program nie wspiera?.....	210
Rysunek 50. Czy wiedzą Państwo o możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem?.....	210
Rysunek 51. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?.....	211
Rysunek 52. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach wpłynęło pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?.....	211
Rysunek 53. Czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiły wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie (tj. czy czas pomiędzy szkoleniem a terminem naboru wniosków był wystarczająco długi)?	212
Rysunek 54. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla Państwa zrozumiałe?	213
Rysunek 55. Czy w przypadku pojawienia się trudności w zrozumieniu lub zinterpretowaniu kryteriów wyboru kontaktowali się Państwo z instytucją, która przeprowadzała nabór wniosków?.....	213
Rysunek 56. Jak oceniają Państwo zaoferowaną Państwu przez instytucje wdrażające Program pomoc w zrozumieniu bądź interpretacji kryteriów wyboru projektów?	214
Rysunek 57. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów umożliwiły wybór przedsięwzięć najlepiej realizujących postawione w Państwa projekcie cele?.....	214
Rysunek 58. Czy proces oceny i wyboru projektów przebiegał sprawnie?.....	215
Rysunek 59. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji organizującej nabór wniosków?.....	215
Rysunek 60. Jak oceniają Państwo oferowaną Państwu pomoc? (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie była przydatna”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”)	216
Rysunek 61. Które działania instytucji wdrażającej Program mogłyby wpłynąć na zmniejszenie trudności, z którymi spotkali się Państwo na etapie wnioskowania o dofinansowanie?	217

Rysunek 62. Ocena aspektów związanych z ubieganiem się o wsparcie (ocena podanych aspektów w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie prosty, nieproblematyczny”, a 5 „zdecydowanie trudny, sprawia problemy”)	218
Rysunek 63. Jak ogółem oceniają Państwo procedurę uzyskania dofinansowania, biorąc pod uwagę swoje doświadczenia związane z ubieganiem się o środki w ramach RPO?	218
Rysunek 64. W jaki sposób docierały/ją do Państwa informacje na temat Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020?.....	219
Rysunek 65. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?.....	220
Rysunek 66. Jak oceniają Państwo następujące aspekty szkoleń lub spotkaniach informacyjnych (ocena w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie negatywnie”, a 5 „zdecydowanie pozytywnie”).....	220
Rysunek 67. Czy zapoznawali się Państwo z dokumentami związanymi z Programem (np. z regulaminem konkursu, Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych)?	221
Rysunek 68. Czy kontaktowali się Państwo z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie Programu w celu uzyskania informacji o RPO WD?.....	221
Rysunek 69. Jak oceniają Państwo informacje przekazane przez przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie Programu? Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie odpowiadała moim potrzebom”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”.	222
Rysunek 70. Jakie czynniki spowodowały, że nie składali Państwo dotychczas wniosku o dofinansowanie swoich działań z Programu?	223

Aneks: Wzory narzędzi badawczych⁵⁷

Badanie CAWI/CATI z beneficjentami

Działanie/poddziałanie, w którym Beneficjent realizował projekt: (z bazy)					
Wpisywanie się projektu w cele Strategii Europa 2020					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 1					
1. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujące aspekty:					
<ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost zatrudnienia					
Zwiększenie inwestycji w działalność badawczo-rozwojową					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 2					
2. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:					
<ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost zatrudnienia					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 3					
3. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:					
<ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii					
Spadek emisji gazów cieplarnianych					
Wzrost efektywności energetycznej					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 4					
4. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:					
<ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii					
Spadek emisji gazów cieplarnianych					
Wzrost efektywności energetycznej					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 5					
5. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:					

⁵⁷ Ostateczny kształt narzędzi będzie uzgadniany przed rozpoczęciem badania z Zamawiającym.

<ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Spadek emisji gazów cieplarnianych					
Wzrost efektywności energetycznej					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 6					
<p>6. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Zmniejszenie poziomu ubóstwa					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 7					
<p>7. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 8					
<p>8. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata					
Zwiększenie nakładów na działalność B+R w przedsiębiorstwach					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 9					
<p>9. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Zmniejszenie poziomu ubóstwa					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla Beneficjentów realizujących projekt w ramach OP 10					
<p>10. W jakim stopniu realizowany przez Państwa projekt wpływa/wpływał na następujący aspekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie wpływa”, a 5 „wpływa w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki					

nauki						
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego						
11. Czy realizowany przez Państwa projekt wpisuje/wpisywał się w jakieś inne cele niż wskazane powyżej?						
a) Tak (proszę wskazać, jakie to cele?) ...						
b) Nie						
Pytania zamieszczone w dalszej części kwestionariusza skierowane są do wszystkich respondentów						
Stopień realizacji celów projektu						
12. Jak oceniają Państwo stopień, w jakim dotychczas udało się Państwu zrealizować cel/cele założony/e w ramach projektu?						
a) Zdecydowanie dobrze						
b) Raczej dobrze						
c) Przeciętnie (dlaczego?) ...						
d) Raczej źle (dlaczego?) ...						
e) Zdecydowanie źle (dlaczego?) ...						
13. Czy osiągnięcie celów w ramach Państwa projektu było:						
a) Zdecydowanie łatwe (co o tym zdecydowało?) ...						
b) Raczej łatwe (co o tym zdecydowało?) ...						
c) Ani łatwe, ani trudne						
d) Raczej trudne (co o tym zdecydowało?) ...						
e) Zdecydowanie trudne (co o tym zdecydowało?) ...						
14. Czy realizowany/e w ramach projektu cel/e udało by się osiągnąć w większym zakresie, jeśli:						
• Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”.						
		1	2	3	4	5
...na realizację przeznaczono by większe środki finansowe						
...do projektu zaangażowano by większą liczbę pracowników						
...projekt byłby realizowany przez dłuższy okres niż założono						
15. Czy udało by się osiągnąć cele na takim samym poziomie, gdyby:						
• Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie”, a 5 „zdecydowanie tak”.						
		1	2	3	4	5
...na realizację przeznaczono by mniejsze środki finansowe						
...do projektu zaangażowano by mniejszą liczbę pracowników						
...projekt byłby realizowany przez krótszy okres niż założono						
• Pytanie wyświetli się tylko tym beneficjentom, którzy dotychczas nie zakończyli realizacji projektów.						
16. Czy biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem projektu, uda się Państwu zrealizować cele w większym niż założono wymiarze?						
a) Zdecydowanie tak (które czynniki mają/będą miały na to wpływ?) ...						
b) Raczej tak (które czynniki mają/będą miały na to wpływ?) ...						
c) Trudno powiedzieć (nie czytać)						
d) Raczej nie (które czynniki mają/będą miały na to wpływ?) ...						
e) Zdecydowanie nie (które czynniki mają/będą miały na to wpływ?) ...						
Oferowane wsparcie i procedura jego uzyskania						

17. Czy istnieje jakiś obszar tematyczny, w którym chcieli Państwo realizować projekt, ale którego Program nie wspiera?					
a) Tak (jaka to tematyka?) ...					
b) Nie					
c) Trudno powiedzieć (nie czytać)					
18. Czy wiedz Państwo o możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem?					
a) Tak, wiemy i realizujemy projekt w partnerstwie (proszę przejść do pytania 19)					
b) Tak, wiemy, ale chcieliśmy realizować projekt samodzielnie (proszę przejść do pytania 19)					
c) Tak, wiemy, chcieliśmy realizować projekt z partnerem, jednak nie mogliśmy znaleźć odpowiedniego (proszę przejść do pytania 19)					
d) Nie posiadamy takiej wiedzy					
19. Czy gdyby posiadali Państwo taką wiedzę, to podjęliby się Państwo realizacji projektu partnerskiego?					
a) Zdecydowanie tak (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
b) Raczej tak (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
c) Trudno powiedzieć (nie czytać)					
d) Raczej nie (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
e) Zdecydowanie nie (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
20. Jak oceniają Państwo procedurę uzyskania dofinansowania, biorąc pod uwagę swoje doświadczenia związane z ubieganiem się o środki w ramach RPO?					
a) Zdecydowanie prosta (które czynniki mają na to wpływ?) ...					
b) Raczej prosta (które czynniki mają na to wpływ?) ...					
c) Ani prosta, ani trudna					
d) Raczej trudna (które czynniki mają na to wpływ?) ...					
e) Zdecydowanie trudna (które czynniki mają na to wpływ?) ...					
21. Proszę ocenić poniższe aspekty związane z ubieganiem się o wsparcie:					
<ul style="list-style-type: none"> Proszę dokonać oceny podanych aspektów w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie prosty, nieproblematiczny”, a 5 „zdecydowanie trudny, sprawia problemy” 					
	1	2	3	4	5
Poszukiwanie informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania					
Przygotowanie dokumentacji związanej z ubieganiem się o dofinansowanie					
Uzyskanie informacji od pracowników instytucji zajmujących się wdrażaniem programu					
Rozliczanie projektu					
Dokonywanie zmian w harmonogramie realizacji projektu					
Czynniki wpływające na realizację projektu					
22. Które czynniki wpłynęły <u>negatywnie</u> na realizację projektu?					
<ul style="list-style-type: none"> Możliwość wyboru więcej niż 1 odpowiedzi. 					
a) Brak wykwalifikowanej kadry do sporządzania rozliczeń i sprawozdawczości na poziomie realizowanego projektu					
b) Brak doświadczenia w realizacji projektów finansowanych ze środków UE					
c) Trudność w interpretacji przepisów i wytycznych związanych z realizacją projektów					

<p>d) Zmienność przepisów prawnych związanych z realizacją Programu (np. zmiana kwalifikowalności VAT w EFS, zmiana w ustawie wdrożeniowej dot. braku możliwości wprowadzania zmian do umów, które byłyby niezgodne z kryteriami z regulaminu naboru, brak możliwości wydłużania okresu realizacji projektów)</p> <p>e) Niewystarczająca liczba szkoleń i spotkań informacyjnych</p> <p>f) Nieadekwatna tematyka szkoleń i spotkań informacyjnych w stosunku do potrzeb</p> <p>g) Trudność w kontakcie z przedstawicielami instytucji wdrażających Program</p> <p>h) Zmieniające się warunki gospodarcze w regionie (w jaki sposób wpłynęło to na osiągnięte przez Państwa cele?) ...</p> <p>i) Zmieniająca się sytuacja społeczna w regionie (w jaki sposób wpłynęło to na osiągnięte przez Państwa cele?) ...</p> <p>j) Funkcjonowanie systemu teleinformatycznego</p> <p>k) Inne czynniki (jakie?) ...</p>
<p>23. Czy ze względu na trudności, które Państwo wskazali, próbowali Państwo podjąć środki zaradcze, które ułatwiłyby realizację projektu?</p>
<p>a) Tak</p> <p>b) Nie (proszę przejść do pyt. 27)</p> <p>c) Trudno powiedzieć (nie czytać) (proszę przejść do pyt. 27)</p>
<p>24. Jakie to były środki?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Możliwość wyboru więcej niż 1 odpowiedzi.</i>
<p>a) Zatrudnienie osób posiadających doświadczenie w realizacji projektu i jego rozliczaniu</p> <p>b) Zlecenie elementów związanych z realizacją projektu (np. rozliczenia projektu) firmie zewnętrznej)</p> <p>c) Kontakt z pracownikami instytucji wdrażających Regionalny Program Operacyjny</p> <p>d) Uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych organizowanych przez instytucje wdrażające Regionalny Program Operacyjny</p> <p>e) Uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych organizowanych przez firmy prywatne</p> <p>f) Inne środki zaradcze (jakie?) ...</p>
<ul style="list-style-type: none">• Pytanie wyświetli się respondentowi, jeśli w poprzednim pytaniu wskazano więcej, niż jeden środek zaradczy.
<p>25. Które spośród zastosowanych środków zaradczych były najskuteczniejsze? Proszę wskazać nie więcej niż 2 odpowiedzi.</p>
<p>a) Zatrudnienia osób posiadających doświadczenie w realizacji projektu i jego rozliczaniu</p> <p>b) Zlecenie elementów związanych z realizacją projektu (np. rozliczenia projektu) firmie zewnętrznej)</p> <p>c) Kontakt z pracownikami instytucji wdrażających Regionalny Program Operacyjny</p> <p>d) Uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych organizowanych przez instytucje wdrażające Regionalny Program Operacyjny</p> <p>e) Uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych organizowanych przez firmy prywatne</p> <p>f) Inne środki zaradcze (jakie?) ...</p>
<p>26. Czy podjęte środki pozwoliły na zmniejszenie skali problemów wpływających negatywnie na realizację projektu?</p>
<p>a) Zdecydowanie tak (w jaki sposób?) ...</p> <p>b) Raczej tak (w jaki sposób?) ...</p> <p>c) Trudno powiedzieć (nie czytać)</p> <p>d) Raczej nie (dlaczego?) ...</p> <p>e) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ...</p>

27. Które czynniki wpłynęły <u>pozytywnie</u> na realizację projektu?
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Możliwość wyboru więcej niż 1 odpowiedzi.</i>
<ul style="list-style-type: none"> a) Możliwość skorzystania ze szkoleń i uczestnictwa w spotkaniach informacyjnych dla beneficjentów b) Możliwość kontaktu z instytucjami wdrażającymi Program i uzyskiwania od nich informacji i wyjaśnień c) Zmieniające się warunki gospodarcze w regionie (w jaki sposób wpłynęło to na osiągnięte przez Państwa cele?) ... d) Zmieniająca się sytuacja społeczna w regionie (w jaki sposób wpłynęło to na osiągnięte przez Państwa cele?) ... e) Funkcjonowanie systemu teleinformatycznego f) Inne czynniki (jakie?) ...
28. Czy zapewnienie przestrzegania w projekcie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, zasady równości kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminacji) stanowi/stanowiło dla Państwa trudność?
<ul style="list-style-type: none"> a) Zdecydowanie tak (dlaczego?) ... b) Raczej tak (dlaczego?) ... c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie e) Zdecydowanie nie
29. W jaki sposób zapewniali Państwo przestrzeganie w ramach swojego projektu:
<ul style="list-style-type: none"> a) zasady zrównoważonego rozwoju: ... b) zasady równości kobiet i mężczyzn: ... c) zasady niedyskryminacji: ...
Ocena działań instytucji wdrażającej Program
30. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?
<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie (dlaczego?) ... (proszę przejść do pyt. 33)
31. Czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiły wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie (tj. czy czas pomiędzy szkoleniem a terminem naboru wniosków był wystarczająco długi)?
<ul style="list-style-type: none"> a) Zdecydowanie tak b) Raczej tak c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie e) Zdecydowanie nie
32. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach wpłynęło pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?
<ul style="list-style-type: none"> a) Zdecydowanie tak (dlaczego?) ... b) Raczej tak (dlaczego?) ... c) Raczej nie (dlaczego?) ... d) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ... e) Trudno powiedzieć (nie czytać)
33. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla Państwa zrozumiałe?
<ul style="list-style-type: none"> a) Zdecydowanie tak

<p>b) Raczej tak c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie e) Zdecydowanie nie</p>						
34. Czy proces oceny i wyboru projektów przebiegał sprawnie?						
<p>a) Zdecydowanie tak b) Raczej tak c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie e) Zdecydowanie nie</p>						
35. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji wdrażających Program?						
<p>a) Tak (w jakim zakresie?) ... b) Nie (dlaczego?) ... (proszę przejść do pyt. 37)</p>						
36. Jak oceniamy Państwo oferowaną Państwu na etapie ubiegania się o dofinansowanie pomoc? Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie była przydatna”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”.						
1	2	3	4	5		
37. Czy korzystają Państwo ze wsparcia instytucji wdrażających Program na etapie realizacji projektu?						
<p>a) Tak (w jakim zakresie korzystają Państwo z pomocy?) ... b) Nie (dlaczego?) ... (proszę przejść do pytania 40) c) Trudno powiedzieć (nie czytać) (proszę przejść do pytania 40)</p>						
38. W jakim stopniu pomoc udzielana przez instytucje wdrażające Program ułatwiała realizację projektu?						
<ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie nie ułatwiała”, a 5 „zdecydowanie ułatwiała” 						
	1	2	3	4	5	Nie korzystaliśmy z tej formy pomocy
Pomoc ze strony opiekuna projektu						
Pomoc ze strony pracowników PIFE						
Pomoc ze strony Rzecznika Funduszy Europejskich w IZ						
39. Jak oceniamy Państwo pomoc IZ/IP oferowaną na etapie rozliczania projektu?						
<p>a) Zdecydowanie pozytywnie (co o tym zdecydowało?) ... b) Raczej pozytywnie (co o tym zdecydowało?) ... c) Przeciętnie (dlaczego?) ... d) Raczej negatywnie (dlaczego?) ... e) Zdecydowanie negatywnie (dlaczego?) ... f) Nie korzystaliśmy z takiej pomocy g) Nie mieliśmy jeszcze do czynienia z rozliczaniem projektu</p>						
40. Czy istnieje jakaś pomoc związana z realizacją projektu, której Państwo oczekują, a która nie jest zapewniana ze strony instytucji wdrażających Program??						
<p>a) Tak (czego dotyczy ta pomoc?) ... b) Nie</p>						

c) Trudno powiedzieć (nie czytać)
Metryczka
41. Jakiego typu podmiot Państwo reprezentują?
<ul style="list-style-type: none"> a) Mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo b) Duże przedsiębiorstwo c) Jednostka samorządu terytorialnego d) Organy administracji rządowej e) Szkoła lub placówka oświatowa f) Uczelnia wyższa g) Jednostka badawczo-rozwojowa h) Instytucja Otoczenia Biznesu i) Podmiot leczniczy j) Spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa k) Podmiot ekonomii społecznej l) Fundacja lub stowarzyszenie m) Inny podmiot (jaki?) ...
Dziękujemy za udział w badaniu!

Badanie CATI z wnioskodawcami, KTÓRZY UBIEGALI SIĘ O DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW W RAMACH RPO WD 2014-2020, LECZ GO NIE OTRZYMALI

<i>Kwestionariusz</i>					
Działanie/poddziałanie, w ramach którego wnioskodawca aplikował o dofinansowanie: (z bazy)					
Wpisywanie się projektu w cele Strategii Europa 2020					
Pytanie 1 przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wnioski do dofinansowania w ramach OP 1					
<p>1. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost zatrudnienia					
Zwiększenie inwestycji w działalność badawczo-rozwojową					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wnioski do dofinansowania w ramach OP 2					
<p>2. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost zatrudnienia					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					

Kwestionariusz					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 3					
3. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii					
Spadek emisji gazów cieplarnianych					
Wzrost efektywności energetycznej					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 4					
4. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii					
Spadek emisji gazów cieplarnianych					
Wzrost efektywności energetycznej					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 5					
5. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Spadek emisji gazów cieplarnianych					
Wzrost efektywności energetycznej					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 6					
6. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Zmniejszenie poziomu ubóstwa					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 7					
7. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 8					
8. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					

Kwestionariusz					
	1	2	3	4	5
Wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 9					
9. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Zmniejszenie poziomu ubóstwa					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
Pytanie przeznaczone jest dla wnioskodawców, którzy składali wniosek do dofinansowanie w ramach OP 10					
10. Proszę wskazać, w jakim stopniu planowany przez Państwa projekt zakłada/t: <ul style="list-style-type: none"> Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie zakładał”, a 5 „zakładał w bardzo dużym stopniu”. 					
	1	2	3	4	5
Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki					
Zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego					
11. Czy planowany przez Państwa projekt zakładał jakieś inne cele niż wskazane powyżej?					
a) Tak (proszę wskazać, jakie to cele?) ...					
b) Nie					
Pytania zamieszczone w dalszej części kwestionariusza skierowane są do wszystkich respondentów					
Oferowane wsparcie i procedura jego uzyskania					
12. Czy istnieje jakiś obszar tematyczny, w którym chcieli Państwo realizować projekt, ale którego Program nie wspiera?					
a) Tak (jaka to tematyka?) ...					
b) Nie					
c) Trudno powiedzieć (nie czytać)					
13. Czy wiedzą Państwo o możliwości realizacji projektu w partnerstwie z innym podmiotem?					
a) Tak, wiemy i realizujemy projekt w partnerstwie (proszę przejść do pytania 15)					
b) Tak, wiemy, ale chcieliśmy realizować projekt samodzielnie (proszę przejść do pytania 15)					
c) Tak, wiemy, chcieliśmy realizować projekt z partnerem, jednak nie mogliśmy znaleźć odpowiedniego (proszę przejść do pytania 15)					
d) Nie posiadamy takiej wiedzy					
14. Czy gdyby posiadali Państwo taką wiedzę, to podjęliby się Państwo realizacji projektu partnerskiego?					
a) Zdecydowanie tak (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
b) Raczej tak (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
c) Trudno powiedzieć (nie czytać)					
d) Raczej nie (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
e) Zdecydowanie nie (które czynniki miałyby na to wpływ?) ...					
15. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?					
a) Tak					

Kwestionariusz
b) Nie
<ul style="list-style-type: none"> Pytanie wyświetli się respondentom, którzy w pytaniu 15 zazaczyli odpowiedź a).
16. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach wpłynęło pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?
a) Zdecydowanie tak (dlaczego?) ... b) Raczej tak (dlaczego?) ... c) Raczej nie (dlaczego?) ... d) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ... e) Trudno powiedzieć (nie czytać)
<ul style="list-style-type: none"> Pytanie wyświetli się respondentom, którzy w pytaniu 15 zazaczyli odpowiedź b).
17. Czy uważają Państwo, że uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych lub szkoleniach mogłoby wpłynąć pozytywnie na jakość złożonego przez Państwa wniosku o dofinansowanie?
a) Zdecydowanie tak (dlaczego?) ... b) Raczej tak (dlaczego?) ... c) Raczej nie (dlaczego?) ... d) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ... e) Trudno powiedzieć (nie czytać)
18. Czy terminy szkoleń/spotkań informacyjnych umożliwiły wykorzystanie zdobytej wiedzy w celu przygotowania wysokiej jakości wniosku o dofinansowanie (tj. czy czas pomiędzy szkoleniem a terminem naboru wniosków był wystarczająco długi)?
a) Zdecydowanie tak b) Raczej tak c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie (dlaczego?) ... e) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ...
19. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów były dla Państwa zrozumiałe?
a) Zdecydowanie tak (proszę przejść do pytania 21) b) Raczej tak (proszę przejść do pytania 21) c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie (dlaczego?) ... e) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ...
20. Czy w przypadku pojawienia się trudności w zrozumieniu lub zinterpretowaniu kryteriów wyboru kontaktowali się Państwo z instytucją, która przeprowadzała nabór wniosków?
a) Tak b) Nie (dlaczego?) ... (proszę przejść do pytania 22) c) Trudno powiedzieć (nie czytać) (proszę przejść do pytania 22)
21. Jak oceniają Państwo zaoferowaną Państwu przez instytucje wdrażające Program pomoc w zrozumieniu bądź interpretacji kryteriów wyboru projektów?
a) Zdecydowanie dobrze b) Raczej dobrze c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej źle (dlaczego?) ... e) Zdecydowanie źle (dlaczego?) ...
22. Czy kryteria oceny wniosków i wyboru projektów umożliwiły wybór przedsięwzięć najlepiej realizujących postawione w Państwa projekcie cele?

Kwestionariusz				
a) Zdecydowanie tak (proszę przejść do pytania 24) b) Raczej tak (proszę przejść do pytania 24) c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie (dlaczego?) ... e) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ...				
23. Jakiego kryterium, które powinno być według Państwa brane pod uwagę, zabrakło?				
.....				
24. Czy proces oceny i wyboru projektów przebiegał sprawnie?				
a) Zdecydowanie tak b) Raczej tak c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie (dlaczego?) ... e) Zdecydowanie nie (dlaczego?) ...				
Ocena działań instytucji wdrażającej Program				
25. Czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie korzystali Państwo z pomocy instytucji organizującej nabór wniosków?				
a) Tak (w jakim zakresie?) ... b) Nie (dlaczego?) ... (proszę przejść do pyt. 27)				
26. Jak oceniają Państwo oferowaną Państwu pomoc? Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie była przydatna”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”.				
1	2	3	4	5
27. Które czynniki oceniają Państwo jako sprawiające najmniej problemów na etapie ubiegania się o wsparcie?				
<ul style="list-style-type: none"> Możliwość wyboru więcej niż 1 odpowiedzi. a) Możliwość skorzystania ze szkoleń i uczestnictwa w spotkaniach informacyjnych dla beneficjentów b) Możliwość kontaktu z instytucjami wdrażającymi Program i uzyskiwania od nich informacji i wyjaśnień c) Możliwość łatwego dostępu do informacji za pośrednictwem strony internetowej d) Jasne i precyzyjne informacje zawarte w dokumentach programowych e) Funkcjonowanie systemu teleinformatycznego f) Inne czynniki (jakie?) ...				
28. Co stanowiło dla Państwa największe utrudnienie na etapie ubiegania się o dofinansowanie?				
<ul style="list-style-type: none"> Możliwość wyboru więcej niż 1 odpowiedzi. a) Brak wykwalifikowanej kadry do sporządzenia wniosku o dofinansowanie b) Brak doświadczenia w realizacji projektów finansowanych ze środków UE c) Trudność w interpretacji przepisów i wytycznych związanych z ubieganiem się o wsparcie d) Zmienność przepisów prawnych związanych z ubieganiem się o wsparcie (np. zmiana kwalifikowalności VAT w EFS, zmiana w ustawie wdrożeniowej dot. braku możliwości wprowadzana zmian do umów, które byłyby niezgodne z kryteriami z regulaminu naboru, brak możliwości wydłużania okresu realizacji projektów) e) Niewystarczająca liczba szkoleń i spotkań informacyjnych f) Nieadekwatna tematyka szkoleń i spotkań informacyjnych w stosunku do potrzeb g) Trudność w kontakcie z przedstawicielami instytucji wdrażających Program h) Zmieniające się warunki gospodarcze w regionie (w jaki sposób wpłynęło to na osiągnięte przez Państwa cele?) ...				

Kwestionariusz					
i) Zmieniająca się sytuacja społeczna w regionie (w jaki sposób wpłynęło to na osiągnięcie przez Państwa cele?) ... j) Funkcjonowanie systemu teleinformatycznego k) Inne czynniki (jakie?) ...					
29. Które działania instytucji wdrażającej Program mogłyby wpłynąć na zmniejszenie trudności, z którymi spotkali się Państwo na etapie wnioskowania o dofinansowanie?					
a) Zwiększenie liczby działań informacyjnych i szkoleniowych związanych z realizacją projektów b) Stworzenie bardziej przejrzystej dokumentacji c) Inne działania (jakie?) ...					
30. Proszę ocenić poniższe aspekty związane z ubieganiem się o wsparcie:					
<ul style="list-style-type: none"> Proszę dokonać oceny podanych aspektów w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie prosty, nieproblematiczny”, a 5 „zdecydowanie trudny, sprawia problemy” 					
	1	2	3	4	5
Poszukiwanie informacji o możliwościach uzyskania dofinansowania					
Przygotowanie dokumentacji związanej z ubieganiem się o dofinansowanie					
Uzyskanie informacji od pracowników instytucji zajmujących się wdrażaniem programu					
31. Jak ogółem oceniają Państwo procedurę uzyskania dofinansowania, biorąc pod uwagę swoje doświadczenia związane z ubieganiem się o środki w ramach RPO?					
a) Zdecydowanie prosta (które czynniki mają na to wpływ?) ... b) Raczej prosta (które czynniki mają na to wpływ?) ... c) Ani prosta, ani trudna d) Raczej trudna (które czynniki mają na to wpływ?) ... e) Zdecydowanie trudna (które czynniki mają na to wpływ?) ...					
Metryczka					
32. Jakiego typu podmiot Państwo reprezentują?					
a) Mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo b) Duże przedsiębiorstwo c) Jednostka samorządu terytorialnego d) Organy administracji rządowej e) Szkoła lub placówka oświatowa f) Uczelnia wyższa g) Jednostka badawczo-rozwojowa h) Instytucja Otoczenia Biznesu i) Podmiot leczniczy j) Spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa k) Podmiot ekonomii społecznej l) Fundacja lub stowarzyszenie m) Inny podmiot (jaki?) ...					
Dziękujemy za udział w badaniu!					

Badanie CATI z potencjalnymi wnioskodawcami

1. W jaki sposób docierały/ją do Państwa informacje na temat Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020?					
<ul style="list-style-type: none"> a) Za pośrednictwem prasy b) Za pośrednictwem radio lub telewizji c) Za pośrednictwem Internetu d) Od innych podmiotów korzystających ze wsparcia e) Sami poszukujemy informacji na temat możliwych źródeł finansowania f) Nie docierały do nas takie informacje (proszę przejść do pyt. 9) 					
2. Czy brali Państwo udział w szkoleniach bądź spotkaniach informacyjnych związanych z przygotowaniem wniosków o dofinansowanie?					
<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie (dlaczego?) ... (proszę przejść do pyt. 4) 					
3. Jak oceniają Państwo następujące aspekty szkoleń lub spotkaniach informacyjnych:					
<ul style="list-style-type: none"> • Proszę o ocenę w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „zdecydowanie negatywnie”, a 5 „zdecydowanie pozytywnie”. 					
	1	2	3	4	5
Przydatność tematyki poruszanej na szkoleniu dla potencjalnych wnioskodawców					
Materiały informacyjno-szkoleniowe					
Przygotowanie merytoryczne osoby prowadzącej szkolenie/spotkanie					
Termin przeprowadzenia szkolenia/spotkania					
Dostępność informacji na temat szkolenia/spotkania					
4. Czy zapoznawali się Państwo z dokumentami związanymi z Programem (np. z regulaminem konkursu, Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych)?					
<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie (proszę przejść do pyt. 7) c) Trudno powiedzieć (nie czytać) (proszę przejść do pyt. 7) 					
5. Czy dokumenty, z którymi się Państwo zapoznawali były zrozumiałe?					
<ul style="list-style-type: none"> a) Zdecydowanie tak (proszę przejść do pyt. 7) b) Raczej tak c) Trudno powiedzieć (nie czytać) d) Raczej nie e) Zdecydowanie nie 					
6. Jakie zagadnienia w dokumentach, z którymi mieli Państwo kontakt były niezrozumiałe?					
<ul style="list-style-type: none"> • 					
7. Czy kontaktowali się Państwo z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie Programu w celu uzyskania informacji o RPO WD?					
<ul style="list-style-type: none"> a) Tak b) Nie (proszę przejść do pyt. 9) 					

8. Jak oceniają Państwo informacje przekazane przez przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie Programu?				
<ul style="list-style-type: none"> Proszę ocenić w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „pomoc w ogóle nie odpowiadała moim potrzebom”, a 5 „pomoc była bardzo przydatna”. 				
1	2	3	4	5
9. Jakie czynniki spowodowały, że nie składali Państwo dotychczas wniosku o dofinansowanie swoich działań z Programu?				
			Tak	Nie
Przekonanie, że nie możemy uzyskać wsparcia				
Nie posiadamy osób, które potrafią przygotować wniosek o dofinansowanie				
Spotkaliśmy się z trudnościami w zrozumieniu, interpretacji bądź wypełnieniu dokumentacji związanej z ubieganiem się o środki				
Nie posiadamy środków finansowych na zapewnienie wkładu własnego				
Nie odczuwaliśmy potrzeby				
Nie posiadamy wiedzy o Programie				
Inny powód (jaki?) ...				
10. Które z wymienionych poniżej działań mogłyby spowodować, że zdecydowałiby się Państwo na złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Programu?				
a) Zwiększenie liczby działań informacyjnych i szkoleniowych				
b) Wprowadzenie możliwości dodatkowych konsultacji z pracownikami instytucji wdrażających Program (w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie)				
c) Pozyskanie pracowników posiadających doświadczenie w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie				
d) Inne działania (jakie?) ...				
Metryczka				
11. Jakiego typu podmiot Państwo reprezentują?				
a) Mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo				
b) Duże przedsiębiorstwo				
c) Jednostka samorządu terytorialnego				
d) Organy administracji rządowej				
e) Szkoła lub placówka oświatowa				
f) Uczelnia wyższa				
g) Jednostka badawczo-rozwojowa				
h) Instytucja Otoczenia Biznesu				
i) Podmiot leczniczy				
j) Spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa				
k) Podmiot ekonomii społecznej				
l) Fundacja lub stowarzyszenie				
m) Inny podmiot (jaki?) ...				
Dziękujemy za udział w badaniu!				

Indywidualne wywiady pogłębione

Scenariusz wywiadu z przedstawicielami IZ oraz IP ZIT

<p>1. Proszę wskazać, jaką instytucję i komórkę organizacyjną Pan/Pani reprezentuje oraz jaki jest zakres obowiązków tej komórki w związku z wdrażaniem RPO WD 2014-2020.</p>
<p>2. Czy zauważają Państwo, by któreś spośród działań lub poddziałań charakteryzowały się dużym stopniem osiągnięcia celów w ramach poszczególnych OP? Jeśli tak, to które to działania bądź poddziałania?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]</i><ul style="list-style-type: none">• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje• OP 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne• OP 3. Gospodarka niskoemisyjna• OP 4. Środowisko i zasoby• OP 5. Transport• OP 6. Infrastruktura spójności społecznej• OP 7. Infrastruktura edukacyjna• OP 8. Rynek pracy• OP 9. Włączenie społeczne• OP 10. Edukacja
<p>3. Czy w ramach osi priorytetowych RPO WD 2014-2020 występują jakieś działania lub poddziałania, które charakteryzowały się wyjątkowo niewielkim stopniem realizacji celów poszczególnych OP? Jeśli tak, to które to działania bądź poddziałania?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]</i><ul style="list-style-type: none">• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje• OP 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne• OP 3. Gospodarka niskoemisyjna• OP 4. Środowisko i zasoby• OP 5. Transport• OP 6. Infrastruktura spójności społecznej• OP 7. Infrastruktura edukacyjna• OP 8. Rynek pracy• OP 9. Włączenie społeczne• OP 10. Edukacja
<p>4. Czy projekty są wdrażane w sposób efektywny, tzw. czy osiągnięte rezultaty są duże w stosunku do poniesionych nakładów finansowych?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy zaplanowane w ramach zatwierdzonych do dofinansowania projektów koszty są zdefiniowane optymalnie?• Czy możliwe jest osiągnięcie porównywalnych efektów przy rezygnacji z części kosztów?• Czy możliwe jest osiągnięcie porównywalnych efektów przy zmniejszeniu liczby osób

zaangażowanych w realizację projektów?

5. Czy postęp w zakresie wdrażania projektów pozwala sądzić, że uda się osiągnąć założone **wskaźniki rezultatu**?

• *[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]*

- OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje
 - OP 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne
 - OP 3. Gospodarka niskoemisyjna
 - OP 4. Środowisko i zasoby
 - OP 5. Transport
 - OP 6. Infrastruktura spójności społecznej
 - OP 7. Infrastruktura edukacyjna
 - OP 8. Rynek pracy
 - OP 9. Włączenie społeczne
 - OP 10. Edukacja
-
- Czy w ramach którejś z osi priorytetowych istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie jest zagrożone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?
 - Czy w ramach którejś z osi priorytetowych istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie zostało znacznie przekroczone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?

6. Jaki jest stan wdrażania **wskaźników produktu** wchodzących w zakres Ram Wykonania oraz pozostałych wskaźników produktu?

• *[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]*

- OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje
 - OP 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne
 - OP 3. Gospodarka niskoemisyjna
 - OP 4. Środowisko i zasoby
 - OP 5. Transport
 - OP 6. Infrastruktura spójności społecznej
 - OP 7. Infrastruktura edukacyjna
 - OP 8. Rynek pracy
 - OP 9. Włączenie społeczne
 - OP 10. Edukacja
-
- Czy biorąc pod uwagę obecny stan wdrażania oraz planowane jeszcze nabory, możliwe jest osiągnięcie wskaźników końcowych na założonym poziomie?
 - Czy prognozuje Pani, że wskaźniki te do 2023 roku będą wyższe, czy niższe od zakładanych?
 - Czy realizacja Ram Wykonania w którejś z osi jest zagrożona bądź znacznie przekroczone? Jeśli tak, to w której? Jakie czynniki powodują, że realizacja w Ram wykonania jest w ramach tej osi zagrożona/znacznie przekroczone?

- Czy zmiany społeczne, gospodarcze oraz prawne utrudniają czy ułatwiają osiągnięcie zakładanych wartości?
- Czy zmiany otoczenia społeczno-gospodarczego, które zaszły w regionie od 2014 roku są na tyle istotne, że wymagana jest renegocjacja z KE wskaźników produktu założonych na etapie programowania interwencji? Jeśli tak, to które ze wskaźników wymagają obniżenia? Dlaczego? Czy wprowadzona w ten sposób zmiana pozwoliłaby na osiągnięcie celów końcowych w większym zakresie?
- Czy zwiększenie alokacji pozwoliłoby na osiągnięcie wskaźników końcowych na wyższym poziomie? Jakim?
- Czy wartość zacertyfikowanych środków pozwala przypuszczać, że zostanie wykorzystana cała alokacja bądź większość alokacji przeznaczonych na wdrażane przez Państwa działania i poddziałania?

7. W jakim zakresie wsparcie w Programie przyczynia się do realizacji następujących celów Strategii Europa 2020:

- (Proszę wskazać 3 najważniejsze)
 - Wzrostu zatrudnienia
 - Zwiększenia inwestycji w działalność badawczo-rozwojową
 - Zwiększenia poziomu efektywności energetycznej
 - Zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w ogóle źródeł energii
 - Zmniejszenia poziomu emisji gazów cieplarnianych
 - Ograniczenia odsetka osób przerywających naukę szkolną
 - Zwiększenia odsetka osób z wykształceniem wyższym
 - Ograniczenia ubóstwa
 - Ograniczenia wykluczenia społecznego
- Które osie priorytetowe umożliwiają w największym stopniu realizację celów Strategii Europa 2020?
- Czy sposób wdrażania celów przyczynia się do skutecznego reagowania na wyzwania wskazane w Strategii Europa 2020? Jeśli nie, to co należałoby zmienić, by przyczyniał się w większym stopniu?
- Przedsięwzięcia w ramach którego działania/poddziałania wpisują się w największym stopniu w realizację celów Strategii?
- Które czynniki pomagają, a które ograniczają powodzenie projektów, które przyczyniają się do realizacji celów Europa 2020?

8. Czy harmonogram naborów wniosków w trybie konkursowym i zawarte w nim terminy naborów sprzyjały wyborowi projektów wysokiej jakości?

- Czy szkolenia i spotkania informacyjne dla wnioskodawców były organizowane z wyprzedzeniem czasowym umożliwiającym wykorzystanie przez wnioskodawców zdobytej w ich trakcie wiedzy do przygotowania wniosków odpowiadających wymogom stawianym w naborze?

<ul style="list-style-type: none">• Czy kryteria wyboru i oceny projektów były dobrane w taki sposób, by umożliwić wybór projektów jak najlepiej wpisujących się w cele Programu i poszczególnych osi priorytetowych?• Czy proces wyboru projektów przebiegał sprawnie, czy też następowały opóźnienia? Czy ewentualne opóźnienia w ramach procesu wyboru projektu mogły mieć wpływ na osiągnięte przez projekty efekty (czy wymagały konieczności wprowadzenia zmian w harmonogramie projektu)?• Czy działania informacyjno-promocyjne pozwoliły na przekazanie optymalnej z punktu widzenia wnioskodawców wiedzy o Programie? Które działania były w tym kontekście najbardziej przydatne i dlaczego?
9. Czy w przeszłości podejmowali Państwo środki zaradcze służące zwiększeniu skuteczności wdrażania interwencji w przypadku stwierdzenia zagrożenia osiągnięcia wartości pośredniej/docelowej w ramach Programu?
10. W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo zwiększone zainteresowanie realizacją projektów? <ul style="list-style-type: none">• Czy na te działania należałoby przeznaczyć większe niż obecnie środki finansowe? Czy pozwoliłoby to na osiągnięcie lepszych efektów?• W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo niskie zainteresowanie realizacją projektów? Czy na te działania należałoby przeznaczyć mniejsze niż obecnie środki finansowe? Czy odbiłoby się to na osiągniętych efektach oraz wartościach wskaźników? <p><i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]</i></p> <ul style="list-style-type: none">• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje• OP 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne• OP 3. Gospodarka niskoemisyjna• OP 4. Środowisko i zasoby• OP 5. Transport• OP 6. Infrastruktura spójności społecznej• OP 7. Infrastruktura edukacyjna• OP 8. Rynek pracy• OP 9. Włączenie społeczne• OP 10. Edukacja <ul style="list-style-type: none">• Czy istnieją typy projektów, które należy wspierać z uwagi na ich wyjątkową skuteczność (wysoki poziom osiągniętych celów) bądź istniejące potrzeby?
11. Które czynniki powodują niską efektywność projektów (tj. wysoki stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? Czy czynniki te są różne w zależności od osi priorytetowych bądź funduszu (EFRR, EFS)? <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania w celu przeciwdziałania niskiej efektywności projektów należałoby podjąć?

<ul style="list-style-type: none">• Jakie działania może podjąć IZ/IP?• Jakie działania mogą podjąć beneficjenci?• Czy działania te są wprowadzane, bądź były wprowadzane w przeszłości w życie?
<p>12. Czy istnieją cele, których pełna realizacja jest zagrożona?</p> <ul style="list-style-type: none">• Co wpłynęło na to, że ich realizacja jest zagrożona? W jaki sposób wpływa na to potencjał IZ/IP, potencjał beneficjentów (kadrowy, organizacyjny, finansowy itp.), warunki społeczno-gospodarcze? Czy należy podjąć działania zmierzające do zmniejszenia wartości założonych celów? Wartości których celów końcowych należałoby obniżyć i dlaczego?
<p>13. Czy należy wdrożyć dodatkowe działania, by zwiększyć skuteczność (stopień osiągnięcia celów) i efektywność Programu (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakie powinny być to działania?• Czy podobne działania były rozważane bądź wprowadzane w przeszłości? Jeśli tak, to z jakim skutkiem?
<p>14. Czy uważają Państwo, że instrumenty finansowe są dla przedsiębiorców ciekawą alternatywą wobec bezzwrotnych dotacji? Dlaczego? Co o tym świadczy?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy należy wdrożyć instrumenty finansowe w szerszym niż dotychczas zakresie? Jakie dodatkowe przedsięwzięcia należy objąć tą formą wsparcia?• Czy zauważalne są już jakieś efekty związane z zastosowaniem tej formy wsparcia przedsiębiorców?
<p>15. Czy biorąc pod uwagę Państwa bieżące doświadczenia związane z wdrażaniem Programu, uważają Państwo, że w kolejnej perspektywie finansowej należałoby kontynuować jakieś konkretne przedsięwzięcia? Jeśli tak, to jakie?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania z zakresu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów należy kontynuować bądź wprowadzić w ramach przyszłej perspektywy finansowej?• Jakie przedsięwzięcia o charakterze strategicznym dla regionu należałoby ująć w ramach przyszłego Programu?
<p>16. Czy chcieliby Państwo poruszyć jakieś dodatkowe kwestie, związane z wdrażaniem Programu i prowadzoną ewaluacją, które nie zostały poruszone w niniejszej rozmowie?</p>
<p><i>Dziękuję za udział w badaniu!</i></p>

Scenariusz wywiadu z przedstawicielami Komitetu Monitorującego

<p>1. Proszę wskazać, jaką instytucję w ramach Komitetu Monitorującego Pan/i reprezentuje oraz jaką rolę w Komitecie Monitorującym Pan/i pełni.</p>
<p>2. Czy uważa Pan/i, że kryteria oceny wniosków są dobrane w taki sposób, że pozwalają na wybór najlepszych projektów w ramach poszczególnych osi priorytetowych?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy zauważa Pan/i, by jakieś kryteria były problematyczne w interpretacji bądź w praktycznym wykorzystaniu do oceny wniosków?

<ul style="list-style-type: none">• Proszę udzielić odpowiedzi odrębnie dla:<ul style="list-style-type: none">○ Kryteriów formalnych ogólnych○ Kryteriów formalnych specyficznych – dla poszczególnych osi priorytetowych○ Kryteriów merytorycznych ogólnych○ Kryteriów merytorycznych specyficznych – dla poszczególnych osi priorytetowych• Czy kryteria dla trybu konkursowego i pozakonkursowego są równie prawidłowo dobrane?• Czy możliwe jest zastosowanie dodatkowych kryteriów, które wpłyną na jakość wybieranych projektów? Jeśli tak, to jakie to powinny być kryteria:<ul style="list-style-type: none">○ Formalne czy merytoryczne?○ Ogólne czy specyficzne dla OP?○ Dla trybu konkursowego czy pozakonkursowego?
<p>3. Czy harmonogram naborów wniosków w trybie konkursowym i zawarte w nim terminy naborów sprzyjały wyborowi projektów wysokiej jakości?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy szkolenia i spotkania informacyjne dla wnioskodawców były organizowane z wyprzedzeniem czasowym umożliwiającym wykorzystanie przez wnioskodawców zdobytej w ich trakcie wiedzy do przygotowania wniosków odpowiadających wymogom stawianym w naborze?• Czy kryteria wyboru i oceny projektów były dobrane w taki sposób, by umożliwić wybór projektów jak najlepiej wpisujących się w cele Programu i poszczególnych osi priorytetowych?• Czy proces wyboru projektów przebiegał sprawnie, czy też następowały opóźnienia? Czy ewentualne opóźnienia w ramach procesu wyboru projektu mogły mieć wpływ na osiągnięte przez projekty efekty (czy wymagały konieczność wprowadzenia zmian w harmonogramie projektu)?• Czy działania informacyjno-promocyjne pozwoliły na przekazanie optymalnej z punktu widzenia wnioskodawców wiedzy o Programie? Które działania były w tym kontekście najbardziej przydatne i dlaczego?
<p>4. Uwzględniając postęp finansowy w ramach poszczególnych osi priorytetowych oraz w ramach Programu ogółem, czy uważają Państwo, że środki przeznaczone na poszczególne osie priorytetowe są wystarczające?</p> <ul style="list-style-type: none">• W ramach których OP należałoby zwiększyć alokację? Dlaczego? <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]</i>• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje• OP 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne• OP 3. Gospodarka niskoemisyjna• OP 4. Środowisko i zasoby• OP 5. Transport• OP 6. Infrastruktura spójności społecznej• OP 7. Infrastruktura edukacyjna

<ul style="list-style-type: none">• OP 8. Rynek pracy• OP 9. Włączenie społeczne• OP 10. Edukacja
<p>5. Czy zainteresowanie instrumentami finansowymi powoduje, że w ramach RPO WD należałoby zwiększyć skalę wsparcia oferowanego w tym zakresie?</p> <ul style="list-style-type: none">• W jakich jeszcze obszarach tematycznych można by było zastosować instrumenty finansowe?• Czy zauważalne są już jakieś efekty związane z zastosowaniem tej formy wsparcia przedsiębiorców?
<p>6. Które czynniki powodują niską efektywność projektów (tj. wysoki stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? Czy czynniki te są różne w zależności od osi priorytetowych bądź funduszu (EFRR, EFS)?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania w celu przeciwdziałania niskiej efektywności projektów należałoby podjąć?• Jakie działania może podjąć IZ/IP?• Jakie działania mogą podjąć beneficjenci?• Czy działania te są wprowadzane, bądź były wprowadzane w przeszłości w życie?
<p>7. Czy istnieją cele, których pełna realizacja jest zagrożona?</p> <ul style="list-style-type: none">• Co wpłynęło na to, że ich realizacja jest zagrożona?• W jaki sposób wpływa na to potencjał IZ/IP, potencjał beneficjentów (kadrowy, organizacyjny, finansowy itp.), warunki społeczno-gospodarcze?• Czy należy podjąć działania zmierzające do zmniejszenia wartości założonych celów? Wartości których celów końcowych należałoby obniżyć i dlaczego?
<p>8. Czy należy wdrożyć dodatkowe działania, by zwiększyć skuteczność (stopień osiągnięcia celów) i efektywność Programu (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? Jakie powinny być to działania? Czy podobne działania były rozważane bądź wprowadzane w przeszłości? Jeśli tak, to z jakim skutkiem?</p>
<p>9. Czy biorąc pod uwagę Państwa bieżące doświadczenia związane z wdrażaniem Programu, uważają Państwo, że w kolejnej perspektywie finansowej należałoby kontynuować jakieś konkretne przedsięwzięcia? Jeśli tak, to jakie?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania z zakresu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów należy kontynuować bądź wprowadzić w ramach przyszłej perspektywy finansowej?• Jakie przedsięwzięcia o charakterze strategicznym dla regionu należałoby ująć w ramach przyszłego Programu?
<p>10. Czy chcieliby Państwo poruszyć jakieś dodatkowe kwestie, związane z wdrażaniem Programu i prowadzoną ewaluacją, które nie zostały poruszone w niniejszej rozmowie?</p>
<p><i>Dziękuję za udział w badaniu!</i></p>

Scenariusz wywiadu z przedstawicielami IP - DWUP

<p>1. Proszę wskazać, jaką instytucję i komórkę organizacyjną Pan/Pani reprezentuje oraz jaki jest zakres obowiązków tej komórki w związku z wdrażaniem RPO WD 2014-2020.</p>
<p>2. Czy zauważają Państwo, by któreś spośród działań lub poddziałań w ramach wdrażanych przez Państwa osi priorytetowych charakteryzowały się wyjątkową skutecznością (wysokim poziomem osiągniętych celów)? Jeśli tak, to które to działania bądź poddziałania?</p> <p>• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde z działań osobno]</i></p> <ul style="list-style-type: none">• OP 8. Rynek pracy<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 8.1. Projekty powiatowych urzędów pracy○ Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy○ Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy○ Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego○ Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych○ Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP○ Działanie 8.7. Aktywne i zdrowe starzenie się• Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 9.1. Aktywna integracja○ Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych○ Działanie 9.3. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych○ Działanie 9.4. Wspieranie gospodarki społecznej
<p>3. Czy w ramach osi priorytetowych RPO WD 2014-2020, które są wdrażane przez Państwa instytucję, występują jakieś działania lub poddziałania, które są wyjątkowo nieskuteczne, tj. charakteryzujące się niskim poziomem osiągniętych celów? Jeśli tak, to które to działania bądź poddziałania?</p> <p>• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde z działań osobno]</i></p> <ul style="list-style-type: none">• OP 8. Rynek pracy<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 8.1. Projekty powiatowych urzędów pracy○ Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy○ Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy○ Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego○ Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych○ Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP○ Działanie 8.7. Aktywne i zdrowe starzenie się• Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne

<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 9.1. Aktywna integracja○ Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych○ Działanie 9.3. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych○ Działanie 9.4. Wspieranie gospodarki społecznej
<p>4. Czy projekty w ramach OP 8 i OP 9 są wdrażane w sposób efektywny, tzn. czy osiągnięte rezultaty są duże w stosunku do poniesionych nakładów finansowych?</p> <ul style="list-style-type: none">● Czy zaplanowane w ramach zatwierdzonych do dofinansowania projektów koszty są zdefiniowane optymalnie?● Czy możliwe jest osiągnięcie porównywanego efektu przy rezygnacji z części kosztów?● Czy możliwe jest osiągnięcie porównywanego efektu przy zmniejszeniu liczby osób zaangażowanych w realizację projektów?
<p>5. Czy postęp w zakresie wdrażania projektów z OP 8 i OP 9 pozwala sądzić, że uda się osiągnąć założone wskaźniki rezultatu?</p> <p>● <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde z działań osobno]</i></p> <ul style="list-style-type: none">● OP 8. Rynek pracy<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 8.1. Projekty powiatowych urzędów pracy○ Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy○ Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy○ Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego○ Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych○ Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP○ Działanie 8.7. Aktywne i zdrowe starzenie się● Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 9.1. Aktywna integracja○ Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych○ Działanie 9.3. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych○ Działanie 9.4. Wspieranie gospodarki społecznej● Czy w ramach wdrażanych przez Państwa OP istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie jest zagrożone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?● Czy w ramach wdrażanych przez Państwa OP istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie zostało znacznie przekroczone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?
<p>6. Jaki jest stan wdrażania wskaźników produktu wchodzących w zakres Ram Wykonania oraz pozostałych wskaźników produktu?</p> <p><i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP osobno]</i></p> <ul style="list-style-type: none">● OP 8. Rynek pracy● OP 9. Włączenie społeczne

- Czy biorąc pod uwagę obecny stan wdrażania oraz planowane jeszcze nabory, możliwe jest osiągnięcie wskaźników końcowych na założonym poziomie?
- Czy prognozuje Pani, że wskaźniki te do 2023 roku będą wyższe, czy niższe od zakładanych?
- Czy realizacja Ram Wykonania w którejś z osi jest zagrożona bądź znacznie przekroczona? Jeśli tak, to w której? Jakie czynniki powodują, że realizacja w Ram wykonania jest w ramach tej osi zagrożona/znacznie przekroczona?
- Czy zmiany społeczne, gospodarcze oraz prawne utrudniają czy ułatwiają osiągnięcie zakładanych wartości?
- Czy zmiany otoczenia społeczno-gospodarczego, które zaszły w regionie o0d 2014 roku są na tyle istotne, że wymagana jest renegocjacja z KE wskaźników produktu założonych na etapie programowania interwencji? Jeśli tak, to które ze wskaźników wymagają obniżenia? Dlaczego? Czy wprowadzona w ten sposób zmiana pozwoliłaby na osiągnięcie celów końcowych w większym zakresie?
- Czy zwiększenie alokacji pozwoliłoby na osiągnięcie wskaźników końcowych na wyższym poziomie? Jakim?
- Czy wartość zacertyfikowanych środków pozwala przypuszczać, że zostanie wykorzystana cała alokacja bądź większość alokacji przeznaczony na wdrażane przez Państwa działania i poddziałania?

7. W jakim zakresie wsparcie OP 8 i OP 9 przyczynia się do realizacji następujących celów Strategii Europa 2020:

- Wzrostu zatrudnienia
- Ograniczenia ubóstwa
- Ograniczenia wykluczenia społecznego
- Które działania i poddziałania w ramach OP 8 i OP 9 umożliwiają w największym stopniu realizację celów Strategii Europa 2020?
- Czy sposób wdrażania celów przyczynia się do skutecznego reagowania na wyzwania wskazane w Strategii Europa 2020? Jeśli nie, to co należałoby zmienić, by przyczyniał się w większym stopniu?
- Przedsięwzięcia w ramach którego działania/poddziałania w ramach OP 8 i OP 9 wpisują się w największym stopniu w realizację celów Strategii?
- Które czynniki pomagają, a które ograniczają powodzenie projektów, które przyczyniają się do realizacji celów Europa 2020?

8. Czy harmonogram naborów wniosków w trybie konkursowym i zawarte w nim terminy naborów sprzyjały wyborowi projektów wysokiej jakości?

- Czy szkolenia i spotkania informacyjne dla wnioskodawców w ramach OP 8 i OP 9 były organizowane z wyprzedzeniem czasowym umożliwiającym wykorzystanie przez wnioskodawców zdobytej w ich trakcie wiedzy do przygotowania wniosków odpowiadających wymogom stawianym w naborze?
- Czy kryteria wyboru i oceny projektów były dobrane w taki sposób, by umożliwić wybór

<p>projektów jak najlepiej wpisujących się w cele Programu i poszczególnych osi priorytetowych?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy proces wyboru projektów przebiegał sprawnie, czy też następowały opóźnienia? Czy ewentualne opóźnienia w ramach procesu wyboru projektu mogły mieć wpływ na osiągnięte przez projekty efekty (czy wymagały konieczności wprowadzenia zmian w harmonogramie projektu)?• Czy działania informacyjno-promocyjne pozwoliły na przekazanie optymalnej z punktu widzenia wnioskodawców wiedzy o Programie? Które działania były w tym kontekście najbardziej przydatne i dlaczego?
<p>9. W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo zwiększone zainteresowanie realizacją projektów?</p> <p>11. Czy na te działania należałoby przeznaczyć większe niż obecnie środki finansowe? Czy pozwoliłoby to na osiągnięcie lepszych efektów?</p> <p>12. W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo niskie zainteresowanie realizacją projektów? Czy na te działania należałoby przeznaczyć mniejsze niż obecnie środki finansowe? Czy odbiłyby się to na osiągniętych efektach oraz wartościach wskaźników?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde z działań osobno]</i> <p>OP 8. Rynek pracy</p> <ul style="list-style-type: none">• Działanie 8.1. Projekty powiatowych urzędów pracy• Działanie 8.2. Wsparcie osób poszukujących pracy• Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy• Działanie 8.4. Godzenie życia zawodowego i prywatnego• Działanie 8.5. Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych• Działanie 8.6. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP• Działanie 8.7. Aktywne i zdrowe starzenie się <p>Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne</p> <ul style="list-style-type: none">• Działanie 9.1. Aktywna integracja• Działanie 9.2. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych• Działanie 9.3. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych• Działanie 9.4. Wspieranie gospodarki społecznej <ul style="list-style-type: none">• Czy istnieją typy projektów, które należy wspierać z uwagi na ich wyjątkową skuteczność (wysoki poziom osiągniętych celów) bądź istniejące potrzeby?
<p>10. Które czynniki powodują niską efektywność projektów (tj. wysoki stosunek nakładów do osiągniętych efektów)?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania w celu przeciwdziałania niskiej efektywności projektów należałoby podjąć?

<ul style="list-style-type: none">• Jakie działania może podjąć IZ, a jakie Państwo, jako IP-DWUP?• Jakie działania mogą podjąć beneficjenci?• Czy działania te są wprowadzane, bądź były wprowadzane w przeszłości w życie?
11. Czy istnieją cele, których pełna realizacja jest zagrożona? <ul style="list-style-type: none">• Co wpłynęło na to, że ich realizacja jest zagrożona?• W jaki sposób wpływa na to potencjał IZ/IP-DWUP, potencjał beneficjentów (kadrowy, organizacyjny, finansowy itp.), warunki społeczno-gospodarcze?• Czy należy podjąć działania zmierzające do zmniejszenia wartości założonych celów? Wartości których celów końcowych należałoby obniżyć i dlaczego?
12. Czy należy wdrożyć dodatkowe działania, by zwiększyć skuteczność (stopień osiągnięcia celów) i efektywność Programu (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? <ul style="list-style-type: none">• Czy podobne działania były rozważane bądź wprowadzane w przeszłości? Jeśli tak, to z jakim skutkiem?
13. Czy biorąc pod uwagę Państwa bieżące doświadczenia związane z wdrażaniem Programu, uważają Państwo, że w kolejnej perspektywie finansowej należałoby kontynuować jakieś konkretne przedsięwzięcia? Jeśli tak, to jakie? <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania z zakresu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów należy kontynuować bądź wprowadzić w ramach przyszłej perspektywy finansowej?• Jakie przedsięwzięcia o charakterze strategicznym dla regionu należałoby ująć w ramach przyszłego Programu?
14. Czy chcieliby Państwo poruszyć jakieś dodatkowe kwestie, związane z wdrażaniem Programu i prowadzoną ewaluacją, które nie zostały poruszone w niniejszej rozmowie?
<i>Dziękuję za udział w badaniu!</i>

Scenariusz wywiadu z przedstawicielami IP-DIP

1. Proszę wskazać, jaką instytucję i komórkę organizacyjną Pan/Pani reprezentuje oraz jaki jest zakres obowiązków tej komórki w związku z wdrażaniem RPO WD 2014-2020.
2. Czy zauważają Państwo, by któreś spośród działań lub poddziałań w ramach wdrażanych przez Państwa OP charakteryzowały się wyjątkową skutecznością, tj. wysokim poziomem osiągniętych celów? Jeśli tak, to które to działania bądź poddziałania? <ul style="list-style-type: none">• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde działanie osobno]</i><ul style="list-style-type: none">• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa○ Działanie 1.3. Rozwój przedsiębiorczości○ Działanie 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw○ Działanie 1.5. Rozwój produktów i usług w MŚP

<ul style="list-style-type: none">• Oś priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych○ Działanie 3.2. Efektywność energetyczna w MŚP○ Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym○ Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja• Oś priorytetowa 8 Rynek pracy<ul style="list-style-type: none">○ Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
<p>3. Czy w ramach wdrażanych przez Państwa OP występują jakieś typy projektów, które są wyjątkowo nieskuteczne, tj. charakteryzujące się niskim poziomem osiągniętych celów? Jeśli tak, to które to typy projektów?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde działanie osobno]</i>• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje<ul style="list-style-type: none">• Działanie 1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa• Działanie 1.3. Rozwój przedsiębiorczości• Działanie 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw• Działanie 1.5. Rozwój produktów i usług w MŚP• Oś priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna<ul style="list-style-type: none">• Działanie 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych• Działanie 3.2. Efektywność energetyczna w MŚP• Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym• Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja• Oś priorytetowa 8 Rynek pracy<ul style="list-style-type: none">• Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
<p>4. Czy wdrażane przez Państwa instrumenty finansowe cieszą się zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców? Jeśli tak, to w czym się to przejawia?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy przedsiębiorcy chętnie korzystają z tej formy wsparcia? Jakie mogą być tego przyczyny?• W czym należy, Państwa zdaniem, upatrywać przewagi instrumentów finansowych nad bezzwrotnymi dotacjami?• W ramach których działań instrumenty finansowe są najbardziej popularne? z czego to może wynikać?• Czy istnieje szansa na wdrożenie instrumentów finansowych w odniesieniu do jeszcze jakichś działań? Z czego wynikać może taka potrzeba?
<p>5. Czy projekty w ramach OP 1, OP 3 i OP 8 są wdrażane w sposób efektywny, tzn. czy osiągnięte rezultaty są duże w stosunku do poniesionych nakładów finansowych?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy zaplanowane w ramach zatwierdzonych do dofinansowania projektów koszty są

<p style="text-align: center;">zdefiniowane optymalnie?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy możliwe jest osiągnięcie porównywanych efektów przy rezygnacji z części kosztów?• Czy możliwe jest osiągnięcie porównywanych efektów przy zmniejszeniu liczby osób zaangażowanych w realizację projektów?
<p>6. Czy postęp w zakresie wdrażania projektów pozwala sądzić, że uda się osiągnąć założone wskaźniki rezultatu?</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde działanie osobno]</i>• OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje<ul style="list-style-type: none">• Działanie 1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa• Działanie 1.3. Rozwój przedsiębiorczości• Działanie 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw• Działanie 1.5. Rozwój produktów i usług w MŚP• OP 3 Gospodarka niskoemisyjna<ul style="list-style-type: none">• Działanie 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych• Działanie 3.2. Efektywność energetyczna w MŚP• Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym• Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja• OP 8 Rynek pracy<ul style="list-style-type: none">• Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy <p>• Czy w ramach OP 1, OP 3 i OP 8 istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie jest zagrożone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?</p> <p>• Czy w ramach którejs z osi priorytetowych istnieją wskaźniki rezultatu, których osiągnięcie zostało znacznie przekroczone? W ramach której osi? Które to wskaźniki?</p>
<p>7. Jaki jest stan wdrażania wskaźników produktu wchodzących w zakres Ram Wykonania oraz pozostałych wskaźników produktu w odniesieniu do OP 1, OP 3 i OP 8?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy biorąc pod uwagę obecny stan wdrażania oraz planowane jeszcze nabory, możliwe jest osiągnięcie wskaźników końcowych na założonym poziomie?• Czy prognozuje Pani, że wskaźniki te do 2023 roku będą wyższe, czy niższe od zakładanych?• Czy realizacja Ram Wykonania w którejs z osi jest zagrożona bądź znacznie przekroczone? Jeśli tak, to w której? Jakie czynniki powodują, że realizacja w Ram wykonania jest w ramach tej osi zagrożona/znacznie przekroczone?• Czy zmiany społeczne, gospodarcze oraz prawne utrudniają czy ułatwiają osiągnięcie zakładanych wartości?• Czy zmiany otoczenia społeczno-gospodarczego, które zaszły w regionie od 2014 roku są

na tyle istotne, że wymagana jest renegocjacja z KE wskaźników produktu założonych na etapie programowania interwencji? Jeśli tak, to które ze wskaźników wymagają obniżenia? Dlaczego? Czy wprowadzona w ten sposób zmiana pozwoliłaby na osiągnięcie celów końcowych w większym zakresie?

- Czy zwiększenie alokacji pozwoliłoby na osiągnięcie wskaźników końcowych na wyższym poziomie? Jakim?
- Czy wartość zacertyfikowanych środków pozwala przypuszczać, że zostanie wykorzystana cała alokacja bądź większość alokacji przeznaczonych na wdrażane przez Państwa działania i poddziałania?

8. W jakim zakresie wsparcie w Programie przyczynia się do realizacji następujących celów Strategii Europa 2020:

- Zwiększenia inwestycji w działalność badawczo-rozwojową
- Zwiększenia poziomu efektywności energetycznej
- Zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w ogóle źródeł energii
- Zmniejszenia poziomu emisji gazów cieplarnianych
- Które osie priorytetowe umożliwiają w największym stopniu realizację celów Strategii Europa 2020?
- Czy sposób wdrażania celów przyczynia się do skutecznego reagowania na wyzwania wskazane w Strategii Europa 2020? Jeśli nie, to co należałoby zmienić, by przyczyniał się w większym stopniu?
- Przedsięwzięcia w ramach którego działania/poddziałania wpisują się w największym stopniu w realizację celów Strategii?
- Które czynniki pomagają, a które ograniczają powodzenie projektów, które przyczyniają się do realizacji celów Europa 2020?

9. Czy harmonogram wsparcia i zawarte w nim terminy naborów sprzyjały wyborowi projektów wysokiej jakości?

- Czy szkolenia i spotkania informacyjne dla wnioskodawców były organizowane z wyprzedzeniem czasowym umożliwiającym wykorzystanie przez wnioskodawców zdobytej w ich trakcie wiedzy do przygotowania wniosków odpowiadających wymogom stawianym w naborze?
- Czy kryteria wyboru i oceny projektów były dobrane w taki sposób, by umożliwić wybór projektów jak najlepiej wpisujących się w cele Programu i poszczególnych osi priorytetowych?
- Czy proces wyboru projektów przebiegał sprawnie, czy też następowały opóźnienia? Czy ewentualne opóźnienia w ramach procesu wyboru projektu mogły mieć wpływ na osiągnięte przez projekty efekty (czy wymagały konieczności wprowadzenia zmian w harmonogramie projektu)?
- Czy działania informacyjno-promocyjne pozwoliły na przekazanie optymalnej z punktu widzenia wnioskodawców wiedzy o Programie? Które działania były w tym kontekście najbardziej przydatne i dlaczego?

- W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo zwiększone zainteresowanie realizacją projektów?
- Czy na te działania należałoby przeznaczyć większe niż obecnie środki finansowe? Czy pozwoliłoby to na osiągnięcie lepszych efektów?
- W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo niskie zainteresowanie realizacją projektów? Czy na te działania należałoby przeznaczyć mniejsze niż obecnie środki finansowe? Czy odbiłoby się to na osiągniętych efektach oraz wartościach wskaźników?

[Uwaga do moderatora: proszę dopytać o każdą z OP i o każde działanie osobno]

- OP 1. Przedsiębiorstwa i innowacje
 - Działanie 1.2. Innowacyjne przedsiębiorstwa
 - Działanie 1.3. Rozwój przedsiębiorczości
 - Działanie 1.4. Internacjonalizacja przedsiębiorstw
 - Działanie 1.5. Rozwój produktów i usług w MŚP
- Oś priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna
 - Działanie 3.1. Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych
 - Działanie 3.2. Efektywność energetyczna w MŚP
 - Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym
 - Działanie 3.5. Wysokosprawna kogeneracja
- Oś priorytetowa 8 Rynek pracy
 - Działanie 8.3. Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
- Czy istnieją typy projektów, które należy wspierać z uwagi na ich wyjątkową skuteczność (wysoki poziom osiągniętych celów) bądź istniejące potrzeby?

10. Które czynniki powodują niską efektywność projektów (tj. wysoki stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? Czy czynniki te są różne w zależności od osi priorytetowych bądź funduszu (EFRR, EFS)?

- Jakie działania w celu przeciwdziałania niskiej efektywności projektów należałoby podjąć?
- Jakie działania może podjąć IZ, a jakie IP-DIP?
- Jakie działania mogą podjąć beneficjenci?
- Czy działania te są wprowadzane, bądź były wprowadzane w przeszłości w życie?

11. Czy istnieją cele, których pełna realizacja jest zagrożona?

- *[uwaga do moderatora: proszę dopytać odrębnie o wskaźniki wchodzące w Ramy Wykonania, wskaźniki rezultatu bezpośredniego, wskaźniki rezultatu długoterminowego oraz wskaźniki produktu]*
- Co wpłynęło na to, że ich realizacja jest zagrożona? W jaki sposób wpływa na to potencjał IZ/IP-DIP, potencjał beneficjentów (kadrowy, organizacyjny, finansowy itp.), warunki społeczno-gospodarcze? Czy należy podjąć działania zmierzające do zmniejszenia wartości założonych celów? Wartości których celów końcowych

należałoby obniżyć i dlaczego?
12. Czy należy wdrożyć dodatkowe działania, by zwiększyć skuteczność (stopień osiągnięcia celów) i efektywność Programu (stosunek nakładów do osiągniętych efektów)? Jakie powinny być to działania? Czy podobne działania były rozważane bądź wprowadzane w przeszłości? Jeśli tak, to z jakim skutkiem?
13. Czy biorąc pod uwagę Państwa bieżące doświadczenia związane z wdrażaniem Programu, uważają Państwo, że w kolejnej perspektywie finansowej należałoby kontynuować jakieś konkretne przedsięwzięcia? Jeśli tak, to jakie? <ul style="list-style-type: none">• Jakie działania z zakresu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów należy kontynuować bądź wprowadzić w ramach przyszłej perspektywy finansowej?• Jakie przedsięwzięcia o charakterze strategicznym dla regionu należałoby ująć w ramach przyszłego Programu?
14. Czy chcieliby Państwo poruszyć jakieś dodatkowe kwestie, związane z wdrażaniem Programu i prowadzoną ewaluacją, które nie zostały poruszone w niniejszej rozmowie?
<i>Dziękuję za udział w badaniu!</i>

Scenariusz wywiadu z ekspertami oceniającymi wnioski

1. W ramach której dziedziny ocenia Pan/i wnioski o dofinansowanie?
 - Oś priorytetowa 1 Przedsiębiorstwa i innowacje
 - Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych
 - Innowacyjne przedsiębiorstwa
 - Rozwój przedsiębiorczości
 - Internacjonalizacja przedsiębiorstw
 - Rozwój produktów i usług w MŚP
 - Oś priorytetowa 2 Technologie informacyjno-komunikacyjne
 - E-usługi publiczne
 - Oś priorytetowa 3 Gospodarka niskoemisyjna
 - Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych
 - Efektywność energetyczna w MŚP
 - Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym
 - Wdrażanie strategii niskoemisyjnych
 - Wysokosprawna kogeneracja
 - Oś priorytetowa 4 Środowisko i zasoby
 - Gospodarka odpadami
 - Gospodarka wodno-ściekowa
 - Dziedzictwo kulturowe
 - Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych
 - Bezpieczeństwo
 - Oś priorytetowa 5 Transport
 - Drogowa dostępność transportowa
 - System transportu kolejowego
 - Oś priorytetowa 6 Infrastruktura spójności społecznej
 - Inwestycje w infrastrukturę społeczną
 - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną
 - Rewitalizacja zdegradowanych obszarów
 - Oś priorytetowa 7 Infrastruktura edukacyjna
 - Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
 - Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową
 - Oś priorytetowa 8 Rynek pracy
 - Projekty powiatowych urzędów pracy
 - Wsparcie osób poszukujących pracy
 - Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
 - Godzenie życia zawodowego i prywatnego
 - Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych

<ul style="list-style-type: none">○ Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP○ Aktywne i zdrowe starzenie się● Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne<ul style="list-style-type: none">○ Aktywna integracja○ Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych○ Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych○ Wspieranie gospodarki społecznej● Oś priorytetowa 10 Edukacja<ul style="list-style-type: none">○ Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej○ Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej○ Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie○ Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy
<p>2. Czy wnioski, które Pan/i oceniał/a dotychczas w ramach RPO WD 2014-2020 pozwalają na stwierdzenie, że projekty w ramach tej OP charakteryzują się wysoką jakością?</p> <ul style="list-style-type: none">● Czy projekty, które otrzymywał/a Pan/i do oceny pozwalały na stwierdzenie, że wdrażanie OP będzie przynosiło duże efekty?
<p>3. Czy w ramach ocenianej przez Pana/ią dziedziny występują jakieś typy przedsięwzięć, w zakresie których wpływają wnioski cechujące się wyjątkowo małą skutecznością (niskim poziomem osiągniętych celów) bądź niską jakością?</p> <ul style="list-style-type: none">● W ramach których typów projektów tak się dzieje? Co może być tego przyczyną?
<p>4. W jakim zakresie wsparcie w ramach dziedziny, w której jest Pan/i ekspertem, przyczynia się do realizacji następujących celów Strategii Europa 2020:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Wzrostu zatrudnienia○ Zwiększenia inwestycji w działalność badawczo-rozwojową○ Zwiększenia poziomu efektywności energetycznej○ Zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w ogóle źródeł energii○ Zmniejszenia poziomu emisji gazów cieplarnianych○ Ograniczenia odsetka osób przerywających naukę szkolną○ Zwiększenia odsetka osób z wykształceniem wyższym○ Ograniczenia ubóstwa○ Ograniczenia wykluczenia społecznego <ul style="list-style-type: none">● Które czynniki pomagają, a które ograniczają powodzenie projektów, które przyczyniają się do realizacji ww. celów Europa 2020 w ramach dziedziny, w której jest Pan/i ekspertem?
<p>5. Czy harmonogram naboru wniosków w trybie konkursowym i zawarte w nim terminy naborów sprzyjały wyborowi projektów wysokiej jakości?</p> <ul style="list-style-type: none">● Czy kryteria wyboru i oceny projektów były dobrane w taki sposób, by umożliwić wybór projektów jak najlepiej wpisujących się w cele Programu i poszczególnych osi priorytetowych? Czy kryteria wyboru i oceny wniosków były sformułowane

<p>wystarczająco precyzyjnie? Jeśli nie, to które kryterium budziło największe wątpliwości?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy proces wyboru projektów przebiegał sprawnie, czy też następowały opóźnienia? Co było przyczyną tych opóźnień?• Czy ewentualne opóźnienia w ramach procesu wyboru projektu mogły mieć wpływ na osiągane przez projekty efekty (czy wymagały konieczność wprowadzenia zmian w harmonogramie projektu)?
<p>6. Czy uważa Pan/i, że kryteria oceny wniosków są dobrane w taki sposób, że pozwalają na wybór najlepszych projektów w ramach poszczególnych osi priorytetowych?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy zauważa Pan/i, by jakieś kryteria były problematyczne w interpretacji bądź w praktycznym wykorzystaniu do oceny wniosków? Proszę udzielić odpowiedzi odrębnie dla:<ul style="list-style-type: none">○ Kryteriów formalnych ogólnych○ Kryteriów formalnych specyficznych – dla poszczególnych osi priorytetowych○ Kryteriów merytorycznych ogólnych○ Kryteriów merytorycznych specyficznych – dla poszczególnych osi priorytetowych• Czy kryteria dla trybu konkursowego i pozakonkursowego są równie prawidłowo dobrane?• Czy możliwe jest zastosowanie dodatkowych kryteriów, które wpłyną na jakość wybieranych projektów? Jeśli tak, to jakie to powinny być kryteria:<ul style="list-style-type: none">○ Formalne czy merytoryczne?○ Ogólne czy specyficzne dla OP?○ Dla trybu konkursowego czy pozakonkursowego?
<p>7. W obrębie jakich typów projektów obserwują Państwo zwiększone zainteresowanie realizacją projektów?</p> <ul style="list-style-type: none">• Czy na te typy projektów należałoby przeznaczyć większe niż obecnie środki finansowe? Czy pozwoliłoby to na osiągnięcie lepszych efektów?• Czy na te działania należałoby przeznaczyć mniejsze niż obecnie środki finansowe? Czy odbiłoby się to na osiąganych efektach oraz wartościach wskaźników?<ul style="list-style-type: none">• Czy istnieją typy projektów, które należy wspierać z uwagi na ich wyjątkową skuteczność (wysoki poziom osiągniętych celów) bądź istniejące potrzeby regionu?
<p>8. Czy biorąc pod uwagę Państwa bieżące doświadczenia związane z oceną wniosków, uważają Państwo, że w kolejnej perspektywie finansowej należałoby kontynuować jakieś konkretne typy przedsięwzięć w ramach dziedziny, którą Państwo oceniają? Jeśli tak, to jakie?</p> <ul style="list-style-type: none">• Jakie przedsięwzięcia o charakterze strategicznym dla regionu należałoby ująć w ramach przyszłego Programu w zakresie OP, w której jest Pan/Pani ekspertem?
<p>9. Czy chciał(a)by Pan/Pani poruszyć jakieś dodatkowe kwestie, związane z wdrażaniem Programu i prowadzoną ewaluacją, które nie zostały poruszone w niniejszej rozmowie?</p>
<p><i>Dziękuję za udział w badaniu!</i></p>